

(1)

1990-01-01.

Oerhört med snöskator, de for omkring m l m hela dagen, visserligen ofta glest, men trots detta ofta 200 - 300 ex synliga samtidigt. De virrade och svängde, fällde, lyfte genast igen, splittrades, flög kanske helt kort åt samma håll, men sekunden därefter åt olika håll, exempelvis ett ex högt mot norr, 100 lågt mot väster, några mot söder, o s v.

Kl 1215-1330, när vi satt vid TV-apparaten och lyssnade på Wiener Filharmonikers nyårskonsert, vimlade det av snöskator utanför fönstren mot trädgården.

1990-01-02. 1000-1110

På middagen kl ~~1000-1110~~ en rätt lång rundvandring i Lunds stad, ända ner till Klostergården, tillsammans med min gamle vän Nils Åke Andersson. Då såg vi inga snöskator, men efter kl 14 kom en del över Östra Torn, dpck måttligt antal, intet massuppträdande. Största flocken idag var på c 35 ex.

1990-01-03.

Jag for upp till Älmhult med tåg för att hämta honungen i Diö. Carin mötte vid tåget kl 1030. Inne i samhället, vid huvudgatan, såg jag några sidensvansar i en lågvuxen rönn. Stark biltrafik alldeles förbi, men den tycktes inte störa fåglarna nämnvärt.

Vi for sedan en rundtur, hämtade våra sedan i höstas beställda honungsburkar hos den vänlige biodlaren i Diö. Det är ett nöje att höra honom tala om sina bin och sin hantering av honungen; han är förvisso en stor expert, och honungen naturligtvis av högsta toppkvalitet. Därefter for Carin och jag rätt snabbt till den plats där Helgeån lämnar Möckeln. I utloppet låg en knipkull, ~~hona~~ hona med tre ungfåglar. Den hade tydligen vistats där ~~sedan~~ sedan i somras; säkerligen hade den också kläckts där. En flock grönsiska på c 35 ex lyfte från höga alar vid ån, flög livligt runt. Carin talade om en örn, som skulle ha setts här rätt nyligen - och, mirabile dictu, kom inte en havsörn flygande över, den tedde sig helmörk och var absolut en ungfågel!! Oerhörd tur.

Vi hann med en läcker måltid på Kärrnäs. Sedan blev det avresa. Tåget från Älmhult skulle ha gått 1524, det var tio minuter försenat, men till Lund kom det precis tidtabellenligt kl 1647.

Korp sågs vid Kärrnäs.

1990-01-04.

Jag gjorde endast helt kortvariga obsar i Lund och såg ett fåtal snöskator. Ringde Lennart Karlsson och hans fru Karin Persson i Falsterbo och fick högintressant besked: snöskator hade på sista fjorton dagarna sträckt "massvis, både dag och natt".

1990-01-05.

Också bara kortvariga obsar i Lund, närmare bestämt gick jag från bostaden till Ekologihuset och åter, det tar 20 minuter enkel tur. Såg en flock på c 50-60 snöskator.

1990-01-06.

Mycket snöskator hemma vid Tenorgränden; glesa men rätt stora flockar förbiflygande eller rundflygande, i storleksordningen 100 ex/flock ett par tre gånger. ~~hona~~ Jag såg ett ex med stjärten i stort sett vit, laterala pennorna helt vita, ett par mediana pennor något mörkfläckiga. Bakrygg också delvis vit. Fällde ihop med 50-60 andra i träden nära huset, stack då av genom sin ljusa färg. Men efter få sekunder lyfte allihopa, som så ofta är fallet. - En tornfalk ryttlade idag över det område invid motorvägen, som skall läggas ut till park. Det har hyst en ymnig ogräsflora sista åren men har nu nyligen harvats och blivit fullständigt "naket".

(2)

1990-01-07.

Betydande antal snöskator sågs i Lunds stad.

1990-01-08.

särskilt på eftermiddagen
Mycket betydande antal snöskator; ~~snöskatorna kom~~ kom stora men vanligen mycket glesa flockar över staden, även över Östra Torn. På håll sågs kilometerlånga flockar. Just när regnmolnen lättat och kvällssolen blev synlig flög de österifrån in mot staden. Kort därefter, ungefär kl 1550, hade det blivit nästan helt molnfritt!

1990-01-11 och -01-12.

Efter ett par dagar utan nämnvärda obsar sågs ånyo snöskator i massor. Beteende som ovan. Den 12 jan. fällde säkert 250 ex i trädgården (och grannträdgården) utanför huset; ~~men~~ de lyfte efter någon sekund, fällde åter men for ~~strax~~ strax upp, denna gång uppenbart för en sparvhök som kom söderut på 2 meters höjd alldeles förbi huset och grannvillan. Senare denna dag bara några få ex sedda.

1990-01-16.

En tornfalk ♂ ad med grant blågrå stjärt ryttlade mot den starka vinden precis vid motorvägen. Vägen går på vall här. Fågeln "stod" på den dynamiska upp vinden som bildas över vallen.

1990-01-17.

Till min överraskning kom en flock på 8 sidensvansar och fällde i en rönn på granntomten. Denna och andra rönnar har blivit av med de flesta bären på grund av snöskatornas invasion, men på ett par låga grenar på en rönn fanns några bärklasar kvar, och där satte sig sidensvansarna! - Denna dag även en rödhake sedd i trädgården.

1990-01-26, fredag.

Drygt 50 ringduvor i Botaniska Trädgården, lyfte från marken.

1990-01-27.

I Botanicum c 35 ringduvor, i Tunaparken c 25. På marken bland bokar, letade säkerligen bokollon. Hösten gav ytterst rik skörd av sådana. Men jag har sett att många till marken fallna fruktställningar varit tomma. Tveksamt hur många som innehåller utvecklade bokollon.

1990-01-30. Kl 1410 - 1500 gick jag en runda utanför Östra Torn, mest på "Hardebergaspåret" som vanligt. En havstrut ad flög ungefär mot OSO. Flock på c 120 snöskator kom högt över Östra Torn, flocken sänkte sig och tycktes fälla neråt södra delarna av Lunds stad.

1990-01-20, lördag.

Gick 1120-1225 på Hardebergaspåret österut och åter. Väder: flera plusgrader, rätt svag V vind, delvis täta höga ~~moln~~ slöjmoln, stundvis rätt ~~mycket~~ rikligt med låga, grå, drivande moln, amorfa. Vissa stunder rätt mycket mattblå himmel. Solsken i början och slutet på min vandring. På utvägen såg jag föga och antecknade ingenting. På hemvägen 1150-1225 sågs:

sparvhök 1

fiskmåsar 1 + 1 ad, my. lågt över marken

gråtrut: 1 ad och 2 juv flög högt mot V

obestämda måsar: några få

ringduva bara 1 flygande ex

koltrast tämligen många } se ~~se~~

rödvingetrast 3

snöskata 1

talgoxe flera sedda och hörda

skata " " , ej parvis

kaja } förutom enstaka ex sågs
råka } bl a flock på 28 ex var-
kråka } av c 8 kråkor, 10 råkor
och 10 kajor. På fält.

gråsparv 4

pilfink 2

grönfink 1 överflygande

gulsparv 4 "

På en sträcka på 1 kilometer hemväg, till stor del med hagtorsnsnår längs vägen, sågs:

koltrast 26

rödvinge 3

snöskata 1

sparvhöken 1

skata enstaka

svartfågel en del överflygande.

Fortfarande mycket rikligt med hagtorsnbär, friska och röda och ljusa i köttet

1990-01-21.

På Draco's TV-antenn satt 3 sidensvansar. De satt länge stilla, lät ej skrämman sig av den livliga trafiken. Deras fina läte hördes över motorbullret.

1990-01-22.

tornfalken, omnämnd 6 och 16 januari, ryttlade precis över kanten av motorvägen.

1990-01-23:

Liksom hela sista månaden har det varit mycket milt och solfattigt väder. - Idag kl 0655, när jag hämtade in tidningarna i mörker och regndis, sjöng en koltrast alldeles nära. Första gången för i år, för min del.

1990-01-31.

(4)

Bilrunda med Bertil Nosslin. Från Lund 1100 via Billebjär, ank. Torna Hällestad 1135, forts. genom Silvåkraskogen till Silvåkratornet vid Krankesjön, obsar här 1205-1235, sedan via Vombs ängar - Vombs by - genom furet - Vombsjöns SO hörn - Björka - Ilstorp - Kumlatofta by 1310 - Everlöv 1325 - Blentarp - in mot Frihult på enskilda vägar - Sövedsjöns SV vik - Navröd - Stopp för lunch på Holmabacken. Fortsatte, passerade kvarnruinen och Saxeröd 1445, sedan via Ellestasjön - Skårby - Krageholmssjön - slottet - Eneborg - Assmåsa - Ilstorps gård - Ilstorps kyrka - Björka - Öved - Harlösa - Revingehed - S Sandby - Lund, ankomst dit 1650.

Rovfåglarna denna dag är tabellerade, se sidan 6.

Här fågelutbytet, incl. rovfåglarna, i korthet:

Lund-Billebjär: tornfalk 1, ormråk 3 vid Billebjär, gulspurv, oklar siskeflock, 2 fasantuppar, talgoxe, ~~flora flockar av olika slag~~ flock 10 fasantuppar!!

Billebjär - T Hällestad: 1 ormråk sittande, mer gulspurv, pilfink.

Nära T Hällestad: flock c 800 snöskator! Mycket kråkfågel: blandflock av råka och kaja c 280 ex, därefter nya flockar c 240 råkor och c 70 kajor. Ingen kråka sedd här! Grönfink 1 ex.

Silvåkraskogen: stark avverkning hade skett.

f.d. Silvåkra allé 1 glada och 1 ormråk på uppvinden, 1 häger nere i kärret.

Krankesjön, från tornet: knölsvan c 80 ex, alla dock ej kritiskt bestämda, sångsvan bara 2 ad sedda, gräsand c 500, vigg c 230 + minst 250, totalsumma nästan säkert över 500. Knipa låg i långa ehuru smala "band" i sjön, betydande antal. Brunand c 20, sothöns 150 på närhåll, fler på håll. Salskrak: 3 ♂ 3 ♀ + ett ex till. Storskrak bara något par samt några enstaka ex. Havstrut 1 juv, häger minst 4 sedda. Obestämbara änder på långt håll c 1000 ex. Grågås summa 10 eller 15 sedda, delvis låg de i par. - Stjärtmes en flock, blåmes en flock, entita ett ensamt ex, grönsiska 2 flockar.

Vombs ängar: 1 fjällvråk, 3 ormråkar, en flock råkor, 4 rådjur. Inte en enda gås sedd här!!

Vombs Södergård: en glada

Vombsjöns SO hörn: 80 gräsänder och några knipor låg fritt synliga, men en duvhök kom lågt över vassen och stannade upp så starkt att den tycktes ryttla, om ock kortvarigt. Därvid skrämde den upp ytterligare c 250 gräsänder, som legat helt osynliga i vassen.

Björka - Ilstorp: intet att se

bron över Klingavälsån mellan Ilstorp och Kumlatofta: flock c 85 snöskator flög över mot N, 1 fjällvråk sedd. Markerna längs ån var blöta, åns fåra nästan fylld till brädden, men inga översvämningar sågs.

Kumlatofta by: 1 sittande ormråk

Everlöv: bara några få kråkor. Blentarp: intet att se

Nära Navröd: flock snöskator

Holmabacken vid lunchen 1350-1425: havsörn 1 ad och 1 juv, grågås en samlad flock på 24 ex (rena vinterobsar sällsynta, men denna vinter är ju extremt mild). Ormråk 1, gräsand 50, ~~salskrak~~ salskrak ♂ ♀, snöskata 120, en ensam knölsvan rundflygande över sjön. Sjön tom för övrigt. Även sågs under rasten 2-3 hägrar, storskrak 1 ♂ och 2 ♀, ny flock snöskata på c 600 ex, några få kråkor. 1 icke utfärgad fiskmåsa.

Kvarnruinen och Saxeröd: vi stannade ej

Ellestasjön: från landsvägen väster om sjön sågs bara några få fåglar i vattnet. En havstrut stod på stengrundet, kullblåsta stora bokar.

Skårby: en ormråk

1. n
FORTS

1990-01-31 forts.

Krageholmssjön, vanliga stopp-platsen vid sydligaste viken: just när vi kom fram, flög ~~mm~~ 1 havsörn JUV; 1 kungsörn juv och 1 ormvråk över skogen. I sjön räknades 900 gräsänder, några knipor, 17 storskrakar varav 5 hannar ad och 12 andra, en liten flock vigg, samt 3 salskrakar varav ett par och en extra hanne. 2 korpar flög över. Bofinkflock, blåmes, talgoxe, nörväcka. ~~mm~~ Högst sannolikt såg jag också en stenknäck flyga förbi.

Krageholm nära slottet: 1 glada i trädtopp

Eneborg: 1 glada. Kråkfåglar sedda här liksom flerstädes tidigare idag, men stora flockar har idag setts bara nära Torna Hällestad som ovan antecknats.

Assmåsa dock en rätt stor svartfågelflock, mest kaja. (Hägerkolonin i bokarna inte sedd.) 1 ormvråk flygande. Annan ormvråk i trevlig dräkt: extremt mörk, dock sågs ett smalt vitspräckligt bröstband. Ilstorps gård: c 550 + 300 gäss + uppenbart flera flockar på längre håll, det var sädgås och bläsgås men tyvärr inte klart i vilka proportioner. Detta var dagens enda obsar av dessa arter, vilket är anmärkningsvärt. Här även 1 ormvråk.

Ilstorps kyrka - Lund, väg enligt ovan, tid: 1610-1650: inga fågel-anteckningar.

Tillägg: koltrast sågs, bl.a. vid Sövde.

Väder under dagen inte idealiskt. Det var mulet, milt, och måttlig sikt, men det var härligt att komma ut, och fågellivet var fint.

Artlista:

(innehåller

ett par arter

som nog ej

finns med-

tagna ovan)

fiskmå

gråtrut

havstrut

ringduva (?)

häger

koltrast

knölsvan

snöskata

sångsvan

talgoxe

obest. svan

blåmes

sädgås

entita

bläsgås

stjärtmes

grågås

nötväcka

gräsand

skata

kricka

kaja

vigg

råka

brunand

kråka

knipa

corp

obest. änder

bofink

storskrak

grönfink

salskrak

grönsiska

ormvråk

obest. siska

fjällvråk

gulspurv

havsörn

pilfink

kungsörn

duvhök

glada

tornfalk

fasan

sothöna

1990-01-31

6

Rovfågel

	ormvråk	fjällvråk	kungsörn	havsörn	düvhök	glada	tornfalk	Σ
Lund-Billebjär	3						1	4
Bill.-Dalby-T. Hällesf.	1							1
nära Silvåkra by	1					1		2
Krankesjön fr. Torneå								—
Vombs ängar + Vombs by	3	1				1		5
Vombsjöns SO hörn					1			1
Björka-Ilstorp by		1						1
Kumlatofva	1							1
rast och vandring vid Söndesjön S. }	1			2				3
spaning över Ellesåsön								—
nära Skårby	1							1
Krageholmssj. sydspets	1		1	1		1		4
Eneborg - Åssmåra	2					1		3
nära Ilstorp gård	1							1
Ilst.-Björka-Öved-Lund								—
Summa	15	2	1	3	1	4	1	27

havsörn: 1 ad och 2 juv

kungsörnen: juv

ormvråk: en extremt mörk ex. nära Åssmåra

1990-02-02, fredag.

Ny exkursion med Bertil Nosslin. Från Lund 1100, for via Klågerup till Yddingens norra ände - genom Bökebergsskogen 1145 - Fjällfotasjön - Börringekloster - Lilla Börringesjön (=Klosterviken) - Södra Börringe gård 1215. Gick ner till Skyttanäbben (udden på Börringesjöns Ö strand) och åter, detta kl 1215-1310. Sedan till Havgårdssjön nedanför säteriet, stannade här till 1425. Sedan lång runda via Lemmeströ - Saritslövs sjöland. Vände vid Näsbyholm, korsade E 14 kl 1500, passerar norr om Björkesåkrasjön - Håckeberga 1535 till 1545 - Billebjär - delvis småvägar Fågelsångsdalen - Lund, ankomst dit 1625.

Rovfåglar redan tabellerade, se sidan 8.

Här fågelutbytet, incl. rovfåglarna, i korthet:

Lund-Klågerup: tornfalk 1 + 1, ormvråk 1, glada ett ex mobbat av kråka.

Yddingens nordända med omgivning: gräsand c 20, salskrak 2 ♂♂, knipa en ♂. Dessa låg i lä av liten ö. I lä av större ön sågs en gräsandflock på c 75-100 ex (ej fritt synlig i sin helhet). Den nyssnämnda flocken på c 20 gräsänder befanns vara mycket större, det blev 45 ex och sedan hela 140 ex, de kom fram ur vass etc. Salskrak: 5 ♂♂ och 2 ♀♀. Knipa 2 ♂♂. På längre håll obestämda änder i rätt betydande antal, över 100 ex i varje fall + 50 till. Glada 2 + 1. Fasan sedd vid Holmeja.

Bökebergsskogen: betydande avverkning hade skett, vegetationstäcket upprivet.

Fjällfotasjön: intet sett i sjön, men en häger fällde i damm i närheten.

Börringekloster: 1 ormvråk. Lilla Börringesjön: trädvegetationen mellan allmänna vägen och sjön nästan helt utarmad, alla fina snår helt borta, grova träd fällda etc. Sjön föreföll först fattig, bara 1 häger och några få gräsänder sedda, men plötsligt visade sig c 400 gräsänder och 7-8 storskrakar samt några knipor, bara 1 tornfalk på ledningstråd.

Stora Börringesjön, från Skyttanäbben: ormvråk 3, havsörn 1 ad, kråka 1, gulspurv några ex, talgoxe några få, koltrast 1, knölsvan 2 ad, knipa 2 ♂♂ plus på avstånd ytterl. några ex, storskrak ♂ och kanske något ex därtill. Icke en gräsand sedd här! På den rätt våta gräsängen vid sjön massor av högar av vattensork. - På återvägen till bilen en flock på 130 snöskator. Om dessa snöskator från-räknas, hade vi bara sett c 20 fågelindivider på 50 minuter!

Nära sjön: flock c 80 kråkfåglar, det var kaja och kråka men egendomligt nog ej råka. Tätt flock.

Havgårdssjön: 1 ormvråk, 2-3 kråkor, minst 400 gräsänder, sannolikt mycket flera; storskrak minst 30 sedda, kanske 50 eller fler fanns. Salskrak en flock på c 10 ex varav hannar ad och honor, därtill såg jag en, som det tycktes mig, helt klar unghanne. Knipa några få hannar, en hona. Häger 1 ex. Siffrorna från Havgårdssjön måste ändras. Vi stannade kvar och fick bättre överblick. Resultat: 1100 gräsänder, minst 110 storskrakar, knipa en flock på 5 + någon därtill, ormvråk 1 ex, rödvingetrast 3, talgoxe, gulspurv, 1 kungsörn juv. Häger minst 9 sedda. Knölsvan 2 + 1. Det ensamma exemplaret lät höra ett egendomligt gnällande "njäjä" "njäjä" eller "njäj". Utstötte lätet med rakt hållen hals, låg ensam.

Lemmeströ - Saritslövs sjöland: intet sett, men vid Näsbyholm sågs på marken en flock på 250-300 snöskator, därtill kråkor samt fasantuppar. På fält upp mot järnvägen 1300 gäss. Alla kunde inte granskas noga, men av 100 säkert bestämda var 99 sädgäss och en bläsgås ad. Här en blåhök lågflygande, icke hanne ad. *Även en spanhök här.* // Skogen norr om E 14: fin flock 250-300 bofinkar, de lyfte i bokskogsbrynet.

Björkesåkrasjön: 15-20 svanar, art oklar, se väder härnedan. Obestämd flock siskor i altopp.

Texten FORTS sid. 9.

1990-02-02

8

Rovfågel

Lund - Staffanstorp

Staffanstorp - Klågerup

Yddingen vid Holmeja

Bökeberg + Fjällforsjön

Norra Böringesjön

Södra " " "

och vandr. T. Skyttanäbben

Havgårdsjön incl.

vandring på halvön

Lemmeströ - Saritslöv

nära Näsbyholm

Björkesåkrasjön

Häckeberga - Billebjär

-Fågelsång - Lund

summa

ormvråk

kungsörn

havsörn

sparvhök

glada

blåhök

tornfalk

Σ

1

1

1

3

3

4

-

-

1

2

3

4

1

2

-

-

1

2

-

-

1

2

-

-

1

3

7

18

havsörnen: ad

kungsörnen: ~~ad~~ juv.

blåhöken: ej ad

1990-02-02 forts.

Häckebergasjön med omgivn.: rätt mycket gräsand och några storskrakar. En flock på c 200 snöskator flög österut i regnet.

Nära Billebjär på hemvägen: 3 + 3 fasantuppar.

Nära Fågelsängsdalen/Hardeberga: flera hundra kråkor mycket tätt samlade. Andra arter ej sedda i denna församling.

Tillägg: före avresan från Lund på morgonen såg jag en flock på c 55 snöskator.

Väder på förmiddagen milt och stilla och silkesaktigt grått dis; svagt solsken delvis. Det blev senare helt mulet och mörkt och delvis, t ex vid Havgårdssjön, lätt regn, därefter ännu sämre väder, regn, måttlig eller dålig sikt. Ett par kortvariga perioder något lättande väder.

Artlista:

häger	fasan
knölsvan	ringduva 1 + 1
obest. svan	koltrast
sädgås	rödvingetrast
bläsgås	snöskata
gräsand	talgoxe
knipa	kaja
storskrak	råka
salskrak	kråka
ormvråk	bergfink
havsörn	obest. siska
kungsörn	gulspurv
glada	
blåhök	
sparvhök	
tornfalk	

Kommentarer:

Låg dagssiffra på grund av det dåliga vädret. Även individantalet av många arter lågt. Snöskata talrik.

Den kortfattade artlistan gjorde jag upp genast efter hemkomsten. Den omfattar ett par tre arter som ej blev omnämnda i mina hastigt förda fältanteckningar. (Detsamma gäller för anteckningarna 31 jan.)

1990-02-03.

Bilrunda med Sten Wahlström. Start från Lund 0850, for via Hardeberga - Revingeby-Harlösa - norr om Vombsjön förbi Svansjö men stannade inte, fortsatte förbi Öved - Vombsjöns Ö sida - korsade väg 12 - Ilstorps kyrka, stopp här 0935-0940. Vidare - Ilstorps gård - Tågra - Eriksdal - Röddingeberg - Fylan - stopp på vanliga platsen i Fyledalen nära Lyckås 1035-1055. Här massor av folk. Vi fortsatte förbi Lyckås - Högestad - Baldringe - Assmåsa - Eneborg - Krageholms slott - Krageholmssjön - in på enskilda vägen runt sjön. Stopp för inspelning av radioprogram vid Krageholmssjöns sydspets, på vägen. Klart här 1215. Därefter via Skårby - Beden - Rydsgård - Veberöd kl 1255 - Torna Hällestad 1307 - S Sandby - ankomst Lund c 1335.

Dagens rovfågelobsar finns sammanfattade i tabell på sidan //.

Fågelutbytet, incl. rovfåglarna, var som följer:

i Lund vid starten: en sparvhök och en gles flock på c 50 snöskator.

Hardeberga: en ormvråk. Revingeby: mycket svartfågel

Harlösa - Vikens gård: 1 ormvråk och c 55 fiskmåsar varav 20 flygande och 35 stående på fält. Flock c 150 småfågel

Svansjö - Öved: mycket kaja, stor småfågelflock.

Vombsjöns Ö sida: litet kråkfågel, 1 flygande ormvråk.

Ilstorps kyrka: ~~intet sett under uppehållet~~

Ilstorpssgården: 300 gäss varav ungefär hälften bläsgäss; alla gick på höstsäd.

Tågra: 1 kungsörn juv, 1 + 1 + 1 ormvråk, 2 korpar, en helt enorm småfågelflock, den var 500 meter lång och rymde uppskattningsvis 10000 (tiotusen) ex. Helt uppenbart en bergfink-flock. Enstaka små gåsflockar flygande.

Eriksdal: intet sett.

FORTS

fel, ←
se tid. 10.

1990-02-03 forts.

Röddingeberg: 1 glada och en del kråkor

Rätt kort sträcka före Fylan: $1 + 2 + 4 + 2 + 1 + 1 = 11$ glador och $1 + 1$ ormvråkar, även 1 varfågel flygande söderut, flock c 30 ringduvor och summa c 20 kråkor.

Uppehållet i Fyledalen och i närheten: $1 + 2$ glador, 1 ormvråk.

Vi beskådade även bestånden av Petasites albus.

Lyckås gård: 1 ormvråk sittande inne i skogen

Högestad: en ryttlande ormvråk! Baldringe: $1 + 1$ ormvråk, 2 glador.

Assmåsa $1 + 1$ ormvråk. Eneborg: 1 fjällvråk, 1 ormvråk, 1 glada, talgoxe, entita, grönsiska, ännu 1 sittande ormvråk. Rundspaning gav en högkretsande havsörn juv och en havsörn av osäker ålder.

Krageholm, slottet och sjön: 1 glada, en flock på c 100 snöskator ute i ett fält med höstoljeväxter. Gräsand c 500, salskrak 3, knipa 5 hannar och några honor. 3 ormvråkar.

Skårby 1 glada, därefter en lång sträcka utan fågel, därefter 1 ormvråk. Beden: 3 korpar och 1 glada, även (ungefär här, originaltext tydlig men tidsplacering ej säker): 1 tornfalk och ännu 1 glada. Rydsgård 1240, vek in på väg 102 kl 1245: 1 kretsande ormvråk och $1 + 1$ glador. Nära Döröd: 1 sittande tornfalk och 1 glada.

Veberöd: ännu 1 sittande tornfalk och sedan, på kort sträcka, ytterligare 3 sittande tornfalkar. Råkor. 1 ormvråk mobbad av en kråka.

Nära Torna Hällestad: 8 sångsvanar på höstoljefält, därav 7 ad och 1 juv!

Nära S Sandby: gråtrut överflygande, 2 fasaner, en flock på flera hundra småfåglar på avstånd, så gott som säkert bergfink.

Väder: kl c 0930 anges att det var grått, men god sikt och lättande. Jag minns också att vädret senare åtminstone i huvudsak var bra, exempelvis när vi såg havsörnarna vid Eneborg.

Omedelbart efter exkursionen gjorde jag en tabell över rovfågelobsarha. Den bifogas här. Däremot gjorde jag ingen kortfattad artlista vid det tillfället. Artlistan härnedan är helt baserad på ovanstående anteckningar och gjordes i samband med renskriften, vilken skedde 1990-12-23.

Artlista:

sångsvan	ringduva
sädgås	varfågel
bläsgås	entita
gräsand	talgoxe
knipa	snöskata
salskrak	kaja
ormvråk	råka
fjällvråk	kråka
kungsörn	korp
havsörn	grönsiska
sparvhök	bergfink
glada	obest. småf.
tornfalk	
fasan	
fiskmå	
gråtrut	

Rättelser och tillägg:

a) utbytet vid Ilstorps kyrka kl 0935-0940 skall vara: 1 glada samt småflockar av gäss, bland dem även bläsgäss.

~~b) sparvhöken som sågs i Lund just vid avfärden har felaktigt utelämnats i tabellen sid.~~

c) de 3 ormvråkarna som sågs över Krageholmssjön flög tillsammans, och beteendet Erinrade starkt om parningsflykt.

Kommentar: Sten Wahlström lärde jag känna åren 1959-65, då jag arbetade på Riksmuseet. Han är civilingenjör och har bl.a. undervisat i byggnadsakustik på Tekniska Högskolan. Senare har han med stor framgång ägnat sig åt att spela in fågellåten och blivit heltidsanställd på Sveriges Radio. Är nu (tror jag) chef för Sveriges Radios avdelning i Karlstad. Mycket trevlig prick.

1990-02-03.

11

Rovfågel

	ornvråk	fjällvråk	kungsörn	havsörn	sparvhök	glada	tomfalk	Σ
Lund - Hardeberga	1				1			2
Hardeb.- Harlösa								-
Vombsjöns N och Ö sida	2							2
Ilstorp - Tågra	3		1			1		5
Fyledalen vid Eriksdal								-
" " Röddinge						1		1
Röddinge - Fylan	2					11		13
rastplats nära Lyckås	1					3		4
Lyckås - Högestad	2							2
Högestad - Baldringe	2					2		4
Assmåsa - Eneborg	4	1		2		2		9
Krageholmsjön	3							3
Skårby						1		1
Bellinga lagård - Beden	1					2	1	4
nära Rydsgård	1					3	1	5
Veberöd - T. Hällerstad - Lund	1						4	5
summa	23	1	1	2	1	26	6	60

kungsörnen = juv

havsörn : 1 ad och 1 oöverskänd ålder

1990-02-10.

Ny exkursion med Bertil Nosslin. Han är påtagligt road av dessa rundturer, till vilka han själv tagit initiativet. Han har också starka botaniska intressen och är mycket fäst vid Falsterbohalvön och dess säregna natur, fauna och flora, och kulturhistoria. Han äger ett äldre hus i Skanör, helt nära den plats där hamnvägen går ut från samhället.

Start idag från Lund 1030. Vi for först en krok via Bjällerup förbi Bjällbo gård och därifrån vidare till Kyrkheddinge 1045 och via Staffanstorp söderut på väg 108. Passerar Hyby 1055, ser Yddingen men stannar inte. Bökeberg: här står c 100 bilar, och polacker säljer varor, incl. (enligt pressen) mycket sprit och andra m l m olagliga varor. Denna marknad är välkänd f.n. och behandlas ofta i tidningarna, men ~~den~~ den tycks vara accepterad eller kanske snarare svår att stoppa. -

Fjällfotasjön: stopp en minut, intet ses. - Norra Börringesjön (=Lilla Börringesjön = Klosterviken) stopp. Börringe f d station - Havgårdssjön - korsar Ystadbanan kl 1125, stannar sedan vid den s k Kejsarörnsplatsen (här sågs verkligen kejsarörn av många personer för några år sedan). Bra utbyte här. Forts. via Gärdslöv - Önnarp. V.Vemmenhög trevlig kyrka (Nils Holgersson!). Tullstorp egendomlig kyrka - Stora Beddinge - Skateholm 1155 - 1205. Vi forts. mot öster. Abbekås hamn 1210 - 1220, sedan Mossbystrand, och vi stannar där allén mot Charlottenlund tar av. Ystad 1250, men ej stopp här. Vi forts. direkt till Kåseberga, ankomst dit 1302. Går upp till Ales stenar. Trevligt utbyte. Åter vår matsäck här, fortsätter 1405 via Övraby - söder om Örups almskog, som nu är rena skelettskogen, hemsk att skåda sedan almsjukan drabbat den (vilket förstås inte hindrar att skogen även i sitt ~~nuvarande~~ skick hyser en spännande fauna, ej minst av insekter och hackspettar). - Passerar Lyckås 1425, stannar strax därefter på vanliga rastplatsen i Fyledalen, ser kul saker, stannar till 1450, fortsätter mot Eneborg via Baldringe. Ellestasjön 1505 - 1525, fortsätter via Sövdeborg till Tågra - Vombsjöns SO hörn, den fina utsiktsplatsen. Sedan över Vombs ängar - Silvåkra by, men inte ner till Krankesjön, kör istället hemåt via Stensoffakorset - Södra Sandby - Lund, ankomst dit 1650.

Rovfåglar tabellerade, se sid. 15.

Här renskrift av fältanteckningarna, som är mycket snabbt förda men utförliga, och antalet sedda men inte antecknade arter torde vara ringa eller noll.

I Lund en sparvhök sedd kl 0900, alltså långt innan färden började. Lund-Bjällerup-Kyrkheddinge: 1 tornfalk över industriområdet i stadens utkant, 1 lågflygande ormvårk skrämmer upp flock på c 25 sånglärkor. Fasaner. 1 sparvhök passerar, flyger decimeterhögt över fältet. Bjällerup fasan: 6 tuppar och 3 hönor, kort därpå 4 + 8 fasantuppar till!!

Hyby: inga gäss sedda! Yddingen, Bökebergsskogen, Fjällfotasjön: intet!!

Norra Börringesjön: 2 knölsvanar och 1 sångsvan. Fem par gräsand simmade utåt, strax därpå sågs en flock på c 50. Knipa 4 ex, häger minst 6. En kniphanne "friade". Gulsparv. Flock 15 kråkor. TVÅ par grågäss överflygande.

Börringesjön (stora sjön): kråkfågel på fältet, därav c 40 kajor i flock och c 15-20 kråkor. 2 + 1 ormvårkar över grandunge.

Havgårdssjön ej stopp, intet sett.

Kejsarörnsplatsen (=sluttningen ~~norr~~ norr om järnvägen Malmö-Ystad): kungsörn 1 juv, fjällvråk 1 kretsande, ormvårk 1 lyfter från hög boktopp. Snöskatflock sedd, jag trodde på 25 ex, men det blev drygt 100 när de ~~lyfte~~ lyfte!! 6 rådjur sprang bort. Ny flock 250 snöskator. 3 koltrastar. 2 ormvårkar sittande, 1 fjällvråk lågflygande. 5 ringduvor, några sånglärkor. ~~6~~ 6 sädgäss flög mot V.

St. Beddinge: ~~få~~ kajflock på betesmark. 1 lågt ryttlande tornfalk.

FORTS

H
stor

1990-02-10 forts.

Skateholm: knipor i småflockar. Alfågel en ensam hane. En skrattnås, flera fiskmåsar och c 25 gråtrutar drog västerut utanför stranden. Mer mås på håll. Fortsatt färd mot öster, därvid ses 1 ryttlande tornfalk över fuktig gräsmark. Glesa skaror av trut flyger västerut. Vid en tångfylld bukt är det bokstavligen tjockt av mås och trut, skrattnås, fiskmåsar, gråtrut, därtill hundratals gräsänder i vattnet just här jämte c 20 knipor och 3 gravänder. Oerhört tät flock på c 150 fiskmåsar står på stranden närmare Abbekås. Trutar flyger västerut hela tiden.

Abbekås: alfågel 5, knipa flock, gräsänder, storskarv 1, gråtrut många; havstrut 1 + 1, båda är ad. Skrattnåsar ses, med dem en egenomlig gulnäbbad mås. Den har helvit stjärt och på vingens översida en vitaktig fläck enligt den enkla skissen här. Jag tror dock ganska bestämt att det är en onormalt tecknad skrattnås.

1 + 3 sånglärkor kommer in utifrån havet, alltså ungefär söderifrån. 1 sittande ormråk strax öster om samhället.

Mossbystrand: svartfågelflockar. Kajflock på 40 ex, blandflock av kråka och kaja. Även en mindre flock råka, m m. Måsar ses hela vägen. Vid ett tillfälle ser jag 20-30 trutar samtidigt, alla flygande västerut såsom förut.

Vägskalet, där väg tar av mot Charlottenlund: 1 ormråk. I havet knipor. Mycket fiskmåsar flyger västerut längs vattnet; trutar också västerut men håller sig högre upp. Därefter 1 ormråk vid överkörd fasan. Nära Ystad en ryttlande tornfalk.

Kåseberga: mycket svartfågel på vägen dit, speciellt råkor.

Vid Ales Stenar blandflock av kråka och råka, summa 25-30 ex. Gråtrut: 20 - 25 ex "stod mot vinden" över strandbranten. Mycket trut på avstånd. Jag letade förgäves efter svartkråka. Utanför hamnen låg en långsträckt flock på c 350 gräsänder. Även sågs en alfågel och några knipor. En ejderflock på 35-40 ex flög därutanför.

En tornfalk. I lä av hamnpiren låg c 40 skrattnåsar, några fiskmåsar och gråtrutar. 2 knölsvanor låg här också. Gräsandpar. 1 + 1 sånglärkor. Vi åt vår matsäck här, fortsatte sedan kl 1405. Skatör sedda.

Kåseberga-Kabusakorset: mycket fiskmåsar på betesmarkerna nära havet.

Forts. via Köpingsbro-Övraby: i en damm 20 gräsänder. På kort sträcka före Övraby 4 ormråkar varav en med gräddfärgade övre vingtäckare; därefter ännu en ormråk sittande på fält.

Nära Örup - Lyckås: 1 + 1 glador, 1 ljus ormråk

Fyledalen, rastplatsen nära Lyckås: 1 havsörn ad och 1 kungsörn juv, de lekte med varandra i luften. Minst 2 glador och minst 6 ormråkar sedda här; en eller två av dessa ormråkar var "halvljusa". Vråkar i parningsflykt. Flock 30 snöskator. Mycket trut flög söderut, korsade alltså dalen. (fram till Baldringe:

Fortsätter i Fyledalen, ser samma örnar omigen, vidare 1 glada och 1 fjällvråk, denna lyfte 2 meter från bilen, var påtagligt ovillig att flytta på sig.

Nära Eneborg: 1 glada lyfter nära, 1 ormråk ses i brant störtlöft, 1 havsörn juv kretsar, 1 glada, 1 ormråk. Assmåsa: 1 glada

Ellestasjön: 2 havsörnar juv, 2 glador. I sjön i motljuset mycket gräsand, skattat 300-500 ex. Sövdeborg: en högflygande ormråk

Tågra: 2 ormråkar lågt, de skrek. 1 kungsörn juv lekte över Oran. 1 spärvhök kommer, skrämmer upp snöskator, 800-900-1000 ex; innan

de lyfte trodde jag att flocken bestod av c 250 ex. 1 fjällvråk. Vombsjöns SO hörn kl 1600: c 350 gräsänder, 8-10 knipor, 6-8 glest

liggande storskrakar, dock ett nära sammanhållande par.

Vombs ängar: på håll 6 + 8 = 14 rådjur. Långt bort stod mycket gäss, antal my. approximativt 600-800. Endast sädgäss sågs däri, men 2 blåsgäss flög över.

Nära Stensoffa vägskalet: 1 häger flygande

FORTS

1990-02-10 forts.

Vid Märyd: 1 ormvråk i träd, och närmare S Sandby 1 glada. Över 300 råkor på fält, och på längre håll massor av obestämda svartfåglar,.

I S Sandby 1 större hackspett, och väster om samhället 1 blåhök över fälten.

Tillägg: 2 grågäss flög över Ellestasjön.

Väder: på morgonen "grått men behagligt". I stort sett samma väder även senare. Vid Kåseberga delvis lättande, silkesgrå dager, en del solsken. Därutöver inga anteckningar, men tydligen var det gynnsamt hela tiden.

Artlista gjordes icke upp i omedelbar anslutning till färden. Den som följer härnedan är alltså enbart grundad på ovanstående anteckningar.

storskarv	tornfalk
häger	fasan
knölsvan	skrattnås
sångsvan	fiskmås
sädgås	gråtrut
bläsgås	havstrut
grågås	ringduva
gravand	större hackspett
gräsand	sånglärka
alfågel	snöskata
ejder	koltrast
knipa	gulsparv
storskrak	skata
ormvråk	kaja
fjällvråk	råka
sparvhök	kråka
kungsörn	
havsörn	
glada	
blåhök	
	rådjur

Renskrift gjord 1990-12-26. GRck

1990-02-10.

15

Rovfågel

	ormvråk	fjällvråk	kungsörn	havsörn	sparvhök	glada	blåhöke	torrfalk	Σ
i Lund					1				1
Lund-Bjäll.-Staffansf.	1				1			1	3
Staff.-Bökeberg-Börr.									-
Stora Börringesjön	3								3
Havgård-Gärdslov	3	2	1						6
Gärdslov-St. Beddinge								1	1
Skateholm-Abbekås-Ystad	3							2	5
Kåseberga-Övraby	4							1	5
Övraby-Örup-Lyckås	2					2			4
Rastplats Fyledalen	≥ 6		1	1	≥ 2	2			10
Fyledalen-Baldringe		1				1			2
Eneborg-Åsmaåra	2			1		3			6
Ellesåsjön N. sida				2		2			4
Sövdeborg-Tågra	3	1	1		1				6
Tågra-Håtorp-Björka									-
-Vombs Fure-Vombs å.									
Silvåkra-S. Sandby	1					1			2
S. Sandby-Lund							1		1
summa	28	4	3	4	3	11	1	5	59

kungsörnarna: alla juv

havsörn Fyledalen: ad, övriga juv.

16

1990, placeras omedelbart efter 1990-02-10.

summa rovfåglar sedda 1990-01-31--02-10

datum	ormvråk	fjällvråk	kungsörn	havsörn	sparvhök	duvhök	glada	blåhök	tornfalk	summa	övriga exk- deltagare
31 jan.	15	2	1	3		1	4		1	27	B. Nosslin
2 febr.	7		1	1	1		4	1	3	18	B. Nosslin
3 febr.	23	1	1	2	1		26		6	60	S. Wahlsfröm
10 febr.	28	4	3	4	3		11	1	5	59	B. Nosslin
summa	73	7	6	10	5	1	45	2	15	164	

Febr. 4: en gärdsmyg i trädgården på Tenorgränd. Satt ett slag fritt i största äppelträdet men flög snart ner i tätare snår. En art som jag sett avgjort sällan på senare år, däremot hör jag den någorlunda ofta på exkursioner exempelvis till Krankesjön, någon gång även i Lund under vinterhalvåret etc.

" 5: i träd nära Tekniska högskolan (på vanliga vägen mellan Tenorgränden och Ekologihuset) satt en domherre, hona. Lät ideligen höra sitt mjuka läte, detta var orsaken till att jag fann den. Lätet upprepades nästan i ett kör, ofta "dubbelt", och mycket lågmält. Klangfärgen stämde bra, men f.ö. var lätet inte typiskt. Fågeln satt stilla eller flyttade sig någon meter ett par tre gånger. Studerades flera minuter.

" 6: en domherre, hona, med alldeles samma beteende sågs på helt annat håll i Lund, nära Vipeholm. Domherrar vintertid var förr i världen en regelbunden förekomst i Lunds stad, nästan alltid i småflockar på högst c 8-10 ex. Men detta är längesedan, och på sista decennierna har jag inte sett arten på långt när varje vinter i Lund. -

x) På denna rundvandring hörde jag också en sånglärka över Lund, vid Tenorgränden. Min första för året.

Det var en strålande dag, och ovanligt varm för årstiden, omkring 9-10 plusgrader; jag minns att Norrköping idag haft 12 grader C. Detta meddelades i väderprognosen på kvällen.

7: när jag sakta vandrade hemåt från Sjukvårdscentralen, där Lena blivit undersökt, kom 9 sidensvansar flygande rakt över i solskenet. minuten därefter ytterligare 7. Första flocken upptäcktes tack vare lätet.

xx) Dessa anteckningar (fr o m 4 febr) renskrevs den 7 febr. kl. 1130. En knapp timme senare gick jag till Ica-Tuna för att handla matvaror. Då satt en flock på 270 sidensvansar i de högsta träden (en ask och en alm) vid Draco-fabriken, alldeles där motorvägen passerar förbi! De var mycket orädda. Jag studerade dem i c 10 minuter. Räknade dem högeligen omsorgsfullt, men siffran blev dock i underkant eftersom de var oroliga och 15-20-25 ex ideligen flög ner till hagtorsbuskarna därintill. De åt bären (som fortfarande är röda och rikliga i hela området här vid Östra Torn; icke ens den stora stormen sent i januari slet ner mer än en del av bären!). Ibland flög ett par tiotal ex in över Draco-fabrikens tak och blev osynliga, men oftast kom de tillbaka. Absolut en av de största flockar jag sett på sista decenniet! Härliga att se i solskenet. - Jag passerade platsen på återväg 35 minuter senare. Då satt inga sidensvansar i träden eller hagtorsbuskarna, men två flockar på resp. c 22 och 10 ex flög förbi. Och en tornfalk ryttlade i närheten, stod mot den friska, ökande, ungefär sydliga vinden.

x) denna dag gick jag en lång runda inom staden, genom Botaniska trädgården, Tuna, etc. Mycket litet i fågelväg, men jag observerade att blåmesar förekom på rätt många ställen, ofta parvis eller 3-4 sedda samtidigt (i trädgården ses dagligen 2 ex, ofta flera). I Botanicum åtminstone 4-5 ex tillsammans med talgoxar.

xx) Anders Dahm berättade att han passerat platsen omkring kl. 1330 och sett den stora flocken. Han hade skattat antalet ex. till c 250.

1990-02-09.

Ungefär kl 1100 passerade jag platsen, där den stora sidensvansflocken sågs 7 febr. Nu satt där inga sidensvansar i träden, men två stora flockar passerade på låg höjd förbi mot V eller VSV. Den första flög delvis in över Dracos fabriksbyggnader, men den del som var synlig innehöll c 75-80 ex. Bara några hundra meter därbakom kom den andra flocken åt samma håll och lika lågt; den innehöll c 130 ex och svängde som en starflock i vinden (som nu var måttlig). - På återväg från Ekologihuset kl 1445 passerade jag ånyo samma plats, då satt c 110 sidensvansar i högsta trädet vid motorvägen, intill de västligaste husen i gamla bebyggelsen i Östra Tornby. Det är ett högt träd. Fåglarna flög snett nedåt till det yviga hagtorsbeståndet invid vägen. De åt av bären. Jag såg också att ~~en~~ fåglar med bär i näbben flög upp i trädtoppen igen. -

En tornfalk sedd nära denna plats både på f.m. och e.m.

1990-02-11.

Regnig morgon, därefter torrväder och delvis uppklärnande efterhand. Klockan 1600 precis såg jag genom fönstret en stor sidensvansflock snabbt svänga över granntomten, men de lyfte sekundsnabbt igen, och alla for bort. Jag såg uppskattningsvis 50-55 ex, men en del av flocken hade försvunnit över huset innan jag fick ögonen på den.

1990-02-12.

En spärvhök över Tenorgränden på morgonen.

1990-02-13.

Taxi med Lena till Malmö och åter, eftersom hon skulle på behandling av Mary Andersson. Efter en natt med blötsnö var det vackert väder; snön låg kvar, när jag hämtade tidningarna kl 0615, men försvann snart. I Lund på morgonen en tornfalk helt nära vår bostad och sedan två flockar sidensvans på resp c 20 och c 12 ex, flygande över staden på låg höjd, den ena med kurs mot V, den andra m 1 m rundflygande.

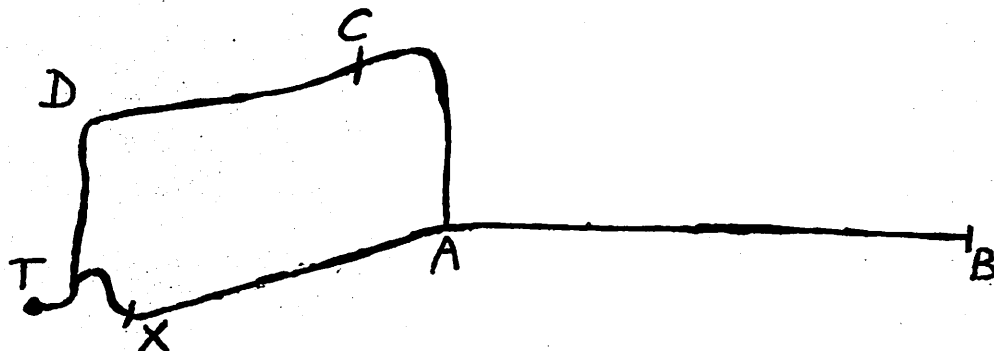
På återvägen från Malmö ~~enormt~~ en ormvrak kretsande vid Arlöv.

1990-02-14.

Gick från bostaden vid Tenorgränden (T på skissen) ner till det s.k. Hardebergaspåret, som följdes från X via A till B. A är östra gränsen för bebyggelsen, och B ligger uppskattningsvis 1,5 km längre österut på "spåret". Där vände jag, gick samma väg tillbaka till A och därifrån upp till C, som markerar platsen för Konsumaffären. Sedan hem via D, som ligger helt nära Dahms villa, till Tenorgränden T.

På sträckan T-X-A finns mycket rikligt med hagtyonssnär längs vägen, visserligen med luckor. Även gäller detta för sträckan C-D-T, däremot ej för A-B eller A-C.

Vandringen tog 90 minuter, från 1300 till 1430. För observationer med kommentarer se nästa sida.

1990-02-14 forts.

Fågelutbyte på vandringen (skiss se föregående sida):

(19)

tid	väg	kol- trast	röd- vinge	snö- skata	siden- svans	ring- duva	råka skata	övriga
1300-1315	T-X-A	37	5	0	0	14	15	kaja sedd
1315-1332	A-B	0	0	0	0	0	0	ormvråk 1
1333-1350	B-A	0	0	10+8	120	sedd	sedd	kaja sedd
1350-1400	A-C	1	0	1	20	sedd	28	kaja 6
1410-1430	C-D- T T	1	0	c 5	c 600	0	sedd	kaja sedd

Därtill skata sedd, pilfink hörd och en sjungande talgoxe iakttagen.

Kommentarer:

koltrast: alla på marken, under hagtornssnår eller i buskarna.

~~Observera~~ Observera den synnerligen markerade koncentrationen på en kort sträcka. Men någon flockbildning sågs ej. Orsakerna till koncentrationen helt oklara.

rödvinge: alla fem i hagtornssnår, rätt nära varandra men alls inte i flock.

snöskata: flockarna överflygande

sidensvans: flocken på 120 ex fällde i träd i villakvarterens östra gräns, lyfte ögonblickligen igen, fällde ~~månggammal~~ i höga träd långt ute på åkermark. Flocken på 20 ex satt på TV+antenn, lyfte. De 600: en flock på c 65 ex satt i trädtopp i Östra Tornby, lyfte, anslöt till en fullständig jätteflock på c 550 ex som kom från NO, tätt samlad. Alla gjorde rundflygningar, spred då ut sig som en smal orm, flera hundra meter lång, for söderut, återsamlades, steg, glesnade mycket och kom slutligen i en mäktig och bred flock över mig med kurs mot V - SV. Antagligen den största flock sidensvans jag sett i Skåne. Har ett minne av att jag en vintermorgon i Eskilstuna, efter ett föredrag på 60-talet, såg en ännu större flock ~~1000~~ på skattningsvis 1000 ex som fällde till största delen på ~~1000~~ taknocken till ett mycket stort hyreshus med platt tak, så att de satt som ett oerhört långt pärlband på kanten.

OBS att ingen enda sidensvans sågs i hagtornarna, som delvis fortfarande har mycket bär, och därtill i stor omfattning friska och röda bär!

Vid hemkomsten sågs även 2 överflygande fiskmåsar, en ad och en icke utfärgad; och en stund senare kom en sparvhök på låg höjd över husen. Det var fint väder, svag vind omkring V, delvis sol, men rätt rikligt med låga moln. God sikt och ett par plusgrader.

1990-02-15.

Jag fick en argsint bronchit, ont i halsen och hög feber. Fick tillbringa flera ~~dag~~ dagar i sängen men bättrade mig därefter raskt tack vare läkarbesök och penicillinkur. Gick dock ej till Ekologihuset förrän 23 febr.

1990-02-16.

Från sjuksängen såg jag genom fönstret en liten flock sidensvans. Och rätt överraskande kom 2 turkduvor och fällde i tallen i trädgården, samma tall som i väl 10 år varit tillhåll för ringduvor, även bon av denna sistnämnda. Turkduvorna återsågs ej de närmaste dagarna, men jag gjorde ju praktiskt taget inga obsar då.

1990-02-21.

Fint och my. milt väder. De 2 turkduvorna flög ut ur tallen på e.m. - På e.m. också en sparvhök över Östra Torn, jagade mycket lågt över hustaken.

1990-02-22.

Vandring kl 1330-1420 längs samma väg som 14 febr. men med något färre uppehåll. Fint väder. Fågel:

koltrast c 11
rödvinge 2
sidensvans 3 } alla i hag-
tornssnår

talgoxe sedd
blåmes sedd
skata flerstädes, oftast i par

kaja } fåtaliga
råka }
kråka }

grönfink hördd.

Inga överflygande flyttfåglar.

Jag studerade hagtornsbestånden.
Av många hundra stora buskar fick jag
ut följande?

<u>antal</u> <u>buskar</u>	<u>bärskörd,</u> <u>kvarsittande</u>	<u>bär</u>
c 12-15	my. rik	helt eller mest röda
c 100	måttligt rik	my. varier. men åtminst. med något rött
c 100	måttligt rik	mest eller en- bart svarta bär
c 100	ringa eller ingen	nästan noll

De röda bären var åtminstone oftast friska inuti, med ljust fruktkött, m l m saftigt. De mörka ("svarta") bären var mörkbruna eller nästan svarta, delvis m l m hoptorkade eller, i motsatt fall, bruna och ruttnande inuti.

Under vissa buskar låg rikligt med röda pärl på marken. Ruttna bär fanns naturligtvis rikligt på marken, mer eller mindre upplösta. I jämförelse med läget för en vecka sedan hade tillgången på friska bär minskat starkt, men visst fanns det fortfarande gott om mat för trastar i betydande mängd, och för sidensvansar.

Siffrorna 100 i ovanstående tabell är mycket approximativa men inte för små. Naturligtvis fanns det också övergångstyper när man gör ett såhär grovt schema.

1990-02-23.

Jag gick samma runda som igår, och detta i det mest strålande, varma och klara vårväder. Såg på rundan:

koltrast 10
skata }
kaja } ungefär som igår, avgjort fåtaliga
råka }
kråka }

grönfink 3 överflygande.

Trots noggrann passning hela tiden kl 1305-1350 fann jag icke en lärka, icke heller en vipa, vilket faktiskt gjorde mig orolig. Nog borde de första ha kommit, denna rekordtidiga vår.

Studerade hagtornsbestånden idag också, men intet nytt att meddela.

1990-02-24, lördag.

Rundtur med Bertil Nosslin. Strax innan han hämtade mig, kom en flock sidensvans på c 40 ex över min bostad; flocken fällde i höga träd vid gamla bebyggelsen i Östra Torns by.

Vi startade 1045. For Lund - S Sandby - Tvedöra - Krankesjön. Stod i Silvåkratornet 1110-1135. Fortsatte via Vombs ängar - Vombsjöns V sida - dess N sida - Övedskloster - ner längs sjöns Ö sida - Björka by - Ilstorp - Kumlatofta - Everlöv - Stora Rödde - Kläggeröd - Dörröd - Häckebergasjön och Häckebergakärret. Därefter på en liten enskild väg, som jag aldrig befarit tidigare, till Toppeladugård och vidare via Björnstorp - Ugglarpsdammen samt slutligen hem på småvägar via Önnelöv - Vallby. Ankomst Lund 1530. Väder: delvis sol, delvis mera grått; milt ljus men ganska disigt. Inte god sikt på långa håll. - Vi gjorde kafferast nära Kumlatofta 1230-1250.

Utbyte: se tabellen, sidorna 22-24.

Ytterligare kommentarer:

sångsvan: flocken i Vombsjön bestod av 5 eller 6 fåglar, som låg mycket tätt. Det var 3 eller 4 ad och 2 juv. - I Ugglarpsdammen låg 6 ex, dels 2 ad och 2 juv nära tillsammans, dels 1 +1 andra ad, som inte låg nära varandra.

sånglärka: faktiskt en egendomlig och glädjande upplevelse. Den fanns över hela området. Precis utanför Östra Torn, där jag föregående dag letat förgäves efter den, sågs och hördes flera ex, delvis helt nära bilen. Och sedan hade vi sånglärkor, oftast sjungande, längs hela färdvägen över öppna marker. Ofta flera ex nära varandra. Högst sannolikt stor inflyttning natten till idag.

råka: på sandmarken vid Krankesjön sågs c 150 ex.

- - - - -

Kraftig avverkning hade skett bl.a. i "glad-dungen" nära Stensoffa och i skogen nära Toppeladugård.

	Lund - S. Sandby - Tvedöra	Kranke- sjön	Vomb- sjön, Öved	Häcke- berga- sjön och omgivn.	Toppe- ladu- gård	Björns- torp, Uggslaps- dammen	andra platser, samt kommentarer
skäggdopping		1					
knölsvan		> 110					
sångsvan		hörn	≥ 5	2 ad		6	se sid.
grågås		c 15 sedda					25 öster om felvåterakärrab, betande, mest parvis.
grävand		2	10+6+5				
gräsand		my. få	c 50			c 50	
vigg		500					
brunand		75					
knipa		några flockar	1(!)	♂♀			
störstärak		c 6-8					
ormvärk	3 nära Tvedöra	1	1+2	3	4	1	en sittande vid Stenroffa, skall tilläggas. Summa 16
fjällvärk							1 över Vombs ängar
spannhök							1 lågt mot S vid Vallby

1990-
-08-24
forts.

	Lund- S. Sandby -Tvedöra	Kranke- sjön	Vomb- sjön och Öved	Häcke- bergasjön med om- givn.	Toppe- Lade- gård	Björnsörp samt Uggjarps- dammen	andra platser, samt kommentarer
glada blåhök	1 Tvedöra	1 ej ♂ ad					2 Silvåkrakärret och 1 vid Björka by
Tornfalk					1 ♂ ad		1 nära Vallby
sotthöna		600				rätt få	
vipa	3 Tvedöra				24		Jistorp-Kumlatofta flera ex men inte flockar
fiskmåsar			1 juv				
ringduva	enstaka			> 50 hört			20 stenoffa (20)
mi. hackspett							
sånglärka	ja		ja		ja	ja	snarast riklig, sett och hört på många andra platser, se sid.
sidensvans	40 Lund						se sid.
en vita				1			
notväcka				hört			

1990-
02-24
fältv.

	Lund - S Sandby - Tvedöra	Kranke- sjön	Vomb- sjön och Öved	Häcke- bergasjön med om- givn.	Toppe- Ladu- gård	Björns- torp och Uggslarps- dammen	andra platser, samt kommentarer
kaja	ja	ja					<u>se sid.</u>
råka	ja	massor på randmarken					även Vombs ångar
kråka	ja	ja					
korp			1				
stare					1 (!)		4 ex Vombs ångar (!)
bergfink				350			<u>bara denna flock</u>
grönsiska		flock c 70		flock			
hare							sedda Vombs ångar
rådjur				mågra			6 ex " "
dovhjär				c 5-6			vid Häckebergakärren

24

1990-03-07, onsdag.

Kl 1010 kom 4 knölsvanar över Östra Torn med kurs först mot SO, senare snarast OSO. Måttlig höjd, men vingtonen hördes lång väg.

Kl 1115 kom en flock på c 23 stora gäss med kurs västerut över Lund. Stir höjd, inga läten hördes, men högst sannolikt var det kanadagäss.

Kl. 1800-1815 när jag gick ner mot staden för att delta i Fysiografiska Sällskapetets sammanträde, sjöng koltrast på två ställen, dels nära Draco-fabriken vid motorvägen, dels i Botanicum. Tidigare i år bara hört den sjunga en gång, det var för ungefär tre veckor sedan, under den mycket milda perioden om jag minns rätt.

Dagens väder: klar morgon, därefter mulnande och vid middagstiden kortvarigt regn. Men ännu kl 1115, när gäsflocken kom över, var det starkt ljus och fint väder.

1990-03-08. På morgonen sjöng en gärdsmyg högljutt och ihållande i trädgården. Satt osynlig och lågt nere när den sjöng, men slutligen såg jag den när den flög tvärs över gatan in i tallbuskarna på Nordgaards tomt.

1990-03-09.

Regn och snöby fram till middagstiden, därefter uppkylning och sol, men kraftigt ökande vind. Jag gick kl 1445-1530 på Hardeberga-spåret österut och sedan tillbaka via konsumbutik för att få se så mycket som möjligt av hagtornsbuskarna, nu när sidensvansarna tycks ha försvunnit.

Fågelutbytet på vandringen blev mycket magert:

skrattmås } över villakvarteren åtskilliga ex av vardera. Och över
fiskmås } fälten öster om bebyggelsen kom en flock på drygt 40
ex, en blandning av båda arterna, precis lågt med kurs
mot väster mot den friska till hårda vinden. Även någon
icke utfärgad fiskmås sågs däri.

ringduva: enstaka ex sittande och flygande

koltrast: summa 14 ex sedda på rundvandringen, de flesta på marken,
oftast under hagtornsbuskage eller i kanten mot öppen
mark. På ett ställe 4 ex nära varandra, högt upp i hag-
tornssnår, ätande av bären.

skata: flerstädes, delvis i par vid bona.

kaja: några sedda.

råka: mycket i farten, flera tiotal sedda, flög på låg höjd över,
oftast flera tillsammans.

kråka: några ex. sedda.

talgoxe: en sedd, en annan hörd.

grönfink: några överflygande.

pilfink: flock c 7 ex fällde i busktopp, fortsatte snart.

Hagtornsbeståndet studerades. Några få buskar (avhundratals under-
sökta) hade fortfarande mycket rikligt med bär, så att det sågs på
långt håll. Bären på vissa av dessa buskar dock svartnade och m 1 m
ruttna, i något fall dock ännu bär och friska, med ljust och saftigt
fruktkött. Andra buskar hade ganska mycket bär, dock ofta svarta och
ruttna. De flesta buskar hade glest med bär, mellan 100 och 500 per
vuxen buske, och en del av dessa bär var fortfarande röda och friska.
Slutligen fanns rätt många buskar som var utan, eller nästan utan,
bär. Slutomdömet måste bli att antalet bär minskat mycket sedan före-
gående granskning men att det ännu finns tillräckligt kvar för att
ge föda åt trastar och andra bärkonsumenter någon tid till.

1990-03-16, fredag.

Bilexkursion med Bertil Nosslin. Vi hade kommit överens om att besöka platser på Öresundskusten, något som jag desto hellre gjorde som jag inte sett dessa platser på lång tid. Vi for följande runda: från Lund 1030 - Malmö - ringvägen - Bunkeflo - nära Naffentorp - stora dammen vid Klagshamn - Klagshamns hamn 1100-1130 - söderut på vägen närmast stranden förbi Sjötorp - Gässie villastad - Gässie - gamla vägen söderut förbi Hököpinge sockerbruk - Eskilstorp - raka vägen ner till Eskilstorps ängar, här 1155-1230; jättefin lokal! Sedan till Hammarsnäs, där 1245-1330, också utmärkt lokal. Vidare till Skanör, där vi rastade i Nosslins hus, beläget vid södra änden av Västergatan, alldeles där vägen går ut till Skanör hamn. Efter att ha ätit vår matsäck och samtalat om gamla tider i Skanör och Falsterbo for vi ut till hamnen, vistades där 1415-1430. Därefter besök på Skanörs kyrkogård 1440-1450, bl a för studium av en sällsynt Gagea-art. Sedan tillbaka österut - Höllviken - Kämpinge - mycket kort visit vid hamnen i Skåre - Trelleborg - Dalköpinge c 1530. Besökte kyrkogården, där anhöriga till Bertil Nosslin vilar. Sedan via Gylle - Vemmerlöv - Alstad - S Lindholmen - N Lindholmen - N Lindved - väg 14 - förbi Fjällfotasjön - genom Bökeberg - Holmeja - Klågerup - Staffanstorp - ankomst Lund 1650. Stopp på många ställen utöver de nämnda.

Väder: hela dagen sol och mycket milt och fint vårväder; frisk vind omkring väst, rentav mycket frisk när vi gick vår runda på Hammarsnäs. Sikten var dock måttlig hela dagen; inte dålig på korta och måttliga avstånd, men på längre håll kraftigt dis. Från Skanörs hamn tedde sig exempelvis Falsterbo fyr mycket mattgrå. Motljus besvärande.

Fågel: se följande sidor, tabeller och kommentarer. Nedanstående arter sågs men blev inte alls noga antecknade idag:

skata	}	dock har jag noterat att kaja, råka och kråka förekom "rikligt snart sagt hela dagen". Råkor ofta i m l m stora flockar dels på fälten, dels vid kolonierna i träd. <u>Stora</u> flockar av kaja och kråka sågs däremot <u>inte</u> .. Fåglar på sträckflykt inte icke sedda.
kaja		
råka		
kråka		

Den ovannämnda Gagea-arten på Skanörs kyrkogård skall enligt Nosslin heta G. arvensis men har tidigare burit namnet G. villosa. Nosslin är mycket intresserad även av botanik och mycket fin på Falsterbohalvöns flora.

forts.

1990-03-16

arter	Klagshamn, dammen	Klagshamns hamn + omgivn.	Klagshamn - Gässle	Erskils-torps ängar	Hammars-näs	Skanör	Skanör - Trelleborg	Trelleborg - Alstad	Alstad - N. Lindved	Fjällforsjön Bökeberg	sista sträckan till Lund	andra platser, kommentarer etc.
skogsöppning	2											parnigspjel
gråhedeöppning	1											se komment
knölsvan	2	enstaka	ja	många på holmarna	100-fals	par	par			4+1		se komment de 4 bekräftar
grågåås												se komment
kanadagås												
gravand			sedd	allmän	allmän	ja	ja					
gräsand	nej	♂♀		fåfålig	ja	c 10 par	ja					
blåsand	nej	nej	nej	c 20	c 20	c 20	c 20					
stjärband						2 par						
knäcka				c 10	c 10							
skedand					2 ♂♂ 1 ♀							
vigg	c 1700	♂♀			fåfålig	2500	många					
bergand	≥ 10					sedd						
brunand	c 5					många på	några					
knipa							några					is skåre

1990-03-16

- forts.

örfer	Klagshamn, dammen	Klagshamns hamn + omgivn.	Klagshamn - Gärrie	Erkils - Torps ängar	Hammar-näs	Skanör	Skanör - Trelleborg	Trelleborg - Alstad	Alstad - Lindved	Fjällfotafasjön + Bökeberg	sista sträcka till Lund	andra platser, kommen-larer etc.
ejder		en flock		massor	massor					3		se kommentar
småskrak		1 flyg.				2 ♂ 1 ♀						över Fjäll-fotafasjön
storskrak												1 → Holmeja
ornvråk												se kommentar
fjällvråk				♀ ad.		2						
blåbök												1 + 1 Malinö
tornfalk			1	1	1							måttade tornfalken
stenfalk					2							
rapphöns												
fasan	många		1	♂ sedd		sedd						
sothöna	50	enstaka			fåtalig	fåtalig	sedd					
rödhöna	1											
strandkata												
stora strandpipa			1	många	ofta	sedd	sedd					
lilla strandpipa				flera ex	enstaka	flera ex						
jungfågare			> 80								c 25	c 25 nära Skott-Torp.

flera fåglar
dena skräla

28

1990-03-16
forts.

arter

Klagshamn,
dammen

Klagshamn
hamn +
omgivn.

Klagshamn
- Gässe

Eskeils-
torps
ängar

Hammar-
näs

Skanör

Skanör-
Trelleborg

Trelleborg

- Alsåsa

Alsåsa-
Lindved

Fällforsjö
+ Bökeberg
sista sträckan
till Lund

andra
platser,
kommen-
tar etc.

vipa
kärrenäppa
enkelbeckasin

rödbena
skrämmäs

fiskmås

gråtrut

havstrut

ringduva

turkduva

sånglärka

ängsfiolärka

sävsparv

bofink

kolltrast

~~Skarv~~ skarv

ofta

allmän
300

Täml
allmän

ideligen ja

sedd flera ggr.
samma sträcka

flitigt
"dansande"
alla ljus-
bukade !!

1

2 ad

enstaka

6 ad

40

sedd

ofta sedd

ofta sedd

ofta sedd

ofta
sedd

1 ad

2 ad

enstaka ee sedda hela vägen

rätt

ofta

sedd

idag men aldrig sedd flackvis

2

sjöng

sjöng

allmän,
sjöng

allmän

ofta sedd hela vägen hem

flera ee sjöng
flera 00

sedd

sedd

sedd

sedd

sedd

se
kommentar

29

vid rådhuset
i Skanör

se kommentar

" - " -

" - " -

" - " -

1990-03-16 forts.

(30)

Kommentarer till de enskilda arterna:

knölsvan: i svårt motljus och på långt håll sågs mycket svan på Eskilstorps holmar. Säkert c 50 ex, kanske mycket flera. Praktiskt taget säkert var det knölsvan, men kritisk bestämning endast delvis möjlig.

gravand: minst 50 sågs på Eskilstorps ängar och vid stranden där; och lika många eller flera på Hammarsnäs.

ejder: det blev en högeligen givande dag för studium av ejdersträcket.

a) utanför Klagshamns hamn kom en flock på 84 ex söderut, alldeles utanför stranden i den friska sidovinden. Jag antecknade "sträckflock?", eftersom jag tyckte datum var alltför tidigt för det vanliga sträcket som går söderut genom Sundet på våren. Men egentligen borde jag genast ha begripit att sträcket kunde vara igång redan nu, denna extremt milda vår. - Flocken flög bara c 4-5 meter högt.

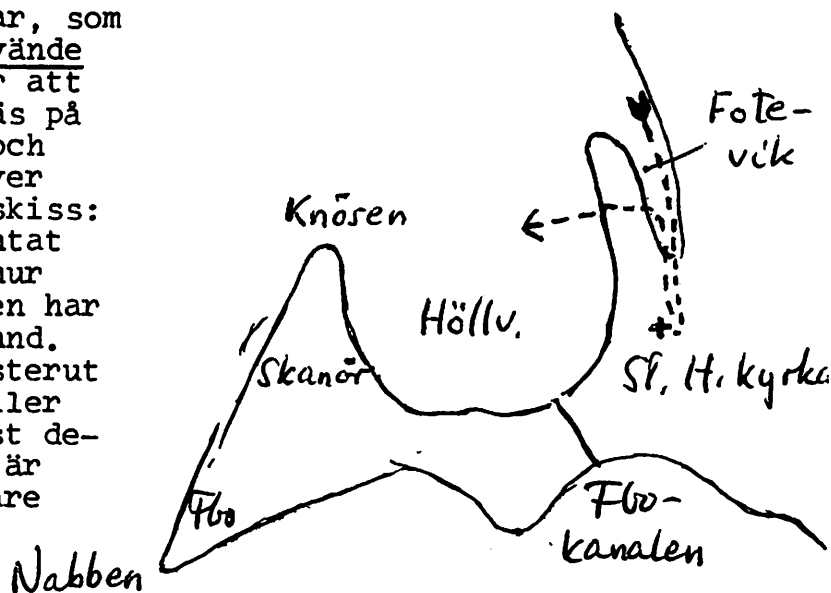
b) Eskilstorp: här blev det genast klart att ett mycket starkt ejdersträck var igång. Nästan alla flockar kom mellan 500 och 1000 meter utanför stranden med kurs söderut, lågt eller mycket lågt. Flockstorlek mellan 20 och 100 ex/flock. Ofta var flera flockar synliga samtidigt; inalles rörde det sig om tusentals ex under den dryga halvtimme vi vistades här.

c) Hammarsnäs: här blev det extra kul, och jag fick många fina bevis på hur kustlinjerna fungerar som ledlinjer och hur deras ledande verkan kan brytas.

Över Höllviken, alltså väster om Hammarsnäs, kom talrika flockar på c 30-100 ex, men ett par ggr sågs m 1 m sammanhängande flockar på upp till 300 ex, mest i långa enkellinjer. Alla söderut förstås, och lågt. Inga avvikande beteenden sedda, men i diset var det inte lätt att följa flockarna när de kom in över Ljungen. Även om de flög lågt måste de ju sett Östersjön framför sig och därför rimligen fortsatt söderut fram till vattnet eller eventuellt svängt österut över Ljungen. Som sagt, detta låter rimligt, men visst kan de bete sig underligt och oväntat i sådana lägen. Det framgår av nedanstående.

På grund av den friska västanvinden kom många ejderflockar med sydlig kurs även över Foteviken, alltså öster om Hammarsnäs. Den första flocken jag såg med denna kurs hade redan hunnit in över land öster om Stora Hammars kyrka (nya kyrka förstås).

Helt oväntat började den då flyga i skarpa svängar, som slutade med att den vände norrut ett stycke för att sedan korsa Hammarsnäs på c 50-75 meters höjd och försvinna i väster över Höllviken. Se denna skiss: På många vis ett oväntat beteende, som visar hur stark aversion flocken har mot att flyga över land. Hellre svänger de västerut (låt vara att det gäller en kort sträcka), fast deras "primärriktning" är mot öster eller snarare nordost.

X) klockan 1200-1205 passerade fem flockar söderut.

Forts.

1990-03-16 forts.

(31)

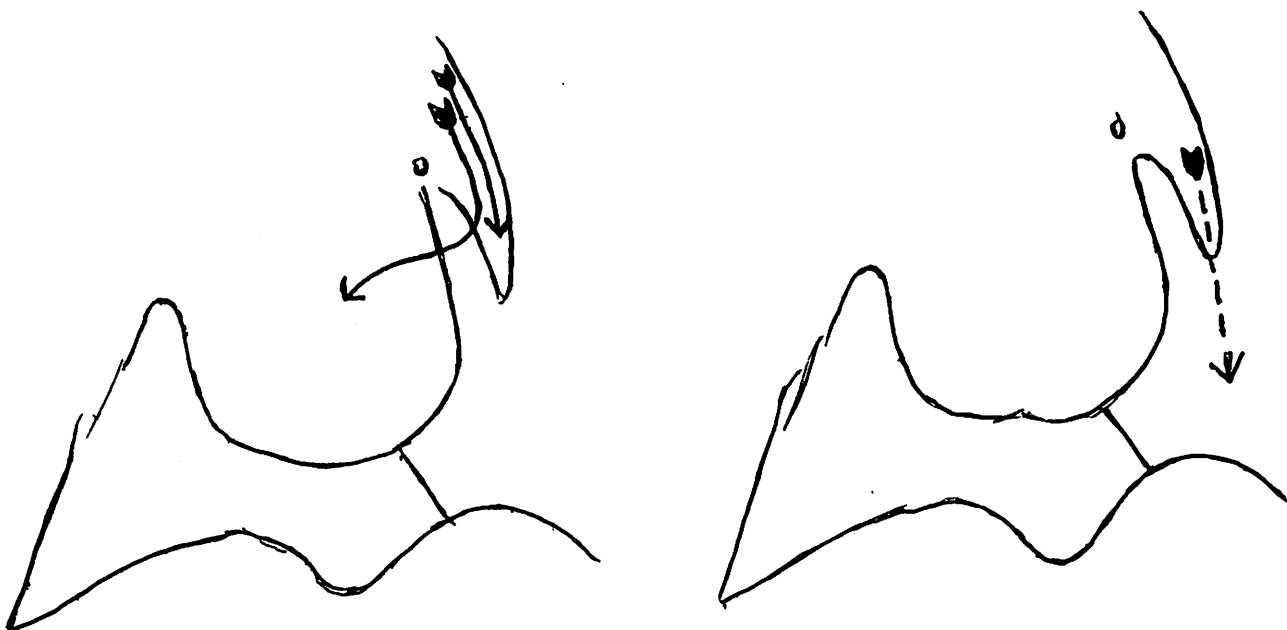
Kommentarer till de enskilda arterna, forts.

ejder forts:

Andra flockar, som också kom över ~~skanörs~~ Foteviken, svängde västerut innan de nått vikens inre ände; se skissen till vänster härnedan. Åter andra flockar fortsatte från Fotevikens inre ände söderut så långt de kunde följas men steg då starkt uppåt över land; se högra skissen härnedan.

Överhuvudtaget mäktade trevliga obsar, och förvisso var det ett mycket starkt sträck, fast vi bara har den 16 mars.

OBS: utanför Skanörs hamn sågs ej en enda sträckande ejderflock; men vi stod inte särskilt länge här. Att en flockar skulle runda Falsterbohalvön västerut framgår ju av ovanstående obsar. Men säkert hade den västliga vinden avlänsat de södergående flockarna, så att huvudsakligen kom relativt långt österut.

ormvråk: observera den sparsamma förekomsten!

Fjällvråk: båda exemplaren ryttlade över markerna öster om Skanör, över "vångarna" (om nu det begreppet finns kvar, sedan det byggts så mycket där alltsedan 50-talet).

tornfalk: summa 5 ex sedda. Se även nästa art.

stenfalk: kom ungefär västerifrån och attackerade en ryttlande tornfalk vid Eskilstorps ängar med stort raseri. Det slutade med att tornfalken blev bortjagad, och den satte sig öppet på ett jordigt fält och satt där länge. Nosslin trodde rentav att den blivit skadad, och jag lutade nog åt samma åsikt. Men efter en rätt lång stund försvann tornfalken.

skrättmåsar } alltifrån Eskilstorp var båda arterna allmänna. Stod
Fiskmåsar } ofta i välsamlade flockar på c 30-60 ex på fälten;
därtill flygande snart sagt överallt.

sävsparv: på Hamnsnäs uppskrämdes flera hannar, men inte i sällskap utan enstaka

bofink: bara sedd vid N Lindholmen. koltrast flera i buskaget före Klagshamn

stare: rätt stor flock nära Gässie. F.Ö. småflockar på högst c 30 ex flerstädes.

1990-03-18, söndag.

Exkursion med Lena och med Anders och Karin Sahm till Kramberjön och Dalby Hage. Vid Kramberjön kl. 1200-1300, i Dalby Hage kl. 1320-1355. Rent sommarvader. Se närmare efter artikeln.

Kramberjön, från filiväskratonen och vid kort promenad till Kanalmynningen:

skäggdopping något par observerat.

rördröm lutade på rätt när håll, tre serier à 3-4 stötar. Mycket roligt och oväntat.

knölsvan: exceptionellt stort antal.

Förutom många par och m l m ensamma fåglar låg de i två långa sträckor i flockar, flera; på resp. ≈ 60 och 50 ex. Summa 135 ex; dock skall sägas att fåglarna i flocken på ≈ 80 ex låg långt bort i NV och ej kunde bestämmas kritiskt.

grågåsa: på när håll i skogen $\approx 2 + 10 +$ enkla ex. Något flygande par och två flygande flockar på under 4 ex och i sedda.

1990-03-18 forts.

grävand: flera per redde i njän
grävand: sedd i mycket många antal,
många fr per och en flock på 6-8 ex.
bläsand: efter letande sågs ett per,
" ♂ ♀

bricks: också ett per funnet, ♂ ♀
skedand: 2 ♂♂

vigg: mycket allmän. En nära kilometer-
läng, mycket fler flock av vigg och
sotkårs låg utöver vassruggarna.

Säkert fanns här 500 vigg
kuipa: något ex sågs, men ej av mig.
brunand: ett fåtal ex, högst 5-6,
sedda bland viggarna. Men hela
den stora flocken kunde inte grävas
kritiskt.

ormvål: ett exemplar antäpades på
jättehöjd efter långt letande; få
sakta östent

glada: ett ex kom över njän, rätt högt
sotkårs: allmän, säker 300-400 ex
bland huvudmassan av vigg (se ovan),
där till gles på andra ställen. Total-
summa sedda nog bröta 500.
viga: ett fåtal ex över njän

1990-03-18 fört.

skogsnäppa hörs en gång på avstånd,
men låter återkom ej, kanske därför
tyvärr bröt av ej ännu fallet beg-
äret.

skrämmes segrade i högst begränsat
antal över vassarna och botten, dock
mest rätt högt och knappast mer än
50 ex redde. De var dystra eller av-
gjort ~~dämpade~~ dämpade i sina
låten. Alla var ad. i hockningsdräkt
fiskmär: några få ex, incl. något icke
utpräglat, bland skrämmarna.

någon sett fler gå, och en liten
flock på 3 ex drog något över sjön-
gränsgölup där här inte virlade fler
ggr

sånplått sjöng över "stora heden" etc.

järnen sjöng vid kanalmynningen
blåmes sett och hört

skata sett

kaja "

röka flock på sandmarken (uppemot) ^{vågen}

kräka sett i några antal

bopink sjöng

stare: ett ex sjöng och rips.
sävsnar: en hane sjöng medanför botten.

1990-03-18 forts.

(35)

Från Krambergän för vi via Pöversjö -
Torne Hållersås - Dally till Dally
söderbop. klasser av fallna stammar.
Något mindre rik fjälsäng. Arter här:

mygdura sett några ggr.

gårdsmugg njärp

blåmes sett och hört

halgoxe " " "

notvicka: mycket märkbar, flera ex
sedda och hörda, även på närhall
bopunk njärp, men inte många.

store sett och hört, men bara
något enda ex.

Allmänt om dagen, och om florin, etc.

Det var faktiskt sommarvänt, molnigt,
måttlig vind på grund av dis som på
hall var fäst och irriterande. Klapp-
temperatur vid hemkanten till Lund
mellan 14° och 15° (och den termometern
var inte för högt).

Vid Krambergän: de helt små bestånden
av rörsippa vid Torne hade börjat blomma.
Vårlek blomade rikligt. Citronfjäder sett
i flera ex, och mässelfjäder och påfågelsår

1990-03-18 forts.

(36)

i ett av orden, alla flygande.

Det var massor med folk vid Tornet, några även uppe i Tornet, men där fanns plats även till Anders Dahm och mig.

En zoolog vid ~~namn~~ namn Erling Jirle, som arbetar på Ethologihuset, kom upp i Tornet och berättade att det låg mycket mer fjöl utanför Stenroffe-Tornet (= Almentornet) i väster.

Rördrommen var en stor överraskning, den hördes första gången c. kl. 1235, när vi blivit mer från Tornet. Därefter hörd mycket fint, senare på fyra "stötter".

Dalby Söderby, nationalparken: helt sensationellt att se floran.

En matte av blommande vitrippor, med inslag av gulrippa, och rikligt med *Corydalis cava* i blå, både den vita och den violetta. Rikligt frönär, och efter letande fann vi ett litet bestånd av Lathraea (våtters), det största ex. var c. 13 cm långt över markytan och mycket kraftigt.

Ingen människa hade här upplevt en sådan blomning den 18 mars. Skattat c. 25 dagar tidigare än vanligt.

1990-03-24, lördag.

Exkursion med Berith Cavallin och hennes dotter Elin till Sövde etc. Huvudändamål: att bevista uppsättandet av storkbo eller, rättare, av ett underlag till storkbo på Sövdemölla gård. Väder: mulet, rätt blåsig, kyligt, men intet hårt regn.

Jag for med buss från Lund 1134, till Harlösa 1223, hämtades där. Vi for via Vombs ängar - Vattendammarna väster om vägen - dammarna öster om vägen, alltså inne i Vombs Fure - väg 12 - Ilstorp - Sövde by - Sövdemölla, ankomst dit 1400. Besåg vad som hände här, fortsatte till storkhägnet vid Karup. Därifrån via Blentarp - Everlöv - över Klingavälsån - Ilstorp - upp till Väg 12, där jag blev avlämnad vid en busshållplats. Tog bussen här 1618, ankom Lund 1652.

Vi hann med en sväng även längs Vombsjöns västra sida och förbi Vombs Norregård. Även några smärre krokare på ängarna och inne i Vombs Fure; se nedan. - Viktigare arter:

stork: se nedan. Inga vilda ex sedda.
knölsvan: ♂ ♀ i en av vattendammarna väster om vägen
grågås: 3 ex på Vombs ängar
gravand: parvis i många vattendammar. I en av dessa dammar dessutom en flock på 36 ex (trettiosex ex!)
vigg: liten flock i Vombsjön nära dess NV hörn, c 7 ex.
knipa: parvis i tre eller fyra dammar. I en av dessa var hannen icke i praktdräkt utan lik honan, dock med mera vitt på vingarna, och dessutom var den förstås mycket större.
Huvud brunsvart utan vit fläck ormråk sedd i Furet, vid Sövde samt 2 ex i Klingavälsåns dalgång nära Karup
glada: ensamma ex, minst 4 tillsammans, sedda i Furet, vid Sövde och nära väg 12. Därtill 1 ex nära Hammarlunda när jag på f.m. var på väg till Harlösa med buss.
blåhök: en hona vid Kumlatofta nära bron över Klingavälsån.
tornfalk: 1 ex ryttl. Sövdemölla
vipa fåtaligt sedd, inga flockar, bara enstaka ex några ställen.
OBS den sparsamma förekomsten!
ringduva: välsamlad flock c 40 ex på naket fält vid Vombs Södergård. Berith sade mig att sådd nyligen skett på detta fält.
storspov: summa 2 i sällskap på Vombs ängar.
skrattnås: rätt stora flockar, över 100 ex, nära Revingeby på utvägen
fiskmås: några få bland dessa skrattnåsar.
skrattnås/fiskmås dessutom ett par my. stora flockar på marken nära Blentarp, samt flygande nära Everlöv m.fl. st.

37
gröngöling: 1 ex Sövde by på marken alldeles i vägkanten, lyfte ej för bilen, plockade högst sannolikt myror

trädlärka: 2 ex i Vombs Fure, i sydligaste delen nära väg 12, på det område som för längesedan var ett sandtag. Berith sade att hon och Elin på denna undangömda plats plockat flera liter smultron sistlidna sommar. Det är sandig mark, rätt torr men med små fuktstråk, och små buskar av Salix m m. Däremot ingen skog.

sånglärka: sedd, hörd, sjöng taltrast lyfte för bilen ett par ggr i Furet etc

dubbeltrast: 2 ex stod fritt på torrlagd dammbotten i Furet.

sädesärta: 4 ex på sistnämnda plats

snöskata: medelstor flock på marken nära Blentarp

bofink sjöng flerstädes

kråkfågel: i regel inte noga studerade, men detta är antecknat:

råka: avgjort allmän. Flera kolonier sedda. Men kolonin i bokningen på den höga kullen mellan Blentarp och Sövde by var borta. Jag såg klart att inga bon låg i dessa trädkronor. Jag minns kolonin sedan gamla dagar men vet ej när den försvann.

kaja: allmän, bl.a. en nästan ren flock på c 40 ex nära Ilstorp.

- - - - -
Helt nära lokalen för trädlärka fann vi förra året en mycket liten men relativt djup vattensamling med bl.a. vattenödlor. Undersökte den även idag förstås. Såg en vattenödlor och ett par dykare (Dytiscidae) Mycket vatten idag.

FORTS

1990-03-24 forts.

- x) Sedan ett par tre år(?) pågår försök att återinplantera stork i Skåne. Bästa området anses tydligen vara Klingavälsåns dalgång, något som för mig naturligtvis är högst intressant eftersom jag var den som lyckades förhindra åns reglering och kringliggande våtmarkers förintande. Se fotnot.

kar

Det ser ut som om projektet har ganska goda ekonomiska resurser. Idag gällde det att stimulera stor~~ken~~ till häckning på Sövdemölla gård genom att lägga upp ett lämpligt underlag till ett bo på en av gårdens längor. Brandkår var på plats och arbetade snabbt och effektivt. Folket på gården var avgjort trevligt. Fru Areskoug, som sköter storkhägnen på Karup, deltog och därutöver c 25 personer förutom brandkårspersonalen. De ansvariga för projektet (jag kan tyvärr inte många namn) bjöd på kaffe med kakor inomhus på Sövdemölla. Värdfolket, som uppges heta Jacobsson, hade en rymlig bostad men fick likväl rätt trångt inomhus. Det blev en stund livligt samtal, och Berith talade med tillresta journalister. Därefter tack och farväl, och de flesta i sällskapet for till Karup och såg på storkarna. Där finns ett fritt flygande par samt c 25 ex inne i voliären. Två av dessa hade tydligen funnit varandra och stod och klapprade tillsammans. Även det frittflygande paret, som sågs fälla på ett redan befintligt bo med en del bomaterial, klapprade flitigt.

Från Karup for vi via Blentarp - Everlöv - bron över Klingavälsån nära Kumlatofta. Ån hade högt vatten men nästan inga översvämningar, och trots efterforskningar såg vi inga gäss och inte heller några änder, vilket är märkligt. Vi hann ner till Klostersågen, vid det "långa huset" ungefär där stationen låg i gamla dagar. Vi spanade ut över ådalen, men det var dåligt väder och intet att se. Därefter fram till en busshållplats på väg 12, nära vägskälet mot Vombs by. Vi hann med mycket trots den begränsade tiden! Det gör man ofta, eller snarare alltid, om man färdas i bil med Berith.

- x) se Nytt Juridiskt Arkiv, Avd. I, årgång 69, 1942, sidorna 108-121. Noggrann genomläsning tillrådes. Observera den häpnadsväckande likgiltighet gentemot naturskyddsfrågor, som hela tiden visas av de sökande. Och ännu viktigare: observera hur dessa herrartrots sin djupa okunnighet i zoologiska frågor, yttrar sig kategoriskt om fåglarnas miljökrav och "fastslår" att utdikningen inte skulle vålla djurlivet stor skada.

Se även:

Bihang till riksdagens protokoll	1945.	10	saml.	Nr 3
"	"	"	"	1945. 1 saml. Nr 5
"	"	"	"	1945. 14 saml. Nr 13.

De som ansökte om reglering av Klingavälsån (som den då hette) blev tydligen oerhört häpna över att företaget inte blev tillåtet. Något sådant hade de nog aldrig hört talas om förut. Men de fick ju ersättning för sina utlägg.

Den oförskämdhet som de sökande visade gentemot naturskyddets förkämpar framgår faktiskt till en del av redogörelsen i Nytt Juridiskt Arkiv. Men bara till en del. När vi möttes personligen var de värre. Särskilt deras "försök att kompromissa" är ett fruktansvärt dokument. GRck 1991-01-01.

1990-03-26.

Utmärkt vackert väder. Jag gick från Ekologihuset 1405, hem 1430, satt sedan i trädgården 1430-1530. Hoppades på överflyttande fåglar, men intet sågs utom en flock på c 23 skrattmåsar, som dök upp, högt kretsande, 1502. Gled sedan söderut. Hämpling hörd vid trädgården, första gången i år.

1990-03-27.

Lika fint väder. Jag obsade en hel del men såg intet av flyttare. Gick bl a i staden och tillbaka hem via Botanicum i underbaraste väder men såg inte en enda rovfågel, ej heller något annat utöver det allra trivialaste.

1990-03-28.

Fortfarande lika fint väder. Nästan inga egna obsar, men en tidningsnotis (29 mars) meddelade, att tranflockar flugit in över Falsterbo och Höllviken.

1990-03-29, torsdag.

Lika fint väder! Frost på natten. På morgonen delvis slöjigt, men senare helt klart, mörkblå himmel. God men ej utmärkt sikt: Malmö endast med möda synligt från Tenorgränden 8. - Jag hade ärenden i staden 1015-1215 men såg intet av fågel.

Klockan 1315 ropade Lena att tranor nalkades. Det var en flock på 48-50 ex, de kretsade på c 300-400 m höjd, ropade, steg mycket starkt under kretsandet, särskilt mot slutet, nådde nog 1000-1200 m höjd. Under kretsandet hade de drivit av något litet mot NO; det rådde nästan vindstilla. Nu satte de kurs mot N och försvann i fjärran.

Blåmesen byggde i holken.

Jag gick en runda i villakvarteren. Granskade flera hundra hagtornsbuskar, de är stora och yviga och välutvecklade. Somliga står fortfarande kala, andra är gröna. Många hade rikligt med röda bär, i vissa fall samtidigt med utsprickande blad. Några buskar hade avgjort rikligt med bär, ännu friska. De buskar, som hade längst utvecklade blad, hade däremot inga eller nästan inga bär.

Klockan 1600 ringde Anders Dahm (som bor helt nära) och meddelade att en tranflock kretsade "över Tunaparken". Trots noggrann spaning fann jag den dock inte.

1990-04-11, onsdag.

Biltur med Bertil Nosslin. Från Lund 1210, ankomst Eskilstorps ängar 1250, därifrån 1345, vistelse vid Skanörs hamn helt kort, där efter drack vi kaffe i Nosslins hus (som ligger nära den plats där vägen går ut mot hamnen) 1410-1500. Slutligen färd till Falsterbo, där vi gjorde en rundvandring nerom Nabben 1510-1640. Snabbfärd tillbaka till Lund, ankomst min bostad 1721. Väder: fram till c 1410 kallt och mest skuggigt, och god sikt. Därefter klarnande, och från 1500 sol och mycket fint väder, härlig vandring nedom Nabben.

Arter:

- 1 storskarv: enstaka ex Fbo, flygande
- 2 knölsvan: Esk helt få. Sk något enda par, Fbo ♂ utanför fyren. I Höllviken inalles c 150 ex utanför den kuststräcka, som nu skall naturvårdas genom anläggande av den nya väg 100
- 3 gräsand helt få, bara något par på varje plats
- 4 bläsand: några par Esk
- 5 kricka några få par Esk, och flockar på reso 8 och 10 ex Skanörs Flom
- 6 vigg bara sedd Sk Flom söder om hamnvägen, c 250 ex, men ej på långt när alla blev kritiskt bestämda
- 7 bergand: en bergsäker hanne sedd bland viggarna.
- 8 gravand: Esk många par och några småflockar, summa c 25-30 ex sedda. Fbo inalles c 15-20 sedda. Se även slutkommentarer
- 9 ejder: inte sedd Esk eller Sk, men vid Fbo flera par och småflockar. Intet sträck sett idag.
- 10 småskrak några ex och/eller par Sk och Fbo
- 11 tornfalk: 1 ryttlande nära Vellinge, 1 sedd Esk och 1 sedd på hemvägen, plats ej antecknad
- 12 brun kärrhök: Esk 2 ex över vassbeståndet vid stranden, därav en ♂ ad; och nästan säkert var den andra en ♀.
- 13 fasan ofta sedd mellan Malmö och Höllviken. Ofta en tupp och 2 hönor, en gång 6 hönor i sällskap, därtill enstaka tuppar. Av tre noga sedda tuppar var 2 utan vitt halsband

Förkortningar:

Esk = Eskilstorps ängar och stranden etc därtill
Fbo = Falsterbo
Sk = Skanör

- 14 strandskata: på nervägen till Esk 3 par sedda på naken åkerjord resp. på späd gränka. Vid stränderna f ö många ex, mest parvis. Inalles c 25 ex sedda. Inga flockar
- 15 skärfläcka: summa 2 ex på Skanörs Flom
- 16 större strandpip: rätt många Esk ängar. Fbo bara 1 eller 2.
- 17 ljungpipare: Esk flock på 65-70 ex, varav många ex mycket kraftigt svarta på undersidan
- 18 vipa: snarast allmän Esk. Även f.ö. rätt ofta sedd över eller på fälten. Inga flockar.
- 19 kärrsnäppa, Esk dels c 200-250 ex, ljusbukade och långnäbbade i flockar, dels enstaka ex eller parvis, dessa ex var svartbukade och spelade flitigt. Dessa ex vistades ofta nära flockarna!
- 20 rödbena: Esk my. ofta sedd, ensamma eller parvis. Ibland nära kärrsnäppflockarna. Spel sågs och hördes; här sågs nog 20-25 ex. Senare bara helt få ex sedda
- 21 storspov hördes 2 ggr Esk
- 22 skrattnås: på fälten mycket glest, inga nämnvärda flockar. Över Höllviken rätt tätt flygande, och på Hammarsnäs östra strand nog 100-150 ex. Flera ggr såg jag ex utan svart huvud.
- 23 gråtrut: Esk helt få. Inte heller sedd över Eskilstorps holmar. Sk: också fåtalig. Fbo på närhåll flygande men i mycket ringa antal. Men på Måkläppen på my. långt håll våldiga flockar stående, säkert i storleksordningen 1000 ex, därtill obestämda måsar i mängd. Relativt få juv sedda på närhåll. ■ Se även nedan.

FORTS

- 24 havstrut: några ad Sk och Fbo
 25 kentsk tärna: Fbo utanför fyren 2 + 2 sittande; vid Nabben 3 flygande, därtill hörd. Ett stycke ut mot Måkläppen en flock på 15 ex sittande, uppskrämdes men återkom.
 26 ringduva: ofta sedd, ofta enstaka, men på fält etc i små sällskap
 27 turkduva: på hemvägen, nära Kronetorp, flög ett ex mot öster i solskenet
 28 tamduva: flock på 7-8 ex flög länge över Eskilstorps ängar, fällde slutligen där och letade föda, delvis rätt nära ljungpiparflocken
 29 sånglärka sjöng snarast allmänt vid Esk och vid Sk, även när vi for ut till gamla soptippen. Ofta sedd från bilen. Inga flockar.
 30 ängsbiplärka: några ex Esk., även någon sångstrof hörd där
 31 sädesärta sedd på många platser. Över Falsterbo golfbana kom en flock på 5-6 ex mot NO, nästan säkert ~~kom~~ kom de in från havet. Fö sedd enstaka eller i småflockar
 32 kråka några ex Esk, Sk, Fbo. Inga svartkråkor trots letande.
 33 råka ofta sedd utefter färdvägen. Flera kolonier sedda, t ex vid Kronetorp och på sträckan ~~vid Malmö~~ Malmö - Vellinge.
 34 kaja ofta sedd i smärre sällskap
 35 skata sedd
 36 stare: Esk ängar dels enstaka ex, dels en liten flock på 10 ex. Fbo: 5 ex satt i fyrträdgården, därutöver bara enst ex och någon liten flock
 37 hämpling: enstaka ex Esk, Sk; och flera ex sedda Fbo, där mest parvis. Inga flockar.
 - - - - -

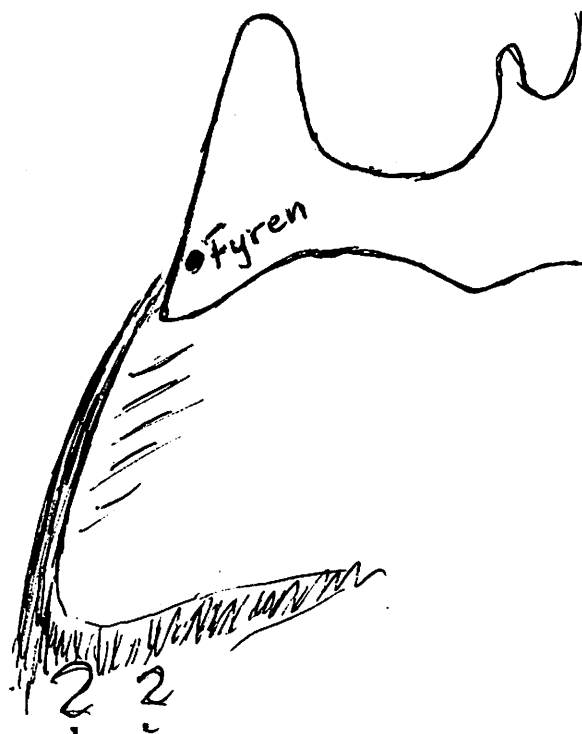
Vi gjorde en helt härlig rundvandring ner till Nabben i finaste eftermiddagssol. Intet sträck sett, utom den lilla flocken sädesärlor (se nr 31). Petasites spurius: beståndet alldeles vid Nabbspetsen, just nära den plats där Gunnar Roos brukar stå på passning aug.-nov., var uppkommet, späda blad utvecklade.

Inga fåglar rastande i bestånden av Rosa rugosa på golfbanan.

Nosslin berättade att han haft mycket rödhakar vid sin bostad i Lund sista veckan.

Idag såg jag för första gången den sensationella förändringen i kustlinjernas sträckning vid Falsterbo: Måkläppen har blivit landfast!! En bred revel av sand, flera tiotal meter i bredd och skattningsvis en halv till en meter över normalvattenstånd, löper (med m 1 m otydlig början redan väster om fyren) hela vägen ner till ön. Man kan utan vidare gå torrskodd till Måkläppen!! Hur öns södra gräns ser ut är omöjligt att avgöra från Nabben. Öster om denna nya revel utbreder sig ett mycket stort område, helt platt och beläget mycket nära havsytans plan (vid normalvatten). Härute, och vidare ner på Kläppen, stod massor av fågel, trutar, andfågel, kanske skarv i stort antal, gäss etc. Rimligen även vadare, men det allra mesta på långt håll och omöjligt att bestämma närmare.

Tillägg: även fiskmåsar sedd vid Eskilstorps ängar, dock bara några få ex.

1990-04-15, påskdagen..

42

Fint och soligt; frisk vind omkring O eller SO, som avtog på kvällen. Lena och jag for med Anders och Karin Dahm till Dalby hage, gick en lång runda där c kl 1130-1300. Därefter hem via Torna Hällestad - S Sandby. Blomrikedom helt enorm i hagen. Vi studerade vegetationstäcket (markvegetationen) och dess sammansättning på olika platser i ~~nationalparken~~ nationalparken. Fågellistan till stor del föga överraskande, men på hemvägen sågs en mycket oväntad art:

- 1 tornfalk 1 ex på ängen mellan nationalparken och Norreskog
- 2 fasan sedd
- 3 trana: kl 1215 kom 12 ex, höjd skattad till 1000 m, kurs mot ONO eller NO. Kort därefter, kl 1217, kom 26 ex på långt håll i väster, började kretsa, steg starkt, forts ungefär mot N. Samtidigt sågs då 2 ex mycket lägre, steg också
- 4 vipa några få på ängarna etc
- 5 skrattnås fåtalig ut- och hemvägen
- 6 fiskmåls likaså
- 7 ringduva ofta sedd och hörd (ingen spett sedd)
- 8 sånglärka flerstädes sjungande
- 9 sädesärta sedd och hörd
- 10 järnsparv hördes sjunga, inte många, men fler är ett ex
- 11 gärdsmyg sjäng, bara 1 ex dock
- 12 rödhake: flera sjungande
- 13 koltrast ofta sedd och hörd
- 14 snöskata sedd flera ggr i skogen (ingen taltrast och ingen sångare konstaterad)
- 15 talgoxe ofta sedd
- 16 blåmes sedd
- 17 nötväcka ropade
- 18 skata sedd
- 19 kaja: på hemvägen vid Torna Hällestad - S Sandby ett par flockar i vägkanten, c 20 + 30 ex
- 20 råka allmän. Häckar inte i nationalparken men väl i dungar i närheten på flera ställen
- 21 kråka sedd i måttligt antal
- 22 stare: enstaka ex och par, bara få ex inalles
- 23 gråsparv fåtaligt sedd
- 24 bofink allmän i skogen, sjöng överallt, och både ♂♂ och ♀♀ sedda ideligen på marken. Även sedd i m 1 m tydliga småflockar
- 25 hämpling hörd.
- - - -
- 26 kungsörn: när vi på hemvägen hunnit ända till fälten öster om Östra Torn, kom en kungsörn juv på låg höjd sakta flygande mot öster. Den hade vita fläckar på vingarnas översida, och det vita på stjärtens bas var mycket utbrett, det mörka spetsbandet på stjärten smalt. Efter kort stund började den kretsa, fortfarande på avgjort låg höjd. Jag bad Karin Dahm stanna bilen. Vi följde dess flykt rätt länge, den flög sakta, mot slutet kretsade den, som sagt. En ytterst oväntad observation.
- 27 ejder: på kvällen kl 1745 såg jag hemifrån fönstret en flock på c 70-75 som flög österut på stor höjd. Fint.

1990-05-05, lördag.

Exkursion med Berith till Vombs ängar och Klingavälsåns dalgång.
Först artlista. Därefter ytterligare kommentarer.

art	Vombs ängar 0830 - 1000	Vomb-dammarna -Hemmestorp- S om ån-Ilstorp 1000 - 1115	Karups gård och ängarna 1115-1315	Vombs ängar 1340-1400	kommen- tarer
häger	c 1 + 1	sedd			
stork, <u>vild</u>	1		1		obsarna gäl- ler nästan säkert samma ex.
stork, <u>tam</u>			24-25		
knölsvan		2 flyg. över dammarna			
sångsvan	2 + 2			2 + 2	
grågås	flock 5 samt enstaka par	flock 14 mot NV, Sövdemölla			
gräsand	8 ♂♂ + 3 ♂♂ flygande, därtill enst.	fåtaligt sedd			någon ♀ ock- så sedd Vombs ängar
kricka	2				
årta	3 ♂♂ länge rundflygande				
gravand	minst 2 par	många par dammarna	2 par vid ån		även Hemmes- torp, bron etc
ormvråk	1	1 över tall- skogen vid dammarna		3 krets. i sällskap	
glada	1			1	
obestämda rovfåglar				minst 4 krets. jättehöjd	
tornfalk		1 Ilstorp			även 1 vid Veberöd
rapphöns		2 Hemmestorps mölla			
fasan		hörd och sedd	hörd		
trana	2 + 1				
strandkata	1 eller 2 sedda		2 i säll- skap		
vipa	allmän; säkert c 30-40 sedda	sedd fler- städes, men fåtalig även vid bron	ganska rik- lig		

art	Vombs ängar 0830-1000	Vomb-dammarna -Hemmestorp- S om ån-Ilstp 1000-1115	Karups gård och ängarna 1115-1315	Vombs ängar 1340-1400	kommentarer
enkelbeckasin	högst c 10 uppskrämda		några ex, 5-6 ?		
storspov	rätt allmän, även spel, 15 sedda (?)	inte många, ej heller vid bron	åtskilliga ex, även spel	rätt liv- liga	
småspov			enstaka, 1 ex	1 ex	på närhåll vid vägen
rödspov			4 ex, riml. = 2 par. Fint spel		
rödbena	fåtalig, men sedd och hörd spela		sedd & hörd, men fåtalig		
svartsnäppa			1 ex flög österut, lockade!		
grönben	spridd i våt- marken, trol. flera tiotal		8 + 3 + enstaka, summa c 15	flera ex i stora brus- haneflocken	flock vid dammarna på återvägen?
brushane	3 + 11 + fler, ♂♂ och ♀♀ blandade	flock 16 vid en av dammarna	flock c 15 ex + fler?	utsökt flock 150 ♂♂ ♀♀ my. nära vägen	
skrattnås	flera flockar, summa c 200 ex	bl.a. stora "svärmande" flr bron & Ilstorp	"svärmande" flockar. Vid årträtt fler få ex	fortf. allmän?	"svärmande" flockar in- alles nog 200-300 ex, torde fångat flyg. insekter
fisknås	några få ex sedda				
ringduva	enst. par och ex överflyg.	sedd	sedd	sedd	
skogsduva			2 ex i sällskap		
sånglärka	allmän eller my. allm., sj	ofta sedd och hörd	allmän på ängarna, sjöng		god enstaka förekomst på lämpl. marker
ladusvala		enstaka ex	c 10 vid gården		
hussvala			minst 2 ex vid gården		flög in under takåsen
ängspiplärka	sedd & hörd, sjöng, men ej många	sedd bl.a. vid bron	ganska många ex sågs, och sj.		
trädspiplärka		sj. bl.a. vid dammarna	minst 2-3 hördes sj		

art	Vombs ängar 0830 - 1000	Vomb-dammarna - Hemmestorp- S om ån - Ilstp 1000 - 1115	Karups gård och ängarna 1115-1315	Vombs ängar 1340 - 1400	kommentarer
sädesärta	sedd	sedd flera ggr	sedd		
gulärta	några få par, c 3 x 2 ex	sedd och/el. hörd	flera ex sedda, men högst c 8		
stare	fåtalig, enst. el. några tills.	fåtalig sedd	sedd i måttligt antal		
skata	bl.a. flock på c 25 ex	sedd flerst. sedd flerst.	sedd bl.a. flock på 40 ex		
råka	sedd	ofta sedd	sedd	inte noga bokförda av mig bergsäkra?	
kråka	sedd	sedd	sedd		
korp			2 högt upp		
lövsångare	sj vid ängs- vattnarhuset	hörd flera ggr	hörd flera ggr		
ärtsångare		hörd	hörd		
svarthätta		hörd bl.a. vid dammarna	hörd flera ggr		
näktergal		sj Hemmestorp (m, fl. ställen)	minst 2 hörda		
buskskvätta		Hemmestorp och sedan flera	minst 2 sedda		
koltrast		sedd			
faltrast		sj Hemmestorp	minst 2 sj		
snöskata	1 vid ängs- vattnarhuset				
pilfink			vid gården		
gråsparv					vid Veberöd
bofink	sjöng vid ängsvattnar- huset		hörd sj.		
hämpling	snarast allm., ideligen sedd och hörd	flera ggr	också här my. ofta!		riklig före- komst, tyckte jag
grönfink			hörd vid gården		
gulsparv		sj. vid dammar- na och Hemmes- torp	sj. i skogs- kanten		
sävsparv	några ex. sedda på när- hall		ganska rik- lig före- komst på ängarna & i buskmark & vid ån		

1990-05-05 forts.

(46)

Jag tog buss från Lund till Veberöd, där Berith mötte. Det blev en ovanligt givande tur i fint vårväder. Berith har arbetat hårt för att Vombs ängar skulle bevattnas ungefär som i gamla dagar, alltså genom att vatten från Klingavålsån ledes ut över ängarna genom ett system av diken och dämmen. Och hon har lyckats: bevattningen är igång igen! Resultatet syns ju också tydligt i artlistan, bäst förstås på antalet rastande vadare.

Vi färdades på många vägar, både större och mindre, och vi gjorde långa raster resp. gick rundor till fots både på Vombs ängar, vid Hemmestorp/Ilstorp och vid Karups gård/Karups ängar. Jag antecknade färdvägen i detalj. Det papperet har tyvärr förkommit, men av tabellen över sedda arter framgår ju färdvägen och obs-platserna i alla fall.

Här några kommentarer om enskilda arter, både fågel och annat:

Fågel:

stork: i hägnet vid Karup 24 eller 25 ex.

gravand: vid dammarna i Vombs fure inalles minst 20-22 ex, huvudsakligen parvis.

grönben: Berith hade igår 4 maj haft ungefär 100 ex på Vombs ängar.

brushane: " " " 4 " " " 75 " " " "

Denna brushanesiffra föreföll oss mycket hög när vi på morgonen idag besökte ängarna. Men vid det korta besöket på middagen fick vi en flock på c 150 ex, jättefint!

skogssnäppa: sedd av Berith på ängarna igår.

småspov: observationen var alldeles utmärkt god. Alls ingen vanlig art i Skåne på genomflyttning, allra minst i inlandet på våren.

buskskvätta: de 2 exemplaren nära Karup satt i blommande rapsfält. För mig en ny art får året.

Däggdjur:

hare: påfallande allmän; många ex sedda på sträckan Veberöd - Vombs ängar.. På ängarna först ej sedd, men senare minst 6 ex samtidigt. Vid Hemmestorp och Ilstorp samt nära Sövdemölla sedd i flera, eller rätt många, ex på vardera platsen. Överhuvudtaget mycket stort antal ex sedda; rimligen stark ökning av stammen på grund av rävens decimering genom rävs-kabb.

rådjur: summa 7 ex på Vombs ängar.

Insekter:

Pieris sp (jag anger bara släktnamnet, är ej helt klar över art-karaktärerna på längre håll): allmän på Vombs ängar, upp till 50 ex sågs där samtidigt. Även senare allmän, vilket särskilt angivits för tiden 1000-1115, alltså sträckan från dammarna i Vombs fure - Hemmestorp - Ilstorp.

aurorafjäril: 2 hannar Vombs ängar.

Bibio sp (tvåvinge): ofta sedd idag, ej minst på Vombs ängar.

harkrankar ~~harkrankar~~ likaså.

chironomider: jätteestor svärmning särskilt vid Hemmestorp

SLUT

(47)

1990-05-07.

Tog bussen till Revingehed, gick som vanligt på gamla järnvägsbanken ner till Silvåkratornet vid Krankesjön, detta under tiden 0955-1035. Stod i tornet 1035-1115, vandrade tillbaka 1120-1205. Övriga kommentarer se efter artlistan.

art	nervägen	från tornet	uppvägen	
skäggdopping		minst 10, delvis i par		
häger		1 ex, ej ad		
knölsvan		c 75 ex, mest i väster. <u>Ett</u> bo sågs		
grågås		2 + 2 + c 10 ex		
stjärtand		<u>en</u> hanne!		
skedand		c 10 ♂♂, <u>en</u> ♀		
kricka		♂♀		
vigg		2 ♂♂		
brunand		c 10, mest ♂♂		
gravand		♂♀		
ormvråk	1			
glada	1	1	(1, ev. samma)	
fasan	hörd	ofta hörd	hörd	
sothöna		högst 25 på närhåll, fler längre bort		
vipa		några på dyn		
brushane		c 15		
skrattnås		<u>minst 1000 ex</u> , men bara <u>en</u> i icke utfärgad dräkt		
<u>dvärgnås</u>		3 varav en fjolårsfågel		
fisknås		6-8 ex varav <u>en</u> icke utfärgad		
havstrut		ett ex, "halvt utfärgat", trol. kläckt 1988.		
ringduva		sedd		
gök		1 ex förbiflyg.		
gröngöling			1 vid Kvinnevad	
sånglärka	sj.allm.		<u>sjöng</u>	
backsvala			1 Kvinnevad	
obest.svala		8 på jättehöjd		
trädpiplärka	sjöng allmänt	sjöng	flera ex sjöng	
fältpiplärka			hörd	
sådesärila	sedd			
stare	fåtalig	sedd	fåtaligt sedd	
kaja	sedd		sedd	
råka	ja	ja	ja	
kråka	några ex	några över vassen	några ex	
korp		2 överflyg		

FORTS

1990-05-07 forts.

(48)

art	nervägen	från tornet	uppvägen	
gärdsmyg rörsångare svarthätta törnsångare	sjöng flera sjöng	sjöng flera sjöng 1 ex sjöng	sjöng	
lövsångare svartvit flugsnapp. näktergal stenskvätta	många sjöng 3 ex sjöng flera sjöng hanne sedd	sjöng sjöng	sjöng sjöng 1 ex sjöng, sågs också	
buskskvätta talgoxe bofink hämpling	sjöng sjöng sjöng sjöng	sjöng	sjöng	
sävsparv		1 ex sjöng		
summa säkert bestämda arter	20	33	16	
totala antalet sedda/hörda arter = 46.				

Kommentarer:

allmänt: på nervägen avgjort god fågelkonsert; trädpiplärkan var påfallande allmän, tiotals ex på kort sträcka. Även näktergal hörd i flertal. På uppvägen var fågelkonserten mindre livlig, vilket ju också framgår av tabellen.

enskilda arter: knölsvan: ett ex ruvande ~~mm~~ på bo. Några ex, c 5, m 1 m spridda, men ej mindre än c 60 ex låg långt ute i V - NV!

Havstruten: den hade svart rygg, vit stjärt med svart spetsband, och vingarnas översida var "örent" färgad, alltså mörk men "melerad" i ljusare färg. Skrattmå: ett enda ex hade m 1 m vitt huvud.

Fiskmå: ett ex bar ungdräkt. Dvärgmå: alla tre sedda mycket bra; ett ex var en fjolårsfågel. Brushane: flocken på 15 ex vistades på dybaken; tendenser till kamp förekom. Rörsångare: sjöng svagt, men det var rörsångare. Sävsångare inte hörd! Sävsparv: sannolikt hörde jag bara ett ex! Sothöna: ingen totalsiffra angiven, men antalet inte stort.

OBSERVERA att gräsand inte blev sedd, förvisso en märklig händelse en vårdag vid Krankesjön.

Andra djur:

aurorafjäril flera ex, Pieris sp. rätt ofta sedd. En obestämd fjäril, sannolikt dock en nätfjäril, sedd i några ex. - Flugor av släktet Bibio sedd i rätt många ex. Några få ex av trollsländor av släktet Aeshna sedda, summa c 5 ex, åtminstone delvis avgjort storvuxen art.

Tillägg: förbisedd anteckning meddelar att talgoxe hördes sjunga och bofink observerades på nervägen och att sävsparv sågs och hördes i flera ex, dock knappast mer än ett sjungande från vassen utanför tornet.

Summa sedda fågelarter blir alltså 48 (säkert bestämda).

Väder: "jättefint"!

1990-05-13, söndag.

Enligt ett gammalt löfte gjorde jag exkursion till Krankesjön och Vombs ängar med Lundabygdens Naturvårdsförening. Det var mulet och disigt när vi klockan 0350 samlades på Mårtenstorget. Jag fick lift med Jan och Gertrud Sandström.

Tidtabell: färd Lund - Krankesjön (Silvåkratornet) 0400-0430, vistelse i tornet 0430-0545, därefter kort rundvandring ner till kanalen etc 0545-0630. Matrast 0630-0710, därvid demonstration av material från sjön (se nedan). 0710-0725 färd till Vombs ängar, stopp där 0725-0745, slutligen hemfärd via Vombs by - Vombsjöns V sida - Harlösa - Lund, med diverse mest korta uppehåll under vägen. Ankomst Lund 0845.

Limnologen Gunnar Andersson, som jag känner sedan gammalt, mötte upp tillsammans med en assistent under vår matrast och gav en alldeles utmärkt sakkunnig och lärorik redogörelse för sjöns situation. De hade fiskat tidigt på morgonen och diskuterade nu fiskfaunan, insekterna, växtlivet, diverse limnologiska frågor m.m. Rikligt med demonstrationsmaterial visades upp. Det var verkligen en givande redogörelse, därtill lättfattlig även för icke-biologer.

Vid ankomsten till tornet pågick en livlig fågelkonsert, men den avtog rätt snart, blev måttlig. Det var en mörk morgon. Färger syntes nästan inte alls på fågel på avstånd, och sikten var högst en kilometer; obehindrad sikt bara c 500-700 m. Följden blev förstås att diverse vanliga arter inte observerades. Men artlistan blev rätt lång, även om inte alla arter kunde demonstreras för alla deltagare. Artlista härnedan.

Förkortningar: Kr = Krankesjön

NK = närmsta klarvattnet i sjön, nedanför tornet

VÄ = Vombs ängar

VS = Vombsjöns västra strand och nordvästra hörn

Arter som ej setts eller hörts av mig står inom parentes. Detta innebär intet misstroende. Men om jag skall göra statistik eller annan närmare redogörelse för mina obsar här och annorstädes, måste jag vid vissa tillfällen använda enbart mina egna iakttagelser.

skäggdopping: 2 VS. Inte sedd i Kr p.g. dålig sikt!!
(svarthalsad dopping: 2 i Kr ehligt flera personer. Ej sedd av mig. OBS att alla deltagare inte kunde vistas i tornet samtidigt)
häger sedd Kr, och 2 ex på fiskepålar i VS
rördrom tutade i Kr. Satt i vassen ungefär norrut från tornet. Troligen ännu ett ex längre bort, riktning osäker, kanske mot NV.
stork: 1 ex VÄ, fritt stående ett stycke söder om oljevägen!!
grågås: några par Kr, dessutom flockar där på 4 ex, 8 ex, etc.
knölsvan: Kr, men bara några få, som låg nära, kunde ses.
sångsvan: flock 5 ex kom från SO ut över sjön. Senare kom ett par flygande förbi tor-net.

gräsand: enstaka flygande Kr. På grund av den usla sikten såg vi inga andra säkert bestämda änder (utom gravand)!!

gravand: Kr 1 ex överflygande

brun kärrhök: ej sedd Kr. Men över VÄ kom en extremljus hanne adad och en hona, men dessa ej i sällskap. Den extremljusa hannen åter-sågs en kort stund senare vid VS.

glada: 1 ex VÄ, och 1 ex på mycket nära håll vid VS, vid Kävlingeåns avflöde.

fasan: hörd några ggr både vid Kr och vid Vomb

sothöna: sedd på NK nedanför tornet. Bara ett fåtal ex på grund av den dåliga sikten

skratmåsa: 100-tals ex på dybanken i Kr, därtill ett fåtal flygande.

fiskmåsa sedd Kr.

obestämda måsar och trutar: på åker väster om vägen längs Vombsjöns V sida stod en del måsar, däribland 2-3 svartmantlade, sannolikt havstrut, men vi stannade tyvärr inte, varför artbestämningen förblev osäker.

FORTS

1990-05-13 forts.

50

vipa sedd VÄ och i ringa
antal på andra platser
storspov: spelade fint på
VÄ, men bara i ringa antal.
silvertärna: över VÄ kom en
flock på 7 ex med östlig
kurs, flyghöjd c 15 meter.
Ovanligt fin observation.
Torde ses mycket sällan i
detta område och överhuvud-
taget vid sjöarna i Syd-
skåne.
ringduva sedd
skogsduva: ett ensamt ex
lyfte från vägen längs
Vombsjöns V■ sida
gök hörd
gröngöling sedd i grov björk
nära tornet. Lät höra sig
flitigt
sånglärka Kr och VÄ, rätt
många sedda och hörda
ladusvala: bara ett ex Kr
obestämd svala: en rätt högt
flygande flock på c 40 ex
sedd i dimman över Kr.
Bara svagt synlig
trädpiplärka sjöng och sågs
nära tornet
ängspiplärka sjöng och sågs
över VÄ
sädesärta sedd VS
gulärta: ett par ex VÄ på
vägen och på åkermark
nära Södergården
sävsångare: ett ex sjöng Kr
rörsångare: ett " " "
gräshoppsångare: ett ex
sjöng länge i örtvegeta-
tionen nära kanalen
törnsångare sjöng nära tor-
net; sågs bra också.

trädgårdssångare sjöng också nära
tornet
svarthätta likaså
buskskvätta sjöng också, i örtvegeta-
tionen nära kanalen
näktergal: flera ex sjöng vid tornet
och i närmaste omgivningarna
snöskata ej sedd i Krankesjöområdet
men väl vid Skatteberga på hem-
vägen
koltrast sedd
talgöxe "
bofink sjöng, sågs också
steglits hördes sjunga helt nära
tornet
stare: klockan 0443 lyfte en flock
ur vassen utanför tornet och för-
svann mot SO. Mycket approx. 300
ex sedda, men flokken kan ha varit
mycket större. - Dessutom sågs en-
staka flygande starar ofta.
skata }
kaja } sedda men inte närmare
råka } studerade idag
kråka }

lövsångare: flera ex hördes sjunga
på morgonen

Följande tre arter ändrar sågs inte
vid Krankesjön men väl i Vombsjön:
vigg: flera flockar, mest vid Vomb-
sjöns NV hörn ("Hjälmarödshörnet")
knipa: en hanne
brunand: också en hanne

OBS att Vombs ängar inte hade några
vattenpölar, åtminstone inte inom
synhåll från vägen. Därför sågs av
vadare bara ~~storspov~~ storspov och vipa.

Exkursionen blev ganska kortvarig, som synes, men detta var
enligt planerna. Vädret var föga gynnsamt, men utbytet ~~av~~ av fågel
blev hyggligt, och deltagarna föreföll belåtna. Och Gunnar Andersson
och hans kollega gjorde en mycket fin och högt uppskattad insats.

1990-05-14.

I Botaniska trädgården sågs en rödstjärt ♂, och hemma vid
Tenorgränden flög en törnsvala snabbt österut kl 1730.

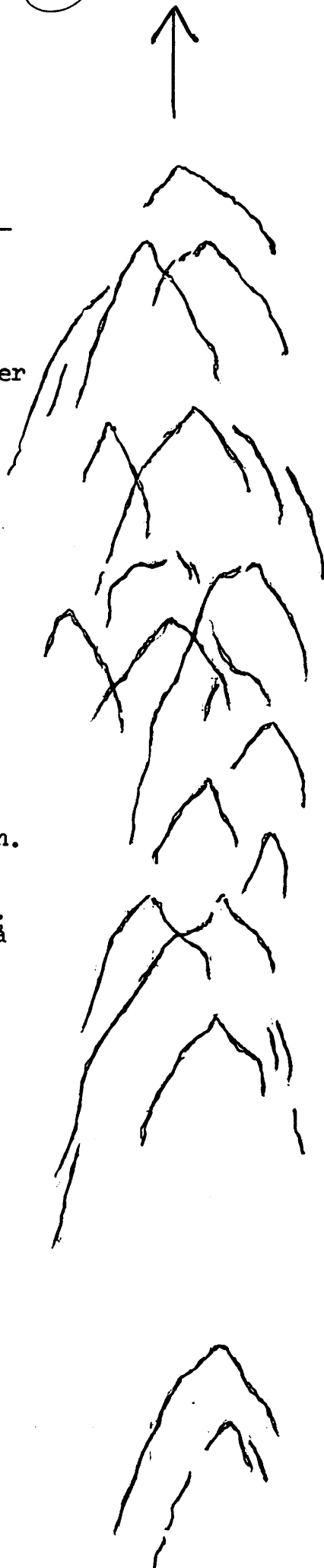
1990-05-15, tisdag.

51

Skissen härbredvid föreställer en prutgås flock på c 2000 ex, som flög österut över Lund kl 2134 (sommartid). Upp-täcktes av en slump i god tid när den ännu var rätt långt borta mot kvällshimlen i väster. En helt osannolik syn. De enskilda delflockarna tedde sig då som svagt böljande linjer tätt över varandra. Flocken passerade strax söder om Tenorgränden 8, sågs alltså då m l m snett underifrån. Flyghöjd skattades till 300 meter. Läten hördes hela tiden. Fåglarna var uppdelade på ungefär 15-18 delflockar, vardera på c 50-175 exemplar; därtill kom smärre flockar ofta i form av snedlinjer. Medelantal ex i de m l m stora flockarna var c 120 ex. Totalsiffran 2000 är säkert ungefär korrekt.

Bifogade skiss är inte särskilt lyckad. Jämför nästa skiss, som visar flocken mera rakt underifrån.

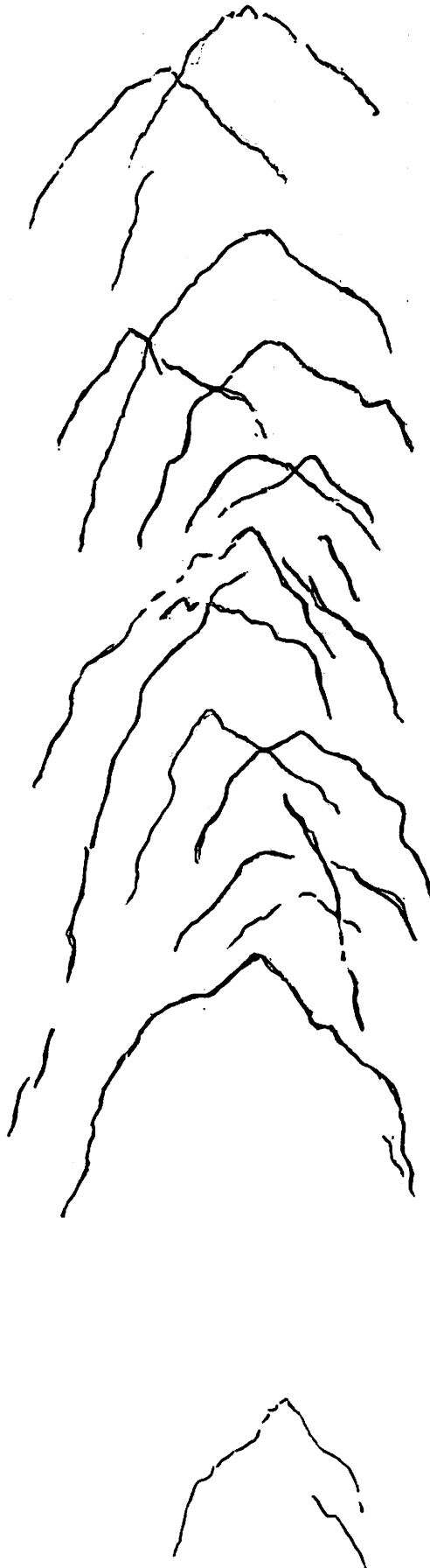
Jag kallade på Lena, som kom precis i tid för att se flocken passera som närmast. Hennes skisser återges också här, på särskilda blad.

Forts.

1990-05-15 forts.

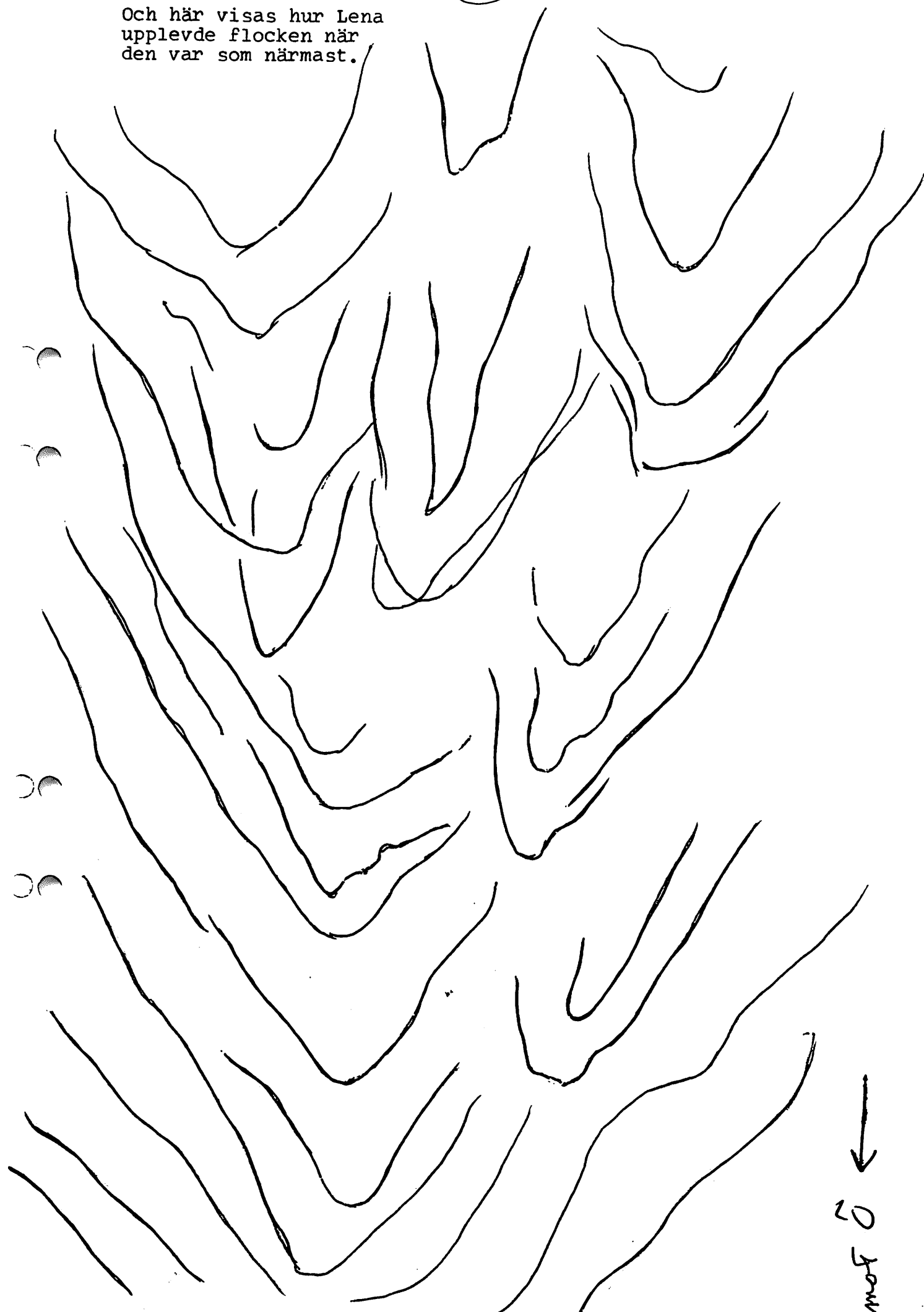
Här är ett försök att
visa hur flocken tedde
sig när den sågs mera
rakt underifrån

1990-05-15 forts.

53

Och här visas hur Lena
upplevde flocken när
den var som närmast.

1990-05-17.

Efter överenskommelse med Nils Åke Andersson gjorde jag ett besök i Abisko. Vi har alltid trivts mycket väl tillsammans. Jag lämnade lund 17 maj men har inga anteckningar om uppresan.

1990-05-18.

Ankom Abisko, fick (som alltid) utmärkt inkvartering på vetenskapliga stationen, där det vid denna tid alltid brukar vara gott om plats. Nils Åke mötte mig och hade ordnat allting i förväg men var sedan på jobbet. Själv gick jag på kvällen ner till "lagunen" vid Torneträsk alldeles nedanför stationen, vid båtbyggan. Här sågs: kricka 2 hannar 1 hona, knipa hanne och hona, grönbena 1 ex som också spelade, glutt snäppa 2 ex. I träsket i närheten låg ett småskrakpar, och en storskrak sågs flyga förbi. Bara kort besök.

1990-05-19.

På morgonen rundvandring i samhället och dess närmaste omgivningar tillsammans med Nils Åke. Han skulle bl a inventera ett antal holkar. Vi såg och hörde: svartvit flugsnapp sj, rödvinge sj, rödstjärt 1 ex s h, dalripa, talgoxe, gråsparv 4 hannar 2 honor. Kråka. Nils Åke hörde ljungpipare spela. Vi såg en dessvärre obestämbar rovfågel flyga förbi på håll. Allt detta kl 0930-1100 i eller vid samhället.

Efter lätt måltid och vila for vi till Stordalsmyren, med bil förstås. Den kördes av en flicka från turiststationen med tillhörande pojkvän. Trevligt folk. Väder: sol, hård västanvind, mycket grant, temp. c +3° C, ungefär. Över fjällen snödrev och/eller moln, men på vår nivå var det snöfritt.

Vi gick från landsvägen ner till stugan vid Stordalsmyren, vistades på myren och angränsande marker och satt en kort stund inne i stugan. Gick sedan sakta tillbaka till bilen. Tid för det hela: kl 1430-1720. Vi obsade mycket flitigt hela tiden. Såg:

svarthakedopping 1 ex i lilla sjön närmast stugan

knipa ♂ i " " " "

svärta ♂ i " " " "

storskrake ♂♀ överflygande

småspov 2 + 2 + 1, sparsamt spel också

glutt 1 ex överflygande

grönbena 1 ex anlande, fällde

brushane: en ♂ med vit krage samt några få andra ex

rödbena 1 ex anlande, spelade

} alla på eller över myren.

fiskmås 2 på håll, sakta flygande mot vinden

kråka 1 + 2 + 1 sedda överflygande

Vi spanade mycket flitigt med kikare och tub; och sikten och ljuset var utmärkta. Kallt var det visserligen. Anmärkningsvärt att vi inte såg eller hörde en enda småfågel, ej en trast, ej en rovfågel, ej en ripa!!

1990-05-20, söndag.

På f.m. vistades jag vid naturvetenskapliga stationen. Kl 1115-1515 vandring nedom deltat och bortom Abisko Jokks mynning. Satt länge och skådade ut över träsket. Kl c 1900 kort besök vid lagunen. Därtill ofta spaning från mitt rum. Ganska trevligt fågelutbyte:

gräsand enstaka hannar

knipa sedd

storskrak 2 hannar

småskrak ♂♀

fjällvråk ett ex

småspov 2 + 1 + 1

glutt 4 ex vid deltat och 2 vid lagunen

grönbena 1 ex Lagunen, spelade

fiskmås enstaka ex sedda, därtill c 10 ex stående på isen

gråtrut: en ensam juv

FORTS

1990-05-20 forts.

fjällabb: ej sedd under min rätt långa vandring på middagen. Men c kl 1800 fann jag, efter mycket noggrann kikarspaning över sjön, att 13 exemplar stod i tät rad på isen, invid ett öppet område. Jag ville gärna se hur de betedde sig och fick till sist lön för mödan: alla lyfte praktiskt taget samtidigt och flög i sällskap västerut och försvann!

ängspiplärka: enstaka ex överflygande, därtill en ovanligt välsamlad flock på 19 ex, sedan ytterl. flera ex sädesärta 1 ex Abiskojojokks kanjon vid vattnet
rödstjärt sjöng på f.m.
rödvingetrast sedd och hörd
snöskata: bara 2 förbiflygande talgoxe vid stationen
gråsiska: dels en nästan säker flock på c 10 ex, dels en flock på c 8 ex i björkskogen studerad på nära håll
stare bara 2 förbiflygande
kråka: några överflygande samt en flock på 7 på isen på sjön
korp: 2 + 1 + enstaka

Förutom fågel sågs annat trevligt:

älg: en ko med stor kalv stod en lång stund helt fritt på den lilla våtmarken strax väster om Naturvet. stationen (där en del instrument alltid står uppställda). Tydligt ses älg synnerligen ofta precis i samhällets utkanter.

hare: ett grått ex vid stationen.

insekter:

en flygande trichocerid och en liten plecopter, den sistnämnda i flera ex vid kanjon nedströms turiststationen.

Det var en mycket rolig dag och en givande vandring, trots att det onekligen var glest med fågel.

1990-05-21.

På morgonen i Abisko 1 lövsångare länge hörd, sjöng, vidare 1 jorduggla, en stjärtlös skata, 2 talgoxar samt (på den lilla lappkåtan nära stationen) en dalripa, satt där synlig på långt håll, som den tydligen gjort ofta på sista tiden enligt Nils Åke.

Jag tog tåget till Narvik och åter. På ditvägen vid Tornehamn från tåget sågs exakt 10 fjällabbar som flög i gles rad mot väster över fjällen, höjd c 100 m. Vid Katterjåkk flock på c 30 snösparvar jättefint, alldeles vid järnvägen. På norska sidan: 1 tornfalk hängande över stupet. Narvik: en bergfink sjöng. Vid hamnen ytterst få måsar: fiskmåsar och ~~gråtrutar~~ gråtrut. Men på soptippen flera hundra gråtrutar, mest ad, samt enstaka havstrutar. Sädesärta, snöskata och kråka också sedda.

Återfärden med tåg: nästan intet av fågel att se. ~~flera hundra gråtrutar~~ Vid Björkliden 1 fjällvråk, 1 sjungande talltita, sädesärta, rödvinge och 5 bergfinkar. Nils Åke hade sett och hört taltrast.

1990-05-22.

I Abisko järnsparv sedd, sjöng också; talgoxe sjöng, rödvinge s, bergfink minst 2 hannar "bräkte". Småspov spelade, glutt spelade, rödbena sågs och hördes nere vid båtbyggn, 1 ex gick på sandstranden. Enkelbeckasin sågs också och spelade fint. Svärta 6 ex i flock. Sjöorre 2, bläsand ♂♀ låg i lagunen, knipa hona likaså. Fiskmåsar några få sedda. Och fjällabb sågs på nytt: dels 2 + 2 ex på iskanten på träsket kl 0930-0950, dels närmare nedanför stationen 1 ex också på en iskant kl 1100. - Träsket var mest isbelagt men hade öppna stråk flerstädes.

Dagarna i Abisko var mäktiga sköna. Nils Åke som alltid lika rar och omtänksam; och bland fågelobsarna är jag särskilt glad åt de glimtar jag fick av fjällabbarna och deras beteende. GRck

1990-05-27, söndag.

(56)

Bilexkursion med Camilla Brandt och Marie Mårtensson jämte Camillas pappa och bror. Från Lund 0940, från S Sandby 1000, åter i Lund 1640. Vi for S Sandby - Silvåkra by - Vombs ängar - Vombsjöns N sida - dess Ö sida - Stannys affär - Björka by - Ilstorp - väg 13 - Sjöbo för bensinpåfyllning - Oran - Fylan - "vanliga platsen" för uppehåll nära Lyckås, med fin utsikt över dalen - Örup (ej stopp) - Övraby - Tosterup - Glemminge - Hammar - Kåseberga - Backåkra. Stopp här, besök på Hammarskjöldska gården. Sedan hemåt via Bybrostrand - norra utkanten av Ystad - Sövestad - Krageholmssjön, stopp vid sydspetsen - Skårby - Snogeholm - Ilstorpsgården - väg 12 - Veberöd - Tvet - Tvedöra - S Sandby. På morgonen och förmiddagen tämligen hyggligt väder, mulet och kyligt men inte mycket regn, därefter i stort sett sämre, och vid Kåseberga och Backåkra var det ösregn och mycket kallt. Senare skurar, men under det rätt korta uppehållet vid Krageholmssjön (vanliga platsen vid södra spetsen) lättade det snabbt och blev sol. Därefter åter regn, och när vi nalkades S Sandby ändrade det sig ånyo och blev sol och fint ljus. I stort sett dock dåligt väder, vilket naturligtvis avspeglade sig tydligt i utbytet.

Mina anteckningar i fält idag blev rätt kortfattade. Närmare lokalangivelser finns endast för vissa arter. I artlistan härnadan användas följande förkortningar:

Krh = Krageholmssjön. Obsar gjorda från rattsplatsen vid södra sidan, om ej annat anges.

Kås = Kåseberga.

VS = Vombsjön.

VÄ = Vombs ängar.

Fyl = Fyledalen nära Lyckås.

skäggdopping Krh flera ex, sågs, mycket bra

storskarv: VS norra del 1 ex sittande, och i Krh 4 + 5 + 1 = summa 10 ex, sittande på pålar och delvis simmande

häger Krh 2 ad. Möjligen såg jag även ett bo där. - Enstaka andra ex också sedda

grågås: flock 4 ex flög västerut vid Backåkra, och i Krh sågs 2 ad med ungar

obestämda gäss: 4 flög mot NNO vid Krh

knölsvan: 2 ex i havet vid Kås.

gräsand: helt enstaka ex sedda Krh, VS m.fl. platser

gravand: 4 ex flög över VS

fiskgjuse: 1 över Kåseberga, kom troligen in söderifrån över havet

ormvråk: enstaka ex Krh och på hemvägen, men bara få ex inalles. Jfr glada!

bivråk: 1 ex över Backåkra i regnet; nära, jag såg stjärteckningen mycket bra.

glada: sedd många ggr alltifrån Tvedöra (på utvägen) - Vombsjön - Fyl etc. och många ex på hemvägen, vid Krh etc., delvis nära. 1 ex Backåkra. Åtskilliga ex ruggande i vingarna.

brun kärrhök: VÄ ♂ och ♀ över gräsmarken, och vid VS 2 honfärgade ex i sällskap varav en rätt enfärgad med mörk kroppsfärg, den andra tydligt blekare på hela kroppen och mycket blekare på vingtäckarna. Jag fick den bestämda uppfattningen att båda dessa var honor.

fasan: rätt ofta sedd i vägkanter och på öppen mark. Dessutom hörd flera ggr.

sothöns: hörd i Krh

vipa ofta sedd. Attackerade brun kärrhök över VÄ. Idag något flera obsar än jag skulle tro

storspov: flygande över Silvåkrakärret och Vombs ängar, och hörd vid Backåkra

skratmås: sedd flerstädes men alltid i ringa antal. På betesmark nära Tvet dock en flock på c 25 - 30 ex

fiskmås: helt enstaka ex på VÄ och ett par andra platser

gråtrut: några ex flög västerut över Fyl. - Vid Kås lyfte plötsligt en flock på c 100 ex och spred sig över havet, kanske skrämde av fiskgjusen som vi upptäckte just därefter. Fåglar brukar inte reagera mycket för gjusen, men blir de häftigt överraskade kan de gå till väders.

FORTS

1990-05-27 forts.

57

silltrut: 1 ex kretsade nära Skårby på hemvägen. Sällan att se i Skånes inland!
ringduva: rätt ofta sedd
skogsduva: 1 ex lyfte från vägen över Vombs ängar.
Arten ses rätt ofta på just denna plats
tornsvala: sedd flera ggr, men vanligen bara enstaka ex eller två tillsammans
gök: hörd Fyl, och sedd Krh.
sånglärka sågs och hördes ~~sjunga~~ sjunga ofta under dagen, även i det regniga och my. kalla vädret vid Backåkra
ladusvala: på utvägen sedd rätt ofta, flög dels lågt över fälten, dels i lä av dungar eller gårdar. OBS: rätt hård vind omkring väst.
Aven några ex Vombsjön, och i stort antal över Krh, där den flög spridd över hela sjöytan så långt jag kunde se. Troligen ansamlad hit på grund av förekomsten av flygande insekter lågt över vattnet. Detta sågs dock inte direkt, men det är tänkbart att masskläckning av småinsekter ägt rum, i så fall snarast av chironomider (= icke stickande myggor. Larverna lever i vatten, och de nykläckta myggorna kan komma upp ur vattnet i väldiga mängder på en gång)
hussvala: några ex bland ladusvalorna över Krh
backswala: enstaka ex sedda; därtill lyfte en hel svärm från telefontrådar nära gården Vitesten vid Krh.
sädesärta: snarast vanlig; sedd ofta, vanligen dock m 1 m enstaka ex på vägarna.
järnsparv sjöng Fyl
lövsångare " "
rörsångare: 1 ex sjöng Krh vid sjöns västra sida.
svartvit flugsnappare sjöng fint Krh
stenskvätta: 1 ex Backåkra
näktergal sjöng både Fyl och Krh, rätt flitigt. Tycks förekomma relativt rikligt denna säsong
koltrast ofta sedd
talgoxe sjöng Krh

gulspurv: en ovanligt grant färgad hanne sjöng Fyl. Även hörd Krh.
bofink sjöng på flera ställen, bl.a. Fyl och Krh
hämpling sedd parvis några ggr, bl.a. vid Backåkra
gråspurv sedd några ggr, bl.a. Sjöbo.
stare ofta sedd, mest flygande med mat i näbben. Vid Backåkra dessutom en flock på c 15 ex. Några år-
ungar fanns troligen inte i denna flock.
skata sedd flerstädes, men inte noggrant noterad.
kaja allmän
råka riklig. Jag antecknade att den förekom i tätta ansamlingar nära Tosterup och öster om Veberöd på sandig mark.
kråka tämligen allmän, ej noga noterad.
törnsångare hördes sjunga Fyl
svarthätta " " "
trädgårdssångare sjöng Krh.

- - - - -

Summan säkert bestämda arter blev = 49, men i detta väder var det omöjligt att demonstrera alla.

OBS: backswalorna sågs vid Vitesten, en gård som ligger vid Krageholms-sjöns nordästra del. Härav framgår att vi körde runt denna sjö på den enskilda vägen.

1990-05-31.

Från Botulfsplatsen 0645 med buss. Kort dessförinnan en fisktärna överflygande ungefär mot SV, höjd c 40 m; den bar en rätt stor fisk i näbbet. Kom rakt över torget.

Ankomst Revingeby 0737. Här satt en tornfalk på telefontråd.

Väder: 0500-0615 mulet, lugnt, småregn; därefter ljusnande.

Ankomst Harlösa 0749. Berith kom enligt överenskommelse.

0800-1320 vi inventerade Vombs ängar tillsammans. Området söder om "oljevägen" noga genomgånget. Nu delvis solsken, dock ofta matt; delvis m l m mulet, rätt varmt, fuktigt. Svag vind. Mycket rikt in-sektliv. Av skalbaggar bl.a. Denticollis linearis, Phyllopertha horticola, och flera arter staphylinider. Av andra insekter bl.a. humlor, ett egendomligt svart bi med glänsande bakkropp; flugor, harkrankar etc etc. På en sträcka på c 400 m längs ett dåligt underhållet och grunt dike, där vegetationen mycket tydligt stack av mot ängarnas för övrigt, ~~gräs~~ svärmade en liten svart fjäril i stort antal, jag räknade 10 - 50 ex per längdmeter. Framvingarnas övre hörn med en smal vit kant, lätt att observera bara om man vet om den. Jag har sett denna art många gånger under de år då ~~ingen~~ inga och jag hade stugan vid Krankesjön (1973-82). Även sågs ~~flera~~ Pieris sp. flygande, nattfly något ex, och av trollsländor Agrion puella, Calopteryx sp, Aeschna sp. etc.

I nedanstående artlista anger tecknet X att arten inte, eller inte med säkerhet, sågs på den fridlysta ytan.

häger enstaka
grågås 14 flygande
gravand par
gräsand bara småflockar
årta 4
ormvråk 1 ex, "halv"ljus" ex
glada
obestämd rovfågel 1 ex, mycket
besvärligt att bestämma, möjl.
en liten Aquila sp.
fasan hörd X
trana 4 rastande X
vipa allmän
rödbena några få par
storspov många par
enkelbeckasin minst 3 sedda
skrattnås c 18 ex vid litet
översvämmat område
ringduva ofta överflygande
gök flera ex sedda och hörda
tornsvala några få överflygande
sånglärka allmän - my. allmän
lädusvala fåtaligt sedd
hussvala 1 ex X
backsvala fåtaligt sedd
ängspiplärka allmän
gulärta några par
sadesärta några sedda
törnskata hona på stängsel;
tveksamt om sedd av oss tidi-
gare på ängarna
kärrsångare minst 2 hörda
trädgårdssångare hörd
svarthätta hörd
törnsångare sedd och hörd

lövsångare hörd
buskskvätta sedd
svartvit flugsnappare Vombs by X
koltrast också i byn X
snöskata (björktrast) dito X
näktergal sjöng, minst 2 ex
talgoxe sedd
gulspurv sedd och hörd
sävspurv ett fåtal sedda
bofink sjöng
hämpling överflygande
steglits: 2 par sedda!
gråspurv X
stare sedd i ringa antal
skata
kaja } sedda. Inte stort antal,
råka } råka dock täml. många
kråka }
- - - - -
hare några ex
kanin " "
rådjur c 7 ex

Antal säkert bestämda fågel-
arter = 47, varav dock inte
alla är ekologiskt hemma på
ängarna

Berith gjorde noggranna räkningar
på ängsarterna.

1990-05-31

1990-06-01

1990-06-02

(59)

Blåmesparet i holken på väggen vid växthuset har matat mycket länge. De började innan jag for till Abisko den 16 maj, och de har matat med oerhörd intensitet. Så skedde även den 31 maj. Ungarna pep i holken. Men nästa morgon, 1 juni, var boet tomt. Jag undersökte läget. En katt kunde ha varit framme. Föräldrarna hade kunnat råka ut för någon annan olycka, etc. Men inga spår av sådant kunde anträffas. Ingen enda blåmes sågs eller hördes i trädgården denna dag, vilket också tycktes mig en aning konstigt. Men det såg ut som om allting gått bra. Den 2 juni öppnade Lena holken och tog ut boet. Det var tomt och fint. Blodpennor av en rätt liten unge, som dött, låg inbakade i boets botten. Boet vimlade av loppor. Jag tog det, med allt innehåll, i en tät påse med etikett och lade det hela i Gunvor Brincks brevfack på Zootis. Hon är stor expert på denna djurgrupp.

Datum

- 7 Fin dag, mulnande på middagen men lättande på kvällen. Mot grå himmel men rätt höga moln (sågs p g av passerande flygplan) kom kl 2118 en flock på 9 knölsvanar högt mot SV-VSV. Vington hördes. De tedde sig vackert vita mot den pärlgrå bakgrunden, men jag tyckte mig se att något ex ej var rent vitt.
- 10 en gulhämpling fällde i talltoppen i trädgården, sjöng ~~sin~~ sin egendomliga visa, en snabb strof, två gånger, flög så bort mot N - NV.
- 12 tornfalk sedd på Tunavägen i knähöjd över vägbanan, hade troligen tagit eller försökt ta något byte på gatan. Steg brant över huset Tunavägen 13 (där jag bodde som novisch 1931-34). Var ♂ ad.
- 15 törnsångare sjöng i trädgården idag. - Ärtsångare har sjungit härhemma många ggr i juni och tidigare, men inte idag. En blomma utslagen nära toppen på näst högsta kungsljuset. Rödstjärt hördes sjunga nära Zootis.
- 16 törnsångare sjöng på granntomten
- 17 fortfarande bara en blomma på ovannämnda kungsljus.
- 18 första blommorna, men bara några få, på högsta kungsljuset.
- 19 några blommor på grenarna på näst högsta kungsljuset.
- 21 största kungsljuset börjar blomma rikligt
- 22 } kungsljusen nr 3 och 4 (i höjd) börjar blomma, nr 1 och 2 blommor
- 23 } rikligt, även nr 3 likaså trots att det är första dagen.
- 24 }
24 }
24 }
- 24 råkor, det är 4 ad och 3 juv, tog krypande svartmyror (Lasius niger) på mur vid ICA-butiken. Massor av myror kröp här alldeles över markytan, på ~~muren~~ muren. Begynnande svärmning??
- 27 det hade regnat på natten. Mycket trädgårdssnäckor ute på morgonen, men de försvann på f.m. Nästan lugnt, rätt varmt. Ryttlande tornfalk sedd från trädgården på morgonen. - Skata rövade ägg ur koltrastboet i rosen utanför mitt fönster. Jag hörde koltrastarnas skrik, hann ut och såg skatan flyga bort med ett ägg i näbben. Koltrastarna efter den förstås. Ett par timmar senare samma historia, dock såg jag inte säkert om skatan fick med sig något ägg. - Klockan 1235, just när vi satt oss ute för en lätt lunch, hördes korsnäbbar, och 5 ex kom från NV och fällde i granarna på granntomten (där det finns rikligt med kottar). Alla fem satt bra till. 2 av dem var röda eller orangeröda, den ena av dessa hade mycket starkt lysande orangerött på övergumpen. Det var uppenbarligen mindre korsnäbbar; näbbarha, sedda i sidled, smalnade redan från basen enligt skissen här. (Eller rättare: blev tunnare, eller lägre, redan från basen). Snart flög alla bort, mycket snabbt, troligen utan att vara skrämde. Aning duggregn från kl 1400.

Näbbarna såg inte ut så:

1990-07-03, tisdag.

(61)

Falsterbo. Ut från Fågelstationen 0410, gick via villakvarteren - Kolabacken - golfbanan ner till Nabben, vistades där eller i dess närhet till c 0830, därefter återgång till Fågelstationen. Sällskap med Ingegerd Rosborg, en dam som bodde på stationen och arbetade med miljövard, närmare bestämt vattenvard. Se närmare efter sträck-anteckningarna. Mycket rikligt med fågel på de vida ytor söder om Nabben, se ~~nyssnämnda~~ nedan samt artlistan.

OBS: alla tidsangivelser är sommartid, måste alltså ändras en timme vid ev publicering. Ankom golfbanan 0430

- 0513 första stora starflocken, c 300 ex varav 200 sträcker ut, kurs 220°. Knappt 100 ex kvar
- 0520 c 100 ex ut, nästan säkert nyssnämnda flock. Kurs 220° Starkt sträck av skrattnås, flockar på 10, 30, 40, 20 etc etc passerar ideligen med kurs ungefär VSV. Sådana flockar sågs redan när vi var på väg genom samhället, c 0420 och senare. 25 tornsvalor ut högt
- 0525 30 starar ut, kurs 240°, flyger i kroklinjer men det stabiliserar sig vid angiven kurs
Massor av fågel rastande, mest S om Nabben: flockar av rödbena, minst 25 brushanar varav många hannar fortfarande i praktdräkt, vidare storskarv, ejder, mängder av gravand, några gräsänder, grågäss (även betande på golfbanan), ejder i rätt ringa antal, skrattnås.
Till vår häpnad visade sig en räv på golfbanan, sprang efter oss, satte sig några meter från oss när vi stannade!!! Den var smacker i kroppen men mycket välbyggd, svansen jämn och fin ehuru ingalunda extra tjock. Vi fann några döda fåglar, bl a en färskdöd ung ejder, de övriga m l m ruttna eller intorkade, däribland en vuxen tamhöna. - Kaniner, ~~kaniner~~ även rätt små ungar, sedda. Skrämda sprang de in i snåren av Rosa rugosa. I ett av dessa snår hade tydligen även räven sin lya. - Enstaka starflockar sedda, de vände såsom de ofta gjorde i gamla tider. Jag är särskilt intresserad av stararnas sträckbeteende och sträckriktning(-ar), när de lämnar landet. Därför kan det bli tvunget att släppa andra ting, om starsträcket skulle bli starkt.
- 0540 starflock på c 75 ex ut, kurs 240° men de svänger mera mot S: 4 drillsnäppor vid stranden. Hundratals skrattnåsar passerar ~~mot~~ mot VSV ungefär, men jag räknar dem inte. Havstrut 1 ad sedd. Stora rödbeneflockar, 25 ex eller mera. 1 + 1 storspov.
- 0550 30 starar ut, kurs 240°, går lågt i vinden studerar de rastande fåglarna. Skrattnås sträcker men inget annat
- 0656 c 75 + 50 starar plus en tredje flock, skattad till c 60 ex, alla sträcker ut, kurs 228°
- 0658 c 25 starar " " 228° } alla stiger starkt
1 skogsduva ut! Kärrsnäppa, brushanar, 4 grönbenor ut. Gluttsnäppa hörd. En törnsångare sjunger i nedersta Rosa-beståndet
- 0707 liten starflock ut, kurs 230°
korsnäbbflock hörs, flyger högt, ses inte. Kort därefter ännu en korsnäbbflock hörd, mycket högt uppe, eftersökes förgäves. OBS: naturligtvis rimligt att båda flockarna sträckte ut. Ända sedan 40-talet har jag funnit att flyttande korsnäbbar ofta flyger mycket högt. Men massor av dagflyttare reagerar ju inför havet genom att vända, ofta flera gånger innan de reser ut. Lätena kan förstås ha kommit från samma flock; liksom många andra arter låter de höra sig särskilt ivrigt om de blir "upprörda" (driften att sträcka ställs mot oviljan att ge sig ut över det öppna havet, en biotop som ju avskräcker de flesta landfåglar).

0715 två korsnäbbflockar passerar, flyger högt men båda upptäcks, det är c 17 + 15 ex. -
 Flock 6 krickor ses, fäller. Glutt åter hörd, och de 4 årill-
 snäpporna är kvar. Fortsatt sträck av skrattmå, däribland
 ses endast helt få årsungar (vilket naturligtvis också är att
 vänta så tidigt på säsongen). Minst 95 procent av antalet är
 ad med mörkt huvud, och talrika ex har lättsynliga ruggnings-
 luckor i vingarna. En flock tornsvala sedd. Kentsk tärna helt
 få ex, silvertärna ett enda ex. En stor kärrsnäppflock, ~~se sidan~~
 c 40 ex, enbart ad med svarta undersidor.
 Flock 13 korsnäbbar ut. - Ensam backsvala sedd. Skrattmå-
 sträck fortsätter, många flockar passerar.
 20 korsnäbbar ut, kurs 230°.
 Skrattmå: nästan enbart ad i flock efter flock!

Intressant morgon, men sträcket av stare inte starkt.

Vi lämnade Nabben c 0800, gick långsamt tillbaka. Noggrann
 passning räckte till c 0830. För min disposition av ~~resten~~
 resten av dagen, se slutet på artlistan, följande sidor.

Kommentarer:

För 45 år sedan, närmare bestämt 27 juni - 10 juli 1945, stude-
 rade jag det tidiga sommarsträcket av ungstare i Falsterbo. Nu i år,
 1990, ville jag göra om samma sak. Det vore ju exempelvis tänkbart,
 att stararna kunde visa något annorlunda beteende jämfört med år
 1945. (Dessutom har ju stararna avtagit i antal på senaste decenniet,
 vilket borde visa sig även i sträcksiffrorna. Men eftersom mina obsar,
 både 1945 och 1990, bara kunde omfatta en del av sträckperioden, ~~utgick~~
 utgick jag ifrån att jämförbara ~~kvantitativa~~ kvantitativa siffror inte
 skulle erhållas.)

Jag hade beställt rum på Fågelstationen telefonledes till Ola
 Svensson, som är stationschef. Det gick fint; det brukar alltid vara
 gott om plats i juli, tvärtemot vad som sedan händer i augusti och
 fram till mitten av oktober. - Jag kom ner 2 juli på e.m., träffade
 Ola, som jag kände förut, och träffade även hans flickvän och hennes
 syster: nya bekantskaper såvitt jag kan minnas. På stationen bodde
 också en dam vid namn Ingegerd Rosborg; hon har sitt hem i Töreboda
 men undervisar i Skövde. Hon är kemist och hade intill nyligen inte
 alls känt till Falsterbo Fågelstation men hade fått höra talas om den
 genom Jan Danielsson, som f.n. leder en serie naturprogram i TV. Och
 eftersom där fanns plats hade Ola erbjudit henne att bo på stationen.
 Hon jobbade hårt med en bok om vattenvård.

Inalles blev vi alltså fem personer. Vi trivdes väl tillsammans
 och hade mycket att tala om. Ej minst blev det långa ~~samtal~~ samtal om
 miljöfrågor.

Tillägg beträffande fågellivet:

- a) OBS att inte en enda fiskmå sågs bland de flyttande skrattmåarna!
- b) antalet sedda gråtrutar och även andra trutar var mycket mindre än
 vanligt. Gråtruten har ju brukat häcka med många hundra par på
 Måkläppen. Men tidigare i år, efter en serie stormar, har Måkläppen
 blivit landfast med Nabben. Kanske har denna faktor i och för sig
 medfört att gråtrutarna slutat häcka därute. Men viktigare är må-
 hända, att råvar bevisligen vandrat ut och tydligen plundrat kolo-
 nierna, förmodligen av alla arter och ej bara gråtrutarna. Ola sade
 mig, att summa två ungar av gråtrut anträffats levande på Kläppen
 i år!!! Även antalet kentska tärnor och andra tärnor förefaller
 vara mycket litet i år, troligen av samma orsaker. - Man undrar
 om inte sandtåkten utanför Måkläppen har spelat en ödesdiger roll,
 trots allt vad exploatörerna säger och "bevisar". GRck 1990-07-23.

Forts.

1990-07-03, *forts.*

Morgonobsar kl 0415-0830, se särskilt protokoll. Mycket lågt vattenstånd: stora arealer söder om Nabben blottade eller (delvis) med ytterst grunt vatten, några cm.

Artlista:

storskarv my. ofta sedd, mest enstaka eller några få tillsammans, en gång en flock på flera tiotal. Troligen stora flockar på revlarna mycket långt ute i söder, d v s de östra utlöparna från Måkläppen

grågås: hela tiden några få tiotal betande och/eller flygande.

tornfalk: 1 ex ryttlande nära Nabben, orsakade troligen oro hos vissa starflockar

strandskata ofta sedd, men bara få ex. Antydning till socialt "spel" sågs några ggr

kärrensäppa: en flock på 30-40 ex av enbart ad, därtill några helt små flockar

brushane: på de blottade sandytorna stod 15-25 ex, varav många hannar med kragen i behåll. Stod m l m blandade med andra vadare. Absolut inte någon vanlig rastplats för brushane!

rödbena: på morgonen en sträckflock på 10 ex mot väster. Senare ofta sedd på sandytorna upp till c 25 ex, delvis nära brushanar m fl vadare

gluttsnäppa bara 1 ex hört

grönben: 3 eller 4 sedda och hörda

drillsnäppa: flock 4 ex vid stranden nedanför pålverket

obestämda storsnäppor: en del på längre avstånd på "ebben", rimligen mest rödbena men även grönben m m.

storspov: enstaka ex sträckande mot väster, därefter flock på 6 ex och ytterligare några ex förbi på samma sätt

småspov: ett ex rastande, stod bland storsnäpporna. Brukar nästan aldrig rasta på dessa sandtor men väl på gräsmark och m l m hedartad mark på Ljungen

skrattnäs: mycket starkt sträck på morgonen, flockar på 10, 35, 20, 12 ex etc etc passerade ideligen. Några få ex var årsungar, men 95-97 procent var ad med svarta huvuden och ofta med ruggningsluckor i vingarna. Även senare på dagen såg jag fint sträck, exempelvis kl 0915 och ännu längre fram. Många flockar kom lågt längs vattnet, andra kom över trädtopparna vid fågelstationen eller högre men aldrig över 75-100 m.

Se även tillägg efter artlistan.

fiskmås: bara fåtaligt sedd

gråtrut: också fåtalig, märkligt nog, högst 15 ex skulle jag tro

havstrut: enstaka fina ad

silltrut: 2 ad flygande i sällskap

småtärna ofta sedd, många ggr tvärade den över Nabben. Inga flockar, vanligen ensamma ex eller 2 tillsammans

silvertärna: några sedda

kentsk tärna sedd och hörd, men oväntat fåtalig, aldrig mer än 3 ex samtidigt.

ringduva: en ensam sedd på golfbanan

skogsduva: 1 ex passerade, flög faktiskt ut mot SV!

tamduva: en flock på 5 ex ut mot SV, därtill enstaka ex sedda

tornsvala: på morgonen sträckte flera tiotal ex; senare sågs ett par glesa färband på c 8 resp c 15 ex

sånglärka ofta sedd och hörd; sjöng över golfbanan (där den säkerligen häckar)

ladusvala: bara 1 + 1 ad sedda

hussvala: många sågs nära Falsterbohus f.d. hotell, där den häckar (och detta sedan gammalt, och i rätt många par)

backsvala: 1 + 2 ex passerade på morgonen ungefär mot VSV eller V, men naturligtvis osäkert om det var verklig flyttning. Senare enstaka ex sedda

OBS: den långa artlistan, som börjar med storskarv och slutar med småskrak, gäller morgonen fram till kl 0830. I texten därefter omnämns ytterligare 4 arter: rödstjärt, gransångare, talgoxe och Dessutom skall grönsångare tillläggas, den sjöng i skogen vid kyrkogården.

trädkryp

FORTS

ängsbiplärka: ideligen uppe över golfbanan och sjöng sin enkla visa. Flera ex; större antal och större aktivitet än jag väntat

sädesärta: sedd ideligen på sandstranden, oftast ensamma ex, men uppenbart på åtskilliga ställen mellan Nabben och en punkt söder om fågelstationen

gärdsmyg sjöng i samhället kl 0425, när vi vandrade ner mot golfbanan

törnsångare sjöng i nedersta buskaget av Rosa rugosa, helt nära Nabben!

lövsångare sjöng i Falsterbo kl 0430

svarthätta sjöng kl 0840 nära nedersta villorna/Kolabacken

koltrast sjöng i villakvarteren flerstädes på morgonen c kl 0415-0435

snöskata 1 ex flög förbi nära "Wehtjes villa" (=villorna närmast Kolabacken)

hämling: några ex överflygande vid Nabben

grönfink också sedd och hörd överflygande vid Nabben

korsnäbb, uppenbart mindre korsnäbb: fint sträck förekom efter kl c 0645. Åtskilliga flockar på c 13 - 25 ex/flock och alla höll kurs c 220-225 grader. De sträckande flockarna flög som vanligt högt, avgjort högre än andra småfåglar under i övrigt lika förhållanden. Se även sträckprotokollet.

stare: flera sträckande flockar se sträckprotokollet. Jag ägnar speciellt intresse just åt stararna och deras sträckriktning och beteende när de lämnar landet

skata: sedd vid Falsterbohus

kråka: 2 ex på sandrevel utanför Nabben. Senare 2 ex flygande, båda kraftigt ruggande i vingarna.

Han pekade också på en mäktig Wistaria (blåregn), som täckte hela husgaveln och en del av taket och sade att det exemplaret helt frusit ned vintern -86, men de underjordiska delarna hade överlevt och nu hunnit växa så oerhört!

sedda, knölsvan: några flockar ~~sedda~~ bl a passerade en flock på 10 och en på 8 ex söderut; enstaka "brunvita" ex sågs däri (d v s yngre fåglar, dock givetvis fjolårsfåglar eller ännu något år äldre)

gravand: jag räknade c 200 ex på sandytorna, ojämnt fördelade, men alla på nära håll eller rimligt håll. Mycket större antal kan ha funnits utåt Måklappen

gräsand: som vanligt bara få ex sedda på denna lokal; högst 10 denna morgon

kricka: flock på 6 ex flygande och fällande

skedand: 1 + 1 ex sedda

ejder: ofta sedd, även hälsingar (=fjolårshannar) sedda, däremot inte en enda guding i ren dräkt. Intet sträck observerat.

knipa: 1 ex flög söderut. Såg ut som en hona i dräkten, hade brunt huvud, men var troligen en hane, att döma av storleken.

småskrak: flock 10 ex flygande, samt några andra ex.

Mycket fin morgon!

Efter hemkomsten mat och sedan vila till c 1000, då jag gick ut nära fågelstationen och på kyrkogården. Törnsvalor fortsatte, men gläst. Skrattmåssträck fortsatte rätt bra men ej så intensivt som på morgonen. - Gräsfjärilar, humlor etc., men inga Vanessa-arter.

Kl 1115-1215 ånyo ute: rödstjärt sedd i skogen. Skrattmå fortsatte, jag såg passerande flockar kl 1235, 1345 och 1515, därefter nästan noll. Men antalet passerande idag måste vara över 1000.

Törnsvala på e.m. c 1630 c 50 ex rundflygande, troligen fångade de svärmande myror. Vind nu svag. Gränsångare hördes sjunga på 2 ställen, bl a på Köhlers gamla villatomt nära borggruinen. Trädkräpare sedd, ung talgoxe sedd, och flockar av korsnäbb flög över några ggr.

Kvällsvandring: vi passerade Mikael KristerSSons föräldrahem, talade med hans pappa. På tomten en helt otrolig Onopordon acanthium, 2.5 m hög och flera m i omkrets!! Hade tydl. stått sig mycket väl över den milda vintern, enl. pappan.

1990-07-04, onsdag.

65

Ut 0415, ankomst Kolabacken 0431. Väder: lätt vind omkring NV. Nästan klart.

- 0431 c 220 starar nalkas på medelhöjd, de stiger utåt havet, "slingrar sig" i smalt band men kursen stadgas till 240°. På nervägen hördes ringduva, järnspurv, gårdsmyg och lövsångare. På greenen på golfbanan går 37 skrattnåsar varav 33 ad 4 juv. Därtill 1 fiskmåsad. Några storskarvar ses. 15 grågäss. kentsk tärna hördd
- 0442 c 150 + 170 + 200 starar nalkas rätt lågt, slingrar, stiger starkt utåt havet, alla samlas till en flock, alltså drygt 500 ex, och reser ut med kurs 240°. 3 storspovar lyfter från golfbanan. Stenskvätta ses, sånglärka sjunger
- 0444 solen går upp. Ängspiplärka sjunger. Ytterl. 4 storspovar lyfter, uppskrämda. 40 starar har fällt. Några skrattnåsar mot SV. Gluttsnäppa hördd. 3 - 4 hämplingar ses. 5 granna havstrutar ad flygande nära varandra. En hare ses på golfbanan. Flock på 30 eller 40 starar ses men förloras ur sikte. På revlarna väster om Nabben ses ejdrar, c 35 grågäss samt rikligt med gravänder
- 0458 drygt 30 tornsvalor reser ut, kurs approx. 270°. Småtärnor hörs. Jag finner ett ex av Eryngium maritimum. Har just fått höra att endast mycket få ex i år anträffats på golfbanan. Den brukar växa söder om fyren, bara c 30-40 meter in från västra stranden. - Nu ses minst 15 tornsvalor på rundflygning, högt uppe, kan vara sådana som återgått ur ovan nämnda flock på drygt 30. 7 knölsvanor kommer med kurs ungefär mot S eller SSV.
- Sikt utmärkt god.
- Nu minst 200 starar på nedersta greenen helt nära Nabben. Råven springer förbi dem på nära håll, men de lyfter inte. Strax därefter lyfter de dock, de flesta faller tillbaka men
- 0507 c 100 - 110 ex stiger starkt, går ut med kurs 221°. Nyssnämnda skattning på minst 200 starar var för låg: minst 200 är kvar.. 3 tärnor flyger mot SV-SSV, det är fisk- eller silvertärnor. 1 silvertärna ad med ~~en~~ fisk i näbben flyger nära förbi; intill den kommer 2 årsunga ex!! - Granskar starar på nedersta greenen, det är nu c 90 ex, enbart juv som väntat (OBS: även igår såg jag uteslutande juv!). Ytterligare starar flyger bort innan jag hinna granska dem, men de sträcker inte ut.
- 0513 tre starflockar på inalles c 200 ex ut, stiger mycket starkt, kurs 242°. Två andra små starflockar också ut, kursen hann ej tagas bra men troligen något mera mot väst.
- Sikt mycket god. Den stora Kockumskranen i Malmö ses fint, den ligger precis i förlängningen av västra stranden.
- 0519 granskar starflock nu på nedersta greenen, det är 190 ex, samtliga är juv.
- 0520 liten ny starflock nalkas från norr som vanligt; då lyfter de 190 ex, ~~en~~ flockarna smälter nästan säkert samman, men bara 120 ex reser ut, de går ovanligt gles, stiger brant, kurs 241° bra mätning men gäller strikt bara för en del av flocken eftersom den är så gles. 5 ejdrar, fjolårshannar (=hälsingar) flyger söderut utanför stranden. Alla har precis samma dräkt. Skärfläcka hörs flera ggr. Småskrak sedd. Några skrattnåsar ut (men OBS hur få som sträcker idag!).
- 0527 flock c 60 starar ut, ~~en~~ kurs 241°, flocken är mycket tät och stiger stadigt och brant

FORTS

- 0532 med någon minuts mellanrum kommer två flockar korsnäbb, båda flyger mycket högt, hörs bra men ses ej; kan ha vänt
- 0534 liten starflock stiger brant, sträcker ut, kurs 240°; flocken gles, antal ex 35-40
några tornsvalor. Grönbenä hörd många ggr. strandskata, gråtrutar.
Vind nu omkring NV, måttlig
- 0549 c 70 starar ut, kurs 240°
- 0552 110 " " " 241° i välsamlad flock. Tornsvalor ses
- 0555 135 " " " 240° men högst 30 ex vänder tillbaka, resten reser ut i tunn flock.
tornsvalor ses, c 15 - 20 ex glest fördelade, ovisst om de sträckte
- 0601 5 + 26 starar ut, kurs högst underlig: 183° !!!
- 0604 c 200 starar ut, tunn flock, ungefär "på linje", kurs 230°
efter viss oro och svängar
- 0606 80 starar lyfter från marken, stiger utåt havet, men alla vänder.
2 vipor ut, högt uppe, kurs 240° Men svänger mera mot V
korsnäbb hörs länge, jag letar förgäves, de måste flugit mycket högt. Tornsvalor ses.
13 + 13 starar ut men vänder åtminstone delvis.
Underligt, skarpt läte från ärla hörs; jag trodde först det var försärla, men nästan säkert var det vanlig sädesärla.
55 starar ut, kurs 230°
större strandpipare hörd.
4 sälar ligger på sandrevel tämligen långt ute, jag kan inte avgöra arten. Två holländare kommer ner och granskar dem med tub
- 0612 6 skrattnåsar upptäcks, kretsar på jättestor höjd.
Korsnäbb ånyo hörd. 3 knölsvanor kommer synnerligen lågt med kurs mot söder. Korsnäbbar hörda på nytt!
På sandytorna söder om Nabben står minst 120 gravänder, nästan säkert flera på långt håll. Ejder ses, gråtrut, småtärna likaså, i ringa antal ungefär som igår. Även småskrake sedd
En rad på 13 knölsvanor kommer över havet i väster med kurs ungefär mot SV.
Jag tar kompasskursen till Stevns fyr på Själland: den är 250°
Flock c 180 starar ut, kurs 220°. Tornsvalor ses och hörs, de flyger runt m 1 m tydligt, kanske reser de ut
- 0627 5 tamduvor rundflygande
- 0628 starflock lyfter från marken, stiger utåt havet, svänger starkt, försvinner ungefär i kurs 210°, men värdet odugligt, ty de svängde starkt åt olika håll hela tiden.
Tornsvalor i luften hela tiden men glest
- 0633 110 starar ut, lyfter från marken. 15 ex vänder, de övriga följs med kikare mycket länge, de stiger hela tiden, kurs 235°. Rödbena hörs. 3 storspovar ut mot V. 8 kärrsnäppor ad också ut mot V.
På sand långt ute ligger 5 stora och 2 små sälar.
- 0640 flock på 15-17 tornsvalor över ~~min~~ mig, flyger runt, sirrar. Gluttsnäppa hörd.
- 0647 9 grågäss kommer över i rak kurs, kommer norrifrån, flyger med kurs 170°, följdes länge, fällde inte på Måkläppen utan fortsatte med samma kurs så länge de kunde ses.
Korsnäbb hörd
40 starar ut med kurs 216°; 10 ex vänder, de övriga svänger mera västerut och flyger bort i riktning 236°; kursen kan vara ett par grader mera V.
2 ladusvalor kommer ner men vänder

1990-07-04 forts.

(67)

mig;

- 0655 starflock nalkas, passerar över ~~8888~~ 105 ex reser ut, kurs 229⁰, men minst 75 ex är kvar, de faller på greenen. En rosenfink, hona eller kanske hanne, utan rött i dräkten; hörs locka, upptäcks, sitter i toppen på nedersta rosenbusken, flyger kort sträcka, faller, fortfarande synlig. Lätet är rätt välljudande, en diftong: "twiik"! Väder: skuggigt; svag vind.
- 0702 korsnäbb hörs, flocken upptäcks, flyger jättehögt, ses i zenit, avtecknar sig mot moln (hade antagligen inte varit synlig mot klar himmel. Jag räknar c 39 ex. Flocken sträcker ut! Rosenfinken lockar, sitter i örtvegetationen just där beståndet av Petasites spurius växer. Sävspurv hörs, sitter i gräset där i närheten.
- 0700 jag går sakta mot klubbhuset
- 0717 mindre strandpipare hörs många ggr, upptäcks, står på sanden utanför sydstranden på rätt nära håll
- 0720 den lyfter, flyger kort bit, faller. Jättekul. Mycket länge sedan sist! Den fortsätter att locka, minst 25 ggr. 2 kärrsnäppor ad på sanden. Några få ladusvalor ses, bland dem även en juv. Hussvalor också sedda, och tornsvalor far fram och åter över dynen. Gränfink, sävsparvar och sädesärlor ses, även många tornsvalor. Korsnäbb hörd. 1 kråka sedd
- 0735 i strandrågen några hämplingar med flygga ungar, de tjatar hela tiden. Även 2 grönfinkar i strandrågen, gamla fina ad. Svärmning av chironomider hörs innan jag ser dem, de håller sig mest lågt över dyngräset. Därför alla dessa svalor och tornsvalor.
- 0745 hämpling ad matar sina flygga ungar, de sitter på sanden
- 0754 korsnäbb hörs många ggr, flocken upptäcks, det är c 23 ex, de sträcker ut. - Jag går tillbaka till fågelstationen, hela tiden längs stranden. Ser mycket litet fågel. Men vädret är härligt.
- 0825 ankomst fågelstationen.
- - - - -
- 0940 ut igen efter morgonmål. Går sakta omkring på kyrkogården. Ser gräsfjärilar och någon annan art, kanske en pärlemorfjäril. Humlor. 3 pilfinkar. Svarthätta sjunger.
- Högflygande måsar kommer parallellt med stranden:
Ovanför dessa måsar upptäcks 3 andra måsar på enorm höjd, ses mot vitt moln, kurs ungefär som de andra. Tornsvalor ses. Bofink sjunger
- 1005 c 10 korsnäckor kommer på låg höjd och nära håll så:
Jag går rätt länge, även på den nyare delen, ser någon Pieris och en näselfjäril. En obestämbare mås kommer mot VSV (ungefär!) på oerhörd höjd.
- 1028 en ensam röd korsnäckpasserar också ungefär mot VSV. Ungefär 15 tornsvalor rundflygande över området. En hussvala sedd, även en talgoxe.
- - - - -
- Därefter föga fågelobsar. Det blev en härlig högsommardag. Långvarigt bad och solbad, mycket skönt och vilsamt trots att det var tätt med folk på stranden!

1990-07-05.

(68)

Ut från fågelstationen 0415 i mulet men rätt ljumt väder. Skata sedd, lövsångare sj, gärdsmyg sj, trädgårdssångare sj kortvarigt, taltrast sedd.

0431 ankomst golfbanan. Icke en människa att se där. Frisk till hård vind omkring SO, 130°

0442 flock på 55 ejdrar kommer lågt, rundar Nabben:

Flocken innehåller nästan enbart hannar.

1 storspov, 1 havstrut ad, några skrattmåsar, några strandskatpr, alla dessa sedda. Småtärna hörd.

På sandreveln utanför västsidan går c 15 grågäss i vattenkanten, glest fördelade.

0450 5 tornsvalor kommer lågt, full fart.

0458 30 ejdrar långt mere i söder:

Väder: grått, nästan jämngrått, men svaga ljusa stråk i NNO-NO. Mörkast i V. Ljunt. Torrväder, god sikt: Sjöland syns. Vindkraftverket i Maglarp snurrar.

Gamla utfärgade gråtrutar syns men är fåtaliga. Skarv och gravänder.

0510 24 starar ut lågt, flocken följs my. länge i kikare. Den höll faktisk kurs 259 - 260°, men fåglarna "flög ungefär mot söder", d v s deras längdaxlar var riktade ungefär söderut, för att kompensera vindriktningen. Se skiss Den lilla flocken var tät och steg ~~starkt~~ starkt.

0513 23 ejdrar "skar" rakt över Nabben, Alla, eller nästan alla, var svarta undertill och vita ovan, alltså hälsingar. Se skiss över flygvägen: 6 krickor har fällt i vattenpöl. Gravänder vid sydstranden.

15 starar ut längs vattnet, 23 andra anslöt; alla sträckte ut ungefär som föregående flock. Steg starkt utåt.

0519 c 120 starar reser ut men splittras, c 90 av dem stiger starkt utåt havet, försvinner ur synhåll i riktning 250° men håller faktiskt sydligare kurs:

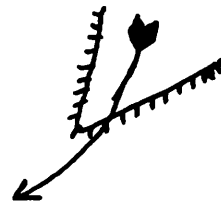
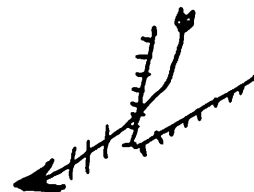
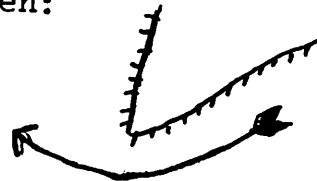
Sädesärta, 1 ladusvala ses, och 3 knipor flyger söderut (ingen vanlig art här i juli månad).

En flock på c 50 starar är kvar, har fällt.

7 mörka ejdrar passerar:

Helt enstaka skarvar, fiskmåsar, hämplingar, en tornsvala.

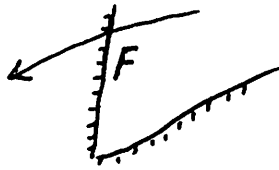
0528 c 190 starar på green ungefär 200 m bort.- Solen kommer fram i ränna i det rätt höga, grå molntäcket. 3 gräsänder lyfter. Sånglärka sj.

1990-07-05 forts.

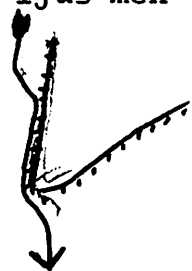
(69)

- 0537 14 gravänder i enkelrad:
En del gråtrutar "hänger"
på vinden över stranden
i öster. - 3 gräsänder lyfter,
alla är hannar. Starflock lyfter, nalkas i gott ljus men
fäller. Det är c 310 ex, enbart juv.

2 knölsvanar passerar my. lågt, krokig kurs:

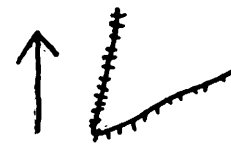
- 0542 20 starar kommer, det är nyanlända fåglar.
Härvid lyfter också alla de 310; men bara
c 120 ex inalles sträcker ut, kurs 252°,
men kropparnas längsaxlar betydligt mera
sydligt riktade. OBS vindriktningen.
Flocken stiger starkt som vanligt.

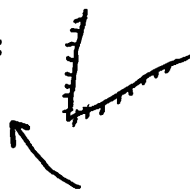
- 0546 mer än 200 starar är kvar.

- 3 ladusvalor s, grönbena hh, 1 backsvala s, 1 tornsvala s
0547 c 150 starar reser ut, stiger, flocken blir osynlig i rikt-
ning 256° men håller sydligare kurs.

1 storskarv och 1 tydligt mindre
skarv flyger norrut i sällskap:
(Men jag kan inte bevisa, att
den mindre fågeln är en toppskarv!)

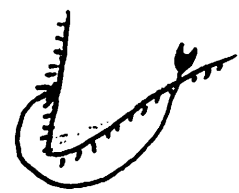

c 10 ejdrar kommer:

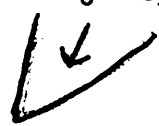
Ungefär 150 starar oroliga,
flocken splittras men åter-
samlas, sträcker ut, men
alla vänder strax.

2 småspovar nalkas,
fäller vid västra
sidan:
Har kort och otypiskt
läte, men småspov är
det bergfast, obsen
god.

Kanske
fel, se
nedan!

Kort därefter ses dessa ex i sällskap med en tredje spov;
denna kunde jag inte bestämma säkert.
Över golfbanan nalkas 3 brushanar, det
är 1 hanne och 2 honor. Tappades tyvärr
ur sikte:

- 0604 korsnäbb hörd. Småskrak ses, 3 ex + några till.
3 tornsvalor ses, sträcker troligen ut.
Nu fäller 3 spovar på golfbanan, det är absolut de 3 sist-
nämnda, men av dessa 3 är en tydligt mindre och ljusare.
Totala antalet sedda spovar måste därför varit mer än tre.

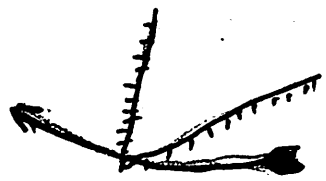
- 0608 4 tornsvalor ut. Korsnäbb hörs mycket länge men ses ej trots
noggrann spaning, flyger förstås högt som vanligt.

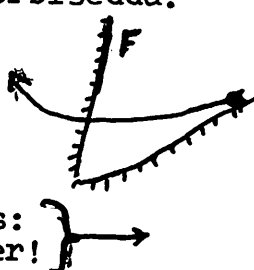
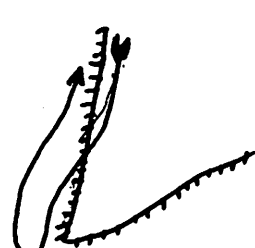
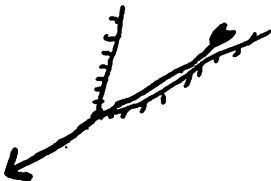
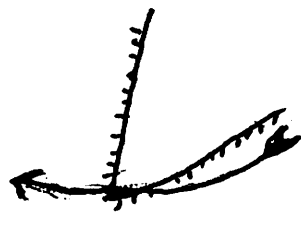
- 0611 antalet starar på golfbanan har ökat. En del av dem, c 105 ex,
sträcker nu ut, kurs 227°, god mätning, flocken följs tills
den försvinner. - Ensam vipa ses i närheten, reser ut men
vänder. Rosenfinken lockar, sitter i nedersta fläderbusken!
2 brushanar (hannar) ut. ♂♂

Ungefär ~~100~~ 100 + 120 starar ut, mycket glest, men så småningom
bildar de en tät och en gles flock, båda ut med kurs 242°,
och båda stiger som vanligt.

tg

- 0620 Väder oförändrat, helt mulet men ~~100~~ torrt. Frisk vind; två
mätningar av vindriktningen ger 128° och 136°. .
30 + 9 ejdrar "skar" över Nabben så:
Det är nästan bara hälsingar!
Sträckriktning 300°, ~~100~~ vilket
bör noteras.

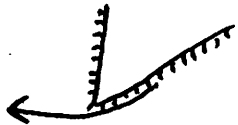

- 0624 c 70 starar ut, välsamlad flock, kurs 238° . De följdes länge i kikaren, såsom jag alltid gör idag, oftast ända tills de blir osynliga. Kroppsaxeln stod avsevärt mera syd, kanske ungefär syd. 238° är alltså den riktning i vilken flocken avlägsnar sig. (Missvisning aldrig medräknad här).
- 0630 c 50 starar ut, splittras. 3 Andra fåglar ansluter till stararna rätt långt ute över havet, dessa 3 återgår till land och drar då med sig c 10 starar. De tre är tamduvor. När jag fann dem var de så långt borta att artbestämningen ~~blev~~ blev osäker. Flock på c 6 brushanar, varav minst 2 hanner, ses över golfbanan.
- 0635 nyssnämnda utgående starflock släpptes ur sikte. 1 storspov över golfbanan, 1 ladusvala ad kommer ner, och 7 strandskator passerar nära stranden så:
- 0638 korsnabb hörs, även ny länge; flocken på 24 ex upptäcks slutligen mycket högt ungefär i zenit; den går inåt (=ungefär mot NO). Detta är inte oväntat för mig. Risker finns alltid att högflygande flockar, som låter höra sig särskilt flitigt, är (eller blir) oroliga och vänder. Naturligtvis kan detta ske även om flockarna är tysta och då mycket lättare blir helt förbisedda.
- 0641 13 ejdrar, det är hälsningar, "skär" snyggt över golfbanan: OBS att de därefter svänger mera mot NV. Tänkvärt när det gäller den vidare flygvägen. 4 vipor över golfbanan. 17 andra vipor nalkas enligt skiss: Flyger helt lågt, går ut men vänder!
-
-
- Några tornsvalor kommer med väldig fart:
- 2 fiskmåsar, icke utfärgade ex, ses; och 2 brushanar, båda hanner med kragen i behåll, flyger mot S-SSV. (OBS: alla brushanar som idag betecknats som hanner har haft kragarna i behåll, (och föregående dagar) även om ruggning ibland har kunnat spåras. Men kragarna fälls tydligen mycket snabbt, och exemplar med kragarna i uppenbar ruggning ser jag endast avgjort sällan).
- 0655 1 fisk- eller silvertärna ad sedd. 6 storspovar passerar rakt över enligt skiss: Flyger mycket lågt, kastar något ~~just~~ just när de "släpper" kusten men stiger inte utan fortsätter med kurs 237° .
-
- Ensam rundflygande grönsiska! Liten flock stare ~~just~~ på c 45 ex ut som vanligt, stiger bra, kurs den vanliga idag men mättes ej med kompassen. - På Måklappen 100-tals trutar stående rätt glest, sannolikt rätt hög andel havstrut. Drillsnäppa h, kentsk tärna 1 ses och 1 hörs
- 0709 45 starar ut glest, stiger som vanligt, kurs 244° . Samtidigt kommer en trevlig ANDflock enligt skiss: Det är summa 40 ex, de flyger på över 100 m höjd (vilket är högt när det gäller detta beteende hos änder), och det är en blandning av hälsingar och gravänder. Ovanlig artsammansättning, och mycket trevligt med denna starka majoritet av hälsingar bland de passerande ejdrarna!
-

1990-07-05 forts.

(71)

- 0720 Ingegerd Rosborg kommer ner
0731 2 skogssnäppor och några andra vadare flyger mot S eller SSV. Osäkert om verklig sträckflykt. Klar dagflyttning hos skogssnäppa är i varje fall sällsynt, enligt min erfarenhet.
0736 ännu en skogssnäppa kommer på samma sätt men fäller vid stranden.
0738 starflock på allra minst 100 ex reser ut, kurs 255°. Några tornsvalor ses. Ungefär 22 korsnäbbar upptäcks efter att ha hörts mycket länge, flyger utåt på my. stor höjd som vanligt, men vänder! Fler tornsvalor.
0744 ~~skogssnäppor~~ Korsnäbbar hörs ånyo, länge, flock upptäcks på jättehöjd, "strävar" utåt mot SV men tvekar. Resultat ovisst.
0752 flock 35 hälsingar passerar på avgjort nära håll, se skiss:
0758 3 brushanar, hannar med krage, rundflygande över oss.
En tornfalk ryttlar över golfbanan, den flyger till fyren! (Männe häckning där eller i närheten??)
c 0820 flock stare på c 40 ex ut, kurs 235°.
0830 vi lämnar Nabben, går sakta upp mot fyren
0845 passerar fyren

0845-0915 vandrar hem till fågelstationen vanliga vägen genom samhället. Grått väder men fortsatt torrt, och ej kallt. Aldrig i mitt liv har jag upplevt ett sådant liv av korsnäbbar som denna halvtimme. En mäktig kör av läten hela tiden. När vi passerade Kolhagen (Kålhagen?), gick tre flockar på inalles c 100 ex utåt, mycket ivrigt lockande; de slöt sig ihop till en flock och flög på måttlig höjd, vilket är ovanligt för denna art. Men kort därefter blev det en helt vild kör av läten från överflygande flockar, som till stor del flög inåt, alltså ungefär mot NO. Denna konsert och detta kringflygande fortsatte tills vi kl 0916 nådde fågelstationen. Flera flockar kom därvid långt över oss, andra högt, alla ej synliga. Helt klart att vändande rörelser förekom i stor omfattning. Men sannolikt ~~sträckte~~ sträckte väl en del flockar ut också. Fast detta kan man ju inte se direkt när man vandrar inne i staden eller står vid fågelstationen. - Detta liv av korsnäbb pågick ända tills jag gick inomhus, mycket belåten men också mycket sömnig. Vi åt en lätt måltid, sedan ~~så~~ jag kl 0945 - 1230.

- - - - -

- 1250 jag ut igen. Väder grått som förut. Gles svärm av c 22 - 28 tornsvalor över höga träden vid fågelstationen. 2 dubbeltrastar lyfte vid museet, flög mot NO. (Ola Svensson hade just igår meddelat mig att dubbeltrast fanns nära stationen. Möjligen hade han fått bevis på häckning, det minns jag inte). - En utsökt rödstjärt hanne sedd, en död järnsparv funnen vid huset, männe dräpt av katten? Förbiflygande grönsiska 1 ex. - Snöskata sedd vid uppvandringen genom villakvarteren kl 0900. Hämpling hanne ad sedd på golfbanan, sädesärlor likaså.
Senare på e.m. blev det allt mörkare. Minst 30 tornsvalor sågs då på rundflygning vid stationen.
c 1540 liten flock korsnäbb orolig, kort därpå sågs en korsnäbbflock på c 25 ex.
c 1630 regn börjar. Det regnade rätt hårt. En kvinnlig bekant till Ingegerd kom på besök. Det befanns att denna bekant var dotter till en man vid namn Bertil Hylmö, som på 30-talet studerade botanik och genetik och (tror jag) zoologi också, allt i Lund. Han fick vid unga år en bra plats på Findus i Bjuv (men jag vet inte om bolaget hette så redan på den tiden). Jag har knappast

1990-07-05 forts.

allt haft någon kontakt med honom på de sista 50 åren, men jag begrep tidigt att han avancerade snabbt inom företaget och nådde en mycket hög chefspost. Underligt att få höra om honom efter så lång tid och på dessa egendomliga krokvägar.

Omkring kl 2000, när regnet blivit svagt och småningom slutade helt, gick vi tre en runda i Falsterbo via de gamla lokstallarna - ~~väster~~ väster om gamla (numera bebyggda) bangården - och tillbaka till fågelstationen. Det klarnade nu kraftigt vid horisonten i väster. Kyligt! Inte mycket fågel, men en svärm på c 75-80-90 tornsvalor vistades över området norr om f.d. järnvägsstationen.

1990-07-06.

Sov till 0630, åt frukost 0645-0700, därefter ut. Väder: frisk eller rätt hård vind omkring ~~SV~~ SV; växlande molnighet men mest moln, och mycket kyligt. - En del tornsvalor över området vid fågelstationen. Jag gick ner till sydkusten vid en badbrygga och gjorde noggranna obsar 0740-0810. Spridda strövande trutar och någon enda skrattnås. God sikt, men alls ingen högsommarsträmning. Dock pågick faktiskt ett sträck längs sydkusten, om ock individfattigt.

tid		
c 0745	3 större strandpipare	} alla kom enligt skiss; avstånd från kustlinjen 75-200 m
c 0750	8 fisk- eller silvertärnor ad	
0753	3 gluttsnäppor	
0755	4 silvertärnor ad, mycket grå på undersidan. Nära	
0804	3 fisk- eller silvertärnor, varav åtminstone 2 bergsäkra ad	

Dessutom kom kl 0745 c 10-12 tornsvalor på låg höjd med ungefär samma kurs men längre ute över havet. Ett par tre småtärnor sågs också, men de tycktes söka föda, var säkert inte på sträckflykt. En ensam stare flög västerut över stranden.

Jag gick tillbaka till fågelstationen via kyrkan; här kom en knarrande dubbeltrast förbi helt nära. Ringduva sedd i spridda ex.

Efter vila gick jag ut igen kl 1100 för en runda ~~ner~~ ner till Nabben, men det blev i själva verket obsar vid sydstranden alldeles nedanför Golfklubbens hus. På vägen ditner dubbeltrast ånyo sedd nära fågelstationen. Kaja också sedd.

1122 ankomst öhsplatsen. Vid stranden 6 fiskmåsar ad och juv, samt 6 skrattnåsar ad. Därtill massuppträdande av tornsvalor, ~~c~~ c 200 ex synliga. De "står" mot vinden, rör sig troligen i stort sett sakta mot SV. Se vidare nedan.

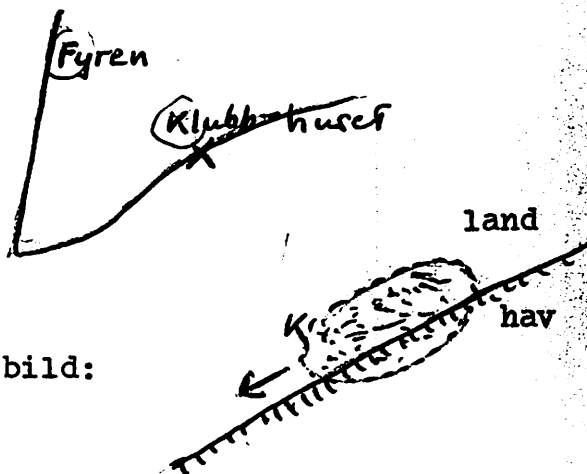
1140 kraftig regnby nalkas men passerar i stort sett söder om mig;

-1150 det blir bara stänk där jag står. Tornsvalorna, som varit borta ett slag, återkommer i ökat antal när regnet kommer: det blir allt flera: 300, sedan 500, sedan c 800 ex. De håller sig inom begränsat område vid stranden, dock mest över land, se skisser: Flyghöjd 0,5 till 100 m. Rör sig som helhet sakta som pilen visar, men det är som vanligt svårt att konstatera med säkerhet om de försvinner ut över havet och om det i så fall kommer nya exemplar österifrån.

jämför
nedan

Fyren vid F
Klubbhuset vid K

Detaljbild:

1990-07-06 forts.

(73)

Flocken är rätt likformigt fördelad inom ett område på c 200 eller 300 meters längd. Många exemplar kommer alldeles lågt över stranden eller dynen, ibland mycket nära mig utan att reagera synbart.

Under denna tidrymd passerar en flock på 13 fisk- eller silvertärnor ad rätt nära stranden, nästan längs vattnet som vanligt:

Därefter kommer 1 skrattnås, 1 icke utfärgad fiskmås och sedan några ytterligare skrattnåsar på ungefär samma sätt.

1200 flock på 41 hälsingar och en helmörk ejder passerar alldeles lågt och högst 100 m ut:

1200 } denna period blir det solsken. Tornsvalor som förut, men tillströmning från öster är nog mindre än förut (jfr ordvalet föreg. sida!)

1210 } 1 fisk- eller silvertärna ad och 1 kentsk tärna ad passerar:

1215 nu ses fler tornsvalor väster om mig än österut.

1220 tornsvalorna är kvar (eller kanske rättare: tornsvalor är kvar, eftersom det uppenbarligen skett en viss omsättning) inom samma område som förut men något mera ut över vattnet:

Enstaka gråtrutar ad kommer över land mot SV
Ensam hussvala sedd

1229 flock på 5 gravänder lågt:

Massor av tornsvalor över mig.

1240 2 gråtrutar kretsar högt i vinden. Sadesärlor vid stranden. inga tornsvalor över mig, inte heller några i öster, men hundratals ses fortfarande i väster.

1245 några tornsvalor och 2 hussvalor kommer över

1248 30 - 40 tornsvalor över mig

1250 minst 50 " nalkas i öster, bakom dem kommer fler

1310 jag står på stranden nedanför Falsterbohus. Hussvalor och tornsvalor i måttligt antal flyger över mig, men längre västerut över stranden och en del av golfbanan ses massor av tornsvalor. Räknar dem så noga jag kan, får 750 - 800 ex där, men ytterligare en del ses på avstånd i norr, och andra, dock högst 50 ex, ses nu i öster.

1325 obsar slut, jag går hem

1335 ankomst fågelstationen. På hemvägen ~~omvägen~~ en flock på 6 korsnäbbar, de flög sydvästvärt över golfbanan på måttlig höjd. Därtill sågs ett ex vardera av kaja och kråka samt några gråsparvar.

- - - - -

1645 vinden har ökat, nu nog av kulingstyrka. Mycket rikligt med
-1700 tornsvalor över området vid fågelstationen.

- - - - -

En tillfälligt gästande ung värmlänning kom till fågelstationen. Jag lärde mig aldrig hans namn, men han sade sig ha deltagit i en Falsterbo-exkursion 1977 med mig som ledare. Han hade en sensationell rapport: flamingo vid Ångsnäset!! Han hade redan hunnit visa den för Ola.

1700 Vi alla på stationen (Ola, hans flickvän Bibbi, hennes syster Gisela, Ingegerd R samt damen född Hylmö, och jag) for dit.

1990-07-06 forts.

(74)
Väder: det var mycket hård vind men ej så kallt. Mycket fågel på denna fina lokal: gluttsnäppa förvånande riklig; måsar, trutar, silvertärna, några kentska, massor av gravand, även en del ejder etc etc. Skrattmåsar ad ooh juv (alltså årsungar!!); massor av trut på håll; flock 15 storskarvar flög mot V. Av landfågel sågs ringduva samt en tornfalk. Men tyvärr ingen flamingo. Dock var området särdeles fågelrikt, och invattnet var mycket större än jag trott. Det var mycket längesedan jag besökte denna plats.

Kommentarer till denna dag:

Tråkigt att jag inte orkade upp i ottan. Men obsarna senare tyder förstås på att sträcket av landfågel varit mycket kient eller nästan lika med noll. Även sträcket av måsfågel, vadare och änder sannolikt rätt ringa. Dessa grupper är åtminstone i vissa hänseenden mindre väderkänsliga än exempelvis tättingar.

Tornsvalan ett särfall, men signifikansen av dagens obsar kan jag ännu inte bedöma.

GRck vid renskrivningen 1990-08-18.

1990-07-07, lördag.

0415 ut från Fågelstationen

0431 ankomst golfbanan. Väder: grått, tämligen milt; frisk vind, riktning 275° eller 280° (två mätningar).

0435 c 50 tornsvalor nalkas över golfbanan: de sträcker säkerligen ut.

På golfbanan c 15 storspovar och c 10 grågäss. Vid stranden fågel, men bara det vanliga.

2 rävar på golfbanan!

c 10 skrattmåsar:

c 20 skrattmåsar
och 10 fiskmåsar

alla dessa måsar mycket lågt i den friska vinden

0507 en fin och rätt tät flock på 45 tornsvalor ut:

flera tiotal skrattå och fiskmåsar ut mycket lågt, i blandade flockar:

0520

-0530 intet händer

0530 en tornsvala ut. En svartsnäppa ut lågt:

6 brushanar lågt:

på långt håll i norr 9 andra vadare, troligen brushanar, också ut:

8 grönbenor ut,
8 ropar livligt

Strax därefter ytterligare 3 grönbenor på samma sätt. Otivvelaktigt sträck. Dagsträck hos grönbenor inte ofta sett här.

c 15 storspovar, tyvärr inte helt säkra, kommer österifrån och faller rätt långt ute, ungefär sydost om Nabben.

Över golfbanan ses 10 bergsäkra storspovar och en lika säker småspov.

1990-07-07 forts.

(75)

6 gravänder, varav 2 ad och 4 juv, flyger:

0540 10 fiskmåsar passerar:

1 enkel-
beckasin:

c 17 + 80 + minst 40 tornsvalor ut, kurs c 224°
strax därefter ytterl. 25 tornsvalor ut med samma kurs,
alla dessa tornsvalor mycket lågt och välsamlat.

2 silvertärnor ad kommer precis inpå.

45 starar ut men vänder.

0550 Minst 30 fiskmåsar och däri enstaka skrattmåsar ut mycket lågt.
15 tornsvalor ut

43 fiskmåsar och några skrattmåsar ut:

9 brushanar ut

15 tornsvalor ut

30 + 75 starar rundflygande men
de sträcker inte ut

12 tornsvalor mycket lågt, ut

1 ladusvala ad rundflygande

15 fiskmåsar kommer som föregående flock:
Följs länge med kikare.

0555 20 tornsvalor passerar,
delvis på bara ett par
meters höjd:

Ännu 1 tornsvala

Grönbenorna hörd flera ggr.

Väder: mulet men torrt, frisk vind, bra sikt.

Skarv och grågås sedda ibland utan att noteras här.

0600 En tornfalk sedd nyss. Starflockar kvar på gräset.
drygt 15 storspovar kommer österifrån, fäller

0603 75 tornsvalor ut. Blandflock på 50 måsar, skratt-
och fiskmåsar, ut. Starar oroliga men reser ej ut.

Ytterligare 10 blandade måsar passerar:
OBSERVERA kursen, de brukar allra oftast
komma utefter sydkusten och försvinna
ungefär mot VSV, Idag kommer de
parallellt med västsidan och fortsätter
mot SSV eller nästan rakt S.

Över 100 tornsvalor passerar, delvis tätt samlade.

20 fiskmåsar

8 skrattmåsar

10 fiskmåsar till

} alla:

Fler tornsvalor

Gråtrutar ad fåtaligt

sedda. Några havstrutar ad sedda.

2 skärfläckor kommer mot söder.

5 hälsingar kommer ungefär österifrån, fäller:

minst 22 storspovar passerar:

1990-07-07 forts.

0609 säkert 75 måsar, fisk- och skratt-, kommer:

0610 fler måsar.

kentsk tärna och småtärna, båda sedda och hörda.

0615 25 fiskmåsar:

6 skrattmåsar:

Därav en juv.

Bland fiskmåsarerna rätt många fjolårsfåglar; ~~men~~ bland skrattmåsarerna mycket få årsungar.

1 grönbenad rundflygande. - 4 brushanar ♂♂ kommer: Stararna är kvar.

11 tornsvalor kommer relativt högt och snabbt och med rak kurs 155° , alltså starkt avvikande från vanlig kurs:

2 bergsäkra silvertärnor passerar nära:

4 kärrsnäppor ad passerar längre ute över havet:

6 gluttsnäppor faller på sandytorna söder om Nabben. 8 eller 9 storspovar har fällt på golfbanan men är snart borta.

0625 20 tornsvalor passerar:

30 måsar, blandat skratt- och fiskmåsar, ut:

6 brushanar, de flesta är hannar med kragarna i behåll:

0630 2 grönfinkar vänder över Nabben

5 grönbenor ut. 75 blandade måsar, skratt- och fisk-, likaså.

ungefär 200 tornsvalor kommer, ovanligt tätt samlade, och alla flyger över vattnet ehuru ~~men~~ nära stranden:

Kort därpå kommer c 100 nya tornsvalor enligt skiss här. OBS att flocken gör ett "kast". Flocken är gles och flyger ~~men~~ alldeles lågt. Kurs 245° men siffran mycket approximativ eftersom de inte kunde följas länge över vågorna

Flock 60 starar ut men vänder.

Några grönbenor rundflygande.

Måsar nu fåtaliga. 2 drillsnäppor rastande.

2 gräsänder sedda.

0637 c 100 tornsvalor ut, kurs $180^\circ - 185^\circ$
0642 c 200 " " " " " " } OBS kursen!

måsar, mest fiskmåsar, ut så:
Räknades ej, eftersom jag studerade tornsvalorna.

1990-07-07 forts.

(77)

flock c 75 ejdrar kommer från Ö, det är c 60 hälsingar och c 15 mörka fåglar; flocken passerar över en rastande ejderflock men faller strax därefter.

0650 plötsligt tomt på fågel. Gränbena hörs dock. 10 spovar (säkerligen storspov) har fällt på sandytorna söder om Nabben.

En mängd tornsvalor ses i norr ungefär vid fyren, det är minst 220 ex, men det kan vara betydligt flera. Flocken kommer ner mot Nabben och sträcker ut med kurs 210° - 215°; inte mera mot väster. Sträcket av måsar fortsätter.

Flock på 20 gravänder passerar:

En flock på omkring 100 starar (mycket approximativ siffra) sträcker ut men alla vänder tillbaka.

0705 och följande minuter:

en stor "stöt" tornsvala nalkas, svänger delvis starkt som skissen visar, men sträcker ut.

Duggregn börjar.

Tornsvalorna vänder, åtminstone gör 100 ex så (men osäkert om hela flocken vände). Månevändandet orsakades av regnet??

Stora gravandflockar kommer från öster, faller på sandytorna utanför sydstranden. Småskrakar ses, antal oklart.

Ejderflocken, nämnd härovan strax före kl 0650, lyfter och flyger enligt skiss, alltså ungefär mot NNV. (Högst troligt eller nästan säkert att dessa ejderflockar flyger upp genom Öresund och sedan vidare västerut eller ut i Kattegatt (och möjligen därefter ännu längre västerut).

0715 jag lämnar Nabben, går mycket sakta österut längs stranden. 3 ladusvalor ses. Måsar sträcker fortfarande. 2 knölsvanar flyger förbi. Sadesärila, sånglärka, kråka och småskrak ~~ses~~ sedda. Flera brushanar ses, minst 5 + 1 + ytterl. ngn. Mängder av gravand utanför sydkusten, på sanden eller i det mycket grunda vattnet därutanför. Jag räknar ungefär 800 ex, vilket är en synnerligen hög siffra för trakten.

0725 c 25 eller 30 tornsvalor nalkas, är på väg ut ungefär enligt skiss, men de vänder mer eller mindre entydigt, förmodligen på grund av att regnet nu ökar.

Sträcket av måsar fortsätter.

Antalet rastande skratmåsar har ökat starkt, är nu över 100. Grönbenor syns och hörs.

0740 Väder: vind nu 270°, hård. Regnet slutar 0740.

14 korsnäbbar lågt ut men vänder.

Tornsvalor fortsätter, dock knappt mer än 40 ex sedda, och eftersom jag går längs vattenlinjen vid sydstranden hindrar dynen min sikt över golfbanan. - Flock 14 större strandpipare rastande på sanden. Flera hundra skratmåsar rastar också där och/eller i vattenlinjen. Flera "stötar" tornsvala.

c 0755 Vind 270° - 272°. Tornfalk hanne sedd, fåglar varnar. Mycket mås (allra mest skratmåsar) och tornsvalor sedda sista biten innan jag anländer till Fågelstationen.

0820 ankomst dit.

- - - -

1990-07-07 forts.

Jag åt "andra frukost" på fågelstationen omkring kl 0900 och förberedde sedan återfärden till Lund. Avsåg att ta bussen från Falsterbo 1145 mot Malmö. Städade på rummet, packade, men gick flera gånger ut och spanade. Grått väder och hård vind, som dock inte var så mycket kännbar bakom de höga träden vid fågelstationen. Trots ofta avbrutna obsar rätt bra utbyte:

Tornsvalor i regel rikliga i luften, de rörde sig sakta mot SV; ofta var 20 - 30 - 40 ex synliga samtidigt. Och måsar, mest fiskmåsar, fortsatte att sträcka i betydande antal; ideligen kom glesa förband på 5 - 20 ex över stationen mot SV - MSV. Stort antal måsar på sträck idag. Gråtrut ofta sedd men i mycket begränsat antal och inte på tydlig sträckflykt. Någon enda liten korsnäbbflock sedd idag.

Klockan 1015 ringde telefonen. Ola Svarade. En okänd ung man meddelade att flamingon idag åter var att se vid Ängsnäset! Jag stod just i begrepp att raka mig. Men alla sådana tankar avbröts, och vi hoppade in i båda bilarna och for med maximifart till Ängsnäset. Här stod en ensam ung man med tub och hälsade oss vänligt. Jag hörde aldrig vad han hette. Däremot hörde jag att det var han som ringt. Vi spanade runt. Ola fann flamingon. Den stod inte i invattnet utan på havsstranden utanför näset (reveln som avgränsar invattnet). Stod länge stilla. Rätt långt håll. Fjäderdräkten var blekrosa. Efter en stund lyfte den och försvann västerut, precis lågt över vattnet. Jättekul.

Invattnet var f.ö. mycket rikt på fågel. Förutom diverse änder och måsfåglar, som jag inte granskade noga, räknade jag på rätt nära håll c 90 vadare, ej i flock(-ar) utan glest fördelade över en stor yta, ofta med c 10-20 meters avstånd mellan varje ex. Vanligaste art var (så gott som säkert) rödbena, därnäst glutt, och jag såg en gammal kolsvart svartsnäppa. Även några spövar m.m., och en bergfast småspov överflygande. Kort därefter 4 andra småspovar på ängsmarken mellan invattnet och ljungvegetationen. Tornfalk sedd. Tornsvalor allmänna härute. Alla arter ej antecknade.

Vi tackade pojken och for tillbaka. Hela utfärden hade tagit 35 minuter, kl 1020 - 1055. Jag hann raka mig och packa färdigt. Nu gav Ola besked att han och hans båda flickor skulle köra till Malmö. Han erbjöd mig lift, vilket tacksamt accepterades.

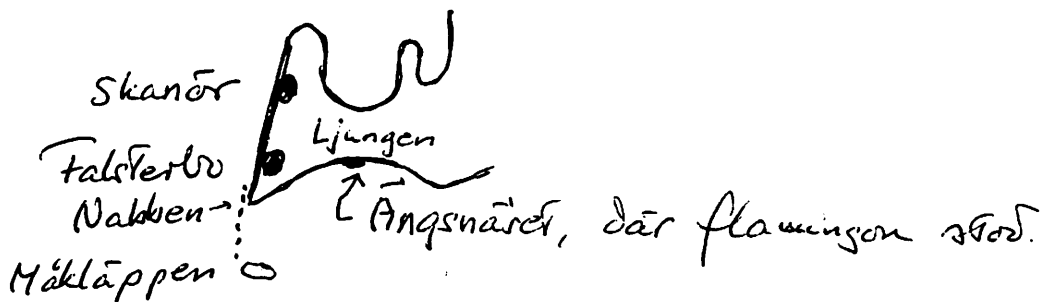
Så blev det tid för avresa, dock först efter stort tack till Ingegerd Rosborg, en högeligen charmerande bekantskap. Hon är lärare i Skövde men bor i Töreboda, har kemi som huvudämne och arbetar hårt på en bok om vattenvård. När hon nyligen sökte efter en lugn och skön arbetsplats, hade Jan Danielsson, som sköter en serie naturprogram i TV, givit tips om Falsterbo fågelstation. Och eftersom där (som vanligt) var gott om plats vid denna tid på året, var även icke-ornitologer välkomna. Under den gångna veckan har vi haft flera givande diskussioner. Jag har miljöfrågor belysta från kemisternas synpunkter, och Ingegerd har fått se något av hur fältornitologer studerar fågelflyttningen.

Forts.

1990-07-07 forts.

(79)

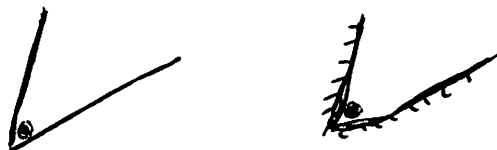
En kort förklaring till skisserna är kanske motiverad:

I hundratals år har Måkläppen varit en ö, belägen ungefär $1\frac{1}{2}$ till 2 kilometer sydsydväst om Nabben. Öns konfiguration har växlat alltefter väder och vind och isskrivning, men det har förblivit en ö. Men från och med 1 år har Måkläppen blivit landfast med Nabben, vilket markeras med en rad prickar på skissen härövan. Ett antal svåra stormar på senvintern lagrade om sanden så grundligt att en sandbank nu förbinder Måkläppen med fastlandet. Man kan gå ut till Måkläppen torrskodd!

Mina enkla skisser av Nabben (se nedan) borde alltså strängt taget visa hela landkonturen Måkläppen. Men eftersom den gamla obs-platsen på Nabben är kvar oförändrad och gränserna för vegetationen också ligger som förut, ritar jag Nabben så som jag gjort i drygt 50 år.

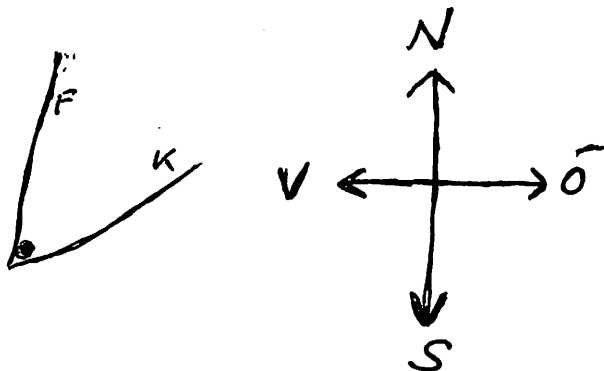
Denna skiss återger Nabben; Skalan kan bara anges ungefärligt; den linje som markerar västra stranden blir c 200 meter.

Denna skiss återger nästan hela golfbanan; Bokstaven F betyder Fyren. " K " Klubbhuset, alltså Falsterbo Golfklubbs hus. Avståndet Nabben - Fyren är ungefär 650 meter.

Fåglarnas och fågelflockarnas flygväg anges med pilar. Av uppenbara skäl måste dessa angivelser bli approximativa och ofta m.l.m. schematiska.

Den röda pricken anger den vanliga obs-platsen. Vid vissa väderlekslägen kan sträcket av många arter, främst småfågel, duvor och rovfågel, gå ut över havet ungefär från fyren. Då blir bästa obs-platsen i kanten av trädningen runt fyren. En och annan gång, när jag t.ex. vill ange beteendet hos en flyttande fågel eller fågelflock, gör jag en mera detaljerad skiss av Nabben eller "Nabbspetsen", ibland med uppgifter om avstånd etc.

skrattnåsar: ett par ggr under veckan 15-22 juli sedd i antal över Lund, tog svärmande myror i vackert väder. Måhända också jakt på svärmande skalbaggar av släktet Meligethes; de förekom i mängder i blommor, speciellt prästkragar och gulblommiga compositéer. Se även nedan, 25 juli. 25 juli var Lena och jag ute i Furulund, där Berith har köpt en villa. Hennes dotter Elin fyllde 13 år denna dag. Det var härligt högsommarväder (vilket inte varit fallet särskilt ofta på sista tiden). Omkring kl 1545 visade sig skrattnåsar i mycket stort antal, de kom åtminstone delvis från S eller SO. Flög högt, ofta mycket högt, men nästan hela tiden betedde de sig som när de fångar svärmande insekter. Jag såg att myror svärmade denna dag. Ett slag omkring kl 1600 såg jag minst 300 skrattnåsar samtidigt på sådan insektjakt. En stund senare, kl 1630 - när nåsar varit m l m osynliga en stund - blev det ett nytt massuppträdande, bland de största jag sett. Rakt upp, mycket högt, sågs c 150-180 ex, och på olika håll ett par minst lika stora ansamlingar. Summa drygt 500 samtidigt, beteende som ovan. - Bland nåsar på lägre eller måttlig höjd såg jag att majoriteten bestod av årsunga ex.

fiskmåsar: fanns inblandad i skrattnåsflockarna, både ad och juv sågs, uppskattningsvis kanske 5-8 procent av skrattnåsantalet.

tornsvala: allmänintrycket är att den åtminstone inte är fåtaligare än vanligt i Lund. Den 23 juli stor svärm efter svärmande myror (Lasius niger, troligen). Den 25 juli c 25-35 ex med väldig fart över Tenorgränden, ofta bara 2-3-4 m högt, tog myror och nästan säkert även Meligethes. Jag såg att denna skalbagge svärmade; hade fällt i stort antal på gula ~~vandringsskyltar~~ stora brevlådor, (klar-) däremot inte på mera orangegula trafikskyltar! Någon kväll även en mycket högflygande och "svärmande", högljudd flock tornsvalor på c 40 ex.

hussvala: vid Tenorgränd på kvällen 25 juli kl 2115 (sommartid!) hördes flera ex, men jag fick inte syn på dem, de flög mycket högt. - På kvällen 26 juli på samma tid och samma plats, mycket fin högsommarkväll, hördes de åter, flera ex. Och efter rätt långt letande fann jag 2 ex. Även upplevde jag samma sak någon kväll före 25 juli. Men annars ser eller hör man inte alls ofta hussvalor över Lund.

blåmes: ofta sedd i trädgården, ibland 2 ex tillsammans. Den 17 juli sågs en mycket klar ungfågel med matta färger, dessutom hade den nästan vit bashalva på stjärten! Jfr obsarna för ett par år sedan.

mindre korsnäbb: veckan c 15-20 juli ett par ggr hörd överflygande, och samma vecka hände det minst tre olika dagar att en samma korsnäbb fällde i trädgården. Lyfte dock snart igen. Den 21 juli fällde 1 ex, en juv med längsfläckad undersida, på ~~minst en~~ TV-antennen på granntomten.

- - - - -

nässelfjäril: i trädgården, där det nu blommar rikt, brukar jag se 1-5 ex samtidigt.

Pieris sp.: mellan noll och 10 ex, ofta 4-5, i trädgården när vädret är lämpligt.

Vanessa io, påfågelögat: förgäves eftersökt varenda dag. Först 25 juli 2 ex i trädgården, därav ett mycket avnött och med något trasiga bakvingar. Ett par timmar senare 2 ex i Beriths trädgård i Furulund.

~~Vanessa io~~

(81)
Notiser 15-25 juli 1990, med tillägg om 26 och 27 juli.

81
Meligethes sp., den lilla mörka skalbaggen av fam. Nitidulidae, har varit mycket vanlig på sista veckorna, kanske längre. I trädgården sitter ofta 10-20 ex bland diskblommorna i de stora odlade prästkragarna. Beträffande svärmning 25 juli se under tornsvala, föregående sida.

blomflugor (Syrphidae): omkring 20 juli började Eristalis tenax uppträda i stort antal, och mängderna ökade raskt. 26 och 27 juli verkliga massor i trädgården, på prästkrage och flera andra blommor, men allra helst på Origanum. Många andra syrphider, ~~men~~ stora och ~~gula~~ grova såväl som smäckrare, ofta gulbandade arter, har på sista dagarna blivit mycket talrika i trädgården.

Arion lusitanicus, en oavsiktligt importerad snigel, har på sista tiden figurerat flitigt i tidningspressen, därvid benämnd Arius lucitanicus. Den lär förekomma rikligt på ett visst avsnitt av gång- och cykelvägen ut mot Hardeberga, bara några hundra meter hemifrån. Jag fick dock inte se den förrän på f.m. 25 juli, då flera ex (delvis skadade och döda) sågs på angiven plats.

Bin och humlor vanliga i trädgården hela sista tiden, 27 juli särskilt mycket bin på blommorna, överallt med blomflugor (mest Eristalis) i närheten. Rätt många humlor, döda eller döende, har jag sett sista veckan. Idag 27 juli en intressant humla i trädgården, färgfördelning som hos Bombus lapidarius, men exemplaret var påfallande stort och kraftigt och mörkt, ~~och~~ thorax föreföll glänsande svart (men inte hårlös), och surrandet när den flög hade annan klangfärg. Lena och jag kunde studera den på några decimeters håll, och jag tror faktiskt att det var en snylthumla, i så fall sannolikast Psithyrus rupestris.

1990-07-27 gick jag kl 1200 från Ekologihuset ner till stadens centrum. Passerade stora buskar av blommande Buddleia på fyra platser, en vid Geol. Inst och tre nära varandra inne på gamla lasarettsområdet. På varje plats ~~minst~~ minst två, högst 5 stora buskar, och både violettblommande och vita finns också på alla fyra ställena. Jag studerade antalet fjärilar och fann följande:

Plats	Vanessa urticae	V. io	V. cardui	Pieris sp.
Geol. Inst.	7	1	1	0
Lasarett (1)	6	6	0	1
" (2)	5	0	0	0
" (3) ->	12	4	0	0
summa	> 30	11	1	1

Kommentarer:

- riklig förekomst tycker jag, ej minst av io
- tistelfjärilen, cardui, kom med hög fart, satt ett slag på Buddleia men satte sig sedan på husväggen ovanför, satt länge. Mycket roligt; min första för i år.
- Det enda sedda exemplaret av Pieris sp. flög vid buskarna men satte sig aldrig.
- buskarna är stora och kraftiga och rikblommande, några av dem c 4 meter höga. Omnämnda även i dagboken från föregående år, se 1989-08-15, sidan 106. Buskarna, som där anges belägna vid "Geogr. Inst", benämns häröver "Geol. Inst". (Vara)

På kvällen kl 2130 kom även idag flera hussvalor över trädgården, hördes livligt men inte länge; flög högt, jag såg bara 1 ex.

1990-07-26, torsdag.

Besök vid Krankesjön. Buss från Lund 0908. På utvägen flerstädes, särskilt vid Flyinge och Revingeby, mycket stora flockar av kaja och råka på nysnaggade gräsytor och på annan mark med m 1 m kort vegetation. Flera hundra ex sedda på sådana platser. 1 tornfalk Revingeby.

Ankomst Revingeby (vanliga hållplatsen för min del, alltså vid Kvinnevad) 0950. Väder: varmt, sol, stilla, mycket fint. Men det hade nyligen regnat härute, det var vått i gräset, och hela vägen (=gamla järnvägshanken) ner till tornet var fuktig, med ett par tre regnpölar. Jag gick sakta söderut. Härlig blomsterprakt: Helichrysum, Ononis, tistlar, timjan, umbellater, Oenothera, Epilobium angustifolium och E. hirsutum, massor av blommor både på sandmarken och på annan sorts mark.

Fågel: mycket tyst i marken. Meslåten på avstånd. En ormråk ses kretsa lågt, en annan hörs. Tofsmes hörd flera ggr i tallskogen. En duvhök kom förbi snabbt, ~~en~~ nätt och jämnt i trädtoppshöjd. En lövsångare sj. Ormråk hörd på nytt, svagt men ideligen. Rundspaning ger fem ex kretsande mycket högt och helt nära varandra. Alla ungefär normalfärgade men ett ex något ljusare än de andra. Flygbilderna föreföll mig alldeles likadana på alla fem. Ringduva kuttrar, och 2 ex flyger förbi. Skata på marken. 1 ormråk helt lågt, annan ormråk uppskrämd, en tredje ormråk rätt lågt, jamar ihållande. Storspov hörd på långt håll. Gärdsmyg sjunger i skogen. Gröngöling hörd. En tornfalk, mycket starkt ruggande i både stjärt och vingar, lyfter på måttligt håll, kretsar lågt. Lövsångare sjunger. 2 sädesärlor uppskrämda. Blåmes sedd och hörd. De tre sistnämnda ormråkarna sluter sig samman. Större hackspett hörd helt nära. Koltrast flyger förbi. Härmed alla fågelobsar antecknade fram till kl 1030, då jag var helt nära tornet.

Jag studerade även insekter. ~~utan att se några~~ Kl 0950-1010 antecknades: Pieris ofta sedd, blåvingar flera ex, gräsfjärilar avgjort allmänna, 2 Vanessa io nära varandra, obestämda dagfjärilar åtskilliga, 2 intensivt färgade guldvingar, fler blåvingar, en Aeshna sp., rikligt med syrphider, bin, en del humlor etc etc.

Klockan 1010 passerade jag den ~~gamla~~ gamla kilometerstolpe 12 och började räkna alla fjärilar som sågs alltmedan jag sakta vandrade söderut. Avsåg att räkna dem på en sträcka av en kilometer, men nästa kilometerstolpe (11) var borttagen, och jag fortsatte därför räknandet ända fram till tornet, d v s tiden 1010-1040. Fick därvid iallles 108 sedda exemplar, varav lustigt nog precis hälften (54) Pieris. I övrigt de redan nämnda grupperna, gräsfjärilar allmänna, men bara 2 nässelfjärilar och en eller två io. Blåvingar, guldvingar ofta, några som såg ut som nätfjärilar, kanske någon småvuxen pärlmorfjäril men ingen stor. Många obestämbara fjärilar, men de flesta av dessa var sannolikt gräsfjärilar.

Beträffande avståndet från kilometerstolpe 12 till tornet se efter övriga anteckningar.

Vid tornet sjöng en gräshoppsångare flitigt. Den satt i vegetationen av älggräs och andra m 1 m höga örter nära kanalen från Silvåkrakärret.

Jag var i tornet 1040-1130. Mycket fint väder, delvis sol, delvis skugga av sakta drivande cumulusmoln, som partiellt var tunga och grå, tenderande mot cumulonimbus tyckte jag. Spegelblank sjö, ibland med krusningar. Sikt god på närhåll och medelavstånd, men värmedis märkbart på stora avstånd, och det var svårt eller omöjligt att bestämma det mesta som låg i väständan (och där låg rätt mycket idag). Fågellivet på närmsta klarvatten (förkortat NK) och längre ut på klarvattnet var rikt, åtminstone individrikt, och några trevliga arter sågs.

FORTS

PÅ NK sågs
grågäss c 100,
tät blandflock av
änder, mest gräs-
and + kricka, c
120; enstaka
skedänder,
1 knölsvan ad
med 2 stora
ungar.
c 35 sothöns,
några skäggdopp.

här rätt
mycket
fågel, men
räkning
etc m 1 m
omöjlig

På dybanken, mar-
kerad X (numera med
tät men rätt låg ört-
vegetation): c 15 vipor,
1 enkelbeckasin, någon grön-
bena(?) samt ~~minst~~ minst 25
skrattmåsar, allra mest års-
ungar.

2 knipor lyfte från NK, flög runt
men fällde åter. Likstora, sanno-
likt 2 hannar. På dybanken även c 45
grågäss, men de är atm. i huvudsak in-
räknade bland de 100.

En brun kärrhök, synnerligen mörk ung-
fågel med varmt rostfärgad hjässa, kom lågt
över vassen, lät ideligen höra ett egendomligt,
skarpt, tvåstavigt läte, ungefär "zivitt zivitt....."
Satte fart nästan rakt emot tornet (!!) och lät höra lätet allt
ivrigare. Jag såg hur den öppnade näbben varje gång. Försvann bakom
trädem; antagligen flög den tiggande emot en av föräldrafåglarna.
I vasskanter 1 häger ad och 1 dito juv.

Längre ute på vattnet dels ungefär norr om NK en flock på c 250
sothöns, dels nordväst ut en stor men rätt gles fågelflottilj på c
400 ex, mest sothöns men även insprängda skäggdoppingar, rätt många.
Därute också dels 2 knölsvanar med 3 medelstora ungar, dels c 26
andra knölsvanar ad, några låg m 1 m parvis, men de flesta i glest
förband.

Mycket långt bort i NV ~~minst~~ ett svanpar med minst 4 ungar; där ock-
så ytterligare några svanar ~~och~~ och rätt mycket annan fågel, obe-
stämbara men rimligen mycket sothöns.

Över vassen en annan brun kärrhök juv, och över vattnet 2 fisk-
tärnor ad och 1 svarttärna ad (som börjat rugga); dessa tre anföll
kärrhöken intensivt.

På minimal "tuva" på NK (gammalt sothönsrede?) stod en fågel med
huvudet riktat rakt emot mig. Låg hållning, vit under, föreföll ha
kraftig kropp. Vände sig slutligen: det var en skranttärna ad. Satt
länge, flög sedan omkring, också länge över en begränsad yta, tog
en gång upp en fisk men tappade den igen, återkom dock och tog den.
Fisken troligen död. Senare kom en gammal svarttärna och en undertill
mycket ljus svarttärna, högst sannolikt årsunge, förbi här. En havs-
trut med manteln delvis svart, delvis "oren", tog stor fisk i ytan:
en skäggdopping ~~stod~~ ^{flyttade} ut ur vassen och simmade mot truten, som
och en eller två gamla också sedda här. Rörsångare sjunger i vassen,
nästan hela tiden, det är mer än ett ex, kanske 3 eller högst 4. Ingen
annan sång från vassarna, men från andra sidan tornet hörs nästan
hela tiden en gräshoppsångare, mycket flitig!

1990-07-26 forts.

Från kl 1110 blir det skuggigt av stort grått moln. Jag letar bl efter rovfågel och högkretsande fåglar och finner dels 2 korpar som flyger mot V-VSV över sjön, dels en lågflygande och senare en högflygande oromvråk, och ännu senare en sakta cirklande fiskgjuse på mycket stor höjd; efter kretsande glider den mot V - NV.

I sjön upptäcks några få brunänder, bl a en fin hanne som nog ^{var} ren eklipsdräkt: allmänt mattare än praktdräkten men rygg och kroppsidor fortfarande grå, ehuru tillsynes mörkare än i praktdräkten. Skäggdopping idag sedd i rätt stort antal, och av sothönsen tycktes relativt många vara ungfåglar för året, men någon uppgift om procentuella andelen vågar jag mig inte på. En häger juv stod en stund i träd med hela undersidan exponerad ~~och halsen starkt sträckt, rakt upp.~~ Ett par tre backsvalor över vattnet. Skräntärnan stiger högre, och en gång tyckte jag mig se 2 ex nära varandra, men det ena tappades. Flock 7 vidare flög västerut, art oklar, / kanske brushane. En bergsäker drillsnäppa kom lågt över NK. Överflygande korsnäbb hörd, men bara 1 eller 2 ex. - Sannolikt stod talrika grågäss dolda i vegetationen, eller låg dolda i vassruggarna

Ett vänligt äldre par från Örebro kom till tornet, vi samtalande ett slag; de hade rätt väl reda på sig om ~~den~~ fågel, och en ung man från trakten hade visat både glada och skräntärna för dem, och dessutom hade de tillsammans med honom hört flöjtande sommargylling!

Jag blev bjuden på kaffe av det trevliga paret. Men efter rätt kort stund sade jag farväl och vandrade sakta norrut, start 1155, gick på järnvägsbanken med några smärre krokar ut på sandmarkerna.

Fågel på uppvägen, i kronologisk ordning: entita sedd och hörd, bofink 1 + 1 sedda, nötväcka hörd, svartvit flugsnappare 2 juv, föreföll upprörda, varnade. Skogsduva 1 förbiflygande. Ett fåtal backsvalor. Grönsiska hörd 2-3 ggr, delvis nära. Korsnäbb hörs, och av en slump får jag syn på flocken, det är 11 ex + några till bakefter, flyger mycket högt mot VSV eller SV. Grönfink sedd och hörd, en kråka likaså. Korp hördes; en snöskata sågs flyga förbi, skvattrade som vanligt. 2 trädpiplärkor uppskrämda, varnade sedan rätt länge. En gök flög västerut, rätt högt faktiskt. Mycket ^{fin} vandring, men liksom på nervägen synnerligen tyst, nästan ingen ^{sång}. En sånglärka lyfte men sjöng inte. Ormvråk sedd och hörd.

Kl 1310 när jag väntade på bussen, for en flock på först ~~8~~ nio, sedan tio tornsvalor omkring över Kvinnevad, vilt skriande och helt lågt över huset och trädtopparna.

OBS att glada och fasan uteblev idag!

Även på uppvandringen räknade jag fjärilar. Det var fint väder, delvis sol, delvis skugga. Varmt och stilla. Resultat:

tid	väder	Pieris	andra	anm.
1155-1210	sol	40	38	bland de 38 var 2 <u>io</u>
1210-1230	skugga	23	24	
1230-1240	sol	7	13	
1240-1305	skugga	14	61	bland de 61 var 2 <u>io</u> : se vidare nästa sida.
		82	133	

Övriga insekter på uppvägen: blomflugor synnerligen talrika, särskilt några i svart och gult tvärbandade arter men även arter som i storlek, färg och byggnad erinrar om Eristalis tenax var vanliga. Den nämnda arten säkerligen vanlig, men jag kan inte artskillnaderna mellan den och de närmast liknande. - Vidare några få trollsländor, Aeshna dock bara enstaka ex. - Skalbaggar inte mycket: på en vitblommig umbellat en hanne av Leptura rubra, stor och fin och smal.

FORTS

1990-07-26 forts.

(85)

Enligt tabellen på föregående sida såg jag på uppvägen på sista sträckan, klockan 1240-1305, ialles 61 fjärilar exclusive Pieris sp.

Av dessa 61 var 2 io, en citronfjäril och en fjäril av blågrön eller ärggrön färg, som kanske tillhör de s.k. tjockhuvudena(???). Vidare, på ett rätt litet men tätt bestånd av Cirsium arvense minst 18 fjärilar som såg ut som honor av blåvingar och guldvinge(??). Men detta är osäkert, jag kan inte arterna. Slutligen ganska många mikro-fjärilar, men dessa är inte inräknade i siffran 61.

Jag kom till busshållplatsen vid Kvinnevad kl 1305. Avståndet från tornet till km-stolpe 12 stegades på uppvägen; likaså avståndet från den stolpen till busshållplatsen. Jag fick värdena 1,7 resp. 2,6 kilometer.

1990-08-06.

(86)

Lund 1990-08-13

utför djupblomsanläggning
för 1990-08-06

Käre Hugo,

Den 6 augusti i år besökte jag Lövsta bruk i norra Uppland för att se på en stor utställning om rovfågel, inclusive rovfåglar i konsten. Det var ett mycket givande besök. Jag gick även länge i den mycket granna herrgårdsparken och observerade bl.a. följande: Där fanns, intill varandra, fyra exakt likadana rabatter med blommande Dahlia, enkla, med höggula diskblommor och djupröda strålblommor. (Prov bifogas här; de är tagna med vederbörligt tillstånd i Botaniska Trädgården i Lund). Varje rabatt hade måtten 7 x 15 meter, och Dahliorna stod i rader, mycket tätt så att intet alls av marken var att se. Blomningen var i full gång; antalet blomställningar per kvadratmeter var mellan 25 och 45. Siffran 3000 blomställningar per rabatt är i underkant. På dessa blommor fanns mycket rikligt med Syrphider av flera arter, men nästan alla hade m l m smal bakkropp, tvärtecknad i gult och svart, ibland i rödgult och svart, ibland m l m tydligt trefärgad. Inte ett enda exemplar av stora, grovt byggda arter såsom Eristalis tenax var att se.

Syrphiderna satt på blommorna, ofta flera på en blomställning. Eller också flög de lågt från blomma till blomma. Jag gjorde partiella räkningar och skattningar två gånger med en stunds mellanrum och kom till en minimisiffra på 1300 resp. 1600 ex per rabatt. Alltså säkert 6000 ex totalt, men kanske betydligt mera, ty antalet just flygande ex var svårt att få grepp om.

Obsarna gjordes i fint och soligt väder, dock växte det upp bymoln på avstånd, och senare blev det övergående regn och åska.

Parken var rik på gamla träd, och antalet småfåglar var stort. Kanske var det ingen slump att jag såg ovanligt många grå flugsnappare.

Hej och hälsning från tillgivne

P.S. Har med stort intresse läst Dina uttalanden om blomflugor i SDS 7.8.90.

G

1990-08-08.

Idag en sparvhök kretsande över Östra Torn. Artens höstflyttning brukar inledas med de allra första exemplaren just omkring 5-10 aug. Härmed ej sagt att sparvhöken aldrig kan ses i Lund under sommar-månaderna.

I trädgården idag tidigt på eftermiddagen två igelkottungar i sällskap, letande föda. Deras kroppslängd uppskattades till 12-14 cm.

1990-08-09.

På kvällen kl 2110 (sommartid) många hussvalor över vår bostad på Tenorgränden. Läten hördes från många exemplar, men inte på långt när alla kunde upptäckas med ögat, trots rätt gott ljus. De flög uppenbart mycket högt. - Hussvalor ses inte ofta över Lund. Men jag har även tidigare år haft obsar av ungefär samma slag som denna: de uppträder i antal, sent på kvällen på sensommaren, i klart och fint väder, men så högt att de - delvis, men ibland nästan helt - inte kan ses med blotta ögat. Måne upptakt till bortflyttning? OBS att hussvalan i vinterkvarteren i Afrika åtminstone delvis flyger påfallande högt.

Tidigare denna dag gick jag från staden hem via Tunaparken i fint och soligt väder. I en glänta mellan höga träd, närmare bestämt över en stor rosenrabatt, flög en stor trollslända av släktet Aeshna. (Aeshna, etc. etc.) Den for fram i snabba stora svängar, försvann ur min åsyn några sekunder. Just då kom en medelstor eller rätt stor noctuid förbi i snabb och svirrande flykt, högst c 1 meter över marken, vilket betyder ungefär en halv meter över de rätt lågväxta rosorna. Då störtade Aeshnan jättesnabbt ner i brant bana bakifrån, grep nattflyet, steg, flög bort och försvann. Det hela gick på ett par sekunder. Naturligtvis vågar jag inte ange (i meter eller på annat sätt) från vilket avstånd sländan upptäckte sitt byte, men säkert är att avståndet var oväntat långt för mig. Att dessa djur har god syn, det vet väl de flesta zoologer, men vad detta innebär för en varelse med facettögon, det är en annan fråga.

1990-08-10.

Idag kl 1050 i helt mulet väder c 20 - 22 tornsvalor över ICA-butiken, flög högt, svirrade livligt. - På kvällen kl 2130 inga Hussvalor att se eller höra, trots efterforskningar.

1990-08-11, lördag.

Mulet på morgonen och middagen, men starkt klarnande tidigt på e.m. Varmt och fint. Föga obsar på grund av brevskrivning; det gällde svaret till Gunvor Blomquist angående ett eventuellt bidrag från mig till ett samlingsverk som lär skola betitlas "Under Lundagårds kronor". För långt att skriva mera om detta nu.

På kvällen kl 2040 (sommartid) gick jag ut i trädgården. Inga fågel-läten. Men kl 2045 - 2055 blev det annat av: rätt mycket hussvale-läten hördes, men de flög alltid högt och var länge omöjliga att upp-täcka trots klar himmel och ännu gott ljus. Jag hade ingen kikare tillgänglig. Slutligen fann jag summa 4 ex tämligen nära varandra och mycket högt. Ett par gånger hördes även, ehuru kortvarigt, sirrandet av tornsvalor. - I trädgården på blommor två noctuider, inte småväxta, rätt diskret tecknade, art okänd.

1990-08-12, söndag.

Mulen men rätt varm norgon. I trädgården på f.m., då molntäcket höll på att bryta upp, sågs ett ex av Vanessa io och en Pieris sp.

Från c kl 12 mest sol, senare klar sol och avgjort varmt, säkert c 25° C i Lund på middagstimmarna. Jag skrev färdigt mitt svar till Gunvor Blomquist (se gårdagen). Gick sedan till frimärksutställningen "Nordia 90" som idag, för fjärde och sista dagen, visas på Sparta. Oerhörda samlingar, tjugofalt mer än vad man hinser överskåda på några timmar. Jag medförde ett begränsat antal objekt (några brev utan frimärken från c 1856-57, några senare brev, delvis med ovanliga stämplor, några blandfrankaturer, en bunta "qvitton å inbetalda post-~~anvisningar~~" ■liksom ock "å rekommenderade bref" etc etc, allt detta för värdering, Det fanns nämligen en särskild avdelning med sådan service. En mycket hygglig och kunnig man gav mig flera upp-muntrande besked.

Från utställningen gick jag ner till posten Lund 1 för att posta brevet till Gunvor Blomquist. På vägen dit genom gamla lasarettssom-rådet granskade jag den vanliga raden av Buddleia och ~~använd~~ fann följande?

en violettblommande hyste 5 ex av io

" vitblommande, nästan ut-blommad, hade 1 io

" vitblommande, också nästan utblommad, hade 1 io

" mycket storvuxen vit-blommande hyste 2 io och 3 urticae

" vitblommande hade inga fjärilar

" violettblommande hyste 1 io

" " " 1 urticae

" " " hade inga fjärilar

två nästan helt utblommade violettblommiga hade inga fjärilar.

Summa här alltså ~~använd~~ 10 io och 4 urticae. Alla dessa Buddleia-buskar är mycket högväxta ~~och~~ och yviga och har stora och många blomställningar, men de flesta av dessa, på vissa buskar så gott som alla, är utblommade.

På återvägen från centrum besökte jag utställningen av Wiwen Nilssons silver på Kulturen. Utmärkt vacker, bland det grannaste jag sett av modernt konsthantverk, eller silversmide heter det väl.

Gick sedan, i mycket varmt väder, sakta genom Botanicum. Förvå-nande få syrphider på blommorna, mycket färre än häromdagen. Dock naturligtvis några sedda, bland dem stora grova bruna Eristalis.

En låg rabatt upptogs av blommande växt vid namn Perovskia abrotanoides från ~~Central~~ Centralasien, familj Lamiaceae. Mycket rik-blommande i violett, och växtsätt ~~liknade~~ liknade faktiskt en Artemisia, exempelvis vulgaris eller kraftiga ex av absinthium. På en sträcka av 17 meter, och my. kraftiga och rikblommande bestånd, fanns allra minst 40-45 humlor och 15-25 honungsbin men inte en enda Syrphid, trots noggrant letande.

(89)

1990-08-12 forts.

Av fjärilar sågs i Botanicum endast 3 ex av Pieris sp., och över stora rabatten med blommande rosor av många odlade raser i Tunaparken bara en Pieris.

högt

På e.m. och kvällen flera kortvariga obsar efter tornsvalor. Först nästan intet sådant sett, men korsnäbbar flög över, tydligen ett fåtal ex., och ~~högt~~ som vanligt. En stund senare meddelade Lena, att en korsnäbb fällt i de höga grantopparna på granntomten. Kl 1720-1725 befanns det att massor av tornsvalor var i rörelse, och på ett säreget sätt. Jag fann först en flock på c 30-40 ex, mycket gles, snabbt flygande åt olika håll,. Kort därefter försvunna, men efter ytterligare någon minut rasade tornsvalor in från söder eller sydväst, det var minst 150-200 ex men mycket glest fördelade, oftast 10-20-50 meter mellan varje ex, och därtill på höjd från 50 till c 150 meter. ~~Detta~~ Detta mycket glesa förband flög med kolossal hastighet, alla åt samma håll och alla tysta, alltså inte alls det vanliga, larmande beteendet. Flocken gjorde en väldig sväng i S-form och försvann ungefär österut. Kl 1745 ny undersökning, intet sett. Kl 1820 åter obsar, då sågs några tiotal ~~mycket glesa~~ glest fördelade, och bland dem hördes och sågs några få hussvalor! Nästa utblick kl 2035: tornsvalor glest men talrikt, nog 70-80-90 sedda, och bland dem säkert 15-18 hussvalor sedda. Tornsvalorna tycktes nu röra sig snabbt mot SV. Men helt plötsligt hördes tornsvalor sirra åt annat håll, och jag fann - nära och lätt synliga - väl 25-30 andra tornsvalor svärmande om varandra ganska tätt och med ivriga läten.

Kl 2055 sågs glesa tornsvalor med full fart flyga mot väster på låg höjd, bara c 10 -30 meter, samtidigt som hussvalor hördes mera än vanligt. Ljuset var fortfarande gott, det var lugnt och rätt svalt och mycket fint. Nu hade jag kikare från början och letade länge nära zenit, fann ~~slutligen~~ slutligen hussvalor, först 4-5-6 ex, strax därefter hade jag minst 15 i synfältet, mycket högt uppe och märkvärdigt svåra att se fast de hördes i ett kör. Mest rundflygande, möjligen rörde de sig sakta mot SV. - Kl 2115 ånyo ute, nu ej lätt att se fågel på avstånd mot himlen; och inga fåglar sågs heller, men tornsvala hördes svagt ett par ggr.

1990-08-13.

På morgonen kl 0720, när jag öppnade dörren till trädgården, flög en flock på c 10 korsnäbbar rakt över huset med kurs mot söder. Höjd högst 50 meter.

På middagen gick jag igenom gamla lasarettssområdet och räknade antalet fjärilar på Buddleia-buskarna (se anteckn. från gårdagen). Det blev sammanlagt 8 nässelfjärilar och 6 io. Tre av vardera satt nära tillsammans på en blomställning som belystes av solen; de flesta andra låg i skugga vid denna tidpunkt på dagen. Mycket få blomställningar är fortfarande i blom. På flera buskar är alla blommor slut.

På kvällen precis kl 2100 (sommartid) gick jag ut helt kortvarigt för att leta efter hussvalor. Hörde några ex men såg dem ej; det var varmt och fint men till stor del molnigt och alls inte lika ljus kväll som igår.

1990-08-14.

På morgonen omkring kl 0730 hördes trädpiplärkans flyttläte över trädgården. Första gången för i höst. Varm och huvudsakligen klar morgon. - Gick även idag genom gamla lasarettssområdet. På Buddleia-beståndet bara en enda nässelfjäril. - På e.m., med något slöjigt solsken och temp. c 24° C, tog 12-15 skrattnäbbar insekter i luften, mest lågt (50-100 m). En kaja deltog kortvarigt, tog (eller försökte ta) flygande byte ett par tre gånger.

På kvällen kl 2030 (sommartid) ut i trädgården. Några få tornsvalor flög omkring, snabbt och avgjort glest, höjd inte större än att de lätt syntes. Hussvalor hördes bra, men det dröjde länge innan jag fann 6-8 ex mycket högt. över tornsvalorna. OBS att antalet sedda tornsvalor denna dag är mycket lågt, knappast över 10-12 på hela dagen.

(90)

1990-08-15.

På kvällen kl 2030: huvudsakligen klar himmel, men det mulnade från väster. Flera grader kallare än gårdagskvällen. Inga hussvalor sedda eller hörda. Kl 2050-2055 ånyo ut: hussvalor hördes, men mycket fåtaligt, troligen bara 2 ex.

1990-08-16.

På återväg från posten på Tunavägen vid middagstiden, i mullet väder, en ovanligt stor flock blåmes sedd. Vistades i buskar vid gatan och flög, enstaka eller ett par tre tillsammans, rakt över gångbanan till andra buskar. Kunde räknas exakt: 26 ex passerade, men nästan säkert fanns ytterligare några få ex. Alla som sågs bra var ungfåglar, bleka färger. Enligt min erfarenhet en ovanligt stor flock. Inga andra arter inblandade. Blåmesar syns ofta nära bostaden, även helt nyligen, men sällan mer än 3-4-5 samtidigt.

1990-08-17.

Over O Torn en tornsvala flygande mot väster i fint väder. Detta var dagens enda. Ej alls sedd föregående dagar. Säkerligen har huvudmassan flyttat bort.

1990-08-18, lördag.

Kl 1310-1430 gick jag österut på "Hardebergaspartet" och ungefär samma väg tillbaka. Skönt väder, vind omkring V. Utbyte i stort sett mycket trivialt:

tornfalk 1
ringduva några ex
gråtrut enstaka överflyg.
ladusvala några få
lövsångare enstaka
rödstjärt 1

skata bara 2 ex

kaja }
råka } några få av vardera
kråka }
snöskata 2 förbiflygande.

gråsparv } rätt intressanta obsar: en stor flock studerades på
pilfink } hemvägen. Höll till i stora täta rosenbuskar men flög
ner på stubbåker precis i östra utkanten av bebyggelsen.

När de satt i buskarna på c 30 m avstånd räknade jag dem och fick c 150 ex, men uppenbart satt många dolda. När de fällde på stubbåkern på c 20 m avstånd, räknade jag dem ånyo, fick 180 - 190 ex. Såg länge endast gråsparv, men efter lång stund fann jag en pilfink, senare 3 pilfinkar intill varandra i flocken. Bland gråsparvarna var honor och/eller honfärgade ex i mycket stor majoritet. Högst 10 eller 12 hannar i vuxen dräkt kunde upptäckas trots noggrann genomgång. Flocken flög ett par tre gånger ut på stubbåkern för att snabbt återvända vid (verklig eller inbillad) störning. När jag slutligen gick närmare, flög förstås alla upp - trodde jag. Ett ex blev kvar, lyfte ensamt efter alla de andra; detta ex hade hade vita stjärtpennor lateralt på stjärten. När den flög upp till de andra, sågs två tydliga och inte särskilt smala vita längsfläckar, ungefär så:

Fläckarna var långsmala och lätta att se. Jag hann också se att de yttersta sidopennorna på båda sidor var (ungefär) normalfärgade.

Underligt att just detta ex, med abnorma färger, skulle lyfte efter alla de andra.

1990-08-19, söndag.

På morgonen hördes överflygande gulärla på Tenorgränden. Det var mycket vackert väder. Karin Dahm ringde och bjöd oss med på en biltur. Ville gärna till Falsterbo. Jag trodde det skulle bli sommarens sista stora bad-dag i Falsterbo och massor med bilar därnere, men jag gav vika för de andras sakska, och det var mycket klokt gjort.

Vi startade från Lund 1015, for väg 108 till Trelleborg och därifrån på kustvägen västerut. Utmärkt sikt, granna cumulusmoln. Ingen artbestämd rovfågel förrän nära Haglösa, där en glada kretsade lågt. Kort därefter en flock på 10 tornsvalor. Mycket rikligt med mås på fälten. Trelleborg och dess närhet: mycket svalor. Klockan var 1055 när vi i Trelleborg vände västerut. Vid stranden väster om staden massor av trutar, säkert 500 ex, därtill en del skrattnås. Knölsvan riklig, 150 - 200 på rätt kort sträcka. Kort därefter, väster om Skåre läge, massor av skrattnås och knölsvan och på ett ställe rikligt med vadare, men vi stannade inte.

Kämpinge: här, liksom förut på vägen, grann "vråk-himmel" men ingen rovfågel att se. En överkörd ekorre i vägkanten.

Kanalbron: här en mycket högt kretsande vråk.

Ljungen korsades 1110 - 1115. Vi stannade 1115 vid landsvägs-kurvan vid Ljungens sydvästra hörn och gick ut för att skåda mot öster (och uppåt). Flera tiotal män och kvinnor här med kikare och tuber. Vi vistades här till 1205. Mycket fint väder, sommarvarmt, klar sol, en del cumuli. Rovfågel i rätt ringa individantal, och sträcktendens snarast dålig; men nästan hela tiden var rovfåglar i sikte, glest och vanligen på mycket stor höjd, kretsande enstaka eller ett par tre m l m nära varandra. Dessa kretsare var ormvråk. Några få var så högt, eller så långt borta i öster, att de inte kunde bestämmas säkert, men jag såg inte en enda bivråk. Ett par gånger ökade antalet samtidigt synliga vråkar till 8 - 10, en gång 15. Endast ett fåtal gled tydligt västerut och försvann, de flesta kretsade "obeslutsamt". Däremot passerade en fiskgjuse, 1 + 1 glador, en utsökt gammal blåhök hanne ad, alla dessa mot V. Blåhöken: jag såg särskilt att handpennorna (=vingspetsarna) stämde med blåhök och inte med stäpphök; även vingformen var solklart som hos blåhök. Detta meddelas därför att somliga observatörer tycks tro att blåhök-hannar inte kan sträcka såhär tidigt på hösten.

Totalt sågs uppskattningsvis några tiotal vråkar, jag tror knappt på mer än c 35-40.

På låg höjd över Ljungen ryttlade flera tornfalkar. Vid ankomsten sågs 5 sådana samtidigt, senare ofta 2-3-4. Ingen tornfalk på klar sträckflykt. Även en brun kärrhök, ruggande i handpennorna, kom på helt låg höjd. Vråkarna däremot mest mycket högt, somliga jättehögt.

Andra fåglar denna timme: flock 22 gulärlor lågt mot V, därefter flock på 5 dito. ~~mmmm~~ Några ladusvalor.

Kl 1210, när vi just brutit upp för att fortsätta till badstranden, kom en stor korsnäbbflock på låg höjd.

Vi parkerade vid fågelstationen och gick ner till badstranden. Mycket folk. Vi satt 1215-~~1400~~ med utsikt mm på dynen söderut över det soldränkta havet. Intog medförd matsäck, kaffe och smörgås. Sikt utmärkt: Møns klint synlig, om ock mycket svagt. Småglin lekte i sanden och i vattnet, vuxet folk badade och solbadade.

Medan vi satt här, blev det dels tyngre moln över oss, såg ut som alto-cumulus, dels ett stort och mörkt och växande bymoln i väster, ett helt komplex, som steg allt högre på himlen. Under denna långa tid ~~mmmmmmmmmm~~ såg jag inte en enda rovfågel trots mycket flitig spaning. Männe vådrets utveckling, speciellt det mörka molnet i väster, spelade en roll här?

Kl 1315-1400 gick vi en runda, mest på kyrkogården i Falsterbo. Delvis skugga. Summa en sparvhök kom lågt mot SV-VSV, detta var enda rovfågeln denna timme. Bymolnet kom inte över oss, gick mot norr eller nordost. På kyrkogården en ivrigt surrande gårdsmyg, visade sig ovanligt fritt.

FORTS

- 1352 flock 5 tornsvalor över kyrkogården
1400 avfärd
1410 en bivråk kom lågt mot NO, alltså "i retur". Den första säkra bivråken idag.
1415 det blir åter solsken. Det mörka molnet, fortfarande mycket stort, ses nu ett gott stycke norrut, tycks fortsätta mot NO. Himlen blir blå i öster (där det nog aldrig varit helt molntäckt på sista timmarna).
Vi besökte Barbro Carlberg i hennes hus vid Storkvägen. Hon var med i inlednings-scenerna i Mikael KristerSSons TV-film om mig, inspelad omkring 1981 om jag minns rätt. Mikael och hon har varit goda vänner sedan länge. Och Anders och Karin Dahm hade deltagit tillsammans med henne i en sällskapsresa nyligen till Prag, Wien och Budapest. De hade trivts utmärkt tillhoppa, föga underligt, ty hon är verkligen en fin och charmerande dam. Vi kom helt överraskande, ~~men~~ blev övermåttan älskvärt mottagna, fick thé och kakor och samtalade en god stund i solskenet. Många lövsångare i träd och buskar runtomkring; ~~och~~ och blåmes och talgoxe sågs. Korsnäbbar överflygande, men inte många. Och nu, när det blivit jättefint väder på nytt,
1445 började även rovfåglar visa sig: 1 fiskgjuse kom 1445 precis rakt över, och sedan följde 2 sparvhökar, mycket högt kret-
~~och~~ sande. Stor korsnäbbflock, 1 tornsvala, 1 hussvala; trädpiplärka hörd.
1520 fin flottilj av 9 bivråkar lugnt och stadigt utåt, rätt högt men lättbestämda
1530 3 glador rätt nära varandra. Ytterligare några spridda vråkar, nästan säkra ormvråkar, och 1 + 1 + 1 sparvhökar. Några bergsäkra ormvråkar sedda, däremot ej säkert att de sträckte ut. Några få obestämda vråkar. Flera sparvhökar, minst 5-6, de flesta mycket högt.
1600 efter en stunds skugga nu åter sol, något beslöjad; lugnt och ljuvligt eftermiddagsväder. Hussvalor flyger över
1622 ensam ormvråk
1625 utpräglad "stöt" av tornsvala, 20-25 ex i glest förband.
1630 vi tackade för en trevlig samvaro och startade hemfärden. Stannade ej på Ljungen. Beslöt att fara småvägar åtminstone en del av hemvägen, fortsatte därför genom Höllvikens samhälle - Räng - Håslöv - Bodarp. Sistnämnda plats har jag nog aldrig hört talas om förut. Här, på plöjd mark, en flock på 150 starar. Såg egendomligt ut, vi stannade, jag granskade flocken och fann en gammal fågel, alla de andra var årsungar, mest i ruggning. På samma fält 70 fiskmåsar, och en brun kärrhök juvseglade i närheten, mycket ~~l~~lågt. Vi fortsatte via V Värlinge och Ö Värlinge. På fälten flera hundra måsar, kort därefter
1720 verkliga massor av måsar och, på harvat fält, ännu en starflock på kanske 200 ex.
1722 Hammarlöv. Vi fortsatte på små, mycket trivsamma vägar över slätten och genom byar med välvårdade hus och ofta rikblommande trädgårdar.
1726 Västra Vemmerlöv. Järnvägs korsning, det är kontinentbanan Malmö - Trelleborg. Kort därefter passerar vi Gylle och Fjärdingslöv. Vi tar väg mot Gislöv men svänger snart mot vänster. Ser en fasantupp, dagens första. Rikligt med hussvalor lågt vid ett par gårdar. Mot V. Virestad, ser mer hussvalor. Enstaka avbrända och (på avstånd) även brinnande fält; halmen brännes när fälten skördats. Här mycket vete, delvis oskördat. Skörden ser ut att bli god, fälten står tjocka och tätä.

1990-08-19 forts.

- 1735 vi passerar Västra Virestad, tar mot Fru Alstad. Liten starflock, 8 ex. Ensam ladusvala. På mycket stort harvat fält står måsar glest, men antal betydande i alla fall.
- 1741 Fru Alstad
- 1742 korsar väg 101. Svalor. Råkor ses, har ej alltid antecknats. Kajor, ladusvalor, några tornsvalor.
- 1749 Ugglarp. Enskild väg tar av mot Asbjer, men vi far inte dit. Mycket stilla väder. Brandrök från ett stort fält stiger snett uppåt, sakta men välsamlat, når högt upp och dess översta del ter sig som ett cumulusmoln. Härlig kväll, soligt och stilla. Trots letande hela tiden ser jag inte en enda rovfågel.
- 1755 passerar Anderslöv, sätter kurs mot Börringe
- 1757 Sörby
- 1759 Grönby kyrka
- 1805 Havgård. Svalor ses, men vi stannar inte
- 1806 korsar Ystadbanan, passerar alltså den plats där en kejsarörn vistades rätt länge för några år sedan.
- 1809 Lemmeströ. Kommer in på väg 14, tar till vänster
- 1810 Börringe kyrka. Fortsätter mot Sturup. En hackspett, rimligen större hackspett, flyger tvärs över vägen.
- 1820 Holmeja, vägkorset
- 1821 Hyby. Fortfarande utmärkt sikt. Klågerup. 2 turkduvor flyger tvärs över vägen, nära håll.
- 1826 ung brun kärrhök lågt över stubbåker nära Staffanstorp. Kort därefter 2 unga fasaner i vägkanten.
- 1830 Adam rapporterar stor vipflock i vägkanten just vid infarten till Lund. Jag skrev just, såg den inte.
- 1834 Lund, vid Dalbykarusellen.
- 1840 Dahms bostad. Vi tackar för en ovanligt fin exkursion. Går hem.

Tillägg:

Mycket litet fågel sågs över havet när vi satt på dynen vid badstranden i Falsterbo. En gång en samlad flock på 10 gråtrutar flygande västerut, därtill några helt små sällskap skrattnås, någon skarv. Inga vadare passerade.

1990-08-22, onsdag.

Buss från Lund 0757, ankom vanliga hållplatsen vid Kvinnevad 0845. Gick sakta söderut på f d järnvägsbanken. Väder: tillfälligt högtrycks-läge hade utlovats, stämde också. Grått molntäcke, rätt lågt, nästan komplett på utresan, men det lättar just nu. Rätt svalt. Vind snarast svag, omkring V.

- 0845 start söderut
trädpiplärka h, råka s h,
ringduva h, korsnäbb h.
Svärms 12 ladusvalor runt-
flygande.
Tyst i skogen och längs
vandringsleden, men en-
staka trädpipl h, och
meslåten på håll från sko-
gen.
Solglimtar, men ännu mest
molnigt
- 0857 1 fiskgjuse med byte och
1 glada kretsar lågt och
nära varandra, en falk
skriker och skymtar över
talltopparna, högst sanno-
likt tornfalk. Därefter
blir det fågelfattigt en
sträcka, dock hörs träd-
piplärkor. - 1 ormvråk
kretsar lågt. 1 bofink ♀
lyfter, lockar. Osynlig
falk skriar på nytt.
Enstaka småfåglar flyger
mot V. Ringduva h.
- 0910 solen fram. 5-6 ladu-
svalor + någon backsvala
rundflygande. Trädpiplär-
kor lyfter från marken
flera ggr.
Ungefär 20 + 35 + 12 grå-
gäss flyger västerut;
flockarna hörs innan de
upptäcks nere i söder;
troligen faller de i
Krankesjön.
- 0912 jag letar björnbär i
-0922 skogsbrynet: fruktsättning
i regel noll, enstaka
buskar dock någorlunda
god, men dessa bär ännu
oväntat små, gröna.
En vinbergssnäcka, stort
och levande ex, sågs här.
Fågel: fattigt, en ring-
duva, en lågflygande orm-
vråk
- 0928 liten flock bofink, c 8-
10 ex, lyfter. Första
flocken jag sett i höst.
- flock minst 20 grågäss mot V
(kanske my. fler, flock bara
delvis sedd)
På vandringsvägen rådjursspår,
dock rätt fåtaligt. Därtill ett
fint grävlingsspår, som följs i
den fuktiga sanden över 100 m.
En kanin sedd; färskare grävspår
av kaniner sedda men alls inte
rikligt.
Stor kör av grågås hörs från
Krankesjön (som ännu inte syns).
1 + 1 fiskgjusar lågflygande,
med c 200 m inbördes avstånd
0940 stora området med björnbärssnår
nära den s k "bi-mannens" stuga:
mycket ringa fruktsättning,
på de allra flesta buskar noll,
på de övriga rätt svag eller
måttlig, bär omogna; några som
är mogna är ovanligt små.
Tittar upp: på stor höjd en
tornfalk och en sparvhök som
mobbar varandra intensivt.
Nötväcka hörd långvarigt, ej
ofta hörd här. Gårdsmyg h.
Någon Sylvia varnar, jag tror
törnsångare
- 0955 ankomst tornet. Bra sikt, delvis
sol men alls inte molnfritt.
Vinden har friskat mycket.
Fågel på NK (=närmsta klarvatten)
och den rad av vassruggar som av
gränsar detta vatten utåt sjön,
incl. den banken som bär fint
grönt gräs och har en trevlig
dygig strand:
grågås c 430 ex synliga
sothöns drygt 200, jag ser bara
en klar ungfågel, knappt full-
växt, men hela flocken kan inte
fingranskas. Dock helt klart
att de allra flesta har vit
pannplåt. - Vidare:
bläsand några flygande varav
en hanne ad
kricka välsamlad flock c 90 ex
vid dykanten
gräsand bara 15-20 sedda
knölsvan här summa 5 vita och
2 årsungar
glada 1 överflygande lågt
brun kärrhök 1 ex, ej årsung.

OBS: praktiskt taget hela den synliga vassen, både på nära håll och långt borta, bär rikligt med vippor. Särskilt tjock vass och mörka stora vippor i området mellan närmsta klarvatten och den s.k. "tarmen", men även på långt håll ses ett par liknande, mycket frodiga ytor. -

En mycket starkt ruggande glada på nära håll; långa handpennorna borta eller ojämna i båda vingarna, och stjärten är gles och högst oregelbunden.

Flock c 10 storskarvar my. lågt över sjön i norr, ser ut som om de just hade lyft. Försvinner mot skogen, tappas.

I östligaste delen av sjön som vanligt mycket fågelfattigt, dock finner jag en flock på c 5 vingar och 12 brunänder varav många hanner.

Långt bort i västra änden mycket fågel, jag ser flera knölsvanar och flockar av grågäss samt minst 200 + 300 mindre vattenfåglar, ej klart ~~bestämbara~~ bestämbara, men nästan säkert fanns där en stor flock brunand och de andra var åtminstone delvis sothöns.

På närmare håll:
knölsvan: förutom exemplaren på NK och längst bort i väster räknar jag 49 vita fåglar, spridda men bl a koncentrerade i två flockar på c 10 vardera. Antal årsungar ej efterforskat, men jag såg på ett ställe 2 ad + 2 årsungar. krickflocken vid dybanken uppgår till drygt 100 ex. skedand några sedda bläsand: flock 8 ex nu på NK vadare: ett enda ex gick i vattenkanten på dybanken, var troligen brushane.

Vinden är nu hela tiden mycket frisk. Stundvis sol, men rätt mycket moln kvar. Lagom varmt, fint.

1015 2 gjusar över östra stranden och sjön, ryttlar delvis. Ensam röd korsnäbb mot SV Flock på c 55 sothöns upptäcks, i vattnet utanför godsets båtlega.

En icke ruggande glada En häger ad i vasskant
1021 6 storskarvar, varav en med vitaktig undersida, rundflygande lågt över sjön. Enstaka backsvalar.

1030 långt ute på klarvattnet, nära en gles flock på 10 knölsvanar, finner jag flera sothönsflockar, förvånande svåra att se: c 300 + ~~200~~ 120 + 60, ligger mest i smala men täta "band". I kanten av minsta flocken ses minst 3 ljusa skäggdoppingar.

Plötsligt stor oro på NK, alldeles nedanför tornet, vid stora träden i vassen: en del änder lyfter, sothöns far iväg, och några tiotal grågäss (men inte flera) flyger eller kastar sig kort sträcka. Orsak: en stor och grann ung duvhök svänger runt där, gör angrepp eller försök till angrepp mot fåglarna på vattnet, får ingenting men svänger runt trädet, gör nytt angrepp (men svårt att se om den verkligen försökte ta en viss individ), gör ytterligare några rundflygningar helt lågt och öppet över vassen försvinner utan byte. Färger syntes finfint i solen, var rätt ljus, rödtonad, dräkt ovan med små ljusa fläckar, undersida längsfläckad, stjärten med flera tvärband varav det yttersta bredast. Inte på länge sett en duvhök så bra.

Ytterl. ett antal bläsänder sedda, och troligen en stjärtand.

1035 Det blir inte molnfritt men är fint väder, stundvis sol. En storskarv med vitaktig undersida mycket lågt, faller i sjön. 1 gjuse och 1 glada kretsar över NÖ sjön, lågt. Samtidigt ~~fin~~ finner jag 1 gjuse mycket högt, den anfaller intensivt av en lärkfalk, denna slår som en pil flera ggr i snabb följd, flygbilden ändras blixtnsnabbt när den bromsar och stiger etc

- 1040 fiskgjusen, som trakasserats, går ner på betydligt lägre höjd.
- 1055 gulärta överflygande, sedd och hörd. ~~mycket~~ Detta var första gången idag.
- 1056 jag ner från tornet. Stått där ensam hela tiden, träffar två obekanta men mycket vänliga unga män som frågar om utbytet.
- 1100 går sakta norrut
- 1105 två my. högljudda grågås-flockar kommer till sjön från Ö eller SO, summa 30 + 40 ex, därtill säkerligen en del som inte syntes (men hördes)
- 1110 inte mycket fågel!
Vid vägbanken en buske eller ett miniatyrträd, fullkomligt nertygnt av blåviolettera frukter, färg som slånbär, storlek som stora bigarråer, allmänt utseende som plommon. Krikon (P. insititia)! På dem, särskilt på spruckna frukter, mycket syrphider och ett par getingar varav 1 ex Vespa rufa och 1 ex annan art.

Backsvalor överflygande, några ex ett par tre ggr. Nu allra mest sol. Örtvegetation rik men torr. Blåvingar, även honor; Pieris sp enstaka ex, en nätfjäril, en stor Aeshna.
En lång stund nu, av fågel, bara enstaka trädpipl. och något enda lövsångarläte.
- 1130 tornfalk förbiflygande. Solsken hela tiden, några lätta moln, men inga högkretsare att se. Flera blåvingar, några trollsländor, mindre arter.
- 1137 4 korsnäbbar på låg höjd mot SSO. 2 ringduvor s, 1 ormvråk lågt, lät höra sig också.
Ytterl. ngn nätfjäril nästan säker; 1 + 1 + 1 nässelfjärilar

vid Kvinnevad utblommat bestånd av Helichrysum arenarium, detta växte dock på mycket solexponerad plats och på torr ~~mark~~ mark alldeles nedanför den gamla cementplattformen vid det som förr var Kvinnevads järnvägsanhalt. - Rikligt med diptera, särskilt syrphider. Flera Pieris sp.

- 1153 Trots sol och fin himmel ~~icke~~ icke en enda kretsande rovfågel, och knappast någon annan fågel heller
- 1200 ankomst Kvinnevads busshållplats. Pieris sp några ex. Större hackspett hörd från tallarna bakom huset.
- 1209 En ekorre springer över vägen! en mycket högkretsande vråkfågel, i zenit, så gott som säker ormvråk, stiger påfallande snabbt, när väldig höjd. bussen kommer.
- 1212

OBS: detta protokoll mycket noggrant fört, men likväl ingen kråka och ingen kaja sedd efter kl 0845!

En kort stund senare, vid passagen av Revingeby samhälle, såg jag ett ex av vardera men inte flera.

Jag steg av bussen vid Thulehem och gick till Tenorgränden, ankom hem 1315. Mycket skön och upplysande exkursion, bra med rovfågel och vattenfågel i sjön, men ~~småfågel~~ småfågel tydligen ~~mindre~~ mindre än vad jag väntat en dag i sista hälften av augusti.

Säkert sedda arter: (0845-1212): skäggdopping, storskarv, häger, grågås, knölsvan, gräsand, bläsand, kricka, skedand, vigg, brunand, sparvhök, duvhök, ormvråk, brun kärrhök, fiskgjuse, glada, tornfalk, lärkfalk, sothöna, ringduva, större hackspett, ladusvala, backsvala, trädpiplärka, gulärta, gärdsmyg, nötväcka, bofink, mindre korsnäbb, råka = summa 31 arter. Detta är en förvånande låg siffra; OBS (utöver vad som sagts ovan) att icke en mås, icke en stare observerades, trots bra väder och bra säsong för många tidiga flyttare m m.

1990-08-26, söndag.

97

Utfärd. Vi var bjudna till Lenas mammas kusin, fru Elly Jönsson, som bor i Skånes Tranås på Österlen. Fru Elly har bl.a. en dotter vid namn Sonja, som arbetar som kartritterska i Trelleborg. Tillsammans med sin dotter Emma kom hon till oss per bil på förmiddagen, varefter vi alla fortsatte till Skånes Tranås via S Sandby - Revinge - Harlösa - Öved - Sjöbo - Oran - Anklam - Äsperöd. Ankomst Skånes Tranås kl 1230. Här blev det träff med mycket folk, bland annat Sonja Jönssons bror Tore, en mycket trivsamt och vänlig man; han är till yrket distriktssköterska (trots manligt kön), och hans fru är narkos-sköterska i Kristianstad. Paret bor oerhört trevligt i Agusa rätt nära Christinehof (se nedan). Brodern Jan, med maka Ulla och två små döttrar, bor på en gård i Skånes Tranås. Många andra gäster kom. Fru Elly, mycket sympatisk äldre dam, bjöd på god och riklig middag.

Efter maten så småningom avfärd till Brösarps backar i härligaste sommarväder; vi gick omkring här c kl 1615-1800 och trivdes finfint. Fortsatte sedan till Agusa (via Hörröd), där Tore och hans fru Karin bjöd på kaffe med tårta. De hade ett helt ljuvligt hus av äldre modell men modernt inrett, samtidigt dock med många bruksföremål från gamla dagar, och med böcker etc. som vittnade om stora kulturella intressen. Vi besökte Agusastugan, en stuga som tillika med sin inredning stod nästan oförändrad kvar från tiden före sekelskiftet; stugan var från tidigt 1800-tal om jag minns rätt. Fin och lummig omgivning, hela terrängen skogrik och blommande. Medan det ännu var ljus, c kl 1930-2000, hann vi också besöka ett stort vildsvinshägn på Christinehofs mark. Därefter hemfärd med Sonja och hennes dotter. Ankomst Lund 2125. Sällsynt skön och innehållsrik dag. Hela dagen bästa sommarväder. Förmiddagen varm, nästan molnfri, och utmärkt sikt.

Zoologiskt utbyte:

- 1) Över Östra Torn, just vid avresan, kom en spillkråka flygande söderut! Tveksamt om jag tidigare sett denna art i Lund. Nästan säkert inte på de sista 20 åren i varje fall.
- 2) på utvägen vidare 1 glada nära Kvinnevad, 1 dito nära Ilstorp och 1 dito nära Äsperöd, alla tre lågt kretsande.
- 3) i Elly Jönssons trädgård i Tranås samhälle: först 1 näselfjäril och 2 amiraler. Dessa befanns flyga in i djup skugga under stora träd. Här var en avstjälningsplats för bokstavligen tusentals äpplen. Högen var 2,5 meter i diameter, och äpplena, som utgjorde tre massiva "rullebörslaster" (enligt uppgift av ägaren), befann sig i olika stadier av förruttnelse. På högen först 4, sedan 5, sedan 8 amiraler samtidigt!!! Studerades med stort intresse.
- 4) Brösarps backar: här 1 + 1 tornfalk. Mycket svalor över ljunbackarna, glest fördelade men över kilometervida ytor, säkert 100 ladusvalor och några få hussvalor sedda. Spillkråka hörd.
- 5) Vildsvinshägnen: 25 vildsvin alldeles innanför staketet, därav en mycket kraftig galt och många ungdjur, vidare 1 + 1 kronhjort. Dessutom en oerhört vit börningevråk, såg snövit ut där den i kvällen satt på håll i en grantopp. Satt länge stilla och beskådades i kikare av de flesta i vår grupp. Mycket kul. Inte på årtal har jag sett en så extremt ljus börningevråk.
- 6) Tillägg: Över Skånes Tranås, rakt över trädgården, kom en rätt stor grönsiskeflock.

1990-08-28, tisdag.

(98)
Efter telefonkontakt med Ola Svensson for jag ner till Falsterbo på måndagen 27 aug. Hade fått löfte att bo på Hedehusvägen 4, i det hus där Ola och hans flickvän Beatrice bor, tillika med Göran Walinder. Detta var en mycket stor vänlighet från Olas sida. Att fågelstationen skulle vara fullbelagd nu under högsäsongen var ju självklart. Jag var beredd att bo på pensionat, ty jag känner mig för gammal för att dela sovhytt med ~~obekanta~~ obekanta ungdomar på fågelstationen. Men Ola hade ordnat ett fint eget rum åt mig i nyssnämnda hus.

På morgonen 28.8 kl 0510 (sommartid) gick jag ut, hade också fått låna en cykel och for ner till Nabben. På vägen först alldeles ljudlöst, sedan hördes rödhakar knäppa. Väder: vindstilla eller krusningar, mycket svag vind omkring SO - O (när den alls var förnimbar). Myggen besvärliga, vilket endast är fallet vid mycket svag vind.

Nabben: stor kör av kentska tärnor, antal m l m väl sedda ex var mellan 100 och 200. Gunnar Roos stod på passning. Mycket få läten hörda (bortsett från kentska tärnorna): storspov hörd; ~~träd~~ trädpiplärka och gulärta också men bara något enstaka läte.

0550 1 sparvhök lågt. Storskarv tämligen få sedda. Grågåsfloccar rör sig. Massor av mås, incl. havstrut. Konserten av kentska tärnor har stillnat av. Myggen besvärliga.

OBS: jag gör ingen räkning av sträcket. Den saken sköter Gunnar Roos. Jag är mest intresserad av utgående fåglars och flockars sträckriktning, Alltså sådana fåglar och flockar som avlägsnar sig med rak kurs ut över havet, så att jag ser dem rakt bakifrån när de ger sig bort. Jag gjorde sådana obsar 1944 och -45 och vill se om fåglarna håller samma kurser som då eller om någon statistiskt säkerställd skillnad kan konstateras. Detta kräver naturligtvis många observationer, gjorda på många arter och under olika väderbetingelser etc.; kanske även olika sträckriktningar kan tänkas exempelvis för tidiga och sena sträckare (av samma art).

0601 högflygande trädpiplärkor kurs 215°. Kärrsnäppeflock på c 250 ex rundflygande, måhända mer än 250.

0606 många glesa trädpiplärkor högt uppe, kurs 200°

0608 stora " flockar av trädpipl.. kurs 230° och sydligare

0612 några gulärter relativt lågt, kurs c 210°

0615 massor av trädpiplärkor glest och högt, kurs 218°, någon mätning gav också 220°. Korsnäbbar på jättehöjd hörs men ses ej. Kustpipare. Gulärter ut med krokig kurs. kort därpå flockar av gulärta, kurs 218° men de svänger långt ute. Själland syns!

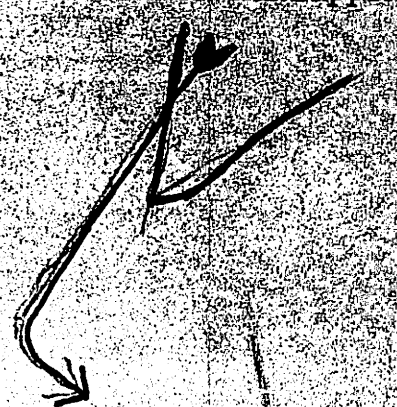
0622 gulärteflock ut, kurs 213°. De flyger högre än 2 utgående sparvhökar. Mycket trädpiplärkor högt, i svag ostlig bris, kurs 200° och en aning sydligare (vilket är avgjort sydligt såvitt jag nu kan minnas)

0626 mycket trädpipl, nog 50 - 100 ex, kurs 205° 3 storspovar och 2 brushanar ~~♂♂~~ i flock mot SSV, lågt. minst 80 trädpiplärkor, kurs 213°. Korsnäbbflockar, kurs ungefär densamma. 1 ljungpipare. Enstaka sparvhökar.

0632 2 sparvhökar ut lågt, håller sällskap, båda faller långt nere (ungefär i SSV) på den sandbank som numera förbinder Mälaren med fastlandet.

Stor flock småfågel, säkerligen trädpiplärkor, flyger ungefär så: }
OBS att jag inte tar kursen på fåglar som svänger eller håller m l m krokig kurs under utgåendet.

Gulärter oväntat få, och ej i ordentliga flockar. Även Gunnar Roos hade denna åsikt.

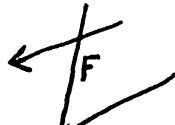
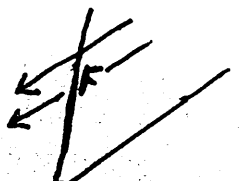
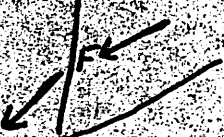
1990-08-28 forts.

(99)

- trädpiplärkor ut högt, kurs 200°
0640 mycket småfågel ut, kurs 208°.
strax därpå ström av småfågel, kurs 210°
Jättestort uppbrott av trut från
Måkläppen och sandrevlarna därneråt,
antal c 1000 ex, de flyger nästan alla mot NO (ungefär).
Flera sparvhökar ses. Massor av rastande vadare också.
8 + 2 korsnäckor, kurs 212°.
0651 flock på 13 enkelbeckasiner reser ut men svänger; det ser ut
som om de ämnar fälla.
Rasmus Henrik Reeh, en god vän sedan 40-talet, kommer ner.
Han är dansk men har efter pensioneringen köpt hus i Falsterbo.
0702 trädpiplärkor ut, 200°. Sträcket av denna art mattas av. Men
flera sparvhökar ut. Kråkor på sanden.
Flock gulärlor, c 12-15 ex, gles flock, ut kurs 214°.
Trädpiplärkor fortsätter. Korsnäck flock på c 35 ex, jätte-
högt, de hördes inte ens. (Kurs ej tagen, eftersom de flög
krokigt och tenderade att vända).
Kustsnäckor ses i vadarflockarna. Massor av rastande vadare!
gulärleflock (eller -flockar?) kurs 220°.
(originaltext ej helt klar här. Kanske flera flockar, och
tydligt inte alla flockar med rak kurs.).
Mycket korsnäck, säkert flera tiotal, men "sträcktendens"
osäker.
Massor av storskarv ses, av trut likaså, och av knölsvan
ser jag approximativt 50 ex, allt detta långt nere på (eller
nära) Måkläppen.
0715 flock 13 korsnäckor med stadig kurs 202°
andra småfåglar kurs 216°, det är mest trädpiplärka
Väder: ytterst svag vind ungefär OSO, 105°. Havet krusat.
1 sparvhök lågt och rakt, kurs 232°
Neråt söder på sandytorna nog inalles c 1000 rastande vadare.
Flock säl ses också, men om knubb- eller grå vet jag ej.
Flock 10 korsnäckor, varav en röd, alla reste utåt men svängde
och vände eventuellt. Kort därpå minst 15 korsnäckor ut, c 220°
2 grå kråkor och en svartkråka ut så:
Säkerligen till Måkläppen eller revlarna
därneråt.
Ladusvalor idag mycket få.
0735 trädpiplärkor nu mycket tunt
eller nästan noll.
1 backsvala sedd och 3-4 ladusvalor.
grönfinkar i flock kommer men vänder: U U
0740 25 pilfinkar reser långt ut, kurs c 200°, men de vänder.
0750 gles "stöt" av ladusvala, c 10 ex, my. lågt, kurs c 220°
1 sparvhök kommer oerhört lågt, ut enligt
skiss men faller några hundra meter ute
på sandbanken:
Jag går my. sakta hemåt med cykeln,
studerar den stora blommande Budd-
leian, där sitter 2 nässeljärilar
och 1 Pieris.
0900 hemkomst, stannar till 1100.
1105 granskar samma Buddleia, nu är där
1 tistelfjäril, 2 nässel fj. och
1 Pieris samt många Eristalis.

1990-08-28 forts.

(103)

- 1110 fortsätter per cykel neråt, ser en amiral, stannar vid Kola-
backen, där mycket folk sitter och spanar efter rovfågel.
- c 1130 1 bivrak, hanne ad enligt Nils Kjällén, passerar
nästan rakt över, kurs något sydligare än 238°
- 1140 1 sparvhök, kurs 252°
- 1150 6 bivråkar rakt över, kurs 239°. Nu rovfågel sträck, glest
och på måttlig höjd eller ifråga om sparvhökar oftast lågt.
Ganska bred front, d.v.s. ej alla rakt över. Därför i regel
inte möjligt för mig att ange kursen exakt. Här kommer
tornfalk, många sparvhökar, glest med bivråkar, några få
ormvråkar. Även någon brun kärrhök.
- 1157 2 sparvhökar kurs 251°
- 1205 flock på 26 korsnäbbar, kurs c 250° men långt ute svänger de
starkt mot S eller rentav SSO-SO.
1 bivrak 253°. Tornfalk 1 juv, mycket sparvhök. Däremot
ingen gjuse sedd
- 1214 3 sparvhökar ut, kurs 259°, medelhöjd
- 1217 2 fiskgjusar kommer lågt, ungefär parallellt m. sydkusten:
- 1 ängshök (=mindre kärrhök), ej hanne ad
men väl hanne 2 K, kommer norr om oss,
lämnar land norr om fyren.
1 ormvrak ut men vänder.
- Väder: utmärkt fint, soldis, höga slöjmoln, god sikt, dock
ses Trelleborg bara mycket svagt. Svag vind, 136°,
alltså sydost.
- 1 tornsvala sedd.
- 1235 12 bivråkar ut norr om fyren:
- 1241 rikligt med sparvhök, över 12 sedda, de
går ut "spridda", ungefär som skissen visar:
- 5 korsnäbbar över golfbanan, kurs mot
SV - VSV men svänger skarpt mot NV.
Ladusvalor ses hela tiden, men sträck ej studerat närmare.
Många varnar för sparvhökarna.
- 1245 en ovanligt ljus bivrak, en "börningevrak bland bivråkar" som
någon sade, kommer rakt över Kolabacken med kurs 265°,
rakt utåt men vänder tvärt vid fyren och återgår mot
NO ungefär
- 1257-1259 18 bivråkar och 1 ormvrak ut norr om fyren:
- Dessutom ses sparvhökar och 1 brun kärr-
hök juv (alla dessa säkerligen också på
sträck ut). Kort därpå en annan brun kärrhök
sedd vid fyren.
- Svartmesar i tallarna vid Sundbergs villa.
- 7 småvadare, högst sannolikt kärrsnäppor,
kommer högt och över land, ungefär
enligt skiss här. Mycket ovanligt att se
småvadare komma på det viset }
- 1305 2 sparvhökar rakt över Kolabacken, kursen
är 263°, vilket betyder att de rör sig i
riktning mot fyren. Men därborta börjar de
kretsa, går sedan ut men då med sydligare
kurs; se skiss: }
- 1 pilgrimsfalk ut norr om fyren, sågs av
många personer, delvis högst kompetenta,
men sågs dåligt av mig.

1990-08-28 forts.

1 fiskgjuse passerar:

korsnäbbflockar (troligen bara hörda, som ofta är fallet)

12 bivråkar ut norr om fyren,
och 2 tornfalkar kom med
annan kurs

1320 Väder: starkt slöjigt.
Svagt solsken. Svag
SO vind. Varmt.

1 brun kärrhök ♂ 2 K

1326 1 lärkfalk kom rakt över, tyvärr missade jag att ta kursen

2 fiskgjusar i sällskap ut med ungefär
den vanliga kursen, men en tredje
gjuse, en klar juv, höll kursen 180°,
alltså rakt syd, vilket är mycket
ovanligt. Det är bekant sedan länge,
att gjusen är en utpräglad bredfront-
flyttare, men detta innebär alls inte
att gjusarna över Falsterbo brukar
hålla kurs mot söder eller sydost!

1348 21 bivråkar ut norr
om fyren.
En sparvhök kommer
enligt prickad linje:

Alla sparvhökar ej antecknade. Gulärlor livliga. Alla kors-
näbbflockar ej antecknade, men jag observerade att många
sådana flockar vände, vilket manar till försiktighet när det
gäller att addera ihop totalsiffror. Samtidigt skall dock
sagas, att de flesta korsnäbbflockar går mycket högt, ofta
så att de inte kan uppletas med synens hjälp, fast de hörs bra.

1355 rundspaning. 13 sparvhökar ses, några går utåt, de flesta
kretsar. Ingen går högt. 1 brun kärrhök juv (ut)

1359 1 fiskgjuse juv kommer enligt skiss

1412 18 korsnäbbar håller
kurs 260° men tycktes
svänga något mot söder.

Härefter inga fler anteckningar för denna dag.

1990-08-29, onsdag.

0520 (sommartid som vanligt) ut från bostaden, Hedehusvägen 4.
Cyklade till Nabben. Ola hade ställt en cykel till mitt för-
fogande alla dessa dagar. Han var förvisso mycket vänlig och
hjälpssam hela tiden.
Väder: klart, rätt ljumt. Måttlig vind, 113°, alltså ungefär 050.
På nervägen enstaka knäppande rödhakar.

0533 ankomst Nabben. Kören av läten från kentska fårnor var mindre
än igår men ökade 0535. Jag såg verkliga massor av kentska på
sanden rätt nära i söder. De stod mycket tätt och delvis med
trutar, men jag tror att antalet kunde vara uppåt 300 ex.

0546 8 stjärtänder sedda. 1 + 4 sparvhökar; en utgående sparvhök
höll kursen 212°

1990-08-29 forts.

102

- 1 sparvhök ut men vänder:
Kort därefter sträckte
- 2 sparvhökar ut, och
sedan många dito till
- 0555 1 sparvhök ut, kurs 202°.
Många sparvhökar reser ut men vänder eller
tvekar och/eller flyger bort i krokig kurs }
Se Gunnar Roos' protokoll för antalet
utsträckande ex.
- 0600 de kentska tärnorna har blivit tystare.
Delvis har de flugit bort.
2 + 1 sparvhökar ut på stor höjd men svänger så:
Ovisst om de verkligen fortsatte.
Myggen aktiva även idag.
Sädesärta h, gulärta h. Knappt en enda trädpipl.! }
- 0602 3 sparvhökar ses, en av dem följes
i kikare. Efter vissa svängar reser den ut, kurs 221°

Strax därefter ses 2 sparvhökar
återgå över golfbanan så:
Kan mycket väl ha varit ex
som ej setts förut
- 0606 6 sparvhökar ut, flyghöjd växlande från }
lågt till mycket högt
- 0610 flock c 22 gulärter ut, rak kurs 209°.
Väder: sikt tämligen god, men Själland syns inte.
2 fiskgjusar ses kretsas i öster, men de nalkas ej.
- 0614 solen över horisonten
- 0617 5 sparvhökar kommer i sällskap, medelhöjd, kurs 200°
50 gulärter ut, men de tycks fälla på sandrevet.
Snart därefter flock 40 gulärter ut, kurs 217°
13 starrar ut, kurs 198°, vilket är synnerligen ovanligt.
Några gulärter ut men kastar tvärt i flykten, vände kanske.
- 0632 liten gulärterflock, kurs 209°

1 fiskgjuse ut enligt skiss men
svänger, tycks m l m följa sand-
banken som går ut till Måkläppen. }
Bortgående kurs därför otagbar.
(Sandbanken antydd på skissen)
- Högflygande småfåglar
vänder (också) upp
mot vinden, sålunda:
Trädpiplärka hörd däri. }
- 0638 2 sparvhökar kurs 238°
Den ena blev mobbad av trut.

gulärter ut: }
- 0640 jag granskar Måkläppen i tub. Där ses massor av vadare
och tusentals trutar, även häger, grågås, kråka, änder, grävand.
1 sparvhök ut, kurs 210°, flyger länge
med denna kurs men svänger och faller
på ovannämnda sandrevet (som är full-
ständigt utan vegetation) }

OBS att jag inte räknar
antalet sträckare!

FORTS

1990-08-29 forts.

103

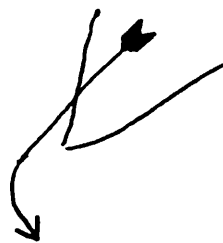
- 2 skogsduvor ut men vänder
trädpiplärka hörd, några ex ses gå ut, kurs 211° .
Några ~~■~~ andra ex har vänt, flyger mot NO.
Några svalor ses; några glesa gulärlor också, dessa senare
reser ut med kurs 209° , men måhända fällde de på sandreveln
- 0656 3 sparvhökar ut helt nära varandra, kurs 221° .
Jag granskar vadarna, ser storspov, strandskata, rödbena,
gluttsnäppa, större strandpipare, skärfläcka.
- 0700 korsnäbb hörd. En mesflock upptäcks av Gunnar Roos på enorm
höjd. (Beteende: på väg ut, men torde ha vänt eller fällt i
närheten. Detta ej antecknat. Däremot antecknat att det var
svartmes).
flock på 5 enkelbeckasiner kommer in
med full fart:
- 28 starar ut på medelhöjd,
kurs ungefär 180° , alltså
rakt sydlig. Flocken går långt ut, stiger högre, går inåt,
stiger ännu högre, går ånyo utåt, sedan inåt, den splittras;
men slutligen torde den dock ha rest ut med ungefärlig
kurs mot SSV.
- 0714 flock 15 starar högt uppe, går inåt men sedan utåt.
0716 25 gulärlor ut men torde ha fällt på sandreveln.
- 1 lärkfalk nalkas ungefär norrifrån,
svänger mot öster, följdes länge,
försvann i kurs 93° , alltså nästan
rakt mot öster. Se skiss:
- 0724 2 hägrar flyger norrut utanför
västra stranden, kom troligen
från Måkläppen.
- 0728 1 sparvhök ut, kurs 247° , följdes länge
6 ladusvalor mycket lågt, håller kurs 190° vilket betyder
att de flyger i riktning mot sjömärket på Måkläppen
6 korsnäbbar på jättehöjd, upptäcks, kurs 198°
Gunnar rapporterar flock på 25 svartmesar, högt uppe. Jag
letar efter flocken men finner den inte.
- En stor gles gulärleflock ut enligt
skiss, det ser ut som om den följde
sandreveln (som fördenskull är mar-
kerad på skissen).
- En fiskgjuse, som suttit på Må-
kläppens sjömärke, lyfter och
flyger ungefär mot NO. En annan
fiskgjuse sträcker samtidigt ut
ungefär mot SSV.
- Nu oro på fåglarna på sandytorna söder om Nabben. Jag ser
minst 75 kentska tärnor, över 100 krickor, över 300 vadare in-
alles, etc.
- 1 sparvhök ut, kurs 224° , tämligen lågt, följdes länge.
Väder: vind nu 105° , den har ökat något.
- 0750 Flock på c 30 svartmesar kommer ner, svänger, faller brant
i snåret av Rosa rugosa.
Ensam ladusvala ut, höjd under 50 meter, kurs 232°
en fiskgjuse flyger i högeligen krokig
kurs över ytorna söder om Nabben, skrämmer
upp massor av fågel; se skiss:
- Väder: sikt försämrad, det är dis,
tydligt synligt på c 3 km håll.

orsak:
sakerligen
gjusen!

1990-08-29 forts.

104

en "stöt" på 17 ladusvalor passerar,
därefter flera till, alla ut ungefär
enligt skiss men svänger kraftigt,
så att kursen blir m l m sydostlig:

0811 1 sparvhök, kurs 229°, följdes länge.
Ladusvalor kom efter sparvhöken.

En gök reser ut men vänder tillbaka

gulärleflock, kurs c 210°, men svängde troligen över havet
flock 30 svartmesar, kurs 211°

H nya
9 kar,

ny gulärleflock, utgående kurs (som
flera flockar förut idag) ungefär
parallellt med väststranden, men
svänger mot sydost (liksom flera
flockar också har gjort), se skiss:
Definitiv kurs därför ej möjlig att ta

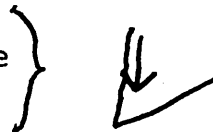
Carl Edelstam med son kom ut på Nabben! Vi hade mycket att
Mycket folk fanns där förstås. På avstånd såg jag Lis-Britt
(förut Berglund, gift med patron på Svansjö gård vid Vombsjön),
numera med ny make, han heter Ingelög. Jag gick fram och
hälsade på dem, samtalande ett slag.

(tala om.

1 fiskgjuse med ovanligt västlig kurs:

kort därefter kom dagens
första bivrak (åtminstone
min första för idag),
den höll kursen så:

0840 mina obsar slutar.

1050 Efter förmiddagspaus ut igen, på cykel. For till Skanör och
åter. Väder mycket fint, molnfritt, men soldis. Såg mycket
litet, bara några sparvhökar och en ormvrak, alla flygande
ungefär norrut. For tillbaka till Falsterbo, mötte Ola som
rapporterade brun glada, sedd alldeles nyss. Jag fortsatte
ner till Kolabacken, vistades där och i dess
omedelbara närhet 1145-1210. Såg därvis flera tornfalkar,
1145 en brun kärrhök juv flygande söderut, en kretsande brun glada
-1210 alldeles utmärkt, och nära densamma 2 vanliga glador juv.
Sparvhök allmän, gick ut men också in, tendensen till sträck
förefölli klen. 1 bivrak juv kom lågt, och
1208 1 fiskgjuse kom ungefär längs sydstranden, så:
Därefter kom 13 bivrakar i fin "flottilj",
sannolikt var alla ad.

Denna period, från 1145 och framåt, talade jag med många
observatörer på Kolabacken, bl.a. med Nils Kjellén som just
arbetar med sträckande rovfågel i Falsterbo och bestämmer
så många exemplar som möjligt till både kön och ålder. Han
är mycket driven på detta. - På Kolabacken stod nu 19 personer,
däribland några flickor, alla hade tub!

Jag tänkte över frågan hur mycket mera 19 man ser än en man,
i det här fallet alltså Gunnar Roos som står ensam och räknar
på Nabben. Hans kompetens är välkänd. Men visst är det lätt
att förbise exemplar eller flockar som kommer i svårt ljus,
när man kanske redan är upptagen med en kinkig bestämning i
annan riktning. Naturligtvis nämnde jag intet härom till de
övriga.

1990-08-29 forts.

1225 1 brun kärrhök juv, sakta fart, höjd <40 m, rak kurs 240°

1243 2 bivråkar ad tämligen högt:

1 sparvhök rakt över Kolabacken, kurs 248°, men svängde längs västra stranden enligt skiss:

-1330 Jag var kvar till 1330. Finfint väder, ~~men~~ molnfritt, men mycket litet att se. Vind 122°.

1430 Jag for till fågelstationen, ställde cykeln där och tog ett skönt bad. For sedan österut på stora vägen till "kurvan" vid Ljungens sydvästra hörn. Här 2 återgående bivråkar; även sågs litet sparvhök samt 1 + 1 tornfalkar. Träffade Reeh, hade trevligt samtal.

1450 fortsatte norrut till "karusellen" - in till Skanör - Falsterbo kyrkogård men såg här intet av fjärilar, och inte heller har jag några anteckningar om fågel därifrån.

1545 hem till bostaden på Hedeusvägen 4. Väder jättefint. Vind 122°.

Ett antal tillägg:

- 1) på morgonen såg Gunnar och jag upprepade gånger ~~men~~ att stora fiskar slog uppe i ytan. Vattnet här några decimeter djupt. Fiskarna sågs aldrig nämnvärt, men Gunnar visste besked: det var idar! Han hade lång erfarenhet härav. Redan som pojke hade han stått på hamnpiren vid Skanörs hamn och sett idar simma nedanför. Tydligen hade han också ~~ätit~~ ätit id men funnit den benig och föga lækker.
- 2) På färden mot Skanör c kl 1055 kom tre korsnäbbflockar med kurs ungefär mot SV inom loppet av fem minuter; de höll måttlig höjd och var lätta att se.
- 3) insekter sågs enligt följande:
 - a) på Buddleia i Falsterbo 1 amiral och 3 nässelfjärilar,
 - b) vid Kolabacken 1 amiral,
 - c) vid Fågelstationen 1 amiral,
 - d) vid "kurvan" c kl 1440 1 + 1 amiraler vid en björk och 3 eller 4 amiraler ~~vid~~ vid en annan björk. Tydligen läckte sav ut på dessa träd, i den skrovliga barken nära basen. Träden inte stora. Getingar och spyflugor fanns också vid savflödet.

1990-08-30, torsdag.

Ut 0515, cyklade sakta ner mot Nabben. Väder: molnfritt, milt; horisontdis, måttlig vind, 100°. På nedfärden knäppte några få rödhakar, och jag såg flera koltrastar.

0553 1 sparvhök, kurs 240°

0556 9 sparvhökar samtidigt, det blir strax 12, några reser ut, men minst 5 kommer tillbaka eller gör skarpa svängar österut ungefär enligt skiss:
I sådana fall ofta omöjligt att se vad slutresultatet blir.

Minst 200 grågäss har lyft från Måkläppen och rest västerut. Kanske betydligt över 200 ex. Massor av skarvar flyger också västerut.

Tillsammans med Gunnar Roos spanar jag med tub ner mot Måkläppen. Massor av fågel på sandytorna: mås, trut, kentsk tärna, vadare. En örhört mörk ungtrut i sällskap med en normalfärgad sådan.

Gulärta hörd, men inga andra småfåglar.

1 sparvhök ut lågt, kurs 240° men den svänger längs sandreveln och får alltså en avsevärt sydligare kurs; se skiss:

OBS: om utsträckande fåglar svänger, sker det nästan alltid mot söder och ev. vidare mot sydost. Ofta, men ej alltid, följer de den för året nybildade sandreveln som går till Kläppen.

1990-08-30 forts.

- 0609 c 30 gulärlor ut i gles flock, kurs 206° , men även denna flock kan ha fällt på reveln
- 0610 minst 5 gulärlor ut, kurs 206° . Trädpiplärka hörd. - På Måkläppen massor av skarv, skattat antal c 500. På Måkläppen finns inalles säkerligen några tusen fåglar: trutar, änder, vadare, förutom skarvarna. - Korsnäbb svagt hörd.
- 0622 en lågt smygande sparvhök kör upp drygt 10 gulärlor, dessa ut, kurs 206° !
- 0628 3 sparvhökar ut i rak kurs 235° . Inbördes avstånd 100 m
- 0632 1 sparvhök ut, kurs 195° , höjd vid utgåendet bara 0,5 meter. Vid revet svänger den emellertid mycket skarpt ungefär mot OSO, se enkel skiss:

- 0637 4 sparvhökar ut enligt skiss: }
Den västligaste höll kurs 219° .
De övriga svängde m 1 m starkt
~~mot S - SO - OSO:~~

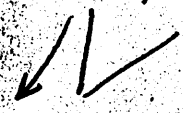
- 0638 flera sparvhökar, ett ex höll kurs 223° och höjd högst 40 meter.
12 gulärlor täml. lågt, kurs 198°

Väder: solen blir synlig i diset först flera soldiametrar över horisonten.

- 0655 5 sparvhökar ut, glest, lågt och nära. Ett ex kurs 220° , minst 3 av de övriga svängde över revet.
22 gulärlor ut, kurs 207° . Några glesa ladusvalor ut på medelhöjd; de "stod" starkt mot vinden, kurs oklar.
Fler gulärlor ut, men 6 vände.
28 gulärlor ut, kurs 208° .

3 turkduvor }
3 tamduvor } ut i flock, men turkduvorna vänder.
drygt 30 gulärlor ut

- c 0707 1 sparvhök ut, kurs 221° , flyger lågt
0713 annan sparvhök ut, kurs 222° , också lågt, fäller på revet.
gulärleflockar ut
32 gulärlor ut, försvann i ~~riktning~~ riktning 220° men höll sydligare kurs. - Flock c 25 svartmesar fäller i Rosa rugosa.
20 gulärlor ut, kurs 217° .
Flera gulärleflockar passerar, flera sparvhökar likaså
4 sparvhökar sålunda

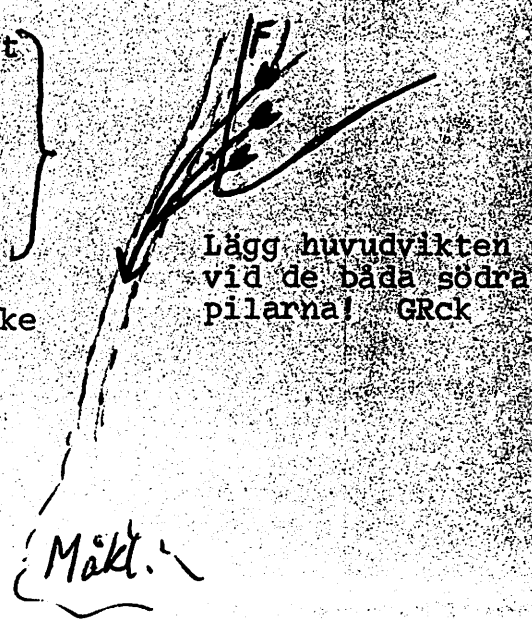
- 0718 minst 4 ladusvalor ut mycket snabbt och lågt, kvittrande, kurs 217°

- 0721 11 bivråkar ut glest och fint, kurs 217°
Gulärleflock(-ar?)

Gulärleflockarna flyger ofta enligt denna skiss:

De svänger alltså när de når fram till revet och följer detta; det blir ungefär en kurs mot SSV, men vilken riktning de tar nere vid Måkläppen kan ju ej avgöras. Definitiv kurs alltså oklar.

en stenfalk jagar över revet, kanske satte den sig där.

Lägg huvudvikten vid de båda södra pilarna! GRck

en ängshök sträckte ut mycket lågt och ganska nära, och i gott ljus. Den var liten och slank, men jag tyckte inte att vingarna var lika spetsiga som jag är van vid, knappast heller riktigt lika långa. Undersida enfärgad, stjärtrot vit, mycket tydligt avsatt, men smalt. Kroppsbyggnaden och storleken visade dock klart att det måste vara denna art, ungfågel. Jag hade samtal med Gunnar Roos om detta ex. Han var från första ögonblicket klar över arten, men det var inte jag. Tyvärr missade jag att ta sträckriktningen på detta ex. OBS: mycket matt fågelliv denna morgon.

- 0740 c 10 gulärlor ut; ~~10~~ de försvinner i riktning 219° men håller sydligare kurs. Relation till vindriktningen? Undersök. Nästan ingen korsnäbb idag, och nästan ingen trädpiplärka heller. c 20 gulärlor ut, försvinner i riktning 219° men håller sydligare kurs precis som föregående flock

- Strax därpå c 30 gulärlor ut, beteende precis som ovan.
0759 5 bivråkar ut, ~~10~~ kurs 228° .

De "länsar" ut i vinden.
Ännu en kommer, se skiss:

Gulärleflock ut, riktning 214° men håller troligen sydligare kurs. Antal c 15 ex. Gulärle-

flockarna är glesa, jag ser ej alltid hela flocken i synfältet när de reser ut. Grågås-flockar kommer västerifrån till Måkläppen.

2 bivråkar ut, kurs 205°
9 korsnäbbar ut, försvinner i riktning 220° ,
men kroppens längsaxel står mera mot söder,
ungefär som denna skiss antyder:

Mycket grågäss nu på Måkläppen, och flera stora flockar kommer fortfarande från väster.

- 0818 flock på c 60 svartmesar reser ut, stiger, svänger ungefär enligt skiss men återgår.
En stenfalk som satt vid X lyfte och ryttlade faktiskt kortvarigt över gräs- och örtvegetationen, där mesarna fällt, men fick intet byte.

Ytterligare flera grågås-flockar kommer från väster till Måkl.

- 0825 flock 9 skogsduvor ut, kurs 199° , håller rak kurs.

- 0829 11 korsnäbbar ut, mycket högt, men kursen är inte rak, de svänger, och det är tveksamt om de fortsätter. Ovanför dem, på jättehöjd, sågs enstaka småfåglar.

4 bivråkar ut, varav en extremt ljus, alla så: En kustpipare, gammal fågel i ruggning, sedd på närhåll. Jättegryn.

- 0833 trädpiplärkor hörda flera ggr

- 0836 några gulärlor ut, kurs 210°

- 0839 trädpiplärkor åter hörda flera ggr.

1 sparvhök ut ytterst lågt, kurs 219° , men den fäller på sandreveln. Det är uppenbart att sparvhökar rätt gärna fäller på denna ~~revel~~ (som ju aldrig tidigare existerat så länge obsar drivits här, d v s sedan 1941).

Rödstrupig pipelärka hörd nära!

1990-08-30 forts.

108

1 sparvhök ut, rak kurs 241° . 1 bivråk ut så: trädpiplärkor hörda.

0850 några ladusvalor ut, kurs c 192°, flög ytterst lågt.
c 10 gulärlor ut, kurs 220°.
5 bivråkar ut, kurs 230°. Av dessa är ett ex nästan vitt.
1 tornfalk ut, kurs 224°, medelhöjd. Högt över den sågs småfåglar på jättehöjd.

0900 Vindriktning 110°.

0905 en bergfast silltrut juv passerar på nära håll. Vi (Gunnar och jag) diskuterade de skarpa kontrasterna i färgen på huvudet, de nästan svarta handpennorna, etc. Tycks vara sparsamt att se numera (?) (-höjd).
2 + 2 hussvalor ut. 1 tornsvala också. 14 korsnäbbar på jätte) En stenfalk rundflygande, skrämmar upp grönbenarna m m.

0905 jag lämnar Nabben.

0945 granskar Buddleia-buskarna vid en södervägg nära torget. Det är två stora buskar, växande helt nära varandra, så att det bildas ett komplex c 4 meter högt och 6 meter i bredd. Rikligt med blomställningar, över 300 inalles, men de flesta är helt utblommande. Omkring 100 blomställningar av växlande storlek dock fortfarande i blom. På dessa ses inalles 1 tistelfjäril, 2 nässelfjärilar, betydligt över 20 Eristalis tenax men trots noggranna undersökningar inga bin.

Jag cyklade hem, vilade, åt litet mat. - Väder ungefär likadant som förut, himlen är mattblå eller blåvit. Vind 108°.

1210 cyklar lång runda i Falsterbo, även ut till "kurvan" vid
-1310 Ljungens sydvästhörn. Såg mycket litet rovfågel: 1 ormvråk som flög österut, 1 bivråk med ungefär samma kurs, 1 ryttlande tornfalk och summa 1 sparvhök!

Björnbärsbuskarna visade god fruktsättning, men bären var inte mogna. -

c 1330 i Falsterbo, nära busshållplatsen vid kiosken, en snabbt rundflygande falk, art osäker, kanske lärkfalk. Korsnäbbar sågs och hördes, men de flög åtminstone ofta ungefär mot N eller NO.

c 1340 Falsterbo kyrkogård: flera sparvhökar, flög åt olika håll. Dessutom: 1 tistelfjäril, 3 amiraler, 2 Pieris sp. och gott om Eristalis tenax. Underligt nog sågs ingen nässelfjäril.

1345 Badade vid stranden nedanför fågelstationen. Såg Eristalis
-1405 och 1 flygande amiral i samhället. Besökte nyssnämnda Buddleia på nytt, såg nu 3 nässelfjärilar, 2 amiraler, 1 tistelfjäril och 1 Pieris. -

Ytterst litet fågel på e.m.: spridda sparvhökar. Åska hördes på e.m. men svagt och på långt håll.

1730 middag Med många bekanta på fågelstationen. Alla mycket vänliga. De ville absolut bjuda på middagen, liksom föregående dagar. Därefter blev det ändring i vädret: svag vind, stora "bolmande" molnkomplex i sektorn N-O såg ut som cumulusmoln tyckte jag, men Karin Persson, som jämte sin make Lennart Karlsson sköter meteorologiska obsarna för SMHI, ringde särskilt till Sturup i ärendet och fick veta att det var altocumulus. Dessa båda personer, plus Göran Walinder och någon av de flickor som bl.a. hjälper till med ringmärkningen, var mycket kunniga i meteorologi. - På kvällen stod solen röd i väster, gick ner i utpräglad "säck". Kallfront skulle komma västerifrån enligt prognosen.

Tillägg: hare sedd på golfbanan idag, och ekorre i samhället nära Hedehusvägen. - Vid "kurvan" (se ovan) såg jag 2 amiraler på utsipprande björksaft (på samma träd som förut). En geting kom till platsen, det såg precis ut som om den körde bort amiralerna!

SLUT

1990-08-31, fredag.

(109)

- 0530 (sommartid som vanligt) jag lämnar bostaden, Hedehusvägen 4
0540 stannar kort vid fyren
0552 ankomst Nabben. Väder: nästan lugnt; den mycket svaga vinden är c 250°, alltså ~~8000000~~ ungefär västsydväst. Det är dis på gränsen till dimma, fyren ses bara matt från Nabben (detta avstånd är c 650 meter). Klubbhuset syns mycket svagt. På nervägen hördes ett fåtal rödhakar, och över golfbanan hördes gulärlor och trädpiplärka, men bara något enstaka ex. Från sandytorna söder om Nabben hördes kentsk tärna och kustpipare, och längre utifrån hördes trutar, men kören av läten var rätt svag. - En flock grågäss på c 60 ex stod ett stycke ut, men jag gjorde ingen noggrann granskning av rastande fågel.
- 0620 5 gulärlor reser ut men vänder
0627 13 korsnäbbar ut, kurs 207° efter svängar, }
se skiss här. Flocken på mycket stor höjd, }
var bara matt synlig.

- På sandytorna i söder, som delvis är täckta av ytterst grunt vatten, ses bokstavligen tusentals fåglar; det är änder, gravänder, vadare, måsar, tärnor. Överflygande skarvar också.
- 0635 16 gulärlor ut, kurs 217°. Korsnäbb hörd. Lars Svensson kommer vandrande med tub, vi samtalar kortvarigt. Mycket folk på ~~Nabben~~ Nabben idag, ovanligt mycket till och med. Jag får förklaringen: de väntar på en rosenmåsa, som igår sågs både vid Brantevik och Sandhammaren! Tydligt har telefonerna gått varma!

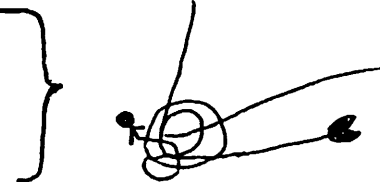
- 3 kustpipare ad kommer enligt skiss: storspov sedd och hörd.
- 0640 tornfalk ryttlar. c 10 gulärlor ut men vänder. Kort därefter 11 gulärlor ut, kanske samma flock. Den flyger i krokig kurs, kanske influerad av reveln.
- 0700 ensam sparvhök ut enligt skiss: Flyger precis över vattnet, svänger senare, utgående kurs kan därför ej tagas.

Väder: vind svag, 260°. Sikt ej förbättrad. En ensam skogsduva kommer ner, faller på sandstranden: Egendomligt beteende!

Små flockar av stjärtand ses. 4 knipor kommer österifrån över vattnet, helt lågt, rundflyger flera varv, faller slutligen rätt nära Nabbspetsen. Tydligt är det 3 hannar juv och en hona. Skiss:

- 0715 vind nu 288°, friskar något.
0720 en liten sångare, lövsångare eller annan Phylloscopus, kommer susande ner med högsta fart, faller i det rätt höga gräset men lyfter strax och ger sig ~~m~~ ut över vattnet!

skiss
dålig

en enkelbeckasin kommer i krokig flykt, fortsätter, kurs 208° men inte alldeles rak kurs:

- några gulärlor ut
0730 överraskning: minst 30 gulärlor i gles flock kommer in utifrån ungefär enligt skiss: Rimligen har de suttit ute på reveln och kanske blivit skrämda(?)

1990-08-31 forts.

(110)

- 0737 c 15 gulärlor ut, kurs 223⁰
0733 c 25 " " " 213⁰, men inte alldeles rak kurs
Väder: diset oförändrat.
0742 en mörk labb över havet väster om reveln, flyger lågt. Gunnar Roos fann den. Den flyger runt i stora krokar, helt lågt.
0747 gulärlor hörda, jag ser 17 + 3 ex sträcka ut, kurs 216⁰. Men observera att de inte kan följas långt i diset.

3 brunänder passerar. Denna art ses i mycket ringa antal vid Nabben, både som passerande och rastande. Detta lärde jag mig redan på 40-talet. Gunnar Roos bekräftar det nu. Flokken kom enligt skiss:

c 15 gulärlor ut

6 tärnor, fisk/silver, flyger enligt skiss. Har ett mjukt läte, "kirrrr". Jag tror på silvertärna men har inte lyssnat på dessa läten på flera år och är därför osäker.

Några få ladusvalor passerar.
2 småtärnor fiskar vid Nabben.

- 0805 jag lämnar Nabben. Stannar vid fyren en god stund. Mötte bl.a. två medelålders danskar, som hälsade mycket vänligt och behandlade mig som en gammal bekant, men tyvärr måste jag erkänna att jag inte kände igen dem. Antagligen två som jag träffade för 20-25 år sedan. De hade talat med Gunnar Roos på Nabben. Jag fortsatte hem, förberedde återresan till Lund. Men det
1040 såg ut att ljusna, solen kom fram, och kl 1040 cyklade jag därför ut på nytt.
1045 ankomst fyren. Tyvärr hade sikten ~~int~~ inte förbättrats. Upp-
-1145 klarnandet blev helt kortvarigt. Minimal fågelaktivitet, endast enstaka sparvhökar sedda. Turkduva sedd i samhället.
1145 fortsatte packningen. På Buddleia 1 tistelfjäril och 1 amiral.
1335 väntar på bussen. På lyktstolpe därbredvid sitter 2 turkduvor.
1620 hemma i Lund, efter buss till Malmö och tåg sista biten.

1990-09-02, söndag.

(111)

På morgonen stod jag på Nabben kl 0540-0740. Efter frukostrast blev det fotvandring ut till Måkläppen i Måkläppsföreningens regi med start från fyren 0920 och återkomst dit 1240. Jag vandrade vidare till min bostad på Hedehusvägen 4 och rörde mig i Falsterbo och vid stranden 1240-1545, vistades också en stund omkring kl 1600 på den vanliga obsplatsen för rovfågel vid Ljungens sydvästhörn, vid "kurvan". Vackert väder nästan hela dagen. Ljungen på e.m.: härlig eftermiddagssol, men ej en rovfågel sedd!!

Sedda arter:

	morgonen Nabben 0540 - 0740	Måkläppsvandringen 0920 - 1240	Falsterbo 1240 - 1545
storskarv	allmän, flög förbi åt olika håll	satt i my. täta rader på två revlar, totalt c 1000 - 1200 ex	sedd
grågås	sedd flockvis	minst c 150 + 450, stod långt nere i S, de flesta flög bort mot öster	flygande småflockar sedda
knölsvan	några förbiflyg.	bara c 20 sedda	
gravand	smärre flr sedda	ej talrik, högst c 30 sedda av mig	
gräsand	fåtaligt sedd	stora flockar; totalsiffra c 400 - 500	
kricka	bara få ex	allmän, säkert 250	
stjärtand	ett par ex	bara ett par ex sedda	
bläsand	-	flera ex sedda	
skedand	-	<u>nästan</u> säkert några sedda	
obestämda änder	ja, en del på långt håll	ja, flockar på 100-tals ex lyfte på långt håll	
ejder	3-4 låg hela tiden vid Nabben	<u>icke sedd!!</u>	
sparvhök	sträckte, sågs ofta, de flesta lågt. Även återgående ex sågs	flera ex sedda; en gång 5 ex samtidigt, alla dessa gick <u>starkt</u> mot väster	ofta sedd; trol. fortsatt sträck, men mycket kretsande, delvis 2-3 tillsammans. Dålig "tendens"?
ormvråk	-	-	enstaka över Fbo c kl 1300; 3 ex kl 1530.
tornfalk	1 + 1	-	bara 1 sedd
vattenrall	1 fångad av ringmärkarna, demonstrerades	-	
strandskata	fåtaligt sedd	fåtaligt sedd	
större strandpipare	hörd många ggr	säkert 25 ex i blandflock med kärrsn., därtill hörd ng ggr	
kustpipare	några sedda	några sedda och hörda	
ljungpipare	2 flög förbi	något enda ex passerade förbi	

Forts.

arter	morgonen Nabben 0540 - 0740	Måkläppsvandringen 0920 - 1240	Falsterbo 1240-1545
sandlöpare	2 ex i kärr- snäppeflock	-	
roskarl	-	1 + 2 sedda	
mosnäppa	1 kom rakt över oss, lockade hela tiden	-	
småsnäppa	-	flera ex, säkert c 8-10, i kärrsnäppeflock	
kustsnäppa	rätt stor flock sedd på håll, rundflygande, sträckte ej	en blandflock på c 75 kustsnäppor och c 100 kärrsnäppor sedd. Rastade; sträckte ej	
kärrsnäppa	en gång 2 flr sedda samtidigt, c 100 + 150 ex	allmän, dock knappt mer än c 200-250 sedda, incl. nyssn. blandflock	
obestämda småvadare	ja, flockar på håll i söder	ja, rätt stora flockar som skrämdes upp och aldrig kom nära	
svartsnäppa	3 ex i flock mot S-SSV mycket lågt	-	
rödbena	enstaka sedda och hörda	bara 2 - 3 sedda	
gluttsnäppa	enstaka ex sågs flera ggr	enstaka sedda och hörda	
enkelbeckasin	flera flockar passerade; <u>en</u> på 9 ex, men kort därpå sågs 9 ex nära Nabben	ja, 2 ex sågs, båda var högst sannolikt på sträckflykt	
skrattnås	ej sedd!	helt få, bara enstaka ex sedda	något enda ex observerat
gråtrut	ofta sedd, men ej riklig	summa c 800 - 1000 ex, varav <u>hög procent ad</u>	
havstrut	enstaka ad flera ggr	i gråtrutflockarna sågs säkert 30 - 40 ad	
kentsk tärna	troligen högst 20 - 30 sedda	bara enstaka förbi- flygande	
ringduva	sedd	-	sedd
större hack- spett	♂ juv i rugg- ning (hjässa och nacke!!) fångad av ringm., demonstrerades	-	
ladusvala	ett par helt små sällskap passerade	några sedda helt lågt, nästan säkert var de på sträckflykt	

Forts.

arter	morgonen Nabben 0540 - 0740	Måkläppsvandringen 0920 - 1240	Falsterbo 1240 - 1545
hussvala	-	-	flera ex över Skanör kl 1555
trädpiplärka	svagt morgonsträck, även före 0540	ja, hört några ggr, och några få sedda högt upp	
rödstrupig piplärka	-	ett ex kom rakt över sjömärket, låg höjd, sågs, och lätet hördes utmärkt	
gulärla	sparsamt sträck	fåtal ex hörda, och ett par stora flockar sträckte över, rätt lågt	flockar var kvar på golfbanan kl 1300
sädesärla	sedd flera ggr	flera ex på sanden	
trädgårds-sångare	1 fångad, demonstrerades	-	
lövsångare	sedd, hade (även) fastnat i näten	-	
stenskvätta	-	-	1 vid fyren kl 1240
rödhake	hörd	-	
koltrast	-	-	sedd i Fbo
svartmes	flera flög in i fångstnät c 0915, demonstr. för talrika deltagare	kanske hörd, men ej säkert	
mindre korsnäbb	någon enda flock hörd, en flock även sedd	ej hörd med säkerhet	ja, överflygande
kråka	enstaka sedda	bara 2 ex på sandreveln utanför fyren	

- OBS: 1) en häger sågs på Ljungen, stod rätt nära vägen.
 2) anmärkningsvärt att exempelvis fiskmåls och vipa alls ej sågs.
 3) sträckobservatör på morgonen var Håkan Lindskog. Alla uppgifter om antalet sträckande ex, art för art, kan fås från hans anteckn.
 4) Jag hade inbjudits att delta av Arne Schmitz i Måkläppsföreningens utfärd. Den sker med särskilt tillstånd; det råder nämligen tillträdesförbud på Måkläppen från 1 mars till 1 nov. - Idag var första gången i världshistorien då färden ditut företogs till fots (ön har blivit lanäfast, se t.ex. anteckn. från 1990-07-03 i denna dagbok). - Jag hade trott på ett deltagarantal på c 30-40 personer, men massor av folk kom ner till fyren före kl 0900. Åtminstone de flesta betalade uppenbarligen medlemsavgift till föreningen. Jag räknade c 200 - 220 vuxna personer när vi startade kl 0920, under befäl av Bertil Nosselin. Säkert fanns också ett par tiotal barn med. Några man, bland annat C A Bauer, medförde tub och har därför säkerligen bättre siffror än jag ifråga om många arter. Det var en mycket fin vandring. Vi fann också rester av minst 3 fartygsvrak, alla gamla, utan spikar men med grova träpluggar. Kulturhistoriker tvistade om deras ålder, somliga trodde på 1500-talet, andra på 1700-talet.
 5) Mina obsar i Falsterbo (och Skanör) efter kl 1240 var ganska kortvariga.

1990-09-02 forts.

(114)

Fåglar på Måkläppen 1990-09-02, kl 0920-1245 (sommartid).

Listan omfattar allt som sågs sedan vi passerat förbudsskyltarna på vår väg söderut och tills vi återkom till samma plats. Änderna låg förstås mest i vattnet, vadarna vistades allra mest på den våta sanden eller i ytterst grunt vatten; allt detta öster om sandreveln på vilken vi vandrade ut. Trutar, grågäss och storskarv stod nästan uteslutande på sanden. - Längst nere i söder fanns en del grunda vattensamlingar och för vadare lämpade sandytter, som endast med svårighet kan ses från Nabben.

Arter:

storskarv: stående, m 1 m tydligt fördelade på två flockar, c 1000 eller kanske 1200 ex. - Ideligen överflygande ex eller småflockar ej inräknade. Ljusbukade ex rätt fåtaliga.

grågås: en del flockar flög bort innan vi startat. Kvarvarande, mest samlade långt nere i söder, var c 450 - 500 ex. Huvudstyrkan av dessa skrämdes upp och flög bort mot öster.

knölsvan: bara c 20 ex sedda av mig.

gravand: oväntat fåtalig, bara c 30 ex sedda.

gräsand: minst 400 - 500

kricka: " 200 - 250 } OBS: ej på långt när alla ex kunde bestämmas kritiskt.

stjärtand: sedd

bläsand: några sedda

obestämda änder: minst 100.

sparvhök: flera ex passerade över, en gång 5 ex synliga samtidigt.

strandskata: helt få sedda, c 5 ex

större strandpipare: minst 25 ex i stor blandflock med kärrsnäppor m.m.

kustpipare: några få sedda, kanske 5-6 ex. Därtill hörd flera ggr

ljungpipare: 1 ex överflygande

roskarl: jag såg bara 1 + 2 ex

kärrsnäppa: knappast mer än 200 sedda av mig; men jag gick inte längst fram på långt när hela tiden. (På morgonen sågs från Nabben flockar på mycket mer än 200 ex)

kustsnäppa: totalt c 75 - 100 sedda. (Men på morgonen sågs säkert 150 ex i uppskrämd flock från Nabben).

småsnäppa: minst 6-8 ex i rätt stor kärrsnäppeflock, som sökte föda framför oss. Jag tror att andra personer såg större antal.

obestämda småvadare: jag såg minst 75 - 100 ex i motljuset

glutt: enstaka sedda och hörda

rödbena: " " " "

enkelbeckasin: 2 överflygande i sällskap

skrattnås: mycket få, bara någon enstaka ad sedd av mig

gråtrut: c 800 - 1000 ex, därav stor andel utfärgade fåglar.

havstrut: c 30 - 40 ad sedda, kanske flera.

kentsk tärna: bara få ex, högst 10 sedda

ladusvala: ett par helt små sällskap pilade förbi mot S - SSV

trädpiplärka: några gånger hörd

rödstrupig pipplärka: ett ex kom på låg höjd över oss när vi stod nära sjömärket. Hördes helt nära, jag såg den, men bara få andra deltagare var i närheten just då.

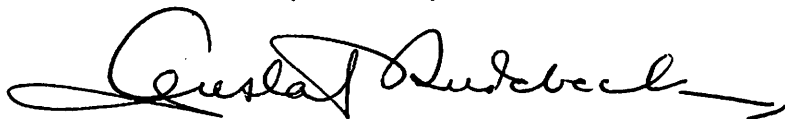
gulärsla: inga rastande, men hördes några gånger, och ett par flockar sträckte över, därav en på minst 70 ex.

sädesärsla: några sprang på sanden långt ute, bortom sjömärket.

Anmärkningsvärt att exempelvis ejder, småskrak och fiskmås uteblev helt. En fin flock säl låg kvar oväntat länge. Enligt Hillarp berodde detta på att sälarna nu håller på att ömsa pälsen, varvid de är mindre pigga på att gå i vattnet. Jag tror att denna flock bestod av knubbsäl.

forts.

1990-09-04

1990-09-02 forts.

Under morgonpasset på Nabben gjorde jag några mätningar av sträckriktningen för utsträckande fågel:

<u>tid</u>	<u>art etc.</u>	<u>utgående kurs, grader</u>
0655	trädpiplärka några ex högt	216
0722	svartsnäppa 3 ex	c 235
0732	enkelbeckasin 8 ex	223 flocken följdes oer- hört länge, kurs ngt krokig men blev slut- ligen 223
0735	trädpiplärka 4 ex minst	209 glest, mycket högt

På återvägen från Måkläppen gjorde jag följande mätning:

<u>tid</u>	<u>art etc.</u>	<u>utgående kurs, grader</u>
1155	gulärta, flock 70 ex	217
1226	korsnäbb	216 23 ex i två flockar, slöt sig samman, svängde, my. högt, men slutlig kurs OK Denna obs gjordes nära Nabben.

Beträffande väderet har jag antecknat följande:

<u>tid</u>	<u>vindriktning</u>
0630	320
0655	300, måttlig
c 0815	oväntat kyligt. Disigt, vitt ljus
c 0850	diset skingras, himlen klarnar, solen värmer. På vandringen ut till Måkläppen och åter samt för resten av dagen var väderet härligt.
1240	307 lysande väder. Själland syns skarpt. Vindsvag till måttlig.

SLUT

1990-09-15, lördag.

Enligt ett löfte avgivet för flera månader sedan ledde jag idag en exkursion med Eslövsbygdens Naturvårdsförening. Deras talesman, advokaten Bo Göran Persson, hade uttryckligen sagt att de ville fara till Sandhammaren, ett utfärdsområde som ligger "vid sidan om" de vanliga.

Jag hade lovat att möta upp vid Sparta (på Tunavägen) klockan 0600 på morgonen (sommartid). Väderleksprognosen, som jag följt noga, var inte gynnsam. Ett lågtryck skulle dra in från NV över södra Norrland. För södra Götaland väntades visserligen inte mycket regn, men mulet väder och "redan från midnatt" starkt tilltagande vind, som skulle bli hård, omkring nordvästlig och inte avtaga förrän på eftermiddagen. Jag sov dåligt på natten, som ofta är fallet före exkursioner där jag skall leda. Steg upp, mycket skeptisk, omkring klockan 4. Det var mörkt men delvis klar himmel, och mycket svag vind. För att göra en lång historia kort skall sägas, att dagens väder blev helt härligt: intensiv sol, utmärkt sikt, en del lätta höga moln, vid ett par tillfällen något tätare höga moln som orsakade kortvarig skugga, framåt dagen även en del lätta cumuli. Först efter klockan 14 ökade vinden kraftigt, men den förblev skarp sol, och på hemfärden praktiskt taget molnfritt. Och sikten lika kristallklar hela tiden. (Se nedan).

Bussen kom punktligt. Antalet deltagare räknade jag inte, men det var omkring 32-35 personer incl. några barn. Jag rekommenderade vägen via S Sandby - Revinge - Harlösa - Övedskloster, vilket be-
fanns lämpligt eftersom flera man skulle ansluta i Sjöbo. Därifrån fortsatte vi via Spjälla - Ilstorpsgården - Snogeholm - Skårby - Ystad - genom Sandskogen - Hammar - Sandhammaren, ankomst dit 0745. Det var också på mitt förslag som vi tog denna väg väster om sjöarna; det var en härlig morgon med trevliga obsar, men inga märkvärdigheter på denna sträcka.

Vid Sandhammaren blev det ~~morgonsolen~~ kafferast i morgonsolen och därefter långsam vandring norrut längs stranden, delvis även i kanten av strandskogen (lågväxt tallskog). Det överenskomms att enskilda personer och grupper skulle ha ~~frihet~~ frihet att röra sig men att alla skulle vara tillbaka på P-platsen klockan 1200. Så skedde. Efter nytt, kort matuppehåll startade vi. Jag hade anat att vi skulle få tid till ett eller två uppehåll på återvägen, eftersom det meddelats att färden skulle vara slut omkring kl. 16. Hade just tänkt att proponera Fyledalen som lämplig rastplats ~~men~~ då advokat Persson frågade om inte Fyledalen vore värd att besöka! Vi for dit, samma väg tillbaka till Kabusa och sedan strax öster om Köpingebro - Svenstorp - Övraby - söder om Örups almskog (numera allra mest död) men vi stannade inte här utan fortsatte förbi Lyckås till den plats i backen där vi brukar stanna. Kort stund här tycktes först rätt tom, men det ändrade sig grundligt. Stod här 1255-1350, for sedan på mitt förslag via Fylan - Ållskog - Eneborg - Sövestad till Krageholmssjöns sydspets. Klev av här. Sol och grant och begynnande höstfärger på bokarna. Men nu hade vinden ökat starkt, den var omkring nordväst och låg rakt på oss. Vita gäss och skumränder på sjön. Glada och vråk och sparvhök i luften liksom nästan hela dagen dessförinnan, men utbytet från sjön blev ringa (storskarv, skäggdopping, kanadagås, se nedan). Fortsatte c 1440 via Skårby - Knickarp - Bellinga lagård - Snogeholm - ~~Sövdeborgs~~ Sövdeborgs slott - väg 13 till Sjöbo. (Den lilla kroken via Knickarp berodde på min glömska, jag förbisåg att några man skulle avlämnas i Sjöbo). Fortsatte från Sjöbo kl 1515, for raka vägen, väg 12, via Dalby till Lund, ankomst Sparta 1548; ytterst vänligt tack och fin avskedsgåva fick jag. Kom till Tenorgränden 8 nästan på minuten kl 16.

Det blev en synnerligen trivsamt dag med rikt fågelutbyte; intet rekord ifråga om artantal, men inte på många år har jag upplevt en höstdag med så mycket rovfågelaktivitet, och även andra grupper gav fint utbyte, särskilt vid Sandhammaren. Förutom fågel blev det till-

FORTS

1990-09-15 forts.

fälle att diskutera och demonstrera flyttande insekter (Eristalis tenax, och amiral), tala om strand- och sandväxter, musslorna på stranden, m.m., och en av de deltagande damerna var verklig expert på svamp och hopbragte en fin samling som hon demonstrerade för oss alla. Ett par andra udda inslag omnämns härneda.

Jag hade fullt upp med bestämmningar och demonstrationer och diskussioner och frågor; ~~mina~~ mina anteckningar blev därför mycket kortfattade, och nästan inga noggranna räkningar gjordes. Men ungefärliga siffror kan jag ge för många arter.

Här följer uppgifter från både färdsträckorna och uppehållen. De är baserade på mina anteckningar, presenteras här utförligare. Jag satt främst i bussen hela dagen, och det kan inte undvikas att man ser en del som man inte hinna meddela övriga deltagare.

1. Lund-S Sandby-Revingeby-Revingehed-Harlösa.

En kolsvart kanin i vägkanten strax öster Revingeby. Förr i världen såg jag sådana kaniner upprepade ggr i Krankesjötrakten, men ~~många~~ dagens obs var den första på flera år. Kaniner f.ö. knappast alls sedda idag. - Dagens första rovfågel, en ormvråk, flög lågt över vägen vid Revingehed. Strax före Harlösa en liten, synnerligen spetsvingad falk med oerhörd fart efter en småfågel, några vilda svängar, falken gav upp, antagligen skrämmd av bussen (?). Jag är nästan säker på att det var en stenfalk, men färger syntes inte.

2. Kort efter passagen genom Harlösa ånyo en liten falk rätt nära, mot morgonhimlen, nästan säkert en stenfalk, ev. rentav samma ex. Dagens första glada nära Svansjö, även någon sparvhök. Gåsflockar flygande på långt håll, rimligen grågäss, men inga viktiga karaktärer sedda. Svartfågel och måsar sedda i stora flockar, men i regel idag inte antecknade. Rådjur betande nära Svansjö, flera ex.

3. Sjöbo-Ilstorpsgården-Sövde-Snogeholm-Skårby-Ystad.

Minst 7 sparvhökar sedda, delvis my. nära. 1 blåhök, hona eller juv, nära Sövde flygfält. Ormvråk 1 ex nära Bjäresjö. Fasaner flerstädes. Bofinkar i flockar på vägen eller i kanten. Flera gåsflockar flygande m 1 m mot S och SO, men ingen på närhåll. Minst 8 glador på denna sträcka. Ringduva ofta sedd, men inga flockar av någon storlek. Måsflockar, delvis mycket stora, det var skratt- och/eller fiskmåsar, neråt Ystad även flockar av gråtrut. En flock vipa nära Bjäresjö, det blev dagens enda, underligt nog; knappt mer än 50-60 ex skulle jag tro. Ett par starflockar på c 100-150 ex. Nära Snogeholm 3 dovhjortar betande på stort fält i morgonsolen; kort därefter sågs flera ex av andra deltagare men ej av mig. Massor av kråkfågel på flera ställen. Kort före Ystad kommer man in på väg 14, får fri sikt över havet, det var avgjort svag vind, praktfull sikt. Ystad passeras c kl 0720.

4. Ystad-Sandskogen-Kabusakorset-Hammar-Sandhammaren.

På denna sträcka 2 sparvhökar sedda nära, men alla ex ej antecknade. Mycket småfågel, sådesärlor på vägen som vanligt på sensommaren mycket framträdande. Dessutom flyttar de ju just nu och i ~~många~~ betydande omfattning mot sydost från vårt land, varför ansamling mot sydöstra Skåne säkert är avsevärd. Ingen glada antecknad för denna sträcka, minns nu (dagen efteråt) ej om någon sågs här. 1 ormvråk mycket nära. Fasaner flera ggr, enstaka tuppar eller.

5. Det långa uppehållet vid Sandhammaren. (några ex i sällskap.)

Fullständig artlista uppgjord på platsen, men inte många tidsuppgifter. Tid: 0745-1200. Arter:
storskarv: någon flock på c 10 ex passerade, f.ö. bara enstaka ex
knölsvan: flock (fin enkelrad) på 12 ex på nära håll mot ~~många~~ väster.
Åtminstone ~~många~~ något ex bar "brunvit" dräkt, men alla andra tedde sig helvita. Fint vingbrus.
gravand: c 10 ex på sandstranden, jag tror alla var juv.
kricka: 2 ex sedda flera ggr.

FORTS

1990-09-15 forts.

(118)

småskrake: flock på 3 ex flög förbi

ormvråk: sedd i större antal än jag trott. Vid ankomsten 4 ex kretsande tillsammans, därefter säkert c 10 ex sedda, enstaka eller 2 eller högst 3 tillsammans, alltid på måttlig höjd, my. lätta att bestämma. Kretsade ofta m 1 m, men en rörelse västerut ungefär parallellt med kusten var tydligt att se. Rätt ofta sågs vråkar, nästan alltid ormvråkar (om de var bestämbara) på längre håll inne över land, men oavbruten vakt på sådana förekom ej.

10

fjällvråk: kort efter ankomsten 1 fint ex länge kretsande, alla såg den, många bestämde den rätt. Snart därefter 3 ex kretsande i sällskap, snarast lågt, my. grant, och på f m flera ex ytterligare. Summa dock ej över 10 sedda här, men det var betydligt mer än jag trott. Någon deltagare sade mig att tillgången på smågnagare i svenska fjällen i år varit mycket klen, varför fjällvråkarna kunde väntas lämna häckområdet tidigt (om de nu alls häckat).

bivråd. Precis vid ankomsten kom en fin bivråd in rätt lågt från havet (men det kan ju ha varit en tillfällig avvikelse ditut). Därefter ett par timmar utan bivråkar, men så kom en gles flock på 5 ex varav en mycket blek. Goda observationer, både färg och form kunde demonstreras.

sparvhök: avgjort allmän hela förmiddagen morgonen och. Inte så att många ex sågs hela tiden samtidigt, men man behövde inte vänta länge innan någon, eller 2-3 nästan samtidigt, visade sig. Aldrig högt, oftast bara 30-100 m högt, över strandskogen. Inget utsträck, men rörelse västerut förekom nog hela tiden, även om fåglarna ofta rörde sig långsamt. Totala antalet sedda här svårt att ange, men mindre än 25 ex var det inte. Och vi ägnade mycken tid både åt måsfågel och (ännu mer) vadare, och åt insekter, strandfynd, växter, svamp etc.

duvhök: en bergsäker passerade, sågs bra, även flykten etc. Därmed ej sagt att den sågs av alla deltagare. Vi var rätt spridda särskilt tiden 1000-1145. - Dessutom någon svårbestämd, jag tror faktiskt att jag hade minst ett ex till.

glada: bara något enda ex här.

tornfalk: summa 3 sedda, 2 av dem i gott ljus.

lärkfalk: 1 ex kom förbi, upptäcktes och bestämdes rätt av andra personer, kretsade på c 75 m höjd över stranden, ställde till stor uppståndelse speciellt bland sädesärlorna på stranden.

större strandpipare: vadarflockar fanns hela tiden på den fina sandstranden; antal ex/flock var c 20 - 50, de var ofta på vingarna och for fram och åter. Totala antalet små vadare nog inte över 100 eller 150. Kärrsnäppa vanligast, men efter en stund fick vi flera större strandpipare i gott ljus.

kustpipare: först enstaka ex, sedan 2-3-4 intill varandra, sedan även en samlad flock på c 10 ex. Alla ljusa undertill. Delvis i motljus, men senare i bra belysning, sågs både stå och gå och flyga, varvid de svarta armhålorna framträdde väl. Lockade ofta, jag är särskilt förtjust i dess trestaviga, "S-formiga" läte.

kärrsnäppa: antal etc. se större strandpipare. Jag såg inga svartbukade ex.

småsnäppa: minst 3 i kanten av ett långsmalt invatten. De vistades nära varandra men inte tillsammans med de övriga vadarna. Jag såg dem flera gånger men tyvärr mest i motljus. Ett par tre man granskade dem dock med tub och var bergsäkra på bestämningen.

sandlöpare: ett ensamt ex, mycket vitt och grant, vistades alldeles invid 2-3 kustpipare (men ej med andra vadare). Lät se sig länge. Ny bekantskap för många deltagare.

FORTS

(119)

1990-09-15 forts.

skärfläcka: ett exemplar studerades mycket länge, stod i vattenkanten, var uppe och flög flera gånger, delvis i utmärkt ljus, så att det vita i dräkten lyste; fällde dock ~~ingen~~ på ungefär samma ställe. Jag såg tydligt att de mörka partierna var brunsvarta, inte lika klar teckning som på en gammal fågel. Sågs också leta föda genom att "skumma" vattnet med näbben.

skrattnås sedd i måttligt antal vid stranden, flygande eller stående, men högst c 25-35 ex, alltså bara en bråkdel av antalet trutar.

fiskmås också sedd i mycket måttligt antal

gråtrut } stod i mycket tät rad på stranden på ett par sträckor,
havstrut } totalantal c 550-650. Jag trodde förstås att gråtrutarna skulle vara i massiv majoritet, men så var det inte. Flera räkningar i gott ljus visade, att (av en totalsumma på c 600) var gråtrutarna högst 350-400, mest utfärgade fåglar, och havstrutarna c 200-250, allra mest svartmantlade fåglar, alltså en exceptionell mängd havstrutar. - På längre håll uppåt norr-nordväst stod fler trutar; totalsiffran synliga ex var säkert över 650 ex.

kentsk tärna hördes och sågs hela tiden, mest ungfåglar men även äldre fåglar. Flög utanför stranden, satt på stranden. Totalantal osäkert, men minst 15-20, troligen fler.

fisktärna/silvertärna: flera ex sedda och hörda, antagligen fanns mer än 10. Jag avstår från närmare angivelser, eftersom de i regel sågs i motljus. Något sträck längs stranden sågs inte, varken av dessa tärnor eller av kentska eller av måsar.

ringduva ofta sedd, men bara enstaka ex eller 2 tillsammans

ladusvala: förvånande stort antal. Hela tiden passerade de längs stranden mot SV, flög över sanden men även inne över skogen, mest ~~ingen~~ i små m l m glesa förband, men inga långa uppehåll. Jag gjorde tyvärr ingen noggrann räkning, men jag måste beteckna sträcket som starkt. Säkerligen i storleksordningen 3-4 ex/minut, d v s omkring 1000 ex på 4 timmar. Över sanden mycket lågt, över strandskogen kanske på högst 25-30 m höjd. Letade hela tiden efter andra ~~arter~~ arter men med måttlig framgång, se nästa art.

hussvala: icke en enda sedd före c kl ~~1030~~ då flera ex kom snabbt förbi bland ladusvalorna. Därefter ytterligare en del ex före klockan 12, men i ringa antal. OBS att ladusvalan var igång redan när vi kom kl 0745.

ängsbiplärka hörd några gånger

sädesärta: allmän på stranden, ofta lyfte 10-20 ex framför oss när vi vandrade fram. Individantalet måste varit betydande. Något utsträck mot sydost eller söder såg jag inte, trots försök.

svartmes: flockar sedda och hörda i strandskogen (som består av tall). Även i lövträden och buskarna vid P-platsen sågs svartmesar.

grönsiska: många flockar överflygande, storlek c 10-30 ex/flock. Flög åt olika håll. Ingen riktad flyttning kunde jag se, men arten var allmän

korsnäbb, säkerligen enbart mindre dito: rätt många flockar kom över, somliga hördes och syntes, andra bara hördes. Även enstaka ex eller 2-3 ex tillsammans. Rörde sig åt olika håll, men det är tänkbart att de högflygande flockarna, som bara hördes, kan ha befunnit sig på sträckflykt.

skata: några ex sedda nära P-platsen.

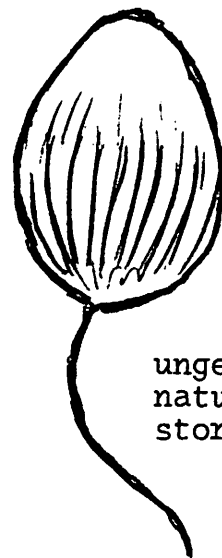
kråka: jag granskade alla ex noga i förhoppning att få se någon svartkråka (eftersom jag sett relativt många sådana i sydöstra Skåne). Idag ~~ingen~~ dock intet resultat. Jag studerade c 20 kråkor, alla hade normalfärg.

OBS: trots flitiga obsar sågs ingen enda lom, ej heller någon labb.

1990-09-15 forts.

Ett par lustiga saker hände. En liten pojke kom fram till mig med ett levande - och mycket aktivt - exemplar av en Dytiscus, en stor hona med strimmade täckvingar. Art ej klar, men jag förmodar marginalis. Han hade fångat den i ett långsträckt invatten, avgränsat från öppna havet genom en smal men ej översköljd sandrevel. Alltså i havsvatten. Fyndet beundrades av många. Finnaren ville ha djuret, det lät som om han ville släppa det. Dess vidare öden känner jag ej.

Ett annat av barnen fann en trevlig sak inne i den lågväxta tallskogen: en svamp, ungefärligen av det utseende som visas här: Den var approximativt äggformig, något påminnande om en ung, ännu äggformig liksvamp, men med helt annan ytstruktur, matt vitaktig, lätt längsstrimmig, mot tjockändan blekt rödaktig eller rödviolet. I tjockändan, som vilat mot jordytan, satt en lång, ogrenad, rotliknande bildning. Övre änden var trubbig, dock något tillspetsad. Den dam som demonstrerat svampar för oss blev ytterst intresserad. Hon förklarade att det var en ung jordstjärna (Geaster) men inte någon art hon säkert kände till. Det kunde vara en verklig högraritet; kanske var det rentav en för landet ny art!!!

ungefär
naturlig
storlek

Finnaren fick en extra applåd och såg nästan generad ut, men hans mamma sade mig att han egentligen blev mycket glad.

Om Eristalis tenax har jag redan skrivit. Den var rätt allmän, satte sig ofta på gula klädesplagg, i viss mån även på vita.

Amiral sågs ett par gånger, och några deltagare berättade att de sett ett ex flyga ut över havet med kurs ungefär mot Bornholm!

Efter drygt fyra sköna timmar antrade vi bussen och for till Fyledalen; färdväg se inledningen. Jag gjorde ofullständiga anteckningar på denna sträcka. I tidsföljd står det:

6. korp 1 ex lågt över fälten nära avtagsvägen till Kåseberga
tornfalk 1 ex därstädes och sedan ej mindre än 3 ex på telefontrådar
nära Kabusa och sedan 3 till på samma sätt nära frups almskog
och ytterl. minst 1 före Fyledalen.
obestämd falk 1 ex nära Kabusa, ovisst om torn- eller stenfalk, flög
ytterst lågt
glada 2 ex vid Övraby och 2 till kort därefter
sparvhök 1 ex "
fiskmåsar i stora flockar på fälten på ett par ställen.

Vädret fortsatt fint, vinden ökade något men förblev (mycket) måttlig. Delvis molnigare av höga rätt tjocka molnstråk, men det lättade på nytt och blev fin sol och en del cumuli.

7. Fyledalen, stopp i backen där jag brukar STANNA. Här kom en glada på nära håll, den hade relativt breda vingar och mycket grunt kluven stjärt; jag misstänkte brun glada men hann inte demonstrera den och faktiskt inte bestämma den säkert; obsen blev kortvarig.

Stopp, och vi vandrade ut något hundratal meter på betesmarken,. På avstånd gick talrikt med ungnöt, mest kvigor, men de reagerade inte det minsta för vår närvaro. Först ett par minuter nästan fågel-tomma, men sedan blev det annat av, och den närmaste stunden var rovfågel att se i stort antal, och fina arter:

ormvråk minst 8 ex, delvis nära, kretsande mest på rätt låg höjd, ingen klar sträckflykt, men jag tyckte dock att de flesta sakta rörde sig mot väster eller snarare nordväst längs dalen.
fjällvråk bara 1 ex säkert sett

obestämda rovfåglar, säkert mest vråkar, på långt håll hela tiden

FORTS

sparvhök snarast allmän, allra minst 10 ex på en kort stund, där-
efter ytterligare några.

duvhök: 1 ex upp ur skogen, flög västerut

blåhök: 1 + 1 ex, båda var honor eller ungfåglar, det ena helt
lågt över dalbotten, det andra kom på trädtoppshöjd, flög
västerut

glada rätt många ex, i olika riktningar, exakt antal omöjligt att
ange eftersom de oftast kretsade, försvann, återkom etc. ~~minst~~
Sannolikt 6-8 ex sedda, som minimum. Knappast någon tydlig
tendens att röra sig väster- eller nordvästut.

kungsörn: först 1 ungfågel seglande i väster, fällde i död alm,
lyfte; då kom ett annat ex, också ungfågel men märkbart mindre,
och kretsade i närheten, men de slog ej följe. Advokaten Bo
Göran Persson sade att kungsörnen häckat här även i år och
fått två ungar på vingarna!

Andra arter sedda i Fyledalen:

häger 1 ad stod på odlat fält i dalbotten

fiskmås } överflygande resp. sedda på avstånd, mest neråt
skrattmås } Benestad, rätt många tiotal

gråtrut: rätt överraskande lyfte plötsligt stora flockar på andra
sidan dalen och flög i långsträckt flock bort mot V. Antal
minst 150 ex. Nästan säkert blev de uppskrämda från någon
näringskälla

ringduva sedd

ladusvala överflygande i ringa antal

ängspiplärka hörd flera ggr

rödstrupig piplärka: 1 ex flög precis rakt över oss när vi stod
på den öppna betesmarken. Lätet, mycket skarpt och genomträng-
ande "bzzz" hördes 2 gånger. Flög helt lågt. Ny för många del-
tagare.

sädesärta sedd och hörd

nötväcka förbiflygande

bofink: sedd och hörd, även flockar på vägen etc., flockar dock
ej större än c 30-35 ex.

grönsiska: snabbt överflygande flockar sedda och hörda några ggr
mindre korsnäbb: flockar på c 5 - 12 ex sedda flera ggr, därtill
(som fallet varit i månader i Lund) flera ggr ensamma ex eller
2 - 3 i sällskap överflygande.

kaja } sedda, men ej noga antecknade. Flera stora flockar sedda,
råka } dock knappast just i Fyledalen om jag minns rätt.
kråka }

8. Sträckan Fyledalen ~~minst~~ vid Lyckås - Fylan - upp genom skogen -
Allskog - Eneborg - Sövestad:

ormvråk några ex, bl.a. en börringevråk vid Eneborg

glada 3 ex antecknade (men anteckn. ofullständiga som ofta idag)
Väder fortfarande soligt och grant!

9. Vi stannade vid vanliga platsen på vägen nära Krageholmssjöns
sydligaste punkt. Granna höstfärger på de stora bokarna. Men här
möttes vi av hård vind, nordvästlig, så att den låg rakt på oss
från sjön. Såg:

storskarv: 2 ex flygande nära, därtill c 17 ex sittande på
fiskepålar långt ute

skäggdopping sedd ute på vattnet

kanadagås: rätt långt ute låg en flock på c 22 ex, upptäcktes
av en man med tub, sågs jättefint

ormvråk } på närhall över bokkronorna.
glada }

10. Uppehållet här blev rätt kort. Vi for till Sjöbo via en liten
krok över Knickarp, så som ovan sagts. Fortfarande skarp sol.
Rovfågelaktiviteten fortfarande avgjort hög:

1990-09-15 forts.

(122)

ormvråk sedd, antal ej noterat

fjällvråk 1

sparvhök flera ex, varav en med stort, tillsynes svart byte flög över vägen alldeles framför bussen vid Knickarps by. För mig framstod det som självklart att det måste varit en koltrast.

Jag såg att stjärten var rätt lång.

glada flera ex, lågt kretsande, mest enstaka.

tornfalk 2

obestämd liten falk 1

ännu en sparvhök vid Spjälla

dessutom på denna sträcka bofinkflockar flera gånger, lyftande från vägen eller nära vägkanten; flockar dock ej stora, högst c 30-40 ex

11. Vi kom till Sjöbo 1510, sade farväl till några deltagare och fortsatte sedan till Lund, rakaste vägen via väg 12. Fortfarande skarp eftermiddagssol. Men underligt nog: på denna sträcka på c 35 km, som ju delvis går genom fina och välbekanta marker, såg jag inte en enda rovfågel!

Jag steg av nära Sparta, fick ett synnerligen vänligt avskedstal och fin present (två böcker: "Skånska orter och ord" av Bengt Pamp, och "Stadens födelse" av Sven B. Ek; den sistnämnda handlar om hur staden Eslöv blev till, vilket skedde åren 1860-1880).

- - - - -

Mina anteckningar denna dag blev ytterst knapphändiga. Därför är det vanskligt att ange siffror för de arter, främst rovfågel, som sågs på många olika ställen under dagen. Men här kommer sådana siffror de är ungefärliga och stämmer inte med additioner gjorda på ovanstående anteckningar, men de är försiktiga. Även sparsamt sedda rovfåglar är medtagna.

basis
av

<u>art</u>	<u>antal ex</u>	<u>kommentarer</u>
ormvråk	40	minimisiffra. ett ex Fyledalen är tillagt här. säkert ett par tre tiotal, men mycket sällan antecknade, och vanligen ej heller demonstrerade. Givetvis allra mest ormvråk! utomordentligt hög siffra, eftersom det ju ej gäller räkning på sträckplats. troligen ett tredje ex också sett: ungfåglar, otvivelaktigt de som kläckts i år i Fyledalen. honor eller ungfåglar. Ingen hane ad sedd. minimisiffra.
fjällvråk	12	
bivvråk	7	
(obest. vråk många)		
sparvhök	75	påfallande många på sträckan Sandhammaren- - Kabusa - Fyledalen. därav åtminstone 2 nästan säkra stenfalkar.
duvhök	2	
kungsörn	2	
blåhök	3	
glada	40	
(osäker brun glada)	1)	
tornfalk	18	
lärkfalk	1	
(obestämd falk	4)	
summa säkert bestämda ex	200	
summa säkert sedda arter	10	

På hemvägen, i bussen, frågade jag deltagarna: har vi sett fler glador än ormvråkar, eller är det tvärtom? Alla svarade att vi sett fler glador än ormvråkar. Kanske rätt, men jag har pekat ut alla lätt observerbara glador, däremot alls inte alla ormvråkar på långa håll.

FORTS

1990-09-15 forts.

Några små tillägg skall göras. Det gäller mest arter som jag såg från bussen utan att hinna visa dem för deltagarna. Dessutom grågås även från Sandhammaren:

grågås: en säkert bestämd flock på c 12 ex flög förbi ungefär mot sydväst vid Sandhammaren på morgonen. Ett par man med tub studerade dem noga och såg artkaraktärerna OK.

turkduva: 1 ex flög förbi i Sjöbo på hemvägen.

koltrast sedd nära Skårby.

stenskvätta: 1 ex lyfte i vägkanten nära Köpingebro.

svartmes sedd och hörd några ggr vid Sandhammaren.

gulspurv sedd av mig på hemvägen i uppskrämd småfågelflock.

Den totala listan över säkert bestämda arter blir alltså följande:			
skäggdopping	kungsörn	fiskmå	nötväcka
storskarv	blåhök	gråtrut	<u>gulspurv</u> x/
grågås	glada	havstrut	bofink
kanadagås	tornfalk	kentsk tärna	grönsiska
knölsvan	lärkfalk	ringduva	mindre korsnäbb
gravand	fasan	<u>turkduva</u> x/	stare
kricka	större strandpip.	ladusvala	skata
småskrak	kustpipare	hussvala	kaja
häger	vipa	ängspiplärka	råka
ormvråk	småsnäppa	rödstrupig pip.	kråka
fjällvråk	kärnsnäppa	sädesärta	<u>corp</u> x/
bivvråk	sandlöpare	<u>koltrast</u> x/	= <u>summa 53 arter</u>
sparvhök	skärfläcka	<u>stenskvätta</u> x/	
duvhök	skrattmå	svartmes	

Listan över däggdjur är som vanligt mycket kort:

rådjur: några betade vid Svansjö på morgonen.

dovhjort: " " nära Snogeholm på " "

kanin: ett kolsvart ex nära Revinge på morgonen. Möjligen ytterligare något ex sett.

ekorre: ett ex sprang över vägen, också nära Revingehed på morgonen.

- - - - -

En hälsning från ett högst oväntat håll fick jag idag av advokaten Bo Göran Persson. Jag visste förstås att han bodde och arbetade i Eslöv men hade f.ö. ingen aning om hans verksamhet. Vid en rast på Sandhammaren sade han: "Jag har en hälsning från advokaten Wilhelm Penser i Eslöv. En gång för mycket längesedan försvarade han Dig och ett par av Dina kamrater i ett naturvårdsmål".

Detta stämde precis. År 1938 blev mina kolleger Kjell Ehnbohm och Carl G.A. Klingberg samt jag själv - vi var alla tre amanuenser på Zootis på den tiden - ställda inför rätta för att vi olovANDes hade beträtt de fridlysta Vombs ängar (som snart skulle förstöras, med varmt och ostraffat understöd av Svenska Naturskyddsföreningens ordförande). Som försvarare anlidade vi, jag tror på Ehnboms inrådan, advokaten Wilhelm Persson i Eslöv. Vi blev bötfällda i häradsrätten av häradshövding Knut Ulfsparré. Men vi överklagade och blev frikända i hovrätten! Advokaten Wilhelm Persson, som sedermera antog namnet Penser, var en humoristisk man, ett äkta Lundalynne tror jag; och därtill var han en god jurist. Han är pappa till finansmannen Erik Penser. - Det befanns, att advokat Bo Göran Persson och hans maka arbetade på Wilhelm Pensers advokatbyrå i Eslöv! Jag blev förstås mäkta glad över hälsningen, hälsade tillbaka och tackade för den goda hjälpen för 52 år sedan. Jag fick veta att Wilhelm Penser nu är 89 år gammal men fortfarande arbetar heltid. Beträffande rättsfallet se min dagbok för år 1938, sidorna 9, 16-19, 46-48 samt 198.

X/ kunde ej demonstreras för deltagarna.

SLUT

1990-09-16, söndag.

På morgonen några svartmesar i trädgården; knappast alls sedda i staden i höst av mig.

Det var strålande väder, och jag obsade en del från trädgården.

1300-1320: molnfritt så när som på några ytterst små "tussar" av cumulustyp. En gråtrut ad kretsande, därefter 1 sparvhök som efter kretsande gled ungefär österut. På mycket långt håll ses några kretsande måsar, rätt lågt, glest.

Jag finner en flock på 23 tranor, långt borta och mycket högt, de rör sig västerut men följs inte länge.

På oerhörd höjd en ensam kretsande rovfågel; kanske en vråk men måhända en örn. Kunde med stor möda följas i kikare. Obestämbar, tappades.

Därefter fann jag en säker vråk, den reste västerut mycket högt. En sparvhök också sedd, tappades. Ett antal kretsande måsar och trutar också sedda.

1320-1350: mycket mera cumuli bildas. (Ovisst om obsarna fortsatte oavbrutet denna halvtimme).

1350-1420: 1 glada kretsar, glider sedan norrut. 2 andra glador anträffas, flyger betydligt högre, glider norrut samtidigt med den som upptäcktes först.

Därefter en mycket lång stund intet sett trots oavbrutna obsar. Äntligen finner jag en vråk, den glider mycket högt mot OSO eller SO

1 ungtrut glider söderut högt.

Några småfåglar ses.

1420-1510: inga observationer.

1510 1 ormvråk mot V, mycket högt

1516 1 " " VSV-SV, mycket högt

1519 1 " " V, mycket högt

1526 1 " kretsar, stiger, glider sedan i allt brantare bana österut

1529 8 kajor ses, beteende ej angivet.

1 trut glider söderut, my. högt

1538 2 gråtrutar ad och 4 trutar juv kretsar rätt högt

1539 1 rovfågel, art osäker men troligen en vråk, glider i rak kurs mot SO

1540 obsar slut.

1990-09-21, fredag.

Vid middagstiden for jag till Falsterbo för att informera ornitologerna om stipendierna ur Nils-Olof Berggrens fond. Stipendierha utdelas för studier på fågellivet "huvudsakligen på Falsterbonäset" (ungefärlig ordalydelse) och skall sökas senast 30 september. Ola Svensson, fågelstationens chef, mötte vid bussen kl 1435. Jag visste redan att alla utrymmen var upptagna både på fågelstationen och på Hedehusvägen 4, där Ola och hans flickvän samt Görah Walinder bor. Vi for därför raka vägen till det gamla pensionat Olympia, och se! där fanns rum. Där har jag inte bott sedan hösten 1944.

Hade på kvällen samtal med Ola och Göran och med Lennart Karlsson. Även med hans maka Karin Persson, men hon söker i år inga stipendier, eftersom hon för ungefär tre veckor sedan nedkom med en dotter. Samtalen avlöpte gynnsamt. Ola har gjort ett gott jobb på traktens gransångare. Och Lennart och Göran har mycket avancerade planer på en bok om noggrann åldersbestämning av de arter - det rör sig om cirka 40 stycken - som ringmärkts i särskilt stort antal i Falsterbo.

Väder idag: mycket hård vind omkring SV, regn, delvis ösregn. Inga fågelobsar. Jag köpte litet mat i Torgboden, åt kvällsmål på rummet och lade mig mycket tidigt men sov dåligt hela natten.

1990-09-22, lördag.

Väckaren ringde 0445. Väder: halv storm omkring VNV-NV. Ösregn. Efter kort morgonmål avgick jag kl 0600 i uruselt väder med kurs mot Nabben. Passerade fyren 0625, kom till Nabben 0635. Inte en människa där, trots att det var lördag och bästa årstiden för sträck. Kort efter mig kom dock Håkan Lindskog, som skulle sköta obsarna idag, och litet senare kom ett tiotal ungdomar. Håkan riggade upp sitt vindskydd.

Jag stod på Nabben 0635-0735 i halv storm och ösregn. Ett par korta pauser i regnet. Jag blev grundligt blöt. Vid ankomsten hördes rödhake i snåren av Rosa rugosa nära Nabben, och i halvmörkret lyfte vadare och trutar och rätt mycket ånder från de blottade sandytorna och de med ytterst grunt vatten täckta områdena söder om Nabben. Mycket lågt vattenstånd. Jag hade kort samtal med Håkan Lindskog, stod sedan ensam hela tiden. Icke en enda sträckande fågel var att se. Rimligen var det inte heller något nämnvärt sträck, men om det förekom, var det mycket svårt att observera i detta väder.

Kl 0735 gick jag långsamt österut längs stranden fram till i höjd med fågelstationen, gick sedan förbi denna och upp till Olympia, ankomst dit 0818.

Ungefär från 0730 ljusnade det i SV-V och blev god sikt trots fortsatt gråväder och delvis regn. Själland syntes bra, även Maglarp etc.

Artlista för tiden 0635-0818:

storskarv allmän, ofta flockvis flygande; kom mycket långsamt framåt när den flög norrut i vinden

ejder: bara några få ex vid Nabben, honfärgade

gräsand trol. 100-tals

kricka: flockar

stjärtand: några sedda

blåsand: flera flockar

på ~~stora~~ 20-30 ex flög

i grädagern långt ute

i söder; jag tror att

de kom från öster.

Och Håkan trodde att

de fortsatte mot V.

obestämda andflockar: ja!

OBS:

omöjligt

att se

på stör-

re av-

stånd.

Mycket

fler

fanns

trol.

neråt

Kläppen

småskrak: 4 flygande ex

smärre dykänder, säkerligen vigg och trol, en liten brunandflock:

några flockar sedda

gravand: några tiotal inalles

ingen rovfågel sedd

kustpipare ofta sedd och hörd, men bara enstaka ex

större strandpipare täml. många,

en flock på c 10 ex, etc etc

kärnsnäppa: dels rundflygande

flockar, dels glest spridd men

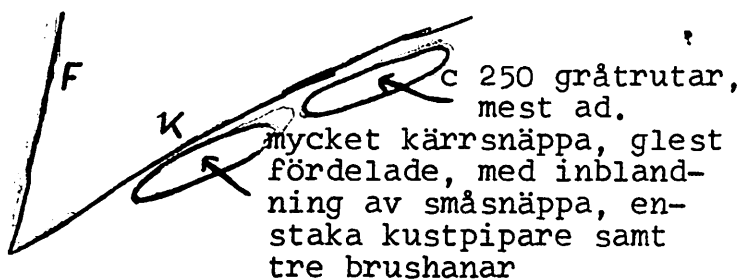
faktiskt i stort antal på de

blottade sandytorna, som ofta

var m 1 m mjuka, med massor av

skal etc. Se skiss nästa sida!

FORTS

F = Fyren

K = Klubbhuset

En kärrsnäppa även uppskrämd ur tätt tuva av saltört och Atriplex. Egendomligt! Men flög tillsynes normalt.

Totalantal sedda kärrsnäppor säkert 200 eller mer, de flesta på sandytorna enligt ovan.

småsnäppa: några få på Nabben, men oväntat allmän bland de rastande kärrsnäpporna, därtill ett par tre flockar på 10 - 23 ex sedda, bara småsnäppa!

brushane: 3 ex på sanden enl. ovan; ingen vanlig rastplats!

skrattnäs: några ad

gråtrut: se skissen ovan.

Även på sandytorna söder om Nabben hundratals, mest ad. havstrut ofta sedd, men knappt mer än 10-15 ex

kentsk tärna: livlig kör när jag kom kl 0635. Ofta sedd och hörd därefter, skattat c 25 ex

fisktärna/silvertärna:

1 + 1 + 1 ex flög förbi sådesärla många på sanden ovanför vattenlinjen, några stod i skydd av växter etc (Atriplex m m)

kråka bara 1 ex på sandytan stenskvätta 1 ex där rödhake hörd vid ankomsten svartmes sedd i Falsterbo i trädgårdar och vid torget c kl 0810.

OBS: icke en enda sträckande småfågel sedd före 0818.

Efter hemkomsten bytte jag kläder och åt frukost, vilade sedan 0845-1035. Skådade ut och fann till min stora förvåning att småfågel sträckte över huset i normal riktning, ungefär VSV. Höjd högst c 25 meter över taken, ofta lägre.

1040 första observationerna

1050-1054: summa 151 småfåglar och 1 sparvhök

1054-1055: paus c 1½ minuter

1056-1058: 140 småfåglar samt 1 stenfalk på håll. Småfåglarna tillsynes (nästan) bara bofink

1059: paus

1100-1102: bara c 27 ex, och de flög glest och synbarligen snarast mot NV - N

1102-1110: bristfälliga obsar, och nästan intet sträck sett

1111-1115: 20 + 13 + 1 + 10 + gles flock + 6 + 8 + 4 = summa $\geq$ 70 ex, därtill en sparvhök; alla kom lågt, högst 10 meter över trädtopparna.

1130 jag går via affären till fågelstationen.

Väder: torrt, och stundvis sol. Men kyligt, och vinden är fortfarande stark även om den avtagit sedan i morse. Sträck av småfågel, mest bofink, fortsätter. Jag går sedan till kyrkogården.

1330 sträcket fortsätter. Väder allt bättre, det är solsken, men risk för skurar.

Mycket rikligt med Eristalis på Tagetes och även på Statice armeria (=Armeria maritima). Flugorna är tröga och mycket lätta att fånga. En amiral sittande på vertikal sten.

1350 och senare: svagt sträck, ofta flera eller många minuters paus, och mycket återgående rörelser också sedda.

1500 sträck ej slut!

1705: 6 + 2 + 5 + 3 småfåglar mot sydväst! Avgjort sällsynt att småfågelsträck håller på så länge. Men så kom det ju igång ovanligt sent på morgonen, uppenbarligen på grund av vädret.

Jag hade särskilt gärna velat studera småfågelsträckets utgående kurs idag, i samband med vädrets förändring. Jag trodde på rätt svagt sträck idag, men däri hade jag fel, se dagbok för följande morgon! -

På e.m. drog nytt molnsystem upp i SV, och vinden avtog. Ett ~~slag~~ slag trodde jag på nytt regn. Men c kl 1800 på kvällen såg vädret ånyo mindre hotande ut. Se vad som hände nästa dag!

(127)

1990-09-23, söndag.

Trots oturen med det i huvudsak missade småfågelsträcket på lördagen sov jag gott i mitt rum på Pensionat Olympia. Var uppe en gång på natten och såg att himlen var stjärnbeströdd. Och vinden var helt svag. Det bådade gott. Men gentemot detta stod Väderlekstjänstens prognos, som var mycket dyster. Jag hörde, resp. läste den i ett par versioner. I Sydsvenskan löd den som följer: "Ett omfattande lågtrycksområde täcker Nordsjön och södra Skandinavien. Det molniga och ostadiga vädret består. För Sydvästra Skåne: mulet och frampå dagen troligen regn tidvis. 11 - 14 grader." (Detta ~~meddelande~~ är alltså ordalysen i Sydsvenskans söndagsnummer; prognosen baserad på läget på lördagsmiddagen eller -kvällen, inclusive väderleksskartan över Europa för lördagen klockan 14. Och i radio lät det alls inte bättre).

det Jag steg upp kl. 0515, fann att/fortfarande var nästan molnfritt och god sikt, och föga vind. Åt en tallrik filmjolk, lade diverse regnkläder och övrig utrustning i ryggsäcken och startade vandringen mot Nabben kl 0600. Det var fortfarande nattmörkt, gatorna med kvarstående vattenpölar men annars bra.

Efter några hundra meters promenad blev jag omcyklad av Gunnar Roos! Han stannade kort och gav mig det smärtsamma beskedet att ett mycket fint sträck av bofink, med dagssiffran omkring 150 000, hade ägt rum på lördagen, med start "omkring klockan 8 eller 8.30", när regnet upphört men när det fortfarande blåste mycket hård vind omkring V eller NV, säkert av kulingstyrka. OBS därtill den ovanligt sena starten på morgonen, visserligen väderleksbetingad; men starka småfågelsträck med sen start på morgonen är överhuvudtaget sällsynta. Och för mig, som är intresserad bl.a. av de utsträckande fåglarnas kompasskurs, skulle det förstås varit särskilt spännande att ~~se~~ få siffror när ett fint sträck ägde rum i så hård vind. Nåväl, däråt var nu intet att göra, och Gunnar cyklade vidare mot Nabben för att starta räknandet av dagens sträck.

Och jag gick vidare med samma mål. Rödhakar hördes knäppa, flera ex., även hördes järnsparv. Jag kom till fyren 0620, tog vindriktningen och fann den vara 270°, d v s rakt väst. Vinden var rätt frisk men inte hård. Vädret för övrigt mycket fint, praktiskt taget molnfritt och utmärkt sikt. Gryningen kom snabbt nu.

X) Stod i kanten av fyrträdgården 0620. Från träden hördes bofink och bergfink, rätt livligt men inte mer. En flock finkar steg brant upp ur dungen, slingrade och tog höjd; det var högst några tiotal ex. Men sedan hände det saker i rasande takt. Över flocken, mot den ännu ganska mörka himlen, kom väldiga finkflockar på väg utåt, rätt högt. I kikaren befanns det att andra, ännu större flockar fanns därbakom, på större höjd. Det ljusnade nu mycket hastigt, och det blev det mest vansinniga finksträck jag skådat (åtminstone sedan hösten, jag tror det var år 1967, då vi hade en flyttfågelkurs i Falsterbo med bl.a. David Lack som gästföreläsare och flitig fältobservatör!). Himlen blev bokstavligen full av finkar, på måttlig höjd, på stor höjd, på jättestor höjd, på bred front dessutom. Man kunde delvis urskilja flockar, men det gick ~~inte~~ inte länge, ty alla sådana smälte ~~ihop~~ ihop och strömmade ut över havet. Fantastiska massor av fågel passerade förbi, det var fråga om flera tusen per minut. Att se allt detta med blotta ögat var förvisso mäktigt, men med kikare blev det på ett ~~mycket~~ vis ännu mera imponerande, ty utan kikare gick det helt enkelt inte att se vilka enorma mängder som gick på jättehöjd. Detta antecknades kl 0629.

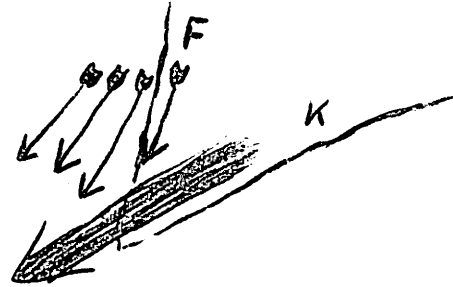
Klockan 0630 (sommartid som vanligt, om ej annat ~~säger~~ säges) antecknade jag c 3000 ex/minut som en försiktig siffra för vad som kunde ses med blotta ögat! Ägnade sedan rätt många minuter till att

X) denna kör av mest bofinkar hördes ännu kl 0627, och samtidigt steg flocken upp ur dungen.

Forts.

1990-09-23 forts.

ta kompasskursen på sträcket. Jag fick första gången 220° , vilket var oväntat sydligt. Därefter, med flera minuters mellanrum mellan varje mätning, blev det 227° , 240° , 240° , 230° , 240° , 250° , 240° . Och för att göra en lång historia kort, sedan blev det många gånger 240° . Den stora majoriteten utgjordes förstås av bofink, men jag såg och hörde även bergfink, sädesärta, hämpling, grönsiska, svartmes, blåmes, och jag hörde ängspiplärka, trädpiplärka och gulärta. Gick mycket sakta ner mot Nabben, nära västra stranden. Såg därvid även grönfink och steglits. Ett par rätt stora starflockar, varav en mycket smal och långsträckt som innehöll c 750 ex enligt rätt grov skattning; den slingrade sig ut under stigning och höll nästan säkert samma kurs som småfåglarna runtom.

Eftersom jag gick söderut, obsade jag nu mest sträcket som kom enligt denna skiss: Sträcket var tätast och mäktigast ungefär där den tjocka pilen är dragen, men massor av fågel kom också enligt de tunna pilarna. OBS särskilt att mängder av fågel även "lös-gjorde sig" från land redan innan de kommit till fyren. Hela tiden såg jag därute i väster väldiga flockar eller snarare en sammanhängande ström passera. Även så långt ute att de endast med möda kunde skönjas i kikare.

En flock på c 20 skogsduvor kom högt och tycktes hålla en västligare kurs men ingen siffra kan anges, ty flocken gick ut norr om mig. Däremot kan jag ge siffran 240° även för ett par medelstora starflockar.

Mycket småfågel kom också på avgjort låg höjd. Några ladusvalor sågs, men bara få ex. En flock ringduva på c 30 ex också sedd. Det dröjde märkvärdigt länge innan jag såg dagens första sparvhök. Den kom lågt, dock steg den till c 30-40 m höjd vid utgåendet, och den höll kurs 243° . Därefter, säkert en kvart senare, 2 ex till.

Nere på Nabben var det förstås mycket folk, och fler kom hela tiden. En snabb räkning, säkert ofullständig eftersom många satt i lå av Rosa-snären etc., gav 200 personer. Många tiotal stod också uppe vid fyren.

En ovanligt stor hämplingflock, skattat 200 ex, vistades i örtvegetationen vid västra stranden ett par 100 m norrut från Nabben och skrämdes ideligen upp av folk som kom förbi, naturligtvis även av sparvhökar, fast den denna morgon var oväntat fåtaliga.

En större hackspett vände över huvudena på oss vid nedersta Rosa-buskaget, mycket lågt.

Rikligt med fågel på sanddytor och revlar och i det ytterst grunda vattnet söder om Nabben. Gräsand, stjärtand, bläsand, några få ejdrar, 3 knipor (samma som sist?!), ett antal småskrakar; storskarvar förbiflygande ofta i flockar. Strandskata, kustpipare, kärrsnäppa, rödbena, många kentska tärnor, mycket gråtrut, spridda havstrutar m m, men jag studerade dem föga idag.

Jag gick fram till Gunnar Roos men med avsikt helt kort. Han hade förvisso mycket att göra med räknandet och antecknandet, och jag vet sedan länge att man aldrig bör besvara honom i onödan. Idag var det dock fråga om en ev. stipendieansökan. Han sade sig vilja återkomma till den saken nästa höst.

OBS alltså att siffror på antalet utsträckande kan fås från Gunnars protokoll.

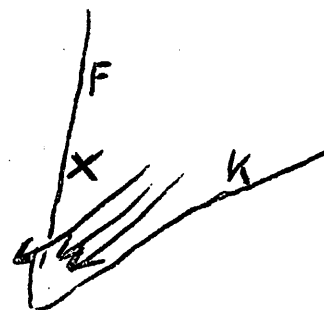
På morgonen gick en lång stund innan jag hörde korsnäbb; nu kom de dock förbi i småflockar flera ggr, insprängda i storsträcket som hela tiden flöt fram utan uppehåll. När jag lämnade Gunnar c kl 0745 hade vi båda intrycket att antalet hade minskat. Men det var fort-

Forts.

1990-09-23 forts.

Farande oerhört starkt, vilket visas av följande:

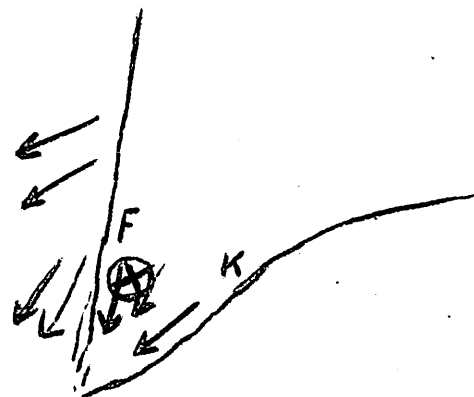
klockan 0817, när jag vandrat ungefär halvvägs tillbaka till fyrträdgården, räknade jag under en minut antalet småfåglar som passerade enligt bifogade skiss, alltså bara de som kom söder om min uppehållsplats, markerad med ett kryss X på skissen. Jag fick summa 920 exemplar. Majoriteten av dessa gick lågt. (Även tidigare, vid studiet av extremt starka småfågelsträck, har jag funnit att de frampå morgonen till stor del går lågt, ~~men~~ både i klart och mulet väder).

Nere över buskarna vid sydsidan var nu tre skator oroliga, flög lågt ner mot Nabbspetsen, i korta ansatser, men vände och for m 1 m mot nordost. Starflockar i sträcket. Ladusvalor. En dubbeltrast nalkas från öster men återgår i stor sväng; det skorrande lätet hörs, och flygsättet studerades. (Har tidigare i sommar fått höra, att arten troligen häckar i skogen rätt nära Falsterbo kyrka!). Småfågelsträck fortfarande kurs 240°. Väder storartat, sol och grant och utmärkt sikt. Själland syns bra, Stevns fyr syns för blotta ögat. Någon person ~~sade~~ sade mig att Møns klint också syntes idag.

Det syns med största tydlighet att småfågellarna konvergerar ner mot Nabben. Se skiss, där min plats är angiven med X.

Men det syns också, att sträck i stor skala går ut, dels som tidigare sagts utanför västra stranden (enligt skiss på föregående sida), dels långt norrut, så att flockarna alltså aldrig kommer närmare fyren än ~~500~~ (ungefär) 500 eller 1000 meter. Dessa anteckningar gjordes kl 0840.

Vid fyren träffade jag mängder av bekanta, och somliga ville höra om dagens sträck och/eller om "hur det började" i Falsterbo. En grupp, ledd av en person som jag så småningom igenkände som Berndt Leube (han fanns redan på 40-talet härnere), fick en redogörelse för läget på den tiden samt besked om den viktiga dagen den 15 september 1939, jämte, naturligtvis, en del kommentarer till dagens sträck. - Jag gick inom fyrträdgården och hälsade på ringmärkarna; de höll just på att märka några svartmesar och föreföll belåtna med dagens fångst.

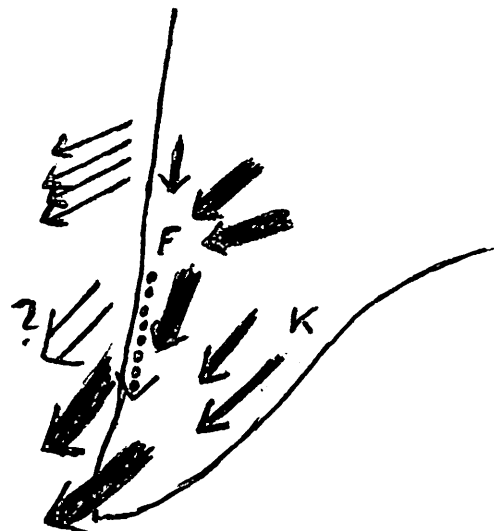
Massor massor av småfågel rasade ut! Sparvhökar fler än förut, men tunnsådda. Inga andra rovfåglar sedda. Jag gick från fyren 0920 och kom till Olympia 0936, högeligen glad och tacksam att ha fått uppleva en morgon sådan som denna.

OBS: Gunnar Roos sade mig att han kanske haft något starkare sträck sedan han började som observatör för c 17 år sedan, men aldrig hade han haft en så explosionsartad början på ett småfågelsträck. Jag talade inte med honom om räkning av fågel eller om troliga antalet sträckare per minut. Han brukar ge siffror i underkant, men å andra sidan är han ju oerhört erfaren och finner och bestämmer även svåra objekt, inclusive småfåglar på kanonhöjd, som med visshet blir förbisedda av de flesta.

Forts.

1990-09-23 forts.

Det skall understrykas, att sträcket c 0845-0915, när jag vistades vid fyrträdgården, mest med obs-riktning österut, ~~framåt~~ fortfarande var gigantiskt. Huvudmängden kom nu långt, (ungefär enligt skissen här) som ofta är fallet frampå förmiddagarna under maximidagar. Det innehöll de arter som redan nämnts. Ladusvala mer än förut, dock ej mycket; och den "smälter ju inte in" i strömmen utan rör sig liksom andra svalor rätt självständigt och i småkrokig kurs. Nu tämligen mycket korsnabb. I sträcket längs väststranden (markerat med ~~punkt~~ punkterad linje på denna skiss) kom mitt ibland småfåglarna en ensam kaja på stadig flykt söderut, det såg egenomligt ut.

Huvudmassan av småfågel kom enligt tjocka pilar, men sträck i stor skala gick liksom förut ut m 1 m långt norrut, alltså norr om fyren (tunna pilar). Mitt intryck nu var dock att majoriteten av småfågelsträcket, i den mån det kunde överblickas från fyren, lämnade land på sträckan fyren - Nabben.

Hela tiden fram till 0920, när jag vandrade bort, kom sparvhökarna mycket glest.

Ett medelålders par, som kom med en del frågor vid fyren, sade att de kört bil från Slågarp hitner och att massor av småfågel setts hela vägen.

- - - - -

Naturligtvis skulle det ha varit av intresse att följa sträckets förlopp vid Nabben eller fyren även

senare på dagen och få flera mätningar av sträckriktningen vid utgåendet, både för småfågel och andra grupper. Men samtidigt som jag ~~kom~~ kände mig lycklig över att ha sett detta sträck fick jag en viss mattighet i kroppen. Det var som om upplevelsen på något sätt "pressat ner" mig, inte till humöret men till kroppskrafterna. Vid frukosten på panget avsåg jag därför att packa ihop mina jordiska ägodelar och ta bussen kl 1045 till Malmö. Men innan dess återkom konditionen, och jag beslöt att gå till Falsterbo kyrkogård och se på sträcket därifrån, i fullt medvetande om att bara en ringa del av antalet småfåglar kunde väntas passera där, jämfört med vad man ser vid Nabben och/eller fyren. Istället kunde man kanske hoppas få se rovfågel ~~kom~~ nalkas österifrån.

Vädret var fortfarande utmärkt vackert, praktiskt taget molnfritt över hela Falsterbohalvön, men långt nere i söder sågs en del stackmoln, och även på stort avstånd i öster började sådana bildas. Vind nästan säkert ungefär som förut, måttlig omkring väst, men på kyrkogården kändes den föga i lä av träden.

Kl 1015 - 1030 gick jag sakta till kyrkogården. Vid ankomsten sågs 2 sparvhökar passera, och småfågel i måttliga mängder sträckte över hela tiden, deras kurs var parallellt med sydkusten.

Två stora sländor av släktet Aeshna sågs, de tycktes precis förena sig in copula i flykten på c 8 - 10 m höjd.

Forts

1990-09-23 forts.

Kyrkogården är omgiven av höga och lummiga träd, men den är rätt stor, och sikten fri, särskilt mot öster; men även söderut, mot havet, är träden låga på en viss sektor, så att man ser även lågflygande flockar av småfågel, ~~men~~ däremot inte fågel längs vattnet.

Jag gjorde omsorgsfull räkning av passerande småfågel klockan 1050-1100 och fick följande resultat: $20 + 9 + 8 + 28 + 7 + 13 + 2 + \text{minst } 7 + 5 + 37 + 19 + 5 + 2 + 13 + 1 + 9 + 1 + 20 + 8 + 22 + 30 + 20 = \text{summa } 286 \text{ ex/10 minuter} = 29 \text{ ex/minut}$. Även sågs och hördes en dubbeltrast, den satt still i hög trädtopp. Trädlärka sannolikt hörd. F.ö. var det bofink med någon inblandning av bergfink och några gränsiskor. - 8 kråkor kom förbi men svängde ner mot stranden, sträckte ej. Alla grå.

1101 1 sparvhök passerar rätt högt

1102 1 + 1 + 1 ormråkar i lugn flykt mot VSV ungefär, rak kurs, högst 100 m höjd, inbördes avstånd c 300 m eller något mer. Mina första ormråkar för dagen.

1102 - 1110 ytterl. 2 sparvhökar. Flock svalor på c 20 ex rundflygande i öster, fortsatte säkert. Ladusvala säkert sedd; troligen var alla av ~~den~~ den arten. Småfågel fortsätter hela tiden. Någon korsnäbb. - Gårdsmyg hörs från undervegetationen.

1117 3 sparvhökar synliga samtidigt rätt högt, en fjärde strax där efter, lägre.

På blommande rabatter letar jag binsekter. På en odlad Chrysanthemum sp. med c 200 blomkorgar, vita med gula strålblommor, ses minst 20 Eristalis sp., nästan säkert var det tenax, utom ett ex.. Även på Tagetes fanns Eristalis i rätt många ex, likaså på Statice armeria (=Armeria maritima), som blommade allmänt på sandiga gräsytor. - Jag observerade att förvånande många insekter var uppe och flög, mest större arter. Vinden var nu måttlig eller frisk.

1120-1130 minst 5 sparvhökar, alla på måttlig höjd. Småfågelsträcket fortsätter, avtar icke.

1130 1 större hackspett faller i närheten. Svalor ses sträcka i motljuset i söder: Flyger lågt, man kan misstänka att de flesta passerar utan att synas.

i Öster på rätt långt håll finns stackmoln, ännu rätt små och låga, men de växer till. Icke en enda rovfågel syns åt det hållet, trots flitig spaning.

1130 - 1140 ytterligare 1 eller 2 sparvhökar. - Småfågelsträcket avtar. ~~Något~~ Något ex av Eristalis passerar mot VSV

1145 c 15 ladusvalor svärmar om varandra i öster, nalkas sakta, är säkerligen på flyttning.

1 ormråk högt, 1 sparvhök högt, 1 sparvhök på lägre höjd

annan ormråk rätt högt:

jag ser ett par Eristalis (tenax) passera nära:

Några stora insekter passerar: Åtminstone 3 tycks vara Eristalis. Därmed 6 sådana nu kommit förbi. Även ett par tre andra insekter, obestämda.

Ett par insekter har flugit åt motsatt håll, m 1 m tydligt.

1151 1 + 1 sparvhökar. - Härligt väder hela tiden. Cumuli växer sakta till i öster men är ännu långt borta

1 sparvhök mycket högt, kurs starkt avvikande, så:

Forts.

1990-09-23 forts.

132

- strax därefter 2 sparvhökar till med denna ovanliga kurs, det ena ex my. högt, det andra lägre.
- 1159 1 Eristalis mot V (rättare VSV, ungefär parallellt med kusten, som vanligt).
- 2 sparvhökar, rimligen av de sistnämnda, kommer in söderifrån och fortsätter på vanliga kursen:

annan sparvhök passerar, kurs 208°, my. högt
1 ormvråk likaså, samma kurs.

- 1202 1 bivråk på rätt låg höjd, blekbrun:
1 tornfalk med rak kurs dito.

2 ormvråkar och 3 sparvhökar, alla kurs 270° (med ett par graders marginal). - Småfågelsträcket nu svagt. Långt uppe i norr kommer en blåhök hanne ad på låg höjd, inte ~~mer än~~ mer än c 50 m över trädtopparna:

Vind nu 220°, den känns svag tämligen här på kyrkogården.

1 + 2 sparvhökar passerar mycket högt

7 ormvråkar och ännu en blåhök hanne ad passerar långt uppe i norr, mycket högre än förra blåhöken:

Småfågelsträcket har avtagit starkt.

Ännu en ormvråk passerar i norr.

- 1223 Minst 3 sparvhökar ungefär rakt över, kurs som vanligt
1 stenfalk rakt över kyrkan, snabbt, ökar vingslags-hastigheten alltmer, förefaller forcera sin flykt men försvinner innan något mera hunnit hända.

ladusvalor nu många.

flera Eristalis, flygriktning som vanligt. Därtill enstaka helt obestämda, rätt stora insekter. Något ex också m 1 m mot öster. Men inalles har jag sett åtminstone 12-13 säkra eller nästan säkra Eristalis flyga ungefär mot VSV och högst 2 sådana åt motsatt håll, intet av dessa två dock säkert bestämt till släktet.

Min vistelse på Falsterbo kyrkogård kom alltså att sträcka sig över c 2 timmar. Jag gick till busshållplatsen, såg en sittande amiral på stenpelare.

- 1248 från Falsterbo } Satt med avsikt gynnsamt i bussen. Över
1350 ankomst Malmö C. } Ljungen nu ett stort molnsjok men fortf. mycket fint väder. Mot detta moln 4 vråkar, nästan säkert ormvråkar, glidande västerut snarast högt. Senare, över Höllvikens samhälle, en kretsande sparvhök, och därefter en lågt ryttlande tornfalk före Vellinge. Slutligen, nära Gessie, en enda ormvråk högt uppe. Därutöver inga rovfåglar trots att himlen föreföll utmärkt lämpad för dem. Möjligen kan de ha gått extremt högt och därför blivit osedda, men detta förefaller föga troligt.
- 1435 avresa från Malmö med pågatåg.
- 1451 ankomst Lund C. Jag tog taxi hem med min tunga packning. En mycket fin exkursion, trots oturen på lördagen.

Forts.

1990-09-23 forts.

(133)

Tillägg:

- a) vid fyren omkring kl 0910 visade fem skator sträck-oro. De flög från nedersta villorna ut till Kolhagen och vidare till fyrträdgården och sågs sedan flyga omkring där, över trädtopparna. Massor av folk stod här och såg på småfågelsträcket, som kom lågt över huvudet på dem. Jag talade med några om skatornas sträck-oro och om svårigheterna att förklara den egenskapen.
- b) listan över vad som rastade på området söder om Nabben och på sandreveln som går ner till Måkläppen är långt ifrån fullständig. Jag såg bl.a. flockar av knölsvan långt nere i söder. Sådana flockar, och enstaka par, flög också flera gånger förbi Nabben och vid något tillfälle mycket lågt över golfbanan. - Även skrattnäs och flera vadararter sågs, men jag studerade dem inte idag.
- c) på hemvägen mot panget kl 0925 sågs en ekorre springa tvärs över gatan, nära torget. Kort därpå ett överkört exemplar. Man kan undra hur starkt populationen på Falsterbohalvön är isolerad från det övriga landets.

- - - - -

Här görs ett försök att beräkna antalet sträckande småfåglar.

<u>tid</u>	<u>rimlig siffra</u>	
0627 - 0700	150 000	} baserat på egna anteckningar. Jag tror inte att dessa siffror är för höga, snarare tvärtom
0700 - 0730	150 000	
0730 - 0800	100 000	
0800 - 0830	60 000	
0830 - 0900	30 000	
summa	490 000	
efter 0900	30 000	
summa summarum	520 000	} baserad på egna obsar från kyrkogården och med vetskap om hur tunt ett fint sträck ser ut när det granskas en eller ett par kilometer innan det kommer fram till fyren/Nabben (se ej minst mina anteckningar från 22 sept!).
förslagsvis avrundat till	550 000	

Alla siffror gäller vad som kunde ses av mig före kl. 0900. Vad som lämnade land mer än c 200-400 meter norr om fyren är inte medräknat. Det blir i dessa fall kinkigt att avgöra vad som "sträcker över Falsterbo", d v s hur sträcket över en viss lokal, i detta fall Falsterbo, skall definieras.

GRck 1990-09-25.

Tillägg: på vandringen från golfbanan till pensionat Olympia räknade jag 96 parkerade bilar (exklusive dem som stod på golfklubbens P-plats). Därtill kom 7 bilar på väg ner mot spetsen. Praktiskt taget alla dessa 103 bilar tillhörde med vissel fågelskådare.

Notiser september 1990

Sept. 6: i trädgården minst 3 lövsångare. Höstsång hörd flera ggr!
 " " Även en amiral; och över Tunavägen rätt nära
 bostaden på Tenorgränden kom en tistelfjäril.

" 7: exkursion till Falsterbo m.fl. ställen med folk från
 Systematiska avdelningen och museet på Zootis. Jag var
 inte ledare; det var en av Universitetet betalad utfärd.
 Mycket lyckad. - Vid Nabben, dit vi gick ner alla i säll-
 skap, såg vi en mink alldeles utmärkt, den sprang öppet i
 solskenet över gräset och över nedersta greenen, var för-
 vånande orädd och sågs av de flesta deltagare.

Vid Ljungen SV hörn, den vanliga obs-platsen för folk
 som spanar efter rovfågel, sågs flera amiraler, de flög
 vid precis samma björkstammar som jag tidigare sett dem
 besöka. Hugo Andersson var med på turen och sade mig
 att dessa björkar säkerligen var angripna av den stora
 fjärilen (eller rättare sagt fjärillarven) Cossus cossus,
 trädödaren. - När vi for österut mot Smygehuk, sågs bl.a.
 en överkörd ekorre vid Böste. - På hemvägen 3 ormvråkar
 vid Holmeja och ytterligare 3 vid Hyby, men fler ej sedda.
 - Falsterbo: mycket vackert väder, men svagt sträck.
 Klockan 1300 kom grågåsflockar från NV till Måkläppen.

11: var vid Falsterbo Fyr kl 1110-1205. For **edit**ner med en
 reporter från Sydsvehska Dagbladet vid namn Cecilia
 Sandahl, detta efter överenskommelse ett par dagar tidi-
 gare per telefon. Även en kvinnlig fotograf vid namn Anja
 Nilsson medföljde, och vid Kanalbron mötte en popmusiker
 vid namn Jalle Lorensen, han var amatörornitolog och en
 trevlig prick. Vi blev intervjuade ganska långvarigt,
 vi såg på sträckande fågel och även på ringmärkarnas
 fångst, som var god denna förmiddag. Vi fick veta att
 intervjun skulle ligga till grund för en stor artikel i
 Sydsvenskan, avsedd att publiceras en söndag om ett par
 tre veckor. Den kom också, mycket stort uppslagen, sön-
 dagen den 14 oktober. Jag tycker att Cecilia Sandahl
 gjorde mycket bra ifrån sig. Det finns visserligen ett
 par små fel i hennes text, men de är små och av under-
 ordnad betydelse. Artikeln bifogas i denna dagbok
 under 14 oktober 1990.

fel →

12: Obsar i Lund. På morgonen 1 gärdsmyg i trädgården.
 Utmärkt fint solsken och nästan molnfri himmel. Jag
 obsade 0845-0920 och 0945-1020 och 1120-1140 men såg
 inga rovfåglar. Senare hände emellertid detta:
 1400-1450 ej oavbrutna obsar, fortf. inga rovfåglar
 1500 solskenet mattas av höga slöjmoln. I väster ses
 tjocka moln. Inga rovfåglar. Cumulusmoln i fjärran
 i öster och sydost.

1510 finner 1 ormvråk kretsande på jättehöjd, den går
 sedan mot S. Över den 2 nästan osynliga fåglar,

säkerligen i realiteten sparvhök, de flyger snarast mot OSO-SO

1514 1 vråk högt, glider mot S
 1517 4 vråkar kretsar tillsammans på jättehöjd, glider sedan mot S
 1518 flock stora fåglar nalkas ■ österifrån, flyghöjd c 400-500 m,
 de kommer nästan rakt över mig, det är storskarvar, 22 stycken, de
 följs i kikaren c 3 km, de flyger nästan rakt mot V, ej mot SV.
 Det har skyat, är nu nästan skugga.
 1525 obsar slut.

Notiser september 1990 forts.

- Sept. 13: tvärtemot prognosen klarnade det inte upp på morgonen, förmiddagen eller middagen. Jag gjorde ärenden på staden, spanade efter rovfågel men såg intet. Först omkring kl 1500 lättade det och blev nästan molnfritt. Och kl 1555 ringde Anders Dahm (som bor helt nära) och berättade att vråkar fanns att se. Jag genast ut: fann 1 + 1 + 4 ex högt uppe, alla gled ungefär mot norr; fann sedan en krets på 11 ex mycket högt uppe och långt borta i öster. (rätt)
- 15: lång exkursion med Eslövsbygdens Naturskyddsförening, bl.a. till Sandhammaren,. Se särskilt protokoll, mycket utförligt.
- 16: obsar från bostaden på Tenorgränden. På morgonen några svartmesar i trädgården.
På middagen c kl 1245 strålände väder
1300-1320 några ytterst små cumuli. Jag ser 1 gråtrut ad kretsande, 1 kretsande sparvhök som sedan flyger m 1 m tydligt österut. Även några glest flygande måsar, delvis kretsande, långt bort.
c 1330 c 23 tranor ses mycket långt bort i öster, mycket högt, glider troligen ungefär söderut. Kort därefter en oerhört högt kretsande rovfågel, ser inte ut som vråk, är kanske örn; långt bort, svår att hålla kvar i kikaren. Därefter 1 my. högt flygande vråk, mot V, kort därefter även 1 sparvhök och ett antal måsar/trutar.
1350-1420 1 glada kretsar, flyger sedan mot N. På avstånd därifrån samtidigt 2 andra glador högt kretsande, glider också mot N sedan. Därefter en my. lång stund utan fågel trots oavbruten och noggrann passning. Slutligen ses 1 vråk som glider högt mot OSO eller SO, och en ungrut glider söderut. Från c 1350 mera cumuli.
lucka (säkert lucka i obsarna c 1420-1510 även om detta inte angivits i kladd-anteckningen)
- 1510 1 ormvråk mot V
1516 1 " " VSV eller SV
1519 1 " " V
1526 1 " kretsar, stiger, glider i allt brantare glidflykt österut
1529 8 kajor ses. Och en trut mycket högt, tycks röra sig söderut(?)
1538 1 trut sedd; kort därpå 2 gråtrutar ad och 4 trutar juv, alla kretsar tämligen högt
1539 1 osäker vråk glider i rak kurs mot SO.
1540 obsar slut.
Enstaka förbiflygande småfåglar sedda flera ggr utan att antecknas. Intet annat sett.

1990-10-04.

Enligt en överenskommelse gjord för ett par tre månader sedan gjorde jag en bussexkursion med c 30 personer, tillhörande något som kallas "Seniorakademien" och är anknutet till Medborgarskolan. Mycket trevligt folk. Men inget bra väder: det var mulet och mörkt, milt, svag vind, men delvis småregn. Och just när vi höll på att avsluta lunchrasten vid Krageholmssjön kom en stört-skur. Start från Lund 0905 från Klemenstorget, återkomst 1445. Just på hemvägen klarnade det starkt västerifrån, det var en rak linje mellan det grå molntäcket och den ljusa och klara himlen därneda.

Vi for Lund - Dalby - Ilstorp (kort stopp, jag gick ut och spanade över Klingavälsåns dalgång men såg bara en glada i fjärran) - Tågra - f.d. Sövdeborgs station (stor gås flock, långt uppehåll här kl 0955 - 1100) - tillbaka till Ilstorpsgården - Snogeholm - Skårby - Krageholmssjöns s ödra ände (lunchuppehåll, medförd matsäck, stopp här 1125-1210) - Sövestad - Eneborg - Ållskog - Nyvångsskogen - Fyledalen (ej stopp! dåligt väder) - Lyckås - upp på väg 20 - Svampakorset - väg 12 - väg 104 - Vombsjöns V sida (stopp c 1340 - 1355) - Vombs ängar - Tvedöra - Lund.

Artlista:

skäggdopping ett par tre ex sedda i Vombsjön

storskarv: ett par ex på långt håll i Krageholmssjön och c 18 ex Vombsjön på fiskepålar som vanligt. Bland dessa bara 1 ex med ljus undersida

häger: 1 ex i bokkrona vid Krageholmssjön, 1 + 1 ex Vombsjön, därtill minst 1 ex sett

sädgås: } fin flock drygt 600 ex
bläsgås: } nära f.d. Sövdeborgs station, se nedan.

gräsand: hundratals i Krageh.-sj. men f ö knappt sedd

ormvråk: bara 1 + 1 sedda, sittande resp. lyftande helt nära

fjällvråk: 1 ryttlade nära Torps gård på hemvägen, men jag kunde inte demonstrera den för deltagarna

glada: 1 Ilstorp och 1 mycket nära och fint sedd vid Ållskog tornfalk 1 ex nära Öved, nära,

men omöjlig att demonstrera fasan rätt många ggr sedd rörhöna: i vattensamling (damm)

50 Dalby, vid nya vägen, såg jag minst 3 ex från bussen, omöjliga att demonstrera tyvärr

vipa: sedd i ringa antal, gles flock nära Svampakorset

skrattnås allmän

fiskmås rätt allmän

gråtrut bl a över Fyledalen ringduva flera ggr men inga stora flockar

sånglärka hörd och sedd bl a vid gåsplatsen

ladusvala påfallande allmän, sedd på många ställen vid gårdar etc etc, dock aldrig i stort antal.

Vid Vombsjön dock många tiotal. backsvala: ett enda ex bland ladusvalorna vid Vombsjön V sida ängspioplärka flera överflygande vid gåsplatsen, etc

koltrast sedd flera ggr

snöskata dito, flock bl a vid gåsplatsen, men bara några tiotal bofink sedd bra men inte i mängder se följande

bergfink mycket allmän. Vid Sövde flygfält lyfte ett my. tät flock på flera hundra ex från ogräsfält, och i skogarna skrämde flockar, visserligen rätt små och m l m uppblandade med bofink, ofta upp från vägen etc.

grönfink sedd flerstädes

stare: bara en liten flock på Vombs ängar

skata flerstädes

kaja } allmänna men idag inte
råka } noga räknade, däremot de-
kråka } monstrerade jag dem ofta.
korp: 2 ex flög förbi vid Skårby, tyvärr omöjliga att demonstrera.

Gåsflocken betade på fält ö om gamla stationsområdet. Beskådades noga och länge och diskuterades flitigt men skrämde aldrig upp. Rikligt med gamla bläsgäss närmast oss, säkert fanns över 100 bläsars kanske flera. Resten sädgäss,. Jag diskuterade även överflygande fåglar av andra arter, liksom på övriga ställen där vi stannade. Detta var tvunget för att ge del-

tagarna hyggligt utbyte. Alla verkade också belåtna och ville delta i en liknande tur på våren. - Bland deltagarna var professor Lennart Minnhagen med fru, f.ö. nästan inga bekanta.

FORTS.

1990-10-07, söndag.

Exkursjon till Falsterbo med universitetets rektor Håkan Westling och hans fru Britt, vidare Sam Erlinge och hans fru Maja, och så naturligtvis min Lena. Det var sol och grant men halv storm ungefär från VSV-SV. Vi möttes nära Dalbykarusellen (som avtalat), startade härifrån 0810, passerade Malmö 0830 och ankom till Falsterbo 0900. Gick i rasande motvind via Fyrträdgården till Nabben, vistades där c 0930 - 1050, gick sedan sakta tillbaka längs (eller på) dynen vid sydsidan. Utbyte se nedan. For sedan till Ljungen och stannade vid "kurvan" vid Ljungens sydvästhörn liksom förra året. Här bjöd herrskapet Westling på jättegod lunch. Fågelutbyte på denna plats ringa, liksom väntat. Vi avsåg sedan att fara hem via Håckeberga för att se på rovfågelaktivitet m m i Skånes inland. Men det blev annat av. När vi passerat Trelleborg och ännu befann oss på stadens östra utfart, körde Sam i diket och kvaddade bilen svårt. I Sams bil åkte hans maka Maja samt Lena. De hade änglavakt, blev omskakade och ömma i muskulaturen särskilt på skuldrorna.

Själv satt jag i Håkan Westlings bil. Vi körde främst. Tittade bakåt och fann att Sams bil ej låg närmast efter oss, föga märkligt förstås eftersom trafiken var livlig och vi just passerat genom hela staden med tät trafik, ljussignaler etc. Men Sams bil kom inte, och vi tyckte oss se att något hänt några hundra meter bakåt. Håkan W. backade dit, något annat sätt var otänkbart eftersom vägen var bred och hade skilda körbanor. Vi fann till vår förfäran att Sams bil stod i diket, mycket illa tilltygad, men alla tre passagerarna stod i vägkanten, tillsynes oskadade. Det dröjde inte länge innan ambulans och bärgningsbil kom susande, och många bilar stannade förstås. Även ~~polisen~~ polis var snabbt på plats. Efter sedvanliga frågor, som inte tog lång tid, blev det färd till Trelleborgs lasarett där ~~alla~~ alla tre inblandade blev undersökta, tydligen mycket noga och på bästa sätt. Bland annat röntgenfotografering av båda damerna.

Sam, som är en känslig natur, var hårt tagen, vilket ju inte är ägnat att förvåna. Han fick telefonkontakt med pojkvännen till en av sina döttrar; denna kom per bil, och efter c tre timmar startade vi hemfärden, som gick genaste vägen, d v s på väg 108 via Haglösa - Svedala - Bökeberg - Hyby - Staffanstorp. Avresa Trelleborg 1530, ankomst Lund 1625.

Orsaken till olyckan föreföll till att börja med gätfull. Ett slag trodde jag att en nedblåst gatlykta (jag ~~en~~ en sådan som föreföll på väg att lossna från sin höga ~~stolpe~~ (tyckte mig se) ~~stolpe~~) fallit helt nära Sams bil och irriterat eller skrämt honom. Men förklaringen var tydligen helt annorlunda. Sam sade att han sedan länge (flera år, tror jag) brukat bli sömnig just efter lunchen. Han hade, efter den rikliga och fina måltiden på Ljungen och efter en stunds körning, helt enkelt somnat. Det var en ~~ödet~~ ödets ironi, att Britt Westling erbjudit oss kaffe på maten men att vi alla tackat nej för att komma iväg utan dröjsmål. Vem vet, kanske skulle en kopp kaffe hållit Sam vaken.

Fågelutbyte:

På nerfärden Lund-Malmö-Falsterbo
tornfalk 1 mellan Lund och Malmö,
och 1 nära Kungstorp

fasan flera sedda ~~allmänna~~
på olika platser Malmö-Falsterbo
skrattmås }
fiskmås } allmänna på fälten

ringduva enstaka ex sedda

stare; flock vid Malmö

kråka }
råka } allmänna
kaja }

taltrast }
rödvinge }
snöskata }
på nervägen sågs
rätt många sträckande
trastflockar, röd-
vinge i (stor?) ma-
joritet. Men vid
Falsterbo intet
sträck!

obest. småfågel, } på vägen Lund-
men mest fink } Malmö-Vellinge
sågs flera sträckande
flockar, men ej där-
efter.

1990-10-07 forts.

Nabben och Golfbanan:

storskarv ideligen sedd, enstaka ex och flockar flygande
prutgås: storsträck! Kom i flockar på c 5 - 40 ex längs S stranden, oftast bara 100-200 m ut, nästan alltid precis lågt, flög lugnt och alls inte sakta mot den synnerligen hårda vinden, som enl. senare besked var 20-22 m/sek. Visserligen svagare närmast vatten, men gässens prestation dock högst anmärkningsvärd. - Jag tog kort kontakt med Gunnar Roos, som sade mig att c 3000 prutgäss sträckt före kl 0900. Själv upplevde vi skattningsvis 300-400 ex på passage. Det hände att flockar fällde på sandytorna som Nabben. En gång såg jag att väl 130-150 ex stod här men lyfte och fortsatte mot VSV (ungefär). Mycket fin upplevelse, särskilt som flockarna så ofta kom nära och i bra ljus. Jag tyckte mig se att en hög procent av fåglarna saknade vitt på halsidorna. Men någon räkning gjorde jag inte. Hoppas Gunnar gjorde det.

gravand: bara ett ex idag!

gräsand: några par och några enstaka ex

kricka fåtaligt sedd

bläsand: jämte prutgås enda art som sågs på sträck. Flera stora flockar passerade, de flesta på längre håll från stranden än prutgässen. Som alltid kom alla flockar österifrån, utanför stranden. Ingen flock "skar" över Nabben eller golfbanan.

knipa: ett enda ex sågs

småskrak: några sedda, flygande och simmande.

ejder: fåtaligt sedd. Intet sträck

strandskata: ett enda flygande ex.

kustpipare: sedd bra, jag såg 2 ex, kanske flera.

kärrenäppa: 5 rastande vid stranden, därtill några små flockar ~~på~~ på passage, precis över vatten.

småsnäppa: 2 rastande nära kärrenäppeflocken.

myrspov: 3 glest stående och plockande på sanden i vattenkanten.

Alla juv eller i vinterdräkt.

gråtrut sedd i ringa antal

skrattmås sedd i ringa antal kentsk tärna: 2 ex flög förbi mot VSV kl 0940, helt nära stranden.

ängspioplärka sedd och hörd över golfbanan

??skärpioplärka: nästan säkert såg och hörde jag även denna art vid stranden.

grönfink: flockar i bestånden av Rosa rugosa.

skata sedd vid Fyren

övrig kråkfågel sedd fåtaligt. Intet sträck av sådana fåglar.

Rasten på Ljungen:

sparvhök: 1 + 1 ex sedda

tornfalk: jag såg med säkerhet tre ex

stenfalk: 1 ex kom norrifrån i full fart i den starka sidovinden, höjd c 75-100 m.

kustpipare överflygande

grönsiska: ensamt ex överflygande

Ljungen - Trelleborg:

knölsvanar utanför stranden. måsar etc., gräsänder.

Färden Trelleborg - Lund på väg 108:

ormvråk: nära södra brynet av Bökebergsskogen 5 ex, och i området Holmeja - Hyby c 10 ex, ~~alla~~ alla sedda från bilen. Vi stannade inte.

fjällvråk: 3 ex, alla på sträckan Trelleborg - Haglösa.

sparvhök 1 ex nära Svedala

tornfalk: ej mindre än 5 ex från Trelleborg till Staßfanstorp.

obest. rovfågel: 2 ex nära Bökeberg/Holmeja. Dessa rovfågelsiffror indikerar betydande antal och eftermiddagsaktivitet!

fasan: sedd flerstädes på hemväge.

vipa: några få nära Trelleborg, men en flock på över 1000 ex på fält nära Hyby.

skrattmås allmän på fälten

fiskmås likaså

ringduva: stor flock på åker nära Svedala

stare flock nära Svedala

kråkfågel mycket allmänna, bl.a. vid Hyby minst 500 kajor jämte mycket råka, även massor av måsar där.

Vädrat på eftermiddagen fortfarande vackert. Skarp sol. Och vinden avtog starkt.

1990-10-08.

Obsade kl 0700-0930 från bostaden på Tenorgränden i härligaste höstväder. Massor av trast var i rörelse i luften: snöskator allmänna, rödvingetrastar mycket allmänna/talrika; koltrastar några få ex sedda. Ofta sågs 20-30 trastar samtidigt, glest fördelade, flygande åt olika håll. En flock rödvingar på c 25 ex flög mot NO.. Möjligen, men alls inte säkert, skedde rörelserna mest mot SV. I trädgården fanns rödvingar och snöskator.

Kl 1110 kom en flock på c 50 bergfinkar norrut över Sandgatan, och kl 1230 en stor bergfinkflock över Tenorgränden, också norrut.

Obsade hemifrån även en stund omkring kl 1500, fortfarande i härligt väder. Fann efter långt letande 2 + 4 + 1 ormvråkar, kretsande på jättehöjd neråt sydost. Även c 25 måsar mest mycket högt, delvis nära vråkarna.

Bekanta på Zootis meddelade att en flock på c 100 tranor kommit söderut kl 1120, just när jag tog mitt förmiddagskaffe på UB.

Och från Falsterbo meddelade Ola Svensson att en oerhörd invasion skett av blåmes, de "fyllde luften som bofinkar", sade han. Även hade nötskrikor anlänt i mycket stort antal.

1990-10-14, söndag.

Bilexkursion med Anders och Karin Dahm till Röstånga Mölla och Gällaberg (Hjällaberg enligt vissa kartor). Från Lund 1055, åter i Lund 1600. Uppvägen längs väg 108, nervägen via Billinge - Hasslebro - Stehag - Gamla Bo - Snogeröd - nya vägen till Gårdstånga - gamla vägen via Östra Torn - Lund. Utmärkt vackert höstväder, mycket milt, solsken men disig luft. Sikt bara några få km. Svag vind.

Det var en finfin tur på flera sätt, men antalet flygande fåglar som sågs vid Röstånga Mölla och på Gällaberg var påfallande ringa: ej en enda kretsande rovfågel, och bara en liten duvflock. Trastar dock aktiva.

Vid avresan från Lund var massor av trast i rörelse, mest rödvinge och snöskata, men taltrast och koltrast sågs ehuru i ringa antal. Över Östra Torn kretsade 3 ormvråkar. På uppvägen f.ö. råkor, ofta förvånande orädda, stod i vägkanten bara 1,5 eller 2 meter från bilen. Nära Kävlinge 1 tornfalk, och nära Asks kyrka en vipflock på c 100 ex. Även några fasaner där i närheten. - Sista biten före Röstånga Mölla for vi på små och trevliga vägar via Tibbaröd. Ankom målet kl 1140. Stora flockar av rödvinge och snöskata sågs, men f.ö. mycket litet fågel.

Vid möllan gick vi en runda uppom dammen, beskådade grisar och höns vid husen, fröjdade oss åt höstfärgerna i skogen, drack kaffe med dopp på verandan, gjorde en del inköp i boden. Därefter färd till Gällaberg, där vi gick en timplång runda, visserligen i sakta fart. Rastade ett slag på ängsmark eftermiddagssolen. Nästan tomt på folk.

Fågel m m vid Röstånga Mölla och på Gällaberg (förkortat RM resp. G):

gräsand: RM summa ett ex i dammen med tamgäss. I stora dammen ovanför möllan däremot icke en enda fågel. Nästan säkert var vattnet där av dålig kvalitet, det tedde sig alldeles grått och ogenomskinligt, vilket syntes särskilt tydligt i avloppet.

ormvråk: RM hela tiden bara 1 + 1 sittande ex.

sparvhök: G 1 ex lågt, på jaktflykt

fasan några sedda

ringduva: kl 1150 kom vid RM en liten flock på 25 ex mot SV. Där-
efter inte sedd, underligt nog.

större hackspett hörd RM

gröngöling: 1 ex sågs och hördes G.

sånglärka GM hörd överflygande

rödhake GM sedd och hörd, även höstsång i solen vid dammen

FORTS

1990-10-14 forts.

rödvingetrast ytterst allmän, oftast i blandflockar med snöskator.

Flockar glesa, storlek 20-75 ex. RM, G.

snöskata mycket allmän, se föreg. RM, G. Även någon stor flock.

taltrast sedd några ggr, men uppträdde inte i stort antal i flockarna

koltrast sedd

talgoxe, nötväcka, sävsparv sedda RM. bofink sedd RM och G

bergfink: liten flock c 20 ex överflygande vid RM just när vi anlönt;

annars inte sedd, underligt nog.

grönsiska ensamt ex G, pilfink ensamt ex i kärrvegetationen vid RM

nötskrika bara hörd RM, 1 ex sågs G

kaja, råka, kråka sedda vid RM, även i flock på fälten i närheten.

corp hörd upprepade ggr G

stor blå trollslända av släktet Aeshna flög vid stora dammen RM

Trots mycket flitig spaning i stort sett hela tiden kl 1200-1500 sågs inga kretsande rovfåglar. Troligen dålig termik, "tungflugan luft" som Erik Rosenberg skriver någonstans. Rätt starkt dis kvarstod hela dagen.

En del svamp studerades under dagen, men ingen riklig förekomst.

Anders och Karin Dahm känner svampar väl. Vi såg bl.a. sammetssopp.

På återvägen (färdväg se föregående sida) sågs :

gräsand i betydande antal i Rönneån vid Stockamöllan

snöskata: vid Östra Torn, strax före hemkomsten alltså, såg jag en alldeles ovanligt stor flock på ren åkermark. Flocken var faktiskt kilometerlång. Den lyfte delvis för bilen. Delvis stod fåglarna tätt, delvis glest. När c 500 ex hade lyft, satt minst 2000 ex kvar!!

På kvällen i Lund var det fortfarande mycket gott om trast.

1990-10-15.

På morgonen likaledes mycket trast i Lund. Det var tät morgondimma. men från omkring kl 0945 blev det sol igen.

1990-10-22.

Jag gick från Ekologihuset 1235 i fint höstväder, djupblå himmel. Stannade vid Draco för samtal med en kollega som jobbar där; jag möter honom ofta men har tyvärr glömt hans namn. Vi spanade uppåt och fann, på mycket stor höjd, en sakta kretsande kungsörn juv. Högt uppe förvisso, men den stora vita fläcken på vingens undersida syntes bra, likaså den vita stjärtbasen när den en gång lade sig snett i luften. Rätt nära kretsade en annan rovfågel, som absolut var en mindre örn, art dock fullkomligt hopplös, ty kikare hade jag inte med mig. Dessutom en tredje kretsare i närheten, nästan säkert en ormvråk. - Fortsatte obsandet till 1320 men såg intet mer.

Hvilkomman kl 1330 obsade jag oavbrutet till 1400, såg på denna halvtimme bara en kråka tämligen högt och kort därpå en lågt kretsande sparvhök, som dock vann höjd rätt raskt under långsam förflyttning mot norr. Ett par gulsparvar flög över kl 1342. Därefter noll. Men i trädgården sågs 1 blåmes, 1 rödhake och 1 skata. Ett fåtal överflygande trastar, rödvinge och snöskata, noterades också. Flög åt olika håll. OBS att blåmesen denna säsong varit oftare att se i trädgården än talgoxen. Av gammalt har det brukat vara tvärtom.

1990-10-23.

Besökte Krankesjön. Buss ut, ankomst vanliga platsen vid Kvinne-
vad kl 1040. Gick söderut på gamla järnvägsbanken. Väder: utpräglat
höghtrycksläge. Utbyte:

svartmesflock i furet. Även en
entita. kråka och kaja vardera
några överflygande. Flock drygt
10 råkor på avstånd. Flock 12
gråsiskor mot N, faller i björk.
bofink s och h överflygande.
Några trastar mot Ö.

Djupblå himmel, molnfritt, men
massor av flygplansstrimmor,
minst 18 synliga i olika stadier
från pin färsk till mycket ut-
flutna. Vindstilla, ej ett löv
rörs, dock kommer en svag pust
från SO.

Inga högkretsare att se, men
en glada flyger lågt norrut.
En sävsparv lyfter från gräs på
kanten av banvallen, faller i
björk, lockar.

1100 annan glada kretsar i S,
stiger till måttlig höjd,
glider mot NO. Gulsparv
flyger över.

1112 en ormvråk kretsar på mått-
lig höjd, stiger rätt högt.
1 ungtrut, stor och kraftig, mot
NO-NNO. 1 kråka tycks sätta kurs
mot vråken men blir hårt mobbad
av en sparvhök. Vråken blir läm-
nad ifred. - Jag går sakta söder-
ut, spanar mot skyn hela tiden.
Ser ingenting (utom nyssnämnda
vråk ett par ggr). 2 sävsparvar
i buske på torr mark. 1 gråsparv
sitter i björktopp, ses och hörs.
Ses mycket sällan på det sättet
och i denna terräng. Gråsiska
hörs, gulsparv likaså.

1127 15 sidensvansar flyger
snabbt och lågt mot SV.
koltrast s. Några rödvingetrastar
i strandskogen vid Kr NO.

1130 ankomst tornet. Stjärtmes-
flock i strandsnåren, jag
ser minst 5-6 ex men fler finns.

1135 upp i tornet! En ladusvala
överflygande. Gärdsmyg h.
1 nötskrika flyger mot SV över
vassen.

1152 29 + 5 + 70 + 20 + 9 +
c 25 (summa c 158) sädgäss
kommer österifrån, faller i sjön.
1 häger ad ses, annan häger h.
Jag räknar 56 svanar ad och minst
13 juv på sjön. Juv svårsedda.
Är knölsvan, men några långt
borta ej kritiskt bestämda.

141
på NK (=närmsta klarvatten) ses 35
sothöns och några få brunänder ♂♀.
Längre ute ligger massor av sot-
höns glest. Bland dessa ses en
krickflock, skedand ♂♀, gräsänder,
många spridda viggas, flera knipor,
några skäggdoppingar. - 1 ormvråk
på måttlig höjd, den skriker. Andra
rovfåglar ses inte.

Totala antalet fåglar på vattnet
svårt att räkna, men siffran blir
mellan 1200 och 1500, varvid dock
flockarna längst bort i väständan
icke inkluderats. Ännu 1 nötskrika
mot SV över vassen i sydosthörnet,
den medför ett ollon. Grönfink. -
25 fiskmåsar faller i sjön; antalet
stiger till c 90.

1205 måsarna bryter upp, dock tro-
ligen ej alla. 2 salskrakar,
honfärgade, faller på NK. Tidigt
datum. Nötskrika skriker länge,
ses, men orsaken till oväsendet
ses ej. Flock c 50 kråkor.

Antalet ändrar på sjön är nog omkring
10 procent av antalet sothöns.
Jag hör ett fint "ping", det låter
som pungmes, men det upprepas inte,
och säker blir jag inte. Spillkråka
hörd. Enstaka råkor och kråkor ses
flygande. 1 ormvråk lågt mot Ö,
börjar kretsas. Kanske orsaken till
att nötskrikorna väsnades så!
Större hackspett h. Ängsdiplärka h.
Annan ormvråk kretsar lågt över
Silvåkraskogen.

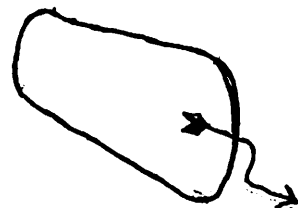
1210 Den sydostliga vinden friskar
gärdsmyg h. 25 gråsiskor kom-
mer snabbt mot Ö.

1216 1 spillkråka mot NO, kommer
alldeles förbi tornet, 25 m.

1218 ännu en spillkråka på samma
sätt, avstånd fem meter!

Vinden friskar avsevärt, är c SO

1222 26 + 8 sädgäss bryter upp
från sjön, flyger ungefär
mot SO-OSO enligt skiss:

Ute i en vassrugge ligger nu 10
eller 11 knölsvanar ad my. tätt.
Utanför norra stranden ligger däre-
mot 24 svanar glest spridda.

FORTS

1990-10-23 forts.

en skata ses, den flyger över sjön ungefär mot NNV.

1228 110 sädgäss bryter upp,

flyger mot OSO. Precis samtidigt kommer 20 + 9 sädgäss österifrån; flockarna möts över stranden. Okänt fågelläte hörs flera ggr, det måste vara en småfågel, låter "ping", fin ton men med tydligt "anslag" eller tydlig "stöt" i inledningen.

Art helt oklar för mig. Jämför ovan. - 1 skata flyger söderut rakt över sjön. 1 fjällvråk kretsar på medelhöjd över sjön, glider sedan österut.

Vinden är ännu mycket måttlig, men massor av löv blåser av från björkar etc. 1 skata kommer i störtlöft och faller i den stora pilbusken ute i vattnet. Jag ner från tornet.

1250-1305 kafferast vid rastplatsen (=där Nicolins stuga låg förr i världen).

Över sjön kretsar 2 glador, 1 ormvråk och 1 duvhök. 23 kajor flyger mot N-NNO mycket högt och glest. 30 sädgäss mot öster, de kommer rakt över mig. Fasaner hörs, skrämde.

1305-1352 jag går tillbaka

samma väg. Samma jättefina väder. Vind my. svag.

2 korsnäbbar mot N - NNO. Sävspärv ses på samma plats som på nervägen. 3 ängspiplärkor på den fina gräsytan med sandvegetation. 4 hämpingar mot S. Gärdsmyg h. Större hackspett h.

Trots oavbrutet letande finner jag inte en enda högkretsare! En tornfalk kommer lågt, ryttlar, "står" på den lätta vinden mot O eller SO. (Alltså: fågeln ryttlar med huvudet åt det hållet. Vinden är omkring SO).

Nu vid tallungen närmast Kvinnevad, : plötslig oro, svartmesar varnar häftigt, snöskata likaså, kanske även grönsiska. Orsak: en spärvhök kommer i full fart inne mellan trädkronorna (som sluter rätt ordentligt tätt). Ovisst om den tog byte. En ormvråk lågt.

1355 framme vid busshållplatsen.

Fasan h. Enstaka kråkor.

1 blåmes i björktopp; 1 tornfalk my. lågt mot S. 1 ormvråk lågt kretsande.

1410 bussen kommer, och går

1412 1 ormvråk uppskrämd

1416 40-50 skrattmåsar på plöjnad vid ån nära Revinge.

1419 1 glada kretsar lågt nära Hunneberga.

c 1425 Flyinge hästcentrum: fem fasantuppar på betesmark nära husen.

c 1430 nära S Sandby 2 vipor på fältet. Kort därefter en spärvhök, säker hanne, mycket nära över fälten och bussen.

1990-10-24.

Lika fint väder som igår. Jag gick från stadens centrum sakta hem via Botanicum - Tunaparken. Tid c 1115-1215. Ingen sträckande fågel sedd trots efterforskningar. Men i Botanicum på Aster amellus, (som kallades "brittsommaraster") satt flera ~~mm~~ Eristalis tenax, möjligen dessutom någon liknande art. Den rad av Tagetes, som vid förra besöket hyste några få Eristalis(tenax), var nu borttagen. - Vid bostaden på Tenorgränd en ensam korsnäbb.

1990-10-27, lördag.

(143)

Efter en lång period med vackert väder kom omslaget idag, alldeles som det förutspåts. Det var mullet och disigt och blev lätt regn framåt 12-draget. På förmiddagen, före regnet, hörde jag ilskna skorranden av kråka: den flög sakta förbi, närgånget attackerande en sparvhök. - Kl. 1307-1325 gick jag till Ekologihuset. Nu mycket lätt regn, mullet, disigt. En stor flock sidensvans kom tvärs över vägen med sydlig kurs; flocken var relativt gles, hördes på långt håll, bestod av flera delflockar, summa c 140-150 ex. - Efter en kort stund på mitt arbetsrum gick jag tillbaka hem kl 1345-1430 (med uppehåll i affären). Då kom, nästan över Ekologihuset, en flock sidensvans mot söder, antal ex drygt 100. Och en stund senare satt en ovanligt stor flock i träden där motorvägen korsar vägen till Östra Torn. De var oroliga, lyfte en gång mycket snabbt, det såg ut som en stor starflock. Ungefär 70-80 ex for bort, de övriga fällde i trädtopparna (två träd!) på nytt. Dessa fåglar räknades noga, det var c 230 ex.!! De satt i precis samma träd som omtalas i min dagbok för 1990-02-07; även då satt en ovanligt stor flock sidensvans i samma trädkronor. -

Över Lund, under mina korta promenader enligt ovan, sågs trastar, rödvinge och snöskata, i rätt små och glesa flockar, men åtskilliga sådana flockar sågs. Vid hemkomsten hördes korsnäbb, och 3 ex flög snabbt och lågt mot SV-VSV. Under oktober har korsnäbb setts och/eller hörts bara några få gånger, detta i klar motsats till läget under augusti och september, då sådana obsar var mycket vanliga här vid bostaden och när jag gick till eller från Ekologihuset. Hela tiden, ända från augusti, har det emellertid nästan alltid rört sig om enstaka ex eller 2 eller högst 3 tillsammans. Alltså inte flockar på passage så som man ser dem i Falsterbo.

1990-10-28, söndag.

Huvudsakligen mullet fram till efter kl 12, men sedan bröt molntäcket upp samtidigt med att vinden, som var ungefär SO eller SSO, ökade avsevärt. Jag gick på Hardebergaspåret österut och tillbaka samma väg, start 1305, åter 1415. Därvid till stor del solsken. Över villakvarteren ofta glesa flockar av rödvingeträst med viss inblandning av snöskata; flockarna mest på 15-25 ex. På stubbåker närmast öster om villaområdet en flock snöskata på minst 450 ex, och någon km längre österut ännu en sådan flock, minst 300 ex. Den förstnämnda flocken var kvar när jag gick hemåt; därför vet jag absolut att det var två olika flockar. En domherrehona kom flygande och fällde i en ask som bar rikligt med frukt. Över fälten på långt håll en del kråkfågel, småflockar av kajor flera ggr, något tiotal råkor, spridda råkor. Och långt bort över fälten en rätt ljus ormvråk, svårt förföljd av svartfågel och ett par tre skator. Denna vråk var särdeles ljus undertill, med fjällvråkslik teckning på undervingarna. Ovansidan inte nämnvärt ljusare än normalt, men vid stjärtbasens mitt syntes en väl avsatt vitaktig fläck, ungefär trekantig, med spetsen bakåt. Den teckningen har jag sett många ggr förut. - Över fälten 2-3 fiskmåsar ad och 4-5 skratmåsar varav någon ej utfärgad. Alla helt lågt. Över golfbanan, när jag stod vid vändpunkten kl 1345, visade sig en fjällvråk, den kretsade rätt lågt och drev med vinden snabbt norrut. Utöver detta bara några koltrastar sedda, och troligen hade jag en eller två taltrastar också. Underligt att sånglärkan uteblev helt; jag har haft mycket få sådana denna höst. - Hagtornsbuskarna utefter "spåret" och andra gångvägar i villaområdet bär mycket riklig frukt. Inga sidensvansar på promenaden, men i morse flög en flock på 15-20 ex över huset.

1990-10-29.

Mulet och regn hela dagen ända till mörkrets inbrott, då det hastigt blev rätt klart väder med månsken och god sikt.

Jag hade diverse ärenden till fots i staden på f.m. och middags-timmarna. Omkring kl 1130 kom en stor (men rätt gles) flock sidensvans över gamla lasarettssområdet mot S eller SV, antal ex minst c 75, men troligen såg jag inte hela flocken. Någon timme senare gick jag i östra utkanten av Östra Torn, nära konsumbutiken och vidare längs gångvägarna kantade av tjock och högväxt hagtorn. Här lyfte rödvingetrastar, visserligen rätt glest, men på en sträcka av många hundra meter. Säkert c 150 ex sedda, uppblandade med ett antal snöskator. Nästan säkert såg jag också två taltrastar. Och koltrastar finns alltid i detta område.

1990-10-30.

Gick till Ekologihuset c kl 1100, hörde sidensvans minst 2 ggr på vägen men såg dem inte. Även på återvägen någon timme senare hördes sidensvans, och domherre hördes just när jag kom hem.

Denna dag fyllde jag 77 år. Alla mina syskon ringde och lyckönskade, likaså min dotter Lisen, som avsåg att komma upp med en gåva inom kort. Och Lena gav mig bl.a. en liten skål av olivträ, mycket tjusig, vidare en papperskniv i trä och en kasset med skön och rogivande musik. Sist men icke minst lagade hon en härlig middag: kall lammstek med legymer och tunna pannkakor med plommonsylt. Pannkakorna säkerligen eftersom jag nyligen yttrat att den desserten smakade mig.

1990-10-31, onsdag.

Vid middagstiden en sparvhök kretsande över Tenorgränd, i rätt frisk vind. Ett slag, visserligen bara kortvarigt, "stod" höken faktiskt mot vinden, så att man kunde säga att den ryttlade m l m tydligt några sekunder. - Sparvhökar har på senaste månaderna setts några gånger över Tenorgränd.

1990-11-02 och -03.

Sällsamt mellanspel! Vänersborgs Söners Gille förlänade mig guldmedalj för min bearbetning av Axel W. Erikssons fågelsamling, hopbragt huvudsakligen åren 1875-1890 i nuvarande Namibia. Samlingen finnes på Vänersborgs Museum, och min bearbetning publicerades år 1955 i serien South African Animal Life, vol. II, p. 426 - 576. Av två skäl skrev jag ingen noggrann dagbok vid detta tillfälle:

- 1) förhistorien är högeligen märklig, och jag kände mig inte mogen att ge en god redogörelse, och
- 2) inga naturobservationer gjordes på denna resa.

Men nu är upplevelserna renskrivna! Se dagboken för 1991-08-25 och -26.

1990-11-05.

I årtal har det varit på tal mellan Carin Ehrenberg och mig, att jag skulle hålla ett föredrag, exempelvis om mina Afrika-år eller om mina flyttfågelobsar, inför en förening som heter ungefär: Älmhult och Osby Humanistiska Förbund. Men jag har med beklagande funnit saken allt svårare, jag känner mig osäker, och det är som om den gamla rutinen försvunnit. Med sorg i hjärtat svarade jag nej men gav samtidigt Carin rådet att vidtala min efterträdare, Sven-Axel Bengtson. Det gick fint! Och ikväll höll han ett föredrag om sitt arbete på Färöarna. Det skedde i en samlingslokal i Älmhult. Dessförinnan var han och Lena och jag Carins gäster vid en middag på Kärrnäs. Det var ett alldeles utmärkt föredrag; antalet åhörare var långt över medeltalet, och alla var storbelåtna. Efter föredraget en kaffestund med frågor från publiken och svar av Sven - Axel. Därefter måste han tyvärr fara söderut redan samma kväll. Men Lena och Carin och jag for till Kärrnäs!

1990-11-06, tisdag.

(145)

Lena och jag bodde över på Kärrnäs. Frukost rätt tidigt på morgonen. Utmärkt klart och fint väder, lugnt, rimfrost. En flock på 11 domherrar fällde i toppen på en hög lönn vid gården; det var en av de största flockar jag sett på senare år! - Vi for in till Älmhult alla tre. Jag avstjälptes vid stationen tillika med packningen, däri inräknat den honung vi köpt igår, det var 10 burkar à 700 gram. Carin och Lena fortsatte per bil till Killeberg, där Lenas dotter Kristina arbetar. Mitt tåg till Lund avgick 0924, ankom Lund 1040. Tog stadsbussen hem. Vid bussens ändhållplats på Östra Torn en flock på c 25 sidensvansar i trädtopp; en annan flock på c 35 ex kom över, alla flög bort ~~snabbt~~ så när som på 5 ex som kom tillbaka och fällde, högst orädda; de satte sig så nära att jag inte kunde fokusera min kikare på dem. (På bussen hade jag just träffat Frans Wickman, som på 60-talet var professor ~~innan~~ på geologiska avdelningen på Riksmuseet. Han berättade att han denna morgon haft en mycket stor sidensvansflock vid Linero, säkert "ett par tre hundra", sade han).

Jag gick hem, vilade, läste tidning, var även ute i trädgården i det intensiva solskenet. Vid ett tillfälle kom en mycket stor och långsträckt, visserligen rätt gles, flock sidensvans förbi i snabb flykt mot ~~väst~~ VSV-SV, alldeles lågt, antal ex allra minst 140-150.

Lena kom vid 3-tiden. Kristina hade varit i god form och hållit på att ordna en utställning av slipade halvadelstenar m m. Hon jobbar på en plats som heter Soligården.

På kvällen var det sammanträde i Fysiografiska Sällskapet. Anders Dahm kom och hämtade mig; vi vandrade ner till Palaestra, där mötet började precis kl 1830. Därvid förekom föredrag av en ung medicinare vid namn Anders Grubb; han är son till professor Rune Grubb, och titeln på hans ämne löd: Från gen till hjärnblödning. Jag är helt övertygad om hans gedigna kunskaper, men hans ~~framförande~~ muntliga framförande var - hövligt uttryckt - svårbegripligt. Här ett avsnitt, visserligen inte ordagrant men alls inte det ~~framförande~~ dunklast framförda: "... muteras beta-amyloidcystidindementas buffra med någon spinalacetatantiproteas och sprutas in i ur mushonor uttagna nybefruktade ägg, som inplanteras på nytt och då finner man, precis enligt våra beräkningar, att prostatin-C-imitatorn icke påverkas av amyloidos-budbärare av antitetiska hormoner som nersyntetiseras med cystidin B, extracellulärt, dock ej i hushållsgener, vilket naturligtvis är otur; det kan dock motverkas ~~av~~ genom inhibition av anti-serumsekvenser i dubbelmuterade, inhiberade och inaktiverade, kongo-rött, brunaktiga band varav en procent har amyloid eller snarare mitosbetablockader, dock även cystidin C i lätt modifierad form. Som härav framgår, minskar riskerna för snabbt insjuknande för personer under 25 år från 0,0030 till 0,0023 promille, en högeligen ~~signifikant~~ signifikant förbättring som synes ". Även det tillhörande bildmaterialet var mestadels onjutbart, delvis på grund av att de flesta siffror och bokstäver i tabellerna var oläsliga.

Efter föredraget blev det internt sammanträde där nämndernas förslag till årets stipendier ur Sällskapets fonder behandlades,. Med andra ord: de fastställdes undantagslöst i enlighet med nämndernas förslag. Den utdelade summan blev 3 990 800 (tre millioner niohundra nittiotusen åttahundra kronor) enligt min addition, som visserligen gjordes ~~hett~~ snabbt. Efter ett par snabbt avklarade val (bl.a. omval av sekreteraren Sten Åhrland, en stor hederssprick) övergick vi till måltiden i pelarsalen. Anders Dahm deltog tyvärr inte, han skulle ha kurs nästa morgon. Jag kom att sitta intill Sam Erlinge och Ulfur ~~Arnason~~ Arnason, vid kaffet även Stig Radner. Vi hade en fin kväll, givande samtal i många ämnen! Och jämte von Friesen och Fröberg fick jag lift hem av Ulfur.

Arnason: genetiker, specialist på bl.a. valar, rolig och frejdig islänning. Radner: medicinare, i ungdomen god vän till min bror Johan. von Friesen: fysiker, fyllda 80 men alltjämt pigg. Fröberg: matematiker, klipsk säkert, men ~~hård~~ hård natur om jag sett rätt. Jag trivs särskilt väl med Arnason och Radner; de två andra känner jag inte nära.

1990-11-08, torsdag. reste Lena och jag

Omkring kl 0900 ~~resten av dagen~~ med pågatåg till Malmö för att behandlas av vår akupunktör, Mary Andersson. Härligt höstväder. På vägen in mot Malmö stora flockar av svartfågel, mest kråka och råka, uppskrämda. Även en flock på över 100 snöskator uppskrämd invid järnvägen. På håll stora måsflockar.

På återvägen mot Lund kl 1140 en tornfalk vid Sjölanda, lyfte från buske nära järnvägen; kort därefter en mycket stor och tät flock av nästan enbart skrattmåsar efter harv nära Åkarp. Några fiskmåsar och på avstånd någon ungtrut. Medelstor flock snöskator nära Hjerup. Kråkfågel som ovan ungefär.

Jag var på Ekologihuset c 1215-1415. Satt mest på rummet men vid tillfällig vistelse utanför huset sågs en flock på c 20-22 sidensvansar, de kom mycket snabbt och lågt och rakt med kurs ungefär mot VSV. Tunn och fin kör av läten hördes från flocken.

Kl 1430, när jag vandrade hem, kretsade en sparvhök rätt högt uppe i det intensiva solskenet. Ett par minuter senare hördes ivriga men inte alltigenom lättbestämda mesläten från småträd och buskar i en tomtgräns. Det befanns vara svartmesar, minst 6-7 ex, utomordentligt orädda, ett par ex fällde på 1-2 meters avstånd. ~~En~~ Flocken koncentrerade sig till en rätt liten men tät tall; jag skakade den i förhoppning att någon uggle skulle flyga ut. Så blev inte fallet. Men svartmesarna i tallen flög inte heller ut!!

1990-11-09, fredag.

Huvudsakligen sol och grant väder, men ett par gånger blev det dimma, som dock rätt snart löstes upp. Jag var på Ekologihuset c kl 0920-1320. På hemvägen, i utmärkt fint väder, såg jag en flock på c 45 sidensvansar snabbt flyga österut. Dessförinnan, vid kortvarig vandring till kaféet på UB, sågs och hördes enstaka sidensvansar; ett ex fällde i de höga träden vid UB.

1990-11-10.

Mulet, lugnt, intet regn. - Jag arbetade kl 1400-1620 utanför huset: tog bort den marktäckande buskvegetationen på en yta som skall ~~asfalteras~~ asfalteras på trottoaren. Vid två tillfällen, med någon timmes mellanrum, kom flockar av sidensvans överflygande: först en stor, gles flock på c 80-90 ex, i mycket stor båge över villakvarteren, senare en liten flock på c 15 ex som tycktes fälla på avstånd. Dessutom hördes sidensvans ett par tre gånger.

1990-11-11.

Klockan 1450: c 200 sidensvansar sitter i högsta trädet i västliga änden av gamla bebyggelsen i Östra Torns by, precis samma träd som anges i min dagbok för 1990-02-09 klockan 1445. Fåglarna flög - precis som den gången - snett neråt över vägen till hagtorsbeståndet på vägens södra sida! Jag stod tillsammans med Lena vid busshållplatsen och studerade dem. Väder grått och mulet, milt. Jag skulle vidare ner till Falsterbo. En dryg halvtimme senare, kl 1525, när jag väntade på tåg vid stationen, hördes sidensvansar i diset upprepade ggr, och slutligen kom en flock på c 15 ex rakt över bangården på låg höjd, ungefär mot öster.

Jag hade beställt rum på Falsterbo Fågelstation. Där är folktomt nu, så när som på en kvinnlig studerande, ~~en~~ Sophie Ehnbohm, som arbetar med rödhakens flyttning, skillnader i strategi (som det numera heter) mellan ungfåglar ~~och~~ och äldre fåglar, och mellan beteendet i inlandet och på kustlokaler. Trevligt ämne, tycks det. Vi samtalade en del på kvällen, dock mest om vad som hänt ifråga om dagsträck och ringmärkning på sista tiden. Flickan har fört flitig dagbok om ornitologiska händelser i trakten. Detsamma har gjorts även av dansken Klaus Malling-Olsen, men han hade återvänt till Danmark idag.

1990-11-12, måndag.

(147)

Falsterbo. Jag steg upp tidigt, det var kolmörkt, jag lagade min frukost, läste sedan en stund, fann att dagen börjat gry, gjorde mig snabbt redo, ut 0715. Svagt duggregn, stilla och milt väder, men grått och mörkt och disigt, sikt c 2-3 km; vissa stunder kunde dock landskapskonturer ses svagt på 5-6 km avstånd. Jag vandrade ner längs södra stranden till Nabben. Gunnar Roos på passning förstås; han sköter detta jobb t.o.m. 20 november. Därmed slutar obsarna för säsongen. När han sköter obsarna, skall han inte störas; detta är välkänt och respekteras av de allra flesta. Men när sträcket är svagt och Nabben m 1 m tom på folk, har han ingenting emot att få sällskap en stund. Idag var han ovanligt meddelsam och berättade flera roliga saker som hänt under hösten. Han och jag har förresten alltid varit goda vänner.

Jag gjorde en del mätningar av sträckriktningen på utgående flockar. OBS att jag inte räknade sträcket (men det var avgjort fattigt). Jag antecknade:

- 0810 30 grönfink ut, kurs 193°. - Drygt 10 rastande ejdrar, c 15 småskrakar flygande, 6 knipor också flygande. 2 kråkor på sanden. Omkring 50 gråtrutar också rastande där.
- 0831 c 18 småfåglar ut högt, oväntat högt i det disiga vädret. Steglits hörs från flocken, men troligen ingår även grönfink däri. - 2 hägrar rastande på revel på avstånd. 1 strandskata sedd, och en flock på allra minst 150 kärrsnäppor. Massor av mås, allra mest gråtrut.
- 0844 c 65 obestämbara småfåglar ut högt i regndiset, kurs 188° 6 starar ut. Skrakflock på c 10 ex lyfter, det är 3 storskrakhannor i teten, därefter 1 storskrak hona (eller möjligen unghanne), därefter c 6 småskrakar, hannar och honor. Mycket sällan man ser ~~den~~ dessa båda arter tillsammans i en flock; och storskraken är för övrigt avgjort sparsam i Falsterbo hela hösten. (En annan and, om vilket detsamma gäller mycket tydligt, är brunanden). - Mistluren tjuter.
- 0859 c 35 vinterhämlingar ut, kurs 188°. Flock c 30 obest. småfåglar också ut, högt trots vädret. Kurs nästan säkert densamma som vinterhämlingarna.
- 0908 13 starar ut, kurs 208°. - Flera strandskator på sandflatorna söder om Nabben, de är delvis täckta av ytterst grunt vatten, bara en eller annan centimeter. En ensam skarv drar förbi, och enstaka skrattmåsar ad hib och fiskmåsar ad ses flyga.
- c 0920 en sparvhök upptäcks förvånande högt, den reser ut, kurs 179°. OBS kursen idag!
- 0930 jag lämnar Nabben, går till fågelstn, ser intet utom c 200 gråtrutar på sanden, det är allra mest ad i vinterdräkt, och de är oväntat orädda.
- c 1000 3 nötskrikor i samhället, nära varandra. Domherrar ses och hörs flera ggr. Korsnäbb hörs några ggr, men bara enstaka ex eller kanske 2-3 ~~ihop~~ ihopa. Se även artlistan nedan.
- - - - -
- 1300-1430 långsam rundvandring i samhället, mest i trädbevuxna området öster om kyrkan etc., och en bit öster därom. Väder: det förblev mulet men lättade sakta, ~~blev~~ blev något bättre sikt. Torrväder, och nästan lugnt. - Jag förberedde mig att laga kvällsmål men blev inbjuden att delta i måltid tillsammans med Sophie, Lennart Karlsson och hans fru Karin Persson, deras lilla pojke Måns och deras späda dotter Maja, samt Göran Walinder. Jättetrevlig måltid: spagetti med tomat- och köttsås, och litet rödvin. Och före maten ~~en~~ whisky (Queen Anne).

Total artlista se nästa sida.

- x) Maja, 8 veckor gammal, intresserade sig dock enbart för den diet, som passar bäst vid den åldern.

FORTS

Artlista:

storskarv: bara ett ex sett!!
 häger: 2 ex stod i sällskap på sandrevel utanför fyren.
 Gunnar Roos berättade att ett tredje ex finns i trakten.
 gräsand: bara några få sedda
 vigg: någon mindre flock sedd
 bergand: en flock på c 15 ex flög mot V när Gunnar och jag stod tillsammans
 ejder: bara en flock på c 15 ex (alfågel: Gunnar såg ett ex i en blandad andflock, jag såg inte denna flock)
 knipa: en flock på c 8 och en på c 10 ex flög västerut, säkerligen sträckande. Därtill c 5 ex i vattnet utanför Nabben
 småskrake: småflockar på c 5-10 ex flög förbi rätt många ggr, delvis åt olika håll.
 storskrake: 3 hannar ad och 1 hona eller kanske hanne juv i flock med småskrakar. Se föregående sida. Sällsynt syn!
 sparvhök: ett enda ex sträckte ut på oväntat stor höjd
 strandskata: jag såg summa 6 olika ex, alla rastande på sandytorna.
 kärrsnäppa: flock på c 200 ex rörde sig över sanden i söder, fällde, delade sig, etc. Sågs flera ggr på morgonen
 skrattnås: bara enstaka sedda, jag såg enbart ad i ~~östra delen~~ vinterdräkt.
 fiskmås: några få ad sedda

Tillägg:

Vid kort vandring nära fågelstationen såg jag även:

större hackspett, hona, hårt hackande på gammalt pilträd, blåmes,
 en sparvhök som kom ytterst lågt och snabbt och krokigt bland täta träd. Mesar varnade i sista sekunden och hann undan.
 gråsiska: överflygande flock på c 20 ex.

gråtrut: c 200 ex satt nära sydstranden ett stycke NO om Nabben. Bara få ex i ungdraht!!
 havstrut: 1 + 1 ad sedda.
 obestämda måsar: mycket långt ute i söder, på revlar vid Måkläppen stod massor av mås, sannolikt ej under 500 ex, mest gråtrut
 ringduva: en flock på c 65 ex ut, reste rätt långt ut, svängde m l m österut, vände slutligen tvärt
 ängsbiplärka: c ~~10~~ 10 + 5 ex sträckte
 sidensvans: sedd och hörd flera ggr. Någon högflygande flock vid Nabben. Senare en flock på c 15 ex snabbt västerut över parken nära kyrkan
 koltrast: flera sedda i staden
 talgoxe: spridda ex, därtill en flock minst 5 ex vid fågelstn
 nötskrika: 3 i sällskap bland träden nära nedersta villorna. Var högljudda
 kaja: flock c 10 ex ut men vände
 kråka: några sedda
 skata sedd i staden och i skogen öster om kyrkan
 stare: ett par mycket små flockar sträckte ut
 grönfink: några tiotal sträckte
 steglits: hörd, se föreg. sida
 vinterhämling: flock, se föreg. sida
 korsnäbb hörd flera ggr men bara enstaka ex, nästan säkert mindre korsnäbb.
 större korsnäbb: flock 7 ex fällde i liten tall utåt skjutbanan, huvud och näbb sågs bra, se skiss härintill. Skrämdes av folk, flög snabbt bort mot öster
 domherre hörd rätt ofta i samhället, och jag såg bl a en flock på 14 ex. Även hörd Nabben
 gulspurv: minst 1 ex vände över Nabben, och över samhället hörde den flera ggr
 sävsparv: ett ex hördes, fällde nära Nabben, i gräset.
 - - - - -

Vädret bättrade sig ej mera, för blev mulet, torrt och nästan lugnt
 kanske något bättre sikt vid middagstiden än på morgonen.

1990-11-13, tisdag.

Lämnade Falsterbo fågelstation 0700 och vandrade längs sydkusten ner till Nabben, ankomst dit 0745. På en sandrevel precis i havsnivån stod c 200 gråtrutar ad och c 15 juv, tätt samlade. OBS den starkt sneda åldersfördelningen. - 1 tornfalk ryttlade över vegetationen på sanden, närmast vattnet, föll plötsligt ner och lyfte snabbt med byte, sannolikt en smågagare och ingen fågel.

Jag hade en kort stunds samtal med Gunnar Roos. Inga andra personer på Nabben. Väder: disigt, Skanörs hamn bara mycket svagt synlig. Milt, rätt svag vind. Jag räknade inte sträcket men gjorde följande anteckningar:

- 0750 c 30 småfåglar reste ut, krokig kurs i diset, men åtminstone en del av flocken höll slutligen kurs 178°, alltså mycket nära rakt söder.
1 sparvhök ut men vänder
- 0802 150 gråsiskor ut, kurs 198°
c 20 sidensvansar ut på mycket stor höjd; vi fick syn på dem med möda efter att ha hört dem.
Disigt och grått, vinden tämligen svag, 200°. Flera flockar småfågel ut, delvis oväntat högt och m 1 m svåra att se. Det var grönfink, gulsparv, gråsiska, och jag tyckte mig höra bergfink en gång. Flygriktning m 1 m krokig, därför vanskligt att ange någon definitiv kurs, men ut gick de
- 0820 20 gråsiskor, kurs 190°
- 0830 jag startar fotvandring ut till Måkläppen. Sjömärket därute syns rätt bra, men sikten är avgjort dålig. På sandreveln sitter 2 tornfalkar rätt nära varandra och i närheten även 2 kråkor
- 0845 flock c 10 obestämda småfåglar flyger ungefär mot söder i krokig kurs
Ensam sångsvan ad passerar mot S, kort därefter kom 5 ringduvor med ungefär samma kurs.
Ensam storskarv flyger mot SV.
- 0920 jag har hunnit förbi sjömärket, fortsätter med sakta fart ännu en lång sträcka men går inte ut på de östligaste revlarna. Härifrån ses fastlandet bara mycket svagt och bara

om man vet var man skall leta. På avstånd på de stora sandytorna, som ligger m 1 m precis i havsnivån, går en ensam man med håv med långt skaft, uppenbarligen en bärnstensletare. För övrigt helt folktomt. Men fågel finns det gott om. Här är den kompletta artlistan, incl. vad som ovan nämnts fr o m klockan 0830:

storskarv c 100 sedda, stod på sandrevel. My. approx. siffra, fler kan ha funnits långt bort i öster, dock knappast i stort antal

knölsvan: minst 14 ad på my. grunt vatten, några tätt ihopa, andra m 1 m spridda

sångsvan: två flockar, den ena på 2 ad och 3 juv, den andra på 3 ad och 6 juv. Låg nära knölsvanarna, men ingen antagonism kunde ses. Desutom den ovannämnda gamla fågeln som flög mot S. (grågås: inte ett enda levande ex men väl ett dött, hade legat länge)

gräsand: ett par stora koncentrationer, dock rätt nära varandra. Inalles c 800 - 1000 ex. Det är tveksamt om huvudmassan alls hade kunnat ses från Nabben. Rätt ovilliga att lyfta, gick dock till våders till sist, rundflög i flera små eller stora flockar.

stjärtand 3 ex, ♂
Plus ett tredje ex } lyfte med gräsänderna, hade annars ej blivit sedda.
bläsand 3 ex varav 2 hannar ad
kricka 2 ex

dykand, vigg eller bergand, bara två ex sedda.

knipa: en väl samlad flock på 45 ex varav bara en hanne ad; dessutom en flock på c 7 ex varav ~~tre~~ hannar ad. tre.

ejder: 100 - 150 ex, fördelade på flera små resp. mycket små flockar de flög runt länge och var svåra

1990-11-13 forts.

att räkna. Antalet gudingar (incl. kanske någon som ej var fullfjädrad) var c 20. Enstaka väl sammanhållande par också sedda.

sjöorre: bland 5 mörka ejdrar liggande utanför västra stranden sågs ett mindre ex. Bröt sig slutligen ut, fällde rätt nära, sågs utmärkt. Vingar helsvarta, huvudets nedre del rätt väl avsatt, ljus. Honfärgat ex alltså.

småskrake: åtskilliga flockar i storleksordningen 6-10 ex, totalt säkert c 50 ex sedda

storskrake: 5 eller 6 ex lyfte, de låg nära några småskrakar.

tornfalk: 2 på utvägen, se ovan. De var kvar på samma plats när jag gick tillbaka c 2 timmar senare.

kustpipare: samlad flock på 8 ex, alla med ljus undersida, lyfte för mig, lockade.

andra vadare sågs ej, men på de våta sandytorna stod rikligt med spår av småvadare, rimligen kärrsnäppor, som ju fanns i stort antal föregående dag.

skrattnås: bara spridda ex, dock sedd rätt ofta. Kanske 20 totalt. fiskmås ungefär som föregående, högst c 25 sedda

gråtrut: stora flockar stod på avstånd, säkert sågs 400 - 500 ex, där ad var i stor majoritet. Se ock nedan.

havstrut: bland gråtrutarnas huvudmassa stod drygt 60 havstrutar ad, rätt väl samlade. Enstaka säkra juv av denna art också sedda. Jfr nedan.

kråka: på sandreveln rätt nära Nabben på utvägen 2 ex, på hemvägen 16 ex därstädes.

På sanden, bland tångrester etc, fann jag en liten fisk, som jag inte kunde bestämma. Kanske en liten snultra av något slag. Medtogs, skänktes till XZoologiska museet i Lund.

- - - - -

OBS att de östligaste revlarna inte besöktes. Det var tydligt att en del fågel fanns därute, trut, änder, nästan säkert skarv. Dålig sikt. Fick dock intrycket att antalet fåglar därborta var måttligt.

Jag återkom till Nabben 1040 efter mycket skön vandring.

Tillägg: sälar låg i två grupper på (eller invid) Måkläppen, på ganska kort avstånd från den sandbank på vilken man vandrar ut. Ena flocken var på 11 eller 12 ex, de såg ovanligt stora ut. Den andra flocken var mycket tät och antalet ex kunde därför inte räknas exakt, dock var antalet lägst c 18-20 ex. Sälarna gick inte i vattnet när jag passerade, men en stund senare kom två man förbi på bärnstensletning, då försvann de men återkom om en stund. När jag var på återväg, tjöt sälarna rätt högljutt. Gunnar Roos sade mig, att det var gråsäl som tjöt. Detta hade Hillarp meddelat honom.

1990-11-14, onsdag.

Inga nämnvärda fågelobsar. Jag återvände till Lund med buss till Malmö, avgång 1105, och med tåg från Malmö. Jag medförde enligt överenskommelse all den frusna fågel, som på sista åren samlats i fågelstationens frys. Det har varit bestämt nästan ända från stationens tillkomst, att sådana fåglar skall tillfalla Zoologiska Museet i Lund.

1990-11-15, torsdag.

Arbetade på Ekologihuset ett par timmar och sedan på Zool. Museet med fåglarna, som omnämndes härovan. Alla ex var väl etiketterade; inalles var det ett tjugotal ex. Inga stora märkvärdigheter, men bl.a. en tobisgrissla och en sillgrissla; båda är sällsyntheter i Falsterbo. - På hemvägen från Zootis kl 1600 såg jag en flock siden-
svans på c 50 ex, de flög över nära Zootis.

1990-11-17.

Klockan 1400-1500 gick jag med Lena på "Hardebergaspåret" österut till den nyligen planterade "Tusenårslunden" och åter. Lunden, som består av 1000 ekar, de flesta c 4-5 meter höga, har tillkommit med anledning av Lunds stads tusenårsjubileum. Lunden har planterats helt nära den ~~östra~~ gård, som ligger närmast öster om stadsbebyggelsen och omedelbart norr om den gamla banvallen.

På utvägen, i fint väder, såg vi tre överflygande flockar av sidensvans, c 50 + 15 + 130 ex. Men de först sedda flockarna kan ha ingått i den största, som sågs sist. Vidare minst 10 koltrastar, 2 flygande snöskator, några få talgoxar och några skator. Mycket rikligt med hagtornsbär fortfarande, de flesta röda och friska. Jag såg att både sidensvans och koltrast åt av dessa bär. Därmed alls inte sagt att de var koncentrerade till sådana buskar. Endast ett par koltrastar och ett fåtal sidensvansar sågs utnyttja denna näringskälla.

1990-11-18, söndag.

Utfärd med Lena och med Anders och Karin Dahm till Måryd. Fint väder, blå himmel med drivande moln; på avstånd tyngre moln. Utmärkt sikt; rätt kyligt. Vi var därute c 1300-1500, gick en jättekul runda på fäladsmark och i vuxen, planterad granskog praktiskt taget utan undervegetation, men sedan länge döda enar stod kvar som skelett under granarna, vittnande om att dessa en gång planterats på en enefälad. Vi gick, dels genom denna trista granskog, men delvis genom mycket trevlig terräng, m 1 m branta sluttningar med lövskog, rätt oländig mark, även över öppen fälad med damm. Till stor del gick vi i mark som jag aldrig besökt förut. Vi kom fram till stora stenbrottet vid Skrylle, dock på en plats där högt stängsel hindrade oss att gå ner ~~ni~~ brottet.

13

Fågellivet var artfattigt, bara ~~■~~ arter sågs på utfärden:

- 1 ormråk: ett enda ex lågt över skogen. Klar börringevråk, my. ljus.
- 2 tornfalk: ett ex rätt nära Hardeberga på utvägen
- 3 talgoxe: knappt mer än 2 ex sedda
- 4 blåmes: " " " 1 " "
- 5 grönfink: c 10 ex tillsammans med c 10 gulsparvar och 5 pilfinkar, alla sittande i trädtopp vid öppen mark
- 6 gråsiska: ett ensamt ex överflygande
- 7 korsnäbb ideligen överflygande, delvis fällande i granarna. Ibland enstaka ex, men vanligen flockar på c 12 - 15 ex. Absolut den vanligaste småfågeln. Så gott som säkert bara mindre korsnäbb.
- 8 pilfink: 5 ex, se grönfink
- 9 gulsparv: c 10 ex, se grönfink
- 10 skata sedd
- 11 kaja } kl c 1315 på stora fält nära P-platsen en flock på
- 12 råka } ungefär 500 kråkfåglar, ~~enormt stort antal~~
- 13 kråka } ~~enormt stort antal~~. - Vid avresan kl 1500 hade denna flock vuxit till minst 1000 ex. Alla tre arterna ingick i betydande antal, men närmare undersökning gjordes ej. - Vid ett tillfälle under vandringen såg jag en flock på c 20 råkor flyga på mycket stor höjd västerut.

Kommentar om korsnäbb: den gångna säsongen har medfört den starkaste invasionen av korsnäbb på c 25-30 år, efter vad jag hört av kolleger och i någon mån sett själv exempelvis i Falsterbo. Redan i juli kom korsnäbb i stort antal (möjligen ännu tidigare; jag vet inte.). Därefter var den riklig i månader, men såvitt jag vet avtog antalet starkt i oktober. Därför av intresse att se så stort antal idag. - Mindre korsnäbb har dominerat starkt, som väntat, men mot slutet uppträdde även den större arten i antal i Falsterbo, och bändelkorsnäbb har setts av många observatörer.

- - - - -

Kort efter återkomsten till Lund såg jag en flock på 12 kanadagäss flyga mot nordost över ~~■~~ vår bostad på Tenorgränden.

1990-11-23, fredag.

(153)

Flera minusgrader på natten, tjock rimfrost och utmärkt klart väder på morgonen, med skarp sol. Senare uppdragande molntäcke från S-SO, men fortfarande fint ehuru skuggigt. Jag gick på vanliga "Hardebergaspåret" österut 1150 - 1215, hann några hundra m bortom stenen som markerar "tusenårslundens" tillkomst. Sedan 1215 - 1240 precis samma väg tillbaka. - Föga notiser om de sedda arterna, men om koltras har angivits: spridd, aldrig i egentliga flockar, men idag såg jag gång på gång, att 2 eller (oftast) 3 ex vistades nära varandra, både på marken under hagtornssnåren och uppe i buskarna där de åt bären. Satt då ofta mindre än en meter från varandra. Männe svag sammanhållning inför flyttningen??

(= svagt skad)

	ut-vägen			hem-vägen			kommentarer
	1150-1200	1200-1210	1210-1215	1215-1220	1220-1230	1230-1240	
blåhök				1			ej skad
tornfalk				1			
skrattnäs	1						överflyg.
ringduva	7						flock, mot V
st. hackspett	1						
gröngöling						1	på gräs-matta
rödhake			1				
koltrast	41	5			11	42	se ovan
snöskata					1		åt hagforns bär
talgoxe	> 1	1					
blåmes		1					
gulsparr			1				
domherre					< 3	2	→ sk
grönfink				1	1		
gråsiska	många				1		alla överflygande
gråsparr						5	
skata	sedd	sedd		sedd	> 4	sedd	
kaja		några			1		alla överflygande
Σ	c 60	c 15	2	c 5	c 25	c 50	

1990-11-25.

Gick även idag österut på "Hardebergaspåret" men ungefär en kilometer längre ut än den 23 nov. Hem till att börja med samma väg men gjorde sedan en sväng via affären, praktiskt taget den väg som jag brukar göra i sådana fall. För enkel skiss se nedan.

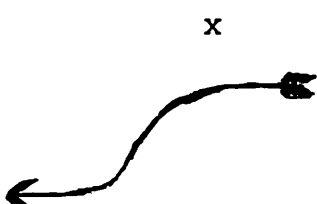
Utvägen kl 1050-1125, stod vid vändpunkten 1125-1130, hemvägen 1130-1215. Fint väder. Artlista fullständig, men bara korta notiser om beteende etc.

art	utvägen	vänd- punkten	hemvägen	kommentarer
glada tornfalk sparvhök	1	1 + 1 1		lågt krets., ej sällsk. ryttlande snabb låg jaktflykt
skrattnås fiskmås <u>sidensvans</u>	220		2 6	se nedan " "
gårdsmåg koltrast rödvinge	c 22 1		1 c 12 1	
snöskata domherre grönfink	2 1		1 + 2	åt prydnadsäpplen
gråsparv pilfink skata	2 sedd		2	
råka kråka	sedd	1	c 5	
Σ 17 arter				

skrattnås } delvis stående enstaka på stubbåker, delvis flygande
fiskmås } glest och mycket lågt däröver.

sidensvans: mycket stor flock i träd och hagtornsbuskar, där vägen ("spåret") ännu löper inne i villakvarteren i Östra Torn.

Notiser från september, oktober och november 1990

- 1990-09-24: kl 1410, när jag skådade ut från fönstret mot trädgården, satt en sparvhök på den låga muren, som är sammanbyggd med huset. Avstånd från mig c 2,8 meter (jag mätte när sparvhöken flugit sin väg). kl 1430 kom en fin flock på c 80 ejdrar på mycket stor höjd mot väster. Väder: jämngrått molntäcke, och svag ostanvind. Flocken gjorde en vid S-kurva ungefär enligt skissen, återtog alltså (ungefär) den ursprungliga kursen. x = min obsplats.
-
- I förhoppning att få se ytterligare sträck fortsatte jag obsandet kl 1430-1455 men såg intet mera. Väderlekstjänsten hade utlovat regn. Det kom c kl 1530, först lätt, sedan hårdare. Jag obsade med diverse avbrott. kl 1725, i hårt regn, såg jag till min stora överraskning c 100 kråkfåglar på rundflygning. De tycktes delvis försvinna i regnmolnen, som nu var lågt liggande. Efter någon minut störtade de dock nedåt i oordnad flock och försvann.
- 1990-09-26: från bostaden sågs och hördes sånglärka och snöskata överflygande.
- 1990-10-01: kl 1110 kom en stenfalk med god fart och rak kurs ungefär mot SV eller SSV. Kom över grannvillan på låg höjd, c 15-20 meter. Arten ses avgjort sällan över staden.
- 1990-10-02: i trädgården sågs taltrast, rödvingetrast, snöskata och koltrast. Även överflygande sågs rödvinge och snöskata.
- 1990-10-03: i trädgården blåmes, samt trastarna. Snöskata även flockvis överflygande, men inga närmare anteckningar.
- 1990-10-13: kl 1650 kom 13 svanar på stor höjd mot VSV.
- 1990-10-22: tillägg till anteckn. sid.
Efter kl 1400 gjorde jag en hel del obsar. Det rådde finaste höstväder: djupblå, molnfri himmel, mycket svag vind, utmärkt sikt. Kyligt; men skönt i solen. Intet sågs
- 1990-11-29: på morgonen flög en flock på c 12 sidensvansar österut över Tenorgränden.
- 1990-11-30: vid UB två trädkrypare på en grov ask. Höll sig rätt nära varandra. Många människor vandrade förbi på ett par tre meters avstånd i vackert höstväder, men fåglarna reagerade föga eller inte alls!
- 1990-11, sista veckan: sparvhök sedd flera gånger över Östra Torn. Ofta kom den m l m rakt över huset.

1990-12-16, söndag.

Gick vanliga vägen österut på "Hardebergaspåret", sträckan A-B-C-D på bifogade skiss. Gick hem delvis samma väg men med en krok uppom Konsumbutiken (E på skissen), alltså D-C-B-E-A. Tid 1310-1430, närmare detaljer i tabellen. Väder: utpräglat högtrycksläge, men inte mulet som det annars ofta är vid vinterhögtryck. Tvärtom: djupblå himmel, utmärkt sikt, skarp sol, någon minusgrad i skuggan. Praktiskt taget vindstilla, men på återvägen kände jag (svagt) ~~en~~ en mycket lätt bris omkring N. - I norr på långt håll en mörk, låg molnbank, som började stiga uppåt himlen omkring kl 1415 och efter någon timme hade gjort hela himlen molntäckt.

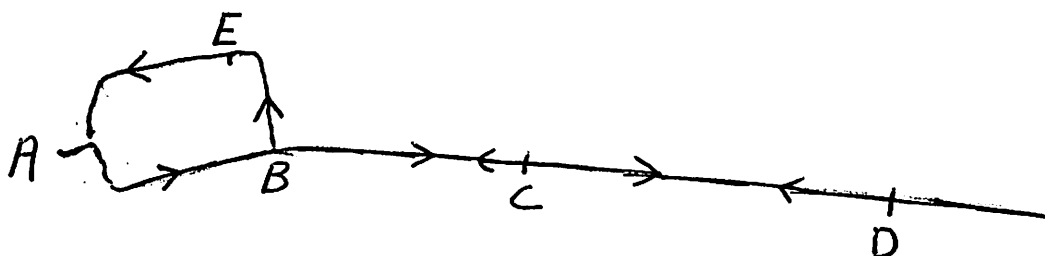
tid	sträcka	koltrast	snöskata	övr.arter
1310-1325	A - B	32	5 + 25	sidensvans 3, pilfink 1,
1325-1334	B - C	3	0	grönfink 1, talgoxe sedd
1334-1348	C → D	0	2	blåmes sedd
1349-1403	D - C	0	2	
1403-1410	C - B	1	c 4	grönfink 1
1410-1417	B - E	4	c 3	
1420-1430	E - A	41	c 7	sidensvans hörd, 1 bofink sedd

Därutöver: på sista sträckan liten samling gråsparv, därtill 2 överflygande gulspårvar (dock knappast bergsäkra) samt en flock på c 12 småfåglar, troligast domherre. På hela vandringen sågs c 4 skator, c 6 kajor, c 10 råkor och c 8 kråkor, de sistnämnda samlade i flock i Östra Tornby. En ryttlande tornfalk nära vändpunkten, D.

Vegetation längs vägen: A-B allra mest hagtorn, huvudsakligen i tjocka och väl uppvuxna buskage. E-A likaså mycket sådan hagtorn men även villatomter med buskar och småträd. För övrigt mest öppen mark men i regel en tunn rad av träd av växlande ålder längs den gamla banvallen. På några ställen nyponbuskar som fortfarande hade mycket frukt, men ovanligt litet fågel syntes där idag. Grönfinkar brukar annars finnas där i antal. OBS koltrastarnas koncentration till sträckorna med hagtorn. Koltrastarna alltid på marken eller i hagtornsbuskarna, ofta sågs 3-4-5 nära varandra. Enstaka ex flygande men bara platsväxling. Snöskatorna: enda någorlunda stora flocken flög över, alla andra satt i buskar, mest hagtorn. Fortfarande rikligt med bär på hagtornarna, bär mest röda ännu. - Före vandringens början såg jag en ensam överflygande fiskmåsa, därefter ej en enda mås. - På sträckan B-C inga harar, men på sträckan C-D många harar på fälten, säkert 10 sedda, oftast parvis eller 2 m 1 m nära varandra. Både B-C och C-D ren åkermark, mest plöjd.

I trädgården efter hemkomsten en rödhake. En annan rödhake sågs av mig nära Zootis för ett par dagar sedan.

Punkten C betecknar platsen där Hardebergaspåret korsar allmänna landsvägen, helt nära den ensamma gården. "Tusenårslund" bestående av 1000 planterade ekar ligger längs spåret mellan B och C, på norra sidan, men är inte markerad på skissen.

A = min bostad, Tenorgränd 8.

1990-12-17, måndag.

(157)

Gick vid middagstiden i vackert väder sträckan E - A enligt gårdagens skiss. Längd 800 meter. Gångvägen löper mest med tät och väl uppvuxen hagtorsvegetation på båda sidor; buskarnas höjd c 3½ - 4½ meter. Tillgången på bär varierande: vissa buskar m 1 m utan bär, andra har rikligt med röda bär, återigen andra har växlande tillgång på bär, men bären ofta svartnade. - På denna sträcka mycket rikligt med fågel: koltrast ej noga räknad men minst 50 ex, snöskata säkert c 75 ex; därtill på ett ställe 5 ringduvor som åt av bären. Detta är en anmärkningsvärd observation. Trots att jag sett så mycket ringduvor på sista 50-60 åren har jag först helt nyligen sett dem utnyttja hagtorsbär ~~kan~~ föda. - En mindre del av vägsträckan går längs villatomter med ganska uppvuxna trädgårdar (villorna här byggdes omkring 1971, och envånings radhus härintill några år senare).

som

1990-12-20, torsdag.

Jag gick ovan nämnda sträcka vid middagstiden i mycket grant väder. Marken snötäckt. Såg rikligt med koltrast, och påfallande ofta uppträdde de 3-4-5 ex nära varandra. Även rikligt med snöskata, lösa förband, några tillsammans, och flera m 1 m ensamma ex. Därtill, i motsats till läget i måndags, sågs sidensvans. En flock på c 60 ex satt i träd, flög ner till en vattenpöl som bildats på den asfalterade gatan genom att bilar kört där flitigt. I detta vatten badade sidensvansar, 7-8-10-12 ex samtidigt, därtill några andra i helt små pölar i närheten på samma gata. Flög upp i trädet, ersattes av andra. Jag gick precis under trädet, som var högst 6 meter högt. De flesta sidensvansarna satt 2-3 meter över mitt huvud, men de flög inte bort!

På eftermiddagen denna dag en sparvhök i snabb och låg flykt över villaområdet

1990-12-26, onsdag.

Satt vid skrivmaskinen, tittade ut, fann en fågel sittande på TV-antenn på hus ganska nära. Så brukar skator och svartfågel och koltrast sitta. Men hållningen stämde dåligt med sådana arter. Det var en sparvhök. Satt stilla flera minuter. Var en gammal blåmantlad hane. Såg sig omkring, flyttade fötterna ett par tre ggr. Lyfte slutligen och kom rakt mot min plats och passerade helt lågt över hustaket. Sparvhök ses ofta här över villakvarteren, men ses sällan sitta, och mycket sällan sitter de så högt och fritt.

1990-12-27.

På f.m. kom en flock på 5 sädgäss med kurs västerut, ganska lågt. - På ~~eftermiddagen~~ eftermiddagen, när det började skymma, kom en gles flock på c 40 snöskator över Östra Torn, svängde skarpt som ofta sker.

1990-12 - fram till och med nyårsafton.

Julen mycket trivsamt. På julafton var vi på tidig lunch med dopp i grytan hos Inga. Lisen och Stefan var där också. Både de och vi bröt upp efter ett par timmar. De skulle träffa andra goda vänner, men Lena och jag skulle, efter vila och läsning av julböcker delta i juldagen hos Anders och Karin Dahm. Här c 15 personer och allra bästa stämning, men vi kom hem så sent att vi uppsköt julklappsutdelningen oss emellan till juldagens förmiddag.

Efter ett par sköna dagar drabbades jag, med början på morgonen 28 dec., av en ovanligt argsint förkylning. Måste hålla mig inomhus flera dagar och kunde inte ens uppvakta min Lisen på hennes födelsedag på nyårsafton. Hon fyller 38 år! - Även Lena blev förkyld de sista två dagarna före nyår.

Härmed slut på anteckningarna för år 1990.